

עֲזָרֵי מַעַם ה' עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזֵּהָר

חֵלֶק כּב

וְהוּא סֵפֶר הַזֵּהָר שֶׁחִבֵּר הַתַּנָּא הָאֱלּוֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א
בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ לְמַעַן יִרוּץ הַקּוֹרֵא בּוֹ
מִנְקֵד וּמְחוּלָק לְלִמּוּד יוֹמֵי
לְכָל יְמוֹת הַשָּׁנָה

מְזוּהָר פ' וִיקְרָא דף כב עַד זוּהָר פ' תּוֹרֵיע דף מַח

וּמְצוּרָף: 1. תִּיקוֹן הַכִּלְלִי, 2. תִּפִּילַת הַדֶּרֶךְ 3. תִּפְלַת הוֹדִיָּה
לְבוּרָא עוֹלָם, 4. תִּפְלָה לִפְנֵי וְאַחֲרֵי הַלִּימוּד, 5. תִּיקוֹן מַג,
6. תִּיקוֹן מַח, 7. פְּתִיחַת אֵלֵיהוּ הַנְּבִיא

מוֹפָץ לְלֹא מְטַרְת רּוּחַ כָּלֶל - לְקִירוּב הַגְּאוּלָּה בְּרַחֲמִים
וְכָן נִסִּים יַחַד שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל אֶת סֵפֶר הַזֵּהָר הַקּוֹדֶשׁ שָׁנָה בְּשָׁנָה
בְּהִילּוּלַת הַרְשָׁב"

יּוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֵּהָר הָעוֹלָמִי"
בְּעִיה"ק בֵּית שְׁמֵשׁ תּוֹבֵב"א
שֶׁבֶט תּשׁע"ד לִפ"ק

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין-בית שמש
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

מפעל
**הזוהר
העולמי**
סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

נא לפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובשמחות ולכל החברים וידידים לזיכוי הרבים ולזכות ללמוד תורה לשמה, וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים, ועליו נאמר "אם תוציא היקר מזולל כפי תהיה", הוא מברך והקב"ה מסכים אתו אכי"ר.

הרשב"י קובע:

"בספר הזוהר יצאו בני ישראל מהגלות ברחמים"
מחפשים מפיצים למליוני דפי הזוהר בכל העולם
מחפשים תורמים להדפיס מיליוני דפי הזוהר לחלקם
ל-15 מליון יהודים בחנם

האם יש מחשב שיוכל לחשב את הזכות הגדולה שיכולים
לזכות בכסף קטן?

גדולי הדור פסקו! תרמו אל מפעל הזוהר העולמי, (ישירות
לדפוס) והיו שותפים להצלת עם ישראל על ידי חלוקת דפי זוהר
היומי, ספרים ועלונים בחינם: **0527-651911**

בְּרַכּוּ אוֹתָם רַבֵּי חֵיִיא וְרַבֵּי יוֹסִי, וְנִשְׁקוּ לָהֶם
 בְּרֵאשֵׁיהֶם וְשָׁלְחוּ אוֹתָם. אָמַר רַבֵּי חֵיִיא
 לְרַבֵּי יוֹסִי, בְּרוּךְ הַרְחֵמָן שֶׁתִּקַּן דְּרַכְנוּ לְפָנֵינוּ,
 וְדַאי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שָׁלַח אוֹתָם אֵלֵינוּ.
 אֲשֶׁרִי אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה וְלֹא מִרְפִּים
 מִמֶּנָּה שְׂעָה אַחַת. יָצְאוּ רַבֵּי חֵיִיא וְרַבֵּי יוֹסִי
 וְהִלְכוּ לְדֶרֶכָם. אָמַר רַבֵּי יוֹסִי, וְדַאי אֶהְבֵּת לְבִי
 קְשׁוּרָה בְּסוֹחָרִים הִלְלוּ. אָמַר רַבֵּי חֵיִיא, לֹא
 תִמְהַתִּי עַל זֶה, שֶׁהָרִי בִימֵי רַבֵּי שְׁמַעוֹן אָפְלוּ
 צַפְרֵי הַשָּׁמַיִם מִרְחֲשׁוֹת חֲכָמָה, שֶׁהָרִי דְבָרָיו
 נוֹדְעִים לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.

פָּתַח רַבֵּי חֵיִיא וְאָמַר, (דברים לא) וַיֹּאמֶר ה' אֵל
 מֹשֶׁה הִנֵּה שָׁכַב עִם אֲבֹתֶיךָ וְגו'. בֹּא
 רְאֵה, כָּל זְמַן שֶׁמֹּשֶׁה הָיָה קָיָם בְּעוֹלָם, הָיָה
 מוֹחָה בִּידֵי יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִמָּצְאוּ בַּחֲטָא
 לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִשׁוּם שֶׁמֹּשֶׁה נִמְצָא
 בִּינֵיהֶם, לֹא יִהְיֶה כְּמוֹ אוֹתוֹ הַדּוֹר עַד הַדּוֹר
 שֶׁיָּבֵא הַמֶּלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, שֶׁיִּרְאוּ אֶת כְּבוֹד הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹתָם, שֶׁהֵם נִדְבָקוּ מֵה שֶׁלֹּא נִדְבָקוּ
 דוֹרוֹת אֲחֵרִים.

שֶׁשְׁנֵינוּ, רְאֵתָה שֶׁפָּחָה עַל הַיָּם מַה שֶׁלֹּא רְאֵתָה
 עֵינֵינוּ שֶׁל יַחְזִקָאֵל הַנְּבִיא. אִם הֵם כָּל

כָּךְ נִדְבָקוּ, נִשְׁוֹת יִשְׂרָאֵל כֹּל שְׁכָן, בְּנִיֵּיהֶם כֹּל שְׁכָן,
וְהַגְּבָרִים כֹּל שְׁכָן, הַסְּנֵה־דָרִין כֹּל שְׁכָן, הַנְּשִׂאִים
כֹּל שְׁכָן, וְכֹל שְׁכָן הַנְּבִיא הָעֲלִיּוֹן הַנְּאָמֵן מִשָּׁה,
שֶׁהוּא עַל הַכֹּל. וְעַתָּה אֵלּוּ סוּחְרֵי הַמְּדָבָר
רוֹחֲשִׁים כֹּל כָּךְ הַרְבֵּה חֲכָמָה, כֹּל שְׁכָן חֲכָמֵי
הַדּוֹר, כֹּל שְׁכָן אֵלּוּ שְׁעוֹמְדִים לִפְנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן
וְלוֹמְדִים מִמֶּנּוּ בְּכֹל יוֹם. כֹּל שְׁכָן, וְכֹל שְׁכָן רַבִּי
שְׁמַעוֹן, שֶׁהוּא עֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל.

אחֲרֵי שְׁמֵת מִשָּׁה, מַה כָּתוּב? וְקָם הָעָם הַזֶּה וַזָּנָה
וְגו'. כָּךְ, אוֹי לְעוֹלָם כְּשִׁיסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ רַבִּי
שְׁמַעוֹן, שְׁמַעֲיֵנוֹת הַחֲכָמָה יִסְתַּתְּמוּ מִן הָעוֹלָם,
וְיִרְצֶה אָדָם דְּבַר חֲכָמָה וְלֹא יִמָּצֵא מִי שְׁיֵאמֶר,
וְכֹל הָעוֹלָם טוֹעִים בַּתּוֹרָה, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא יִמָּצֵא
בִּינֵיהֶם מִי שְׁמַתְעוֹרֵר בְּחֲכָמָה. עַל אוֹתוֹ זְמַן
כָּתוּב, וְאִם כֹּל עַדַּת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ. וְאִם יִשְׁגּוּ
בַתּוֹרָה וְלֹא יֵדְעוּ אֶת דְּרָכֶיהָ, בְּמָה זֶה? מִשּׁוּם
שֶׁנְּעַלְמֵם דְּבַר מַעֲיָנֵי הַקְּהָל, שֶׁלֹּא יִמָּצֵא מִן שְׂיודֵעַ
לְגִלּוֹת עֲמֻקּוֹת הַתּוֹרָה וּדְרָכֶיהָ. אוֹי לְאוֹתָם
הַדּוֹרוֹת שְׁיִמָּצְאוּ אֲזַי בְּעוֹלָם.

אמֵר רַבִּי יְהוּדָה, עֲתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגַלּוֹת
רְזִים עֲמֻקִּים שֶׁל הַתּוֹרָה בְּזְמַן שְׁיִבֵּא מֶלֶךְ
הַמְּשִׁיחַ, מִשּׁוּם (יִשְׁעִיָּה י"א) שְׁמֵלֵאָה הָאָרֶץ דַּעַה אֶת

ה' כַּמִּים לַיִם מְכַסִּים. וְכָתוּב (ירמיה לא) וְלֹא יִלְמְדוּ
 עוֹד אִישׁ אֶת רַעְהוּ וְאִישׁ אֶת אָחִיו לְאֹמֵר דַּעוּ אֶת
 ה' כִּי כוֹלֵם יִדְעוּ אוֹתִי לְמִקְטָנִם וְעַד גְּדוֹלָם, אָמֵן
 כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן.

אִשָּׁר נָשִׂיא יַחְטָא וְעֵשָׂה אַחַת וְגו' בְּשִׁגְגָה
 וְאִשָּׁם. שָׁנָה רַבִּי יִצְחָק, מֵה שׁוֹנָה שְׁבָכָל
 מְקוֹם כְּתוּב בָּהֶם וְאִם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אִם הִכְהִין
 הַמְּשִׁיחַ יַחְטָא, וְאִם כָּל עֵדֶת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ, וְכֵאֵן
 אִשָּׁר נָשִׂיא יַחְטָא, וְלֹא כְּתוּב וְאִם נָשִׂיא יַחְטָא?
 מֵה זֶה אוֹמֵר?

אִשָּׁא, שֶׁהִכְהִינִים הִלְלוּ אֵינָם נִמְצְאִים כִּךְ בַּחְטָא,
 שֶׁהֲרִי הִכְהִין שׁוֹמֵר אֶת עֲצֻמוֹ תְּמִיד, מִשׁוּם
 שֶׁמִּשְׁאוֹ שֶׁל אֲדוֹנוֹ עָלָיו בְּכָל יוֹם, וְהַמִּשְׁאֵל שֶׁל כָּל
 יִשְׂרָאֵל, וְהַמִּשְׁאֵל שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְלִכֵּן
 הַתְּמִיהָה, הוּא כְּשִׁיחְטָא?! וּמִשׁוּם כִּךְ כְּתוּב וְאִם.
 וְכֵן וְאִם כָּל עֵדֶת יִשְׂרָאֵל יִשְׁגּוּ, תְּמִיהָה הִיא
 שְׁכָלָם יִמְצְאוּ בַּחְטָא אֶחָד, שְׁאִם אֵלֶּה יַחְטָאוּ –
 אֵלֶּה לֹא יַחְטָאוּ, וּמִשׁוּם כִּךְ כְּתוּב וְאִם. אֲבָל כֵּאֵן
 אִשָּׁר נָשִׂיא יַחְטָא, וְדַאי, מִשׁוּם שֶׁלְבוּ גַם בּוֹ,
 וְהָעַם הוֹלְכִים אַחֲרָיו וְהִתְמַנּוּ תַחְתָּיו. וְעַל כֵּן
 אִשָּׁר נָשִׂיא יַחְטָא. כְּגוֹן שֶׁהוּא עֹבֵר עַל מִצְוֹת לֹא

תַּעֲשֶׂה, וְהוּא עֹשֶׂה אַחַת מֵהֶן, וְלִכֵּן לֹא כָּתוּב בּוֹ
וְאִם, שְׁהִרִי דְּבָרֶיךָ אֵינָם בְּסַפֵּק.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, וְהִנְשֵׂאִם הִבִּיאוּ אֶת אַבְנֵי
הַשֵּׁהָם וְאֵת אַבְנֵי הַמְּלָאִים לְאֶפֶוד וְלַחֹשֶׁן.
מִה שׁוֹנֶה שָׁאת הַדְּבָרִים הַלְלוּ הַקְּרִיבוּ הַנְּשִׂאִים
וְלֹא אָדָם אַחֵר? וְהִרִי כָּתוּב, (שמות לה) כָּל גְּדִיב לְבוֹ
יְבִיאָהּ אֶת תְּרוּמַת ה', וְכָתוּב וְאַבְנֵי שֵׁהָם וְאַבְנֵי
מְלָאִים לְאֶפֶוד וְלַחֹשֶׁן.

אַלְעָא, אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אַךְ עַל גַּב
שְׁבַכְלָם תְּלוּיָהּ הַנְּדָבָה הַזֹּה, הָאֲבָנִים
הַלְלוּ עוֹלוֹת לַנְּשִׂאִים. מִה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהֵן
נִמְצְאוֹת עַל לֵב הַכֹּהֵן. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
יְבִיאוּ נְשִׂאִים שְׁלָבָם גַּם בָּהֶם, וְיְבִיאוּ אֶת הָאֲבָנִים
הַלְלוּ שְׁנִמְצְאוֹת עַל לְבוֹ שֶׁל הַכֹּהֵן, וְיִתְּכַפֵּר
עֲלֵיהֶם מִגַּסּוֹת לִבָּם. וְכָתוּב וְהָיוּ עַל לֵב אֶהְרֹן
בְּבִאוּ לִפְנֵי ה', וְעַל זֶה – וְהִנְשִׂאִים הִבִּיאוּ אֶת
אַבְנֵי הַשֵּׁהָם וְאֵת אַבְנֵי הַמְּלָאִים, לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם.

וּמִשּׁוּם כֵּן, אֲשֶׁר נִשְׂיָא יַחְטָא, וְדָאֵי. וְעֹשֶׂה
אַחַת מִכָּל מִצְוֹת ה' אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר לֹא
תַּעֲשִׂינָהּ, כְּמוֹ שְׁבָאֲרוּהָ, שְׁעֵבֵר עַל מִצְוֹת לֹא
תַּעֲשֶׂה. אוֹ הוֹדַע אֱלֹהֵינוּ חֲטָאתוֹ. שְׁמִשּׁוּם שְׁלָבוֹ גַּם

בו, לא משגיח בחטאיו, ואחר כך נודע לו ועשה
מזה תשובה.

סדר הלימוד ליום יז אדר [יום 165 בשנה]

רבי יהודה ורבי יוסי היו יושבים לילה אחד
ועוסקים בתורה. אמר רבי יהודה לרבי
יוסי, ראיתי שצחות התורה בלילה יותר מאשר
ביום. למה זה? אמר לו, משום שהצחות של
תורה שבכתב היא תורה שבעל פה, ותורה
שבעל פה שולטת בלילה, ומתעוררת יותר
מאשר ביום, ובזמן שהיא שולטת, אז קימת
הצחות של התורה.

פתח רבי יוסי ואמר, (אייוב לה) ולא אמר איה אלוה
עשי נתן זמרות בלילה. בא ראה, בשעה
שמתעוררת רוח צפון ונחלק הלילה, הרי בארו
ששלהבת אחת יוצאת ומכה תחת כנפי התרנגול
ומקיש את כנפיו וקורא. ואותה שלהבת, בזמן
שמגיעה אליו ומתעוררת כנגדו, הוא מסתכל בה
ומזדעזע וקורא, ומסתכל ומשגיח בשביל כבוד
רבנו כדי לעשות רצונו, וקורא לבני האדם.

ולכן נקרא שכוי, השגחה. ונקרא גבר,
שמתעורר בשלהבת הגבורה, בצד של

הגבורה הוא בא לעורר את העולם, ואז אותם בני האמונה עומדים ונותנים גבורה וכח לכנסת ישראל, ואז נקראת רנת התורה. ולכן דוד ירש את המלכות הוא ובניו לעולמים ולדורי דורות.

וכשֶׁהַתְּרַנְגוּל קורא ובני אדם ישנים במטותיהם
מתעוררים, התרנגול קורא אחר כך, ואומר מה שאומר, והרי פרשוה. אחר כך מכה בכנפיו ואומר: אוי לפלוגי הנזוף של רבוננו, שעזב את רבוננו, ולא עורר את רוחו ולא משגיח על כבוד רבוננו.

כשמאיר היום, הכרוז קורא עליו ואומר: ולא אמר איה אלוה עשי נתן זמרות בלילה. לסייע לו באותן התשבחות, ושיהיה הכל בסיוע אחד. עשי?! עושני היה צריך להיות! מה זה עשי? אלא בשעה שאדם קם בחצות הלילה ומשתדל ברנת התורה, שרנת התורה לא נקראת אלא בלילה, וכשהוא נמצא בתורה כשמאיר היום, הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל מתקנים לו חוט אחד של חסד להנצל מן הכל, ולהאיר לו בין העליונים והתחתונים.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֲנִי שָׁמַעְתִּי שְׁאָמַר רַבִּי אַבָּא
 אֶת הַפְּסוּק הַזֶּה, אֵיחָה אֱלֹהִים עָשִׂי, עוֹשֶׂה לִּי
 הִיָּה צְרִיף לְהִיּוֹת! מֵהוּ עָשִׂי? אֶלֶּא כְּמוֹ שְׁאָמַרְתָּ,
 בְּשַׁעֲהָ שֶׁהוּא קָם בְּלִילָהּ וּמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה,
 כְּשֶׁמֵּאִיר הַיּוֹם מִתְעוֹרָר אַבְרָהָם בְּאוֹתוֹ חוּט שְׁלוֹ,
 שְׁכָתוּב בּוֹ (בְּרֵאשִׁית יד) אִם מִחוּט וְעַד שְׁרוֹף נֶעַל
 וְגו'. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל מִתְקַנְנִים
 אוֹתוֹ, וְעוֹשִׂים אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם בְּרִיָּה חֲדָשָׁה. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב אֱלֹהִים עָשִׂי.

וְהַרְי פְּרִשׁוּהָ, א"ל ו"ה. א"ל - זֶה אַבְרָהָם,
 שְׁכָתוּב בּוֹ, הָאֵל הַגָּדוֹל. ו' - זֶה הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. ה' - זֶה כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. וְזֶה הוּא אֱלֹהִים.
 וְהֵם עוֹשִׂים אֶת הָאָדָם וּמִתְקַנְנִים אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם,
 וּמִשׁוּם כֶּף כְּתוּב עָשִׂי, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (תהלים קמט)
 יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל בְּעוֹשָׁיו. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדַאי כֶּף
 הוּא, וְהַכֹּל דְּבַר אֶחָד.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, אוֹ הוֹדַע אֱלֹהִים חֲטָאתוֹ
 אֲשֶׁר חָטָא. הוֹדַע אֱלֹהִים, מִצַּד שֶׁל מִי? אוֹ
 יָדַע (נודע) חֲטָאתוֹ הִיָּה צְרִיף לְהִיּוֹת! מֵה זֶה הוֹדַע
 אֱלֹהִים? אֶלֶּא שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצַוֶּה אֶת כְּנִסַּת
 יִשְׂרָאֵל לְהוֹדִיעַ לְאָדָם אוֹתוֹ הַחֲטָא שֶׁהוּא חָטָא,
 וּבְמֵה מוֹדִיעָה לוֹ? בְּדִינָיָה, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (איוב כ)

יגלו שמים עונו וארץ מתקוממה לו. הודע אליו,
כמי שמצוה לאחר.

ששנינו, בשעה שאדם חוטא לפני הקדוש
ברוך הוא ולא משגיח על חטאו
לחזור בתשובה לפני רבונו, וזורק אותו אחר
כתפו, נשמתו ממש עולה ומעידה לפני הקדוש
ברוך הוא, ואז מצוה הקדוש ברוך הוא לכנסת
ישראל ואומר: או הודע אליו חטאתו אשר
חטא, הושיטי את הדין עליו והודיעי לו את
חטאו, כמו שנאמר (יחזקאל טז) הודע את ירושלים
את תועבתיה.

אחר שמגיע עליו הדין, אז מתעוררת רוח לחזור
בתשובה לפני רבונו, ונכנע להקריב קרבן,
שהרי מי שלבו גם בו, חוטא, ושוכח חטאו ולא
משגיח עליו, והקדוש ברוך הוא מזמן כנגדו,
ומצוה להודיע לו את אותו החטא, כדי שלא
ישתכח ממנו.

אמר רבי יוסי, כף זה ודאי (מנין שקף) וכף מצאנו
בדוד, שכיון שעשה אותו מעשה של בת
שבע, לא השגיח בו. אמר לו הקדוש ברוך הוא:
אתה שכחת אותו?! אני אזכיר לך. מיד מה

כְּתוּב? (שמואל-ב יב) אַתָּה הָאִישׁ כֹּה אָמַר ה'. אַתָּה
הָאִישׁ שֶׁלֹּא זָכַרְתָּ אוֹתוֹ, אַתָּה הָאִישׁ שֶׁשָּׂכַחְתָּ
אוֹתוֹ. וּבַמָּה הוֹדִיעַ לוֹ? בְּדִין.

אָף כָּאֵן, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר, הוֹדַע אֵלִיו
חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא, וְהִדְבַר יָפֵה, וְכֵן הוּא,
שֶׁלֹּא כְּתוּב אוֹ נוֹדַע אֵלִיו, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שמות כא)
אוֹ נוֹדַע כִּי שׁוֹר נִגַּח הוּא, וּמִי שֶׁעוֹמֵד בְּלִילָה
לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה, הַתּוֹרָה מוֹדִיעָה לוֹ אֵת חֲטָאוֹ, וְלֹא
בְּדַרְךְ שֶׁל דִּין, אֲלֵא כְּמוֹ אִם שֶׁמוֹדִיעָה לְבִנָּה
בְּדַבַּר רָךְ, וְהוּא אֵינוֹ שׁוֹכַח אוֹתוֹ, וְשָׁב בַּתְּשׁוּבָה
לְפָנָי רַבּוֹנוֹ.

וְאִם תֹּאמַר, דָּוֵד, שֶׁהִיָּה קָם בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, לָמָּה
הִתְעוֹרְרוּ עָלָיו בְּדִין? אֲלֵא דָוִד שׁוֹנֵה,
שֶׁהוּא עָבַר בָּמָה שֶׁנִּקְשַׁר, וְצָרִיךְ דִּין, וּבַמָּה
שֶׁעָבַר הוּא נִדוֹן. הוּא חָטָא כְּנֶגֶד הַמַּלְכוּת
הַקְדוּשָׁה וְלִירוּשָׁלַיִם הַקְדוּשָׁה, וּמִשׁוּם כֵּן גָּרַשׁ
מִירוּשָׁלַיִם, וְהַמַּלְכוּת הוֹסְרָה מִמֶּנּוּ, עַד שֶׁהִתְתַּקַּן
כְּרֵאוֹי (וְנִעֲנֵשׁ).

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֶה זֶה שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
הֶעֱנִישׁ אֶת דָּוִד עַל יְדֵי בְנוֹ, שֶׁכְּתוּב
(שמואל-ב יב) הַנְּנִי מְקִים עָלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתְךָ? אָמַר

רבי יוסי, הרי באַרְנוּ, מְשׁוּם שְׁאֵם יַעֲמַד עָלָיו
 אִישׁ אַחֵר, לֹא יִרְחַם עָלָיו. אָמַר לוֹ, וְהָרִי
 אֲבִשְׁלוּם רָצָה לְהַרְגֵּךְ אֶת אָבִיךָ בְּכַמָּה עֲצוֹת
 רְעוֹת (חֶבֶל תַּחְבּוּלוֹת) עָלָיו יוֹתֵר מֵאָדָם אַחֵר? אָמַר
 לוֹ, לֹא שְׁמַעְתִּי.

אָמַר לוֹ, אֲנִי שְׁמַעְתִּי, דָּוִד חָטָא בְּבֵת שְׁבַע סָתָם.
 אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: יָבֵא בֶן שָׁל בֵּת
 אֶל נֶכֶד וַיִּנְקָם נִקְמָה, וּמִיָּהוּ? זֶה אֲבִשְׁלוּם, שְׁהִיָּה
 בְּנֵה שֶׁל יִפֶּת תֹּאֵר, מִהַקָּרֵב. מִכָּאֵן לְמַדְנֵה, מִי
 שְׁלוֹקַח הָאִשָּׁה הַזֹּאת בְּקָרֵב וְחוֹמֵד אוֹתָהּ, לְסוּף
 יוֹצֵא מִמֶּנָּה בֶן סוֹרֵר וּמוֹרֵה. מָה הִטְעַם? מְשׁוּם
 שְׁעַד עֲכָשׁוּ לֹא פִסְקָה מִמֶּנּוּ זְהֵמָה, וְהָרִי פִרְשׁוּהָ.
 רַבִּי יוֹסִי פִתַּח וְאָמַר, נִשְׁבַּע ה' בְּיַמֵּינוּ וּבְזֵרוּעַ
 עֵזוֹ, הַפְּסוּק הַזֶּה פִּרְשׁוּהוּ. אָבֵל בֵּא רְאֵה,
 כָּל זְמַן שְׁאָדָם חוֹטָא לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 יֵשׁ דְּרָגָה אַחַת נוֹדְעַת לְמַעְלָה כְּנֶגֶד הַחֲטָא
 הַזֶּה לְדוֹן אֶת הָאָדָם, וּמִסְתַּכְּלֵת (וּמִסְכִּימָה) עָלָיו.
 אִם שָׁב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֵי רַבּוֹנוֹ, מְעַבֵּר
 חֲטָאוֹ וְאִין הַדִּין שׁוֹלֵט עָלָיו וְלֹא מְגִיעַ עָלָיו.
 וְאִם לֹא שָׁב, נִרְשָׁם אוֹתוֹ הַחֲטָא לְאוֹתָהּ
 הַדְּרָגָה. אִם הוֹסִיף לְחֲטָא, הָרִי דְרָגָה אַחֲרַת
 מִזְדַּמְּנַת כְּנֶגְדּוֹ וּמִסְכִּימָה עִם הַדְּרָגָה הָרִאשׁוֹנָה,

וְאִזְ צָרִיף תְּשׁוּבָה יִתְּרָה. (ואם לא שָׁב) וְאִם מוֹסִיף
לְחַטָּא, מוֹסִיף דְּרָגָה עַל דְּרָגָה, עַד שְׁמִשְׁלִים
לְחֻמַּשׁ דְּרָגוֹת.

כִּיּוֹן שְׁהֵימִין הִתְתַּקֵּן כְּנִגְדּוֹ וְהִסְכִּים עָלָיו, הָרִי
הַשְּׂמַאל מְזַמֵּן לְהִסְכִּים עִם הֵימִין וְלְהַכְּלִל
בוֹ. כִּיּוֹן שְׁהִשְׂמַאל מְסַכִּים עִם הֵימִין, אִזְ כְּבָר לֹא
תְלוּי בְּתִשׁוּבָה, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ, וְאִזְ הַכֹּל מְסַכִּימִים
עָלָיו בְּדִין, וְהֵדִין שׁוֹרָה עָלָיו.

וּבְשֵׁי הַדִּין נִשְׁלַם וְשׁוֹרָה עַל הָאָדָם, אִזְ מְסַתִּים
וּמִתְתַּקְנוֹת הָאֶצְבָּעוֹת חֲמֵשׁ בְּתוֹךְ
חֲמֵשׁ, יְמִין בְּשְׂמַאל, לְהִרְאוֹת שְׁהָרִי הַכֹּל הִסְכִּימוּ
עָלָיו בְּאוֹתוֹ דִּין, וְיָדָיו מִתִּישְׁרוֹת לְהִרְאוֹת דְּבָר
בְּלִי כוֹנֵת הָאָדָם, וְלֹא הִתְכַּוֵּן בוֹ. וְעַל זֶה כָּתוּב,
(שמות טו) יְמִינָהּ ה' נֶאֱדָרִי בְּכַח יְמִינָהּ ה' תִּרְעַץ
אוֹיֵב, לְהַכְּלִל שְׂמַאל בְּיְמִין, וְנִשְׁלַם הַדִּין, וְאִזְ
זוֹהֵי עֲמִידָה שֶׁל הַכֹּל. וְלִכֵּן, כְּשִׁרְוֹצָה הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְקַיֵּם הַכֹּל, כָּתוּב (ישעיה סב) נִשְׁבַּע ה'
בְּיַמֵּינוּ וּבְזִרְעֵנוּ עֲזוֹ וְגו'.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, כָּתוּב (ויקרא כג) פְּרִי עֵץ הָדָר כֶּפֶת
תִּמְרִים. פְּרִי עֵץ הָדָר מֵהוּא? זֶה אֶתְרוּג.
וְכִי אֶתְרוּג מֵעֵץ הָדָר הוּא? וְהָרִי כִּמָּה קוֹצִים יֵשׁ

סְבִיבוּ, מִכָּאן וּמִכָּאן, וְאַתָּה אֲמַרְתָּ פְּרִי עֵץ הָדָר?
 אֲלָא סוּד הַדְּבָר, שְׁכַתוּב וַיְבִין ה' אֱלֹהִים אֶת
 הַצֵּלַע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיְבָאָהּ אֶל
 הָאָדָם. וְכַתוּב עֶצֶם מֵעֶצְמִי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי, וְזֶהוּ
 פְּרִי עֵץ הָדָר. מִנֵּין לָנוּ שְׁאָדָם נִקְרָא עֵץ? שְׁכַתוּב
 כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה.

כַּפַּת תְּמָרִים, שְׁעוּלִים לְשִׁבְעִים שָׁנִים, וְבוֹ
 נִתְקַנּוּ שִׁבְעִים שָׁנִים עֲלִיוֹנוֹת. וְזֶה כַּפּוֹת
 לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְלָכֵן נִקְרָא כַּפַּת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 כַּפִּיתוּ, שְׁעוּלָה לְכָאן וּלְכָאן. זֶהוּ שְׁכַתוּב כִּי כָל
 בְּשָׂמִים וּבְאָרֶץ, דּוֹקָא.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, פְּרִי עֵץ הָדָר – זֶה מְזַבַּח, שְׁעוּשָׁה
 פְּרוֹת, וּמַעְלָה נִצָּנִים לְכָל הַצְּדָדִים. מָה
 הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שְׁכָל שִׁבְעִים הַשָּׁנִים נוֹתְנִים לָהּ
 חֵלֶק, וְהִיא מִתְבָּרַכַת מִכָּלֵם. מָה זֶה אוֹמֵר?
 מִשּׁוֹם שֶׁמִּי שְׁחוּטָא אֶל הַמְּזַבַּח, הוּא חוּטָא בְּכָל,
 שְׁהָרִי כַּפּוֹת כִּנְגַד אוֹתוֹ שְׁכַפּוֹת לְמַעְלָה, וְלָכֵן
 נִקְשְׂרוּ זֶה עִם זֶה, פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפַּת תְּמָרִים, וְלֹא
 כְּתוּב וְכַפַּת תְּמָרִים.

כַּתוּב (ויקרא ז) זֹאת מִשְׁחַת אֶהְרֹן וּמִשְׁחַת בְּנָיו.
 מָה זֶה אוֹמֵר? אֲלָא זֹאת – זֶה מְזַבַּח,

שְׁנַמְשַׁח עַל יַד אֶהְרִן, שְׁכָתוּב וּמְשַׁחַת אֶת מְזֻבַּח
הָעֵלָה וְאֶת כָּל כְּלָיו. וּמְשַׁחַת (זו מְשַׁחַת) בְּנֵיו, שְׁהָרִי
נִמְשַׁח מִכָּלָם, וּמִתְגַּדֵּל וּמִתְבָּרֵךְ וּמִטְהַר.

בא רֵאָה, בְּחַג סוּבְבִים אֶת הַמְּזֻבַּח פְּעַם אַחַת
בְּכָל יוֹם, וְאַחַר כֵּךְ שְׁבַע פְּעָמִים. מֵה זֶה
אוֹמֵר? אֵלָא, לְמַלְךְ שְׁהַזְמִין אוֹרְחִים וְהִתְעַסֵּק
עִמָּהֶם, וְהִיָּתָה לְמַלְךְ בַּת יְחִידָה. אָמְרָה לוֹ:
אֲדוּנֵי הַמְּלָךְ, מִשּׁוֹם הָאוֹרְחִים לֹא שְׁמַתָּ לִב אֵלַי?
אָמַר לָהּ: חַיִּיךְ בַּתִּי, מָנָה אַעֲלֶה לָּךְ בְּכָל יוֹם,
(שְׁשׂוּה כְּכֹלָם).

כך בְּכָל יוֹם וַיּוֹם שֶׁל הַחַג מְקַרְיָבִים יִשְׂרָאֵל כְּנִגְדָּ
אֲמוֹת הָעוֹלָם. אָמַר הַמְּזֻבַּח לְמַלְךְ הַקְּדוֹשׁ:
לְכֹלָם נִמְצָאִים מְנוּת וְחֻלְקִים, וְלִי מָה אַתָּה נוֹתֵן?
אָמַר לָהּ: בְּכָל יוֹם וַיּוֹם יְסוּבְבוּ אוֹתְךָ שְׁבָעָה
יָמִים עֲלֵיוֹנִים לְבָרֵךְ אוֹתְךָ, וְנוֹתְנִים לָּךְ שְׁבָעִים
חֻלְקִים (בְּכָל יוֹם). רַבִּי יוֹסִי אָמַר, שְׁבָעִים חֻלְקִים
בְּכָל יוֹם כְּנִגְדָּ שְׁבָעִים פָּרִים שְׁנִקְרָבִים בְּחַג.

רבי יְהוּדָה אָמַר, שְׁבָעָה בְּכָל יוֹם, מִשּׁוֹם שְׁהָרִי
מִתְבָּרְכַת (מִמְקוֹם) מִכָּלָם, וּלְסוּף שְׁבָעָה
הַיָּמִים מִתְבָּרְכַת מִמְקוֹם שְׁשֵׁמֶן הַמְּשַׁחָה נִמְצָא.
(וְאַחַר כֵּךְ) שְׁבַע פְּעָמִים, כְּנִגְדָּ כָּל אוֹתָם שְׁבָעָה יָמִים

כְּדִי לְהַעֲמִיד לָהּ בְּרָכוֹת מִמַּעַיִן הַנִּחַל שְׁזוֹרֵם
תָּמִיד וְלֹא פּוֹסֵק. נִמְצָא שְׁמֵתְבָרַכְתָּ (תְּמִיד) בְּכָל יוֹם
וְיוֹם, עַד שִׁבְעָה יָמִים שְׁמֵתְבָרַכְתָּ מִמַּעַיִן הַנִּחַל.
וְכֵן פַּעַם אַחֲרַת שִׁבְעַת פְּעָמִים כְּאַחַד, וּמִתְקִימוֹת
בָּהּ הַבְּרָכוֹת אַחַר כֶּךָ מִהַמָּקוֹם הָעֲלִיוֹן שֶׁהַמַּעַיִן
יוֹצֵא וְלֹא פּוֹסֵק, כְּפִי שְׁאֲמַרְנוּ.

בְּכ"ה יוֹם מְכַרְיִזִים עָלֶיהָ וְאוֹמְרִים, (שְׁמוֹאל-א ב) עַד
עֲקָרָה יִלְדָה שִׁבְעָה וְרַבַּת בָּנִים אֲמֻלָּהּ. עַד
עֲקָרָה יִלְדָה שִׁבְעָה - זוֹ כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, שְׁמֵתְבָרַכְתָּ
מִשִּׁבְעָה בְּכָל יוֹם, וְעוֹלָה לְחֶשְׁבוֹן עֲלִיוֹן. וְרַבַּת
בָּנִים אֲמֻלָּהּ - אֵלּוּ אֲמוֹת עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת זָרָה
שְׁעוֹלִים בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן לְחֶשְׁבוֹן גְּדוֹל, וְאַחַר כֶּךָ
מִתְמַעֲטִים וְהוֹלְכִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְלִכְן הַמְזַבַּח
מְכַפֵּר עַל חַטָּאֵי יִשְׂרָאֵל, הַמְזַבַּח מְטַהֵר אוֹתָם
וּמְרִיק לָהֶם בְּרָכוֹת מִמַּעְלָה לְמַטָּה.

וַעֲנָף עֵץ עֵבֶת - זֶה הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ, שְׁאָחוֹז לְשָׁנֵי
צָדָדִים. וּמִשׁוֹם כֶּךָ הֵדֵס שְׁלֹשָׁה עֲנָפִים,
שִׁיעֵשָׂה עֲנָף עֵץ עֵבֶת שְׁאָחוֹז לְכָל צַד. וְעַרְבֵי נַחַל
- אֵלּוּ שְׁנֵי עַמּוּדִים, שְׁמֵכָאן יוֹצֵא לְכַפּוֹת תְּמָרִים.
כַּפַּת תְּמָרִים, אָחוֹז לְמַעְלָה וְאָחוֹז לְמַטָּה, וְהָרִי
נִתְבָּאֵר. אֶתְרוּג יוֹצֵא מִתּוֹךְ הַקּוֹצִים שֶׁל הָאֵילָן,

וְכַךְ זֶה. גַּם כַּפֹּת תְּמָרִים אוֹחֲזוּ בָהֶם וְדָאֵי. כֹּל מֵה שְׂיֹצֵא לְעוֹלָם – מִכָּאן יוֹצֵא וּמִכָּאן בָּאִים (גזוף).

רַבִּי יוֹסֵי פֶתַח, וְאֲבוֹאָה אֶל מִזְבַּח אֱלֹהִים. מִי זֶה מִזְבַּח אֱלֹהִים? זֶהוּ הַמִּזְבֵּחַ שְׁלַמְעֵלָה, מִזְבַּח אֱלֹהִים וְדָאֵי. וְהִינוּ בְּאֵר שֶׁל יִצְחָק, וְלִפְעָמִים מִזְבַּח ה', כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר קָם מִלְּפָנֵי מִזְבַּח ה'. וְעַל זֶה יוֹרְשִׁים הָעוֹלָמוֹת מִכָּאן דִּין וְרַחֲמִים, מִשׁוּם שֶׁהִיא יוֹנֶקֶת בְּצַד הַזֶּה וּבְצַד הַזֶּה, וְהָרִי בְּאֵרוֹ אֵת הַדָּבָר.

רעיא מהימנא

מִצְוָה זוּ, הַמוֹעֵל בְּהַקְדָּשׁ צָרִיף לְהֵבִיא קֶרֶן וְחֹמֶשׁ. זֶהוּ שְׁכָתוּב וְאֵת חֲמִישְׁתּוֹ יוֹסֵף עָלָיו, קֶרֶן ו'. הַחֹמֶשׁ שְׁלוֹ ה'. וְזוֹ קֶרֶן הַיּוֹבֵל. קֶרֶן שֶׁהִיְתָה בְּמִצְחוֹ שֶׁל אוֹתוֹ פֶּר שֶׁהִקְרִיב אָדָם הָרָאשׁוֹן. זֶהוּ הָעֵקֶר שֶׁל כָּל הַקְּרָבָנוֹת. הַקֶּרֶן קִיָּמַת לוֹ לְעוֹלָם הַבָּא, וְהַפְּרוֹת שְׁלוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְזֶה ה' ה'.

(ע"כ רעיא מהימנא).

נֶפֶשׁ כִּי תִמְעַל מֵעַל וּגּוֹ'. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, הָרִי פֶרֶשׁוּהָ נֶפֶשׁ וְדָאֵי. כָּתוּב וְהִיְתָה נֶפֶשׁ אֲדָנִי צְרוּרָה בְּצִרוּר הַחַיִּים אֵת ה' אֱלֹהֵיךָ, וְכָתוּב וְאֵת נֶפֶשׁ אִיבִיךָ יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כַּף הַקָּלְעֵי.

אֲשִׁרְיהֶם הַצְּדִיקִים שֵׁישׁ לָהֶם חֶלֶק עַלְיוֹן
 בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּחֶלֶק הַקְּדוֹשׁ,
 בְּקִדּוֹשׁ הַמְּלֶךְ, מִשּׁוּם שֶׁהֵם מְקַדְּשִׁים אֶת עֲצָמָם
 בְּקִדּוֹשׁ רַבּוֹנָם. וְכָל מִי שֶׁמְתַקְדֵּשׁ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא מְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ, שְׁפָתוֹב (ויקרא כ) וְהִתְקַדְּשֶׁתָּם
 וְהִייתֶם קְדוֹשִׁים. אָדָם מְקַדֵּשׁ עֲצָמוֹ מִלְמַטָּה –
 מְקַדְּשִׁים אוֹתוֹ מִלְמַעְלָה. וְכִשְׁמִתְקַדֵּשׁ אָדָם
 בְּקִדּוֹשׁ רַבּוֹנוֹ, מִלְּבִישִׁים (מורישים) אוֹתוֹ נִשְׁמָה
 קְדוֹשָׁה, יִרְשֵׁת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכִנְסֵת יִשְׂרָאֵל,
 וְאִזּוֹ יוֹרֵשׁ אֶת הַכֹּל. וְאֵלוֹ הֵם שְׁנִקְרָאִים בְּנִים
 לְקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דברים יד) בְּנִים אַתֶּם
 לַה' אֱלֹהֵיכֶם, וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ.

בֵּא רָאֵה, כְּתוּב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, וּפְרִשׁוּהָ
 נֶפֶשׁ חַיָּה סֶתֶם. וּמֵאוֹתוֹ חֶלֶק יִרְשׁ דָּוִד הַמְּלֶךְ
 וְנִקְשֵׁר בְּקֶשֶׁר עַלְיוֹן וְיִרְשׁ מַלְכוּת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר.
 וּמִשּׁוּם כֵּן וְהִיְתָה נֶפֶשׁ אֲדָנִי צְרוּרָה בְּצִרוּר
 הַחַיִּים. וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ שֶׁנֶּפֶשׁ נִקְשְׁרֵת בְּרוּחַ, וְרוּחַ
 עִם נִשְׁמָה, וְנִשְׁמָה עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֲשִׁרְי
 חֶלְקוֹ שֶׁל מִי שִׁיּוֹרֵשׁ הִירְשָׁה הַעֲלִיוֹנָה הַזֹּו.

אִוִי לְאוֹתָם הִרְשָׁעִים שֶׁנֶּפְשׁוֹתֵיהֶם אֵינָן זוֹכוֹת
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְכָל שֶׁכֵּן בְּעוֹלָם הַבָּא, עַלֵּיהֶם
 כְּתוּב וְאֵת נֶפֶשׁ אִיבִידָה יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כַּף הַקְּלַע.

שְׁהוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם וְלֹא מוֹצְאִים מְקוֹם
 לְמִנוּחָה לְהִתְקַשֵּׁר בּוֹ, וְנִטְמָאִים (וּנְשָׂאִים) בְּתוֹךְ צַד
 הַטְּמָאָה, וְהַפְּרוֹז קוֹרָא וְאוֹמֵר: נֶפֶשׁ כִּי תִמְעַל
 מֵעַל בְּה'. מִקֹּדֶשׁ ה' טִמָּא. שְׁהָרִי לְקִדְשָׁה לֹא
 נִכְנָס, וְלֹא נִכְלָל. וְהֵם מְזִיקֵי הָעוֹלָם, מִשׁוּם
 שְׁנֹדְבָקִים בָּהֶם וְנִטְמָאִים.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, הָרִי פְּרִשׁוּהָ נֶפֶשׁ, כְּשִׁמְתַעֲטָרָת
 כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל בַּמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ מִתַּעֲטָרָת
 וְנִקְרָאת צְרוּר הַחַיִּים, מִשׁוּם שְׂבָה הַכֹּל נִקְשָׁר.
 רַבִּי אֱלֶעָזָר אָמַר, כְּשִׁשְׂכִינָה נוֹסַעַת, הִיא נוֹסַעַת
 עִם הָאֲבוֹת. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (שְׁמוֹת יד) וַיִּסַּע מִלְּאֶךָ
 הָאֱלֹהִים הַהֵלֶךְ וְגו'.

רַבִּי אֲבָא אָמַר, הַכֹּל נַעֲשֶׂה עֲטָרָה אַחַת, כְּדִי
 שִׁיתַעֲטֹר כְּאַחַד, וְהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ נִרְאָה
 בְּתוֹכָם (בְּצוּרוֹתָיו). בְּאוֹתָהּ שְׁעָה נִקְרָא (שִׁיר ב) כְּתַפּוּחַ
 בְּעֵצֵי הַיַּעַר כֵּן דוּדֵי בֵּין הַבָּנִים. וְהָיוּ יִשְׂרָאֵל
 רוֹאִים אֶת זֵיו הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן נוֹסַע לְפָנֵיהֶם. וְזֶהוּ
 שְׁשָׁנִינוּ, (דְּבָרִים ד) וַיּוֹצֵאֲךָ בְּפָנָיו בְּכַחוֹ הַגָּדֹל
 מִמְּצָרִים. אֵלּוּ הָאֲבוֹת. וּמִשׁוּם כֶּךָ הַשֵּׁם הַזֶּה
 מְשַׁבֵּר הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים, וַיֵּשׁ בּוֹ לְטוֹב וּלְרָע.
 אֲשֶׁרִי חֶלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

בא ראה, עזו לקרבן למה? והרי אמר רבי שמעון, עזו - השם שלו גורם, ללמד משמו, שהרי צד רע, ומין רע הוא. אלא כף אמר רבי שמעון, את זה צריך להקריב, שהרי אם עוברת עליו רוח טמאה או שהתעסק בו, הרי עז קרבנו, באותו גון שהוא חטא בו.

ואמר רבי שמעון, הרי שנינו, יש מי שזוכה בנשמה, ויש מי שזוכה בהתעוררות הרוח, ויש מי שאינו זוכה אלא רק בנפש. זה מי שלא זוכה אלא רק בנפש, ולא עולה יותר, זה נדבק באותו צד של הטמאה, וכשהוא ישן, אותם צדדים רעים באים ונדבקים בו ומודיעים לו בחלום דברים של העולם, מהם כוזבים, ומהם אמת. ולפעמים שצוחקים עמו ומראים לו דברי שקר, ומצערים אותו בחלומו. ועל כף אמות עובדי עבודה זרה, מהם שרואים בחלומם דברי אמת, משום אותו צד שנדבקים בו, וכלם דברים לזמן קרוב.

בא ראה, במינים הרעים הללו יש שלש דרגות אלו על אלו. הדרגה העליונה שלהם הם אותם שתלויים באויר. הדרגה היותר תחתונה שלהם הם אותם שצוחקים עם בני אדם

וּמְצַעְרִים אוֹתָם בְּחִלּוּמוֹתֵיהֶם, מְשׁוּם שְׂכָלָם
 חֲצוּפִים כְּמוֹ כָּלָבִים. וַיֵּשׁ דְּרָגָה עֲלִיּוֹנָה עֲלֵיהֶם,
 שֶׁהֵם מֵעֲלִיּוֹנִים וּמִתְחַתּוֹנִים, וְאֵלוֹ מוֹדִיעִים
 לְאָדָם דְּבָרִים, מֵהֶם כּוֹזְבִים וּמֵהֶם אֲמִתִּיִּם, וְאֵלוֹ
 הַדְּבָרִים הָאֲמִתִּיִּם כָּלָם לְזִמְן הַקָּרוֹב.

וְאוֹתָהּ דְּרָגָה מֵאוֹתָם הַתְּלוּיִים בְּאֹוִיר, שֶׁהֵם
 יוֹתֵר עֲלִיּוֹנִים. אוֹתוֹ שֶׁלֹּא זוֹכָה יוֹתֵר
 מֵאֲשֶׁר בְּנֶפֶשׁ, וְאוֹתָהּ נֶפֶשׁ רוֹצֶה לְהִתְתַּקֵּן וּלְקַבֵּל
 רוּחַ, טָרֵם שֶׁהַרוּיָחָה אוֹתָהּ. יוֹצֵא מֶה שִׁיּוּצָא
 מֵאוֹתָהּ מֵאוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ, וּמִתְפַּשֵּׁט בְּעוֹלָם, וְרוֹצֶה
 לְעֵלוֹת וְלֹא רוֹצֶה, עַד שֶׁפּוֹגֵשֶׁת בְּאוֹתָם שְׂבָאֹוִיר,
 וְהֵם מוֹדִיעִים לָהּ דְּבָרִים, מֵהֶם קְרוֹבִים וּמֵהֶם
 יוֹתֵר רְחוּקִים, וּבְאוֹתָהּ דְּרָגָה הוּא הוֹלֵךְ וְנִקְשָׁר
 בְּחִלּוּמוֹ עַד שֶׁקוֹנָה רוּחַ.

כִּיּוֹן שֶׁקוֹנָה רוּחַ, אוֹתָהּ רוּחַ יוֹצֵאת, מְשַׁבֵּר הָרִים
 וּסְלָעִים, עוֹלָה וּמִתְפַּשֵּׁט וְנִכְנָס בֵּין מְלֵאכִים
 עֲלִיּוֹנִים קְדוֹשִׁים, וְשֵׁם יוֹדֵעַ מֶה שִׁיּוֹדֵעַ, וְלוֹמֵד
 דְּבָרִים, וְחוֹזֵר לְמְקוֹמוֹ. אִזְּ הוּא קָשֶׁר שֶׁל בֶּן אָדָם
 בְּקִדְשָׁהּ, עַד שֶׁזוֹכָה בְּנִשְׁמָה וְקוֹנָה אוֹתָהּ.

כִּיּוֹן שֶׁקוֹנָה נִשְׁמָה, הִיא עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה,
 וְשׁוֹמְרֵי הַפְּתָחִים לֹא מַעֲכָבִים אוֹתָהּ,

וְהוֹלַכְתָּ וּמִתְפַּשְׁטָת וְנִכְנַסְתָּ בֵּין אוֹתָם הַצַּדִּיקִים
שְׁצֻרוֹרִים בְּצֻרוֹר הַחַיִּים, וְשָׁם רוֹאֶה אֶת עֲנַג
הַמֶּלֶךְ וְנִהְיִית מִן הַזֵּיו הָעֲלִיּוֹן.

וּכְשֶׁמֵתְעוֹרְרָת הָאֵילַת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּחַ צְפוֹן,
יורדת, ועומד אותו צדיק
שְׁקֵנָה אוֹתָהּ, וּמִתְגַּבֵּר כְּמוֹ אַרְיֵה חֹזֵק בַּתּוֹרָה, עַד
שָׁבָא הַבְּקָר וְהוֹלֵךְ עִם אוֹתָהּ הָאֵילַת הַקְּדוּשָׁה
לְהִרְאוֹת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, לְקַבֵּל חוּט אֶחָד שֶׁל חֹסֵד.
ומיהו זה? חוט של אברהם, שהוא קנה אותו,
שְׁכָתוּב (בראשית יד) אִם מַחוּט וְעַד שְׁרוּף נֶעַל. הוּא
לֹא נִהְיֶנָּה מֵאַחַר כָּלוּם, וְאָמַר אִם מַחוּט, זָכָה
לְחוּט הַזֶּה, וְזֶה נִקְרָא הַחוּט שֶׁל אַבְרָהָם.

וּכְשֶׁשָׁבָא אוֹתוֹ צַדִּיק עִם הָאֵילָה הַזֶּה, אֲזִי מִתְעַטֵּר
עִמָּה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, וְדוֹד אָמַר (תהלים כב)
לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר, זֶה כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל. אֵילַת
הַשַּׁחַר – הַשִּׁירָה שֶׁל כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל שְׁאוּמְרִים
בְּגִלוֹת אֵלֵי אֵלֵי לָמָּה עֲזַבְתָּנִי וְגו'.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲשֶׁרִיָּהֶם בְּעֲלֵי הַנְּשָׁמָה, בְּעֲלֵי
הַתּוֹרָה, בְּנֵי עֲבוּדָתוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוּשׁ.
אוֹי לְאוֹתָם הַרְשָׁעִים שְׁאִין זוֹכִים לְהִדְבֵּק בְּרַבּוֹנָם
וְלֹא זוֹכִים בַּתּוֹרָה, שְׁכָל מִי שֶׁלֹּא זוֹכֵה בַּתּוֹרָה,

לא זוכה לא ברוח ולא בנשמה, ויהדבקות
שלהם באותו הצד של המינים הרעים. ולזה אין
חלק במלך הקדוש, אין לו חלק של קדשה. אוי
לו כשיצא מן העולם הזה, שהוא הוא מכר
לאותם המינים הרעים, בעלי החצפה, עזים כמו
כלב, שליחי אש הגיהנם, שאין מרחמים עליהם.

בא וראה מה בין ישראל לעמים עובדי עבודה
זרה. ישראל, אף על גב שלא זוכה איש
ישראל אלא בנפש, דרגה עליונה עומדת עליו,
ואם הוא רוצה לקנות רוח ואם הוא רוצה לקנות
נשמה, הוא קונה וזוכה בה. אבל עמים עובדי
עבודה זרה לא קונים לעולמים, פרט לאם נמול,
שאז קונה נפש (תחת נפש) ממקום אחר.

וישראל שעומדים בדרגה תחתונה בנפש, אם
אינו רוצה לזכות יותר, ענשו רב. אוי
לאותו רשע ששכח את מצוות התורה ולא
השתדל בתורה, שכח את אדונו, עליו פתוב
יתמו חטאים מן הארץ.

ובא ראה, יש בני אדם שנדבקים בצד הזה
משום אותה (בז) נפש שלא זכו יותר,
וכשעוברת עליהם אותה רוח טמאה, שורה

עֲלֵיהֶם וְנִדְבָקִים בָּהּ. אַזִּי אוֹתוֹ הִחָטָא שְׁחוּטָא
הָאָדָם הוּא מְצַד שֶׁל אוֹתָהּ רוּחַ טְמָאָה, וְקָרְבָנו
הוּא עַז אַחַת, מְשׁוּם שֶׁהִיא בְּהֵמָה שֶׁבָאָה מֵאוֹתוֹ
צַד לְכַפֵּר עַל חָטָאוֹ.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּנוֹ, וְהָרִי כְּתוּב (דברים כא)
לֹא תִלִּין נִבְלָתוֹ עַל הָעֵץ וְגו', וְלֹא תִטְמָא
אֶת אֲדָמְתָךְ. מְשׁוּם שֶׁהָאָרֶץ הִיא קְדוּשָׁה, (ויבמקום
שְׁשׁוּרָה) וְרוּחַ טְמָאָה לֹא תִמְצָא מְקוֹם בְּאָרֶץ
הַקְּדוּשָׁה לְשָׂרוֹת עָלָיו. אִם כֵּן, כִּיּוֹן שֶׁעַל אוֹתָהּ
בְּהֵמָה שׁוֹרָה רוּחַ טְמָאָה, וְהִיא בָאָה מִצְדִּיהָ,
לָמָּה מְקַרְיָבִים אוֹתָהּ לְצַד הַקְּדוּשָׁה? אָמַר לוֹ,
יִפָּה שְׂאֵלְתָּ.

אָבִל בֶּא רָאָה, בְּנִי. כְּתוּב (שם ד) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ
אֹכְלָה הוּא. יֵשׁ אֵשׁ אוֹכְלַת אֵשׁ. הָאֵשׁ שֶׁל
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹכְלַת אֵשׁ אַחֲרָת. וּבֹא רָאָה,
יֵשׁ מִלְּאָכִים שְׂאוּמְרִים שִׁירָה לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וּמִתְבַטְּלִים כְּשֶׁהֵם מְסִימִים אֶת אוֹתָהּ
הַשִּׁירָה בְּנִיצוּץ שֶׁל אֵשׁ אוֹכְלַת. לְמַטָּה מִזְמִין
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵשׁ שֶׁל הַמְּזֻבַּח, וְהָאֵשׁ הַזֹּאת
אוֹכְלַת וּמְשַׁמֶּדֶה אֶת כָּל אוֹתוֹ הַצַּד, וְאוֹתוֹ הַצַּד
מִתְבַטֵּל בְּאוֹתָהּ שְׁלֵהֶבֶת שֶׁל אֵשׁ וְלֹא מִשְׂאִירָה
מִמֶּנּוּ בְּעוֹלָם. וְאוֹתוֹ אָדָם שֶׁמְקַרֵּב אֶת קָרְבָּנוֹ

עומד עליו, ובאותו הריח של הקרבן שעולה,
 עובר ממנו הצד של רוח הטמאה ששורה עליו
 ומתכפר. משום כך הכל מתבטל ומשמד, ואין
 מי שעומד בפני אותה אש.

רבי אחא היה הולך בדרך, ורבי חייא ורבי
 יוסי נפגשו כאחד. אמר רבי אחא, ודאי
 אנו שלשה עתידים לקבל פני שכינה. התחברו
 יחד והלכו. אמר רבי אחא, כל אחד ואחד יאמר
 דבר קשור לתורה, ונלך.

פתח רבי חייא ואמר, (ישעיה מה) הרעיפו שמים
 ממעל וגו'. הפסוק הזה הוא סוד של
 חכמה שלמדנו מהמנורה הקדושה. הרעיפו
 שמים ממעל, מה זה הרעיפו? כמו שנאמר (דברים
 לב) יערף כמטר לקחי. ועל הצד של המטר שהוא
 המזון של הכל הוא אמר. ועל כן כל עיני העולם
 מצפים לקדוש ברוך הוא למזונות, משום שהוא
 נותן מזון לכל וזן את הכל, כמו שנאמר עיני כל
 אליך ישברו וגו'.

ואם תאמר שבמקום הזה שנקרא שמים הדבר
 תלוי – הרי שנינו, שלא בזכות הדבר תלוי,
 וזכות הרי פרשוה זו צדקה. ותרגום של צדקה –

זכות. וזכות ושמים זה דבר אחד, וכאן הרעיפו שמים. (ואם תאמר בו תלוי) כתוב ממעל, ממעל ודאי. מהעתיק הקדוש זה בא, ולא מאותו מקום שנקרא שמים, ונקרא זכות, אלא ממעל דוקא ושחקים יזלו צדק. שכששמים נוטל אותו ממעל מאותו מקום עליון ששורה עליו, אזי שחקים יזלו צדק. מי השחקים? זה המקום שטוחנים מן לצדיקים. ומי הם? נצח והוד, שהם ודאי טוחנים מן לצדיקים. למי? לאותו מקום שנקרא צדיק, שהרי הם טוחנים את אותו המין שבא מלמעלה, וכל אותו טוב מתכנס בתוכם לתת אותו לדרגה של צדיק, כדי שיתברכו צדק מאותה נזילה שלהם, ועל זה טוחנים מן לצדיקים. מי הם הצדיקים? זה צדיק וצדק, יוסף ורחל, שכשמודוגים כאחד נקראו צדיקים.

ואלו טוחנים מן לצדיקים ודאי, ועל כן – ושחקים יזלו צדק. אז תפתח ארץ – למטה. ויפרו ישע – בני העולם. וצדקה תצמיח יחד – כל הרחמים וכל הטוב של העולם מתרבים, ומזונותיהם של בני אדם מצויים בעולם, אז נוספת שמחה על שמחה, וכל

העולמות מתברכים. אמר רבי אחא, אלמלא לא
באתי אלא לשמע את זה – די לי.

פֶּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (שופטים ה) **לְבִי לְחֻקְקֵי**
יִשְׂרָאֵל הַמִּתְנַדְּבִים בְּעַם בְּרָכוֹ ה'. בא
ראה, כל הרצון וכל הלב שצריך אדם להריק
ברכות ממעלה למטה, ליחד את השם הקדוש,
לבקש בתפלה לקדוש ברוך הוא ברצון ובכוננת
הלב, להשפיע מאותו הנחל העמק, כמו שכתוב
(תהלים קל) **מִמַּעַמְקִים קָרָאתִיךָ ה', שָׁשׂם הָעַמֶּק שֶׁל**
הַכֵּל, בְּעַמְמָקִים הָעֲלִיוֹנִים, שֶׁהֵם הָרָאשִׁית
הָעֲלִיוֹנָה שָׂאב וְאִם מִזְדוֹגִים. אף כאן לבי
לחוקקי ישראל, מי הם חוקקי ישראל? לא
כתוב חוקקי ישראל, אלא לחוקקי, אלו אבא
ואמא שהם מחוקקים לישראל הקדוש שהוא
שופע מביניהם.

הַמִּתְנַדְּבִים בְּעַם – אלו הם האבות שנקראים
נדיבים, כמו שנאמר נדיבי עמים
נאספו עם אלהי אברהם. אז ברכו ה', להשפיע
ממנו ברכות למטה, וימצאו ברכות בעולם
כלם, שכשכאן נמצאות ברכות מלמעלה, אז
הכל בשמחה והכל בשלמות. אשרי חלקם של
ישראל שהקדוש ברוך הוא מריק עליהם ברכות

וּמְקַשֵּׁיב לְתַפְלָתְתֶם, וְעֲלִיָּהֶם כְּתוּב, פְּנֵה אֶל
תַּפְּלַת הָעֲרָעָר וְלֹא בָזָה אֶת תַּפְּלָתְתֶם וְגו'.

פְּרֻשֶׁת צו (דף כו ע"א - דף לה ע"ב)

זֹאת תּוֹרַת הָעֵלָה וְגו'. רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח וְאָמַר,
צִדְקָתְךָ כְּהַרִּי אֵל מִשְׁפָּטֶיךָ תְּהוּם רַבָּה
וְגו'. הַפְּסוּק הַזֶּה פִּרְשְׁנוּהוּ וְנִתְבָּאָר. בֵּא רְאֵה,
הָעוֹלָה הַזֹּאת מֵעֵלָה וְקוֹשְׁרָתָא אֶת כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל
לְמַעְלָה, וְהַדְּבָקוֹת שֶׁלָּהּ בְּתוֹךְ הָעוֹלָם הַבֵּא
לְהִיּוֹת הַכֹּל אֶחָד בְּקֶשֶׁר אֶחָד, בְּשִׁמְחָה. וּמִשׁוּם
שְׁעוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, כְּתוּב זֹאת תּוֹרַת, סוּד
שֶׁל זְכוֹר וְנִקְבָּה יַחַד, תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב וְתּוֹרָה שֶׁבְּעַלִּי
פֶּה לְעֵלוֹת בְּחִבִּיבוּת.

בְּשִׁמְחַת עוֹרָרְתָּ רוּחַ צְפוּן, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹהוּ
שֶׁכְּתוּב שְׁמֵאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי,
אֲזִי הִיא עוֹלָה בְּחִבִּיבוּת, וּמִתְעַטֶּרֶת בְּיָמִין,
וּמִתְחַבֶּרֶת עִם הָאֲמֻצָּעִי, וְהַכֹּל מֵאִיר מְסוּד שֶׁל
קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, וְזֶה מִתּוֹךְ סוּד שֶׁל אָדָם, בְּרִצּוֹן
הַכֹּהֵן וּבִתְפִלָּה וּבְשִׁירָה.

וְהַרִּי בְּאַרְנוֹ שְׁעוֹלָה קֹדֶשׁ קְדוּשִׁים בְּסוּד הַרוּחַ
הָעֲלִיּוֹנָה, מִשׁוּם שֶׁשְׁלֹשׁ רוּחוֹת קְשׁוּרוֹת
כְּאַחַת: הַרוּחַ הַתַּחְתּוֹנָה שֶׁנִּקְרָאת רוּחַ הַקְּדוּשׁ,

הַרוּחַ שֶׁלִּפְנֵים בְּאִמְצַע, שֶׁנִּקְרָאת רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה, וְכֵן הַרוּחַ הַתַּחְתּוֹנָה. אָבֵל הַרוּחַ הַזֶּה שִׁיּוּצָאת מִתּוֹךְ שׁוֹפָר, כְּלוּלִים בְּאֵשׁ וּמִים. הַרוּחַ הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁהִיא סְתוּמָה בַּחֲשָׁאֵי, שָׁבָה מִתְקִימִים כָּל הַרוּחוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת וְכֹל הַפְּנִים מְאִירוֹת, וּמִשׁוּם כֵּךְ חוֹזְרֵת הָעוֹלָה רוּחַ מִמֶּשׁ.

וְאַחַר כֵּךְ מִסוּד שֶׁל הַבְּהֵמָה נִהְיִים וְנִזְוָנִים לְהִתְקַשֵּׁר לְרוּחַ אַחֲרֵת, שֶׁהִיא בְּתוֹךְ הַטְּמֵאָה מֵאוֹתָם חֲלָבִים וְשִׁמְנִים, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר. וּמִשׁוּם כֵּךְ עוֹלָה קֹדֶשׁ קְדָשִׁים, שָׂאֵר הַקְּרִבָּנוֹת כָּלֵם כְּדִי לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בְּעוֹלָם מִכַּמָּה צְדָדִים וּבַעֲלֵי דִינִים, לְהַעֲבִיר וּלְהִיּוֹת נְאוּר מִתּוֹךְ הַרְצוֹן לְהִתְבַּשֵּׂם, וְנִקְרָאִים קְדָשִׁים קָלִים, מִשׁוּם שֶׁלֹּא מִתְעַטְטִים לְמַעְלָה לְמַעְלָה בְּקֹדֶשׁ הַקְּדָשִׁים. וְעַל זֶה הֵם קְדָשִׁים קָלִים וְשִׁחִיטָתָם בְּכָל מְקוֹם, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרוּהָ. אָבֵל הָעוֹלָה, שֶׁהִיא סוּד שֶׁל קֹדֶשׁ הַקְּדָשִׁים, אֵינָה כְּשֵׂאֵר קְרִבָּנוֹת, שֶׁכֹּל מַעֲשִׂיהָ קֹדֶשׁ.

בֵּא וְרָאָה מָה כָּתוּב, וְלִבְשׁ הַכֹּהֵן מִדּוּ בַד, הַלְּבוּשִׁים הַלְּלוּ מִיְחָדִים לְקִדְשָׁהּ, בַּד יְחִידִי, מִיְחָד לְקִדְשָׁהּ. וְכָתוּב בְּגִדֵי קֹדֶשׁ הֵם וְרִחֵץ בְּמִים אֶת בְּשָׂרוֹ וְלִבְשָׁם. מָה הִטְעַם זֶה קֹדֶשׁ?

אֶלָּא סוּד הַדְּבָר, כְּמוֹ שֶׁאָמַר שֶׁהִיא קֹדֶשׁ קְדוּשִׁים,
שֶׁהַכֹּל עוֹלָה וּמִתְעַטֵּר בְּקֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים בְּקֶשֶׁר
אֶחָד, וְאַחַר כֵּן מִפְּנֵה וּמִעֲבִיר רוּחַ טְמֵאָה,
שֶׁמִּטְמֵא הַכֹּל, שֶׁלֹּא יִשְׁלַט וְלֹא יִקְרַב לְתוֹךְ
הַמִּקְדָּשׁ, וּמִעֲבֹר מְכַל צְדָדֵי הַקְּדוּשָׁה, וְהַכֹּל נִשְׁאַר
קֹדֶשׁ בְּקֹדֶשׁ יַחֲדָה.

וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָרִי נִתְבָּאָר, שְׁכָתוּב (תהלים לד)
אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'. וְכֵן עוֹלָה סוּד
שֶׁל אָדָם מִצַּד שֶׁל אָדָם. בְּהֵמָה – מִצַּד שֶׁל בְּהֵמָה.
וּמִשׁוּם כֵּן כָּתוּב אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם, אָדָם וְדָאִי,
שֶׁהָרִי קָרְבָנוֹ לְמַעַלָּה לְקֶשֶׁר קֶשֶׁר, וְאַחַר מִן
הַבְּהֵמָה. וְהַכֹּל הוּא בְּכָתוּב – אָדָם וּבְהֵמָה. וְזֶהוּ
סוּד שֶׁצָּרִיךְ לְקַרְבֵּן – אָדָם וּבְהֵמָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר.
בֹּא רֵאָה, כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם,
כֵּן עָשָׂה – אָדָם וּבְהֵמָה.

וְאֵם תֹּאמַר, הָרִי כָּתוּב עוֹף יַעֲוֹפֵף עַל הָאָרֶץ,
שֶׁהָרִי מֵהֶם מְקַרְיָבִים קָרְבָּן, וְאֶפְלוּ עוֹלָה,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וְאֵם מִן הָעוֹף עֲלֵה קָרְבָּנוֹ – בֹּא רֵאָה,
מְכַל אוֹתָם עוֹפוֹת אֵין מְקַרְיָבִים אֶלָּא מִן הַתּוֹרִים
אוּ בְּנֵי יוֹנָה, אֶלָּא סוּד זֶה – מֵה שֶׁהִכְשֵׁר בְּזֶה,
פְּסוּל בְּזֶה. זֶה יִמִּין וְזֶה שְׂמָאל, וְהַכֹּל אֶחָד.

עוֹף יְעוֹפֵף עַל הָאָרֶץ, הָרִי בְּאֶרְנוֹ שֶׁהֵם סוֹד
 הַמְרַכְבֵּה, וּבָהֶם תִּתְעַלֶּה רוּחַ הַקֹּדֶשׁ לַעֲלוֹת
 לְמַעְלָה, שֶׁהֵם שְׁנַיִם, אֶחָד לְיָמִין וְאֶחָד לְשְׂמָאל.
 הָעוֹף לְיָמִין, וְזֶה מִיכָאֵל. יְעוֹפֵף לְשְׂמָאל, וְזֶה
 גְּבַרְיָאֵל. זֶה לְיָמִין, וְזֶה לְשְׂמָאל.

וּמִשּׁוּם כֶּף מְקַרְיָבִים שְׁנֵי אֱלֹהִים, כְּדֵי לְהַעֲלוֹת
 אֶת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, וְהַשְּׂמָאל מְעִטֵּר
 וּמְזִין לְמִטָּה, לְאוֹתוֹ הַצַּד שֶׁל הַשְּׂמָאל, וְיָמִין
 וְיָמִין, וְאִשָּׁה נִקְשְׁרַת לְבַעֲלָהּ לְהִיּוֹת אֶחָד,
 וְהַכֹּל מִתְעַלֶּה וּמִתְקַשֵּׁר כְּאֶחָד, לְמַעְלָה וּלְמִטָּה,
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעַלֶּה לְבִדּוֹ וּמִתְחַזֵּק.

וּבַסְּפָרִים הַקְּדוּמוֹנִים, הָעֲנִי לֹא נוֹתֵן חֵלֶק לְהַזְיִן
 אֶלָּא לְהַתְקַשֵּׁר לְמַעְלָה, אֲבָל הַכֹּל –
 לְמַעְלָה וּלְמִטָּה – כֹּל אֶחָד נִקְשֵׁר לְצִדּוֹ כְּרְאוּי,
 וְהָרִי בְּאֶרְנוֹ.

רַבִּי אֶלְעָזָר שָׁאֵל אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן אָבִיו וְאָמַר,
 הָרִי הַקָּשֶׁר שֶׁל הַכֹּל נִקְשֵׁר בְּקֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים
 כְּדֵי לְהָאִיר, הַדְּבָקוֹת שֶׁל הָרְצוֹן שֶׁל כַּהֲנִים לְוִיִּם
 וְיִשְׂרָאֵלִים לְמַעְלָה, עַד הֵיכָן הִיא עוֹלָה?

אָמַר לוֹ, הָרִי בְּאֶרְנוֹ, עַד אֵין סוּף. שְׁכָל קָשֶׁר
 וְיַחְדוּד וְשְׁלֵמוֹת, לְהַצְנִיעַ בְּאוֹתָהּ צְנֻעָה

שְׁאִינָה מְשַׁגֵּת וְלֹא נוֹדַעַת שְׁבָה רְצוֹן כָּל
הַרְצוֹנוֹת. אֵין סוּף אֵינוֹ עוֹמֵד לְהוֹדַע, וְלֹא
לְעֲשׂוֹת סוּף, וְלֹא לְעֲשׂוֹת רֵאשׁ שֶׁל אֵין (ראש כמו
שֶׁאֵין). הָרֵאשׁוֹן הוֹצִיא רֵאשׁ וְסוּף, מִי הָרֵאשׁ? זֶה
הַנִּקְדָּה הָעֲלִיוֹנָה, שֶׁהִיא רֵאשׁ שֶׁל הַכֹּל הַנִּסְתָּר
שֶׁעוֹמֵד בְּתוֹךְ הַמַּחְשָׁבָה. וְעוֹשֶׂה סוּף, שֶׁנִּקְרָא
סוּף דָּבָר, אֲבָל לְשֵׁם אֵין סוּף.

אֵין רְצוֹנוֹת וְאֵין אֹרוֹת וְאֵין גִּירוֹת בְּאוֹתוֹ אֵין
סוּף. כָּל הָאֹרוֹת וְהַמְּאֹרוֹת הִלְלוּ תְלוּיִים
לְהַתְקִים בָּהֶם, וְלֹא עוֹמְדִים לְהַשְׁגָּה, מִי שִׁיּוּדַע
וְלֹא יוֹדַע, אֵינוֹ אֶלָּא רְצוֹן עֲלִיוֹן נִסְתָּר שֶׁל כָּל
הַנִּסְתָּרִים, אֵין.

וּבְשֶׁהַנִּקְדָּה הָעֲלִיוֹנָה וְהָעוֹלָם הִבָּא הַתְּעֵלוֹ,
אֵינָם יוֹדְעִים פָּרַט לְרִיחַ, כְּמִי
שֶׁהֲרִיחַ רִיחַ וְהַתְּבַשֵּׁם, וְאֵין זֶה נֶחַת (נִיחַח), שֶׁהֲרִי
כְּתוּב וְלֹא אָרִיחַ בְּרִיחַ נִיחַחְכֶם, שֶׁהֲרִי רִיחַ
נִיחַח הוּא רִיחַ שֶׁל רְצוֹן, שֶׁכָּל הַרְצוֹנוֹת הִלְלוּ
שֶׁל תְּפִלָּה, וְרְצוֹן שֶׁל שִׁירָה, וְרְצוֹן הַכְּהָנִים,
שֶׁכָּלֶם סוּד שֶׁל אָדָם, אֲזִי כָּלֶם נַעֲשִׂים רְצוֹן
אֶחָד. וְהֵהוּא נִקְרָא נִיחַח, רְצוֹן כְּתַרְגוּמוֹ. אֲזִי
הַכֹּל נִקְשָׁר וּמֵאִיר כְּאֶחָד כְּרֵאוּי, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר.

ויעל כֵּן נִתֵּן הַצַּד הָאֲחֵר בְּיַד הַכֹּהֵן, שְׁכָתוּב צו
 אֶת אֶהֱרֵן וְאֶת בְּנָיו לֵאמֹר. סוּד כָּאן, שְׁהָרִי
 בְּאַרְנוּ, אֵין צו אֶלָּא עֲבוּדָה זָרָה. וְכָאן נִתֵּן לוֹ
 לְשַׂרְף אֶת אוֹתָהּ מִחֲשֻׁבָּה רְעָה וּלְהַעֲבִירָה מִתּוֹךְ
 הַקִּדְשׁ בְּרִצּוֹן הַזֶּה שְׁעוּלָה לְמַעְלָה, וּבְעֶשֶׂן הַזֶּה
 וּבַחֲלָבִים שְׁנִשְׂרָפִים, כְּדִי שְׁיַעֲבְרוּ מִן הַקִּדְשׁ,
 וְהֵצוּ הַזֶּה עוֹמֵד בְּרִשׁוֹתָם לְהַפְרִידוֹ מִן הַקִּדְשׁ
 מִתּוֹךְ הַקֶּרֶבֶן הַזֶּה. וְאִם תֵּאמֶר, צו אֶת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל – כִּף גַּם שְׁהָרִי בְּרִשׁוֹתָם עוֹמֵד (לְהַפְרִישׁ אוֹתָהּ
 מִן הַקִּדְשָׁה) כָּל זְמַן שְׁעוֹשִׂים רִצּוֹן רְבוֹנָם, שְׁלֹא יוּכַל
 לְשַׁלֵּט עֲלֵיהֶם.

והפסוק הַזֶּה הַכֹּל בָּא לְהִרְאוֹת סוּד הַדָּבָר,
 לְעַטֵּר אֶת רוּחַ הַקִּדְשׁ לְמַעְלָה
 לְמַעְלָה, וּלְהַפְרִיד אֶת רוּחַ הַטְּמֵאָה וּלְהוֹרִידָהּ
 לְמַטָּה לְמַטָּה, וְזֶה בְּרִצּוֹן וּבַתְּפִלָּה כְּפִי שְׁאַמְרָנוּ,
 וְזֶה בְּמַעֲשֵׂה, הַכֹּל כְּמוֹ שְׁרָאוּי לוֹ.

והכתוב הַזֶּה מוֹכִיחַ עֲלֵיהֶם, שְׁכָתוּב צו אֶת
 אֶהֱרֵן וְאֶת בְּנָיו לֵאמֹר. צו – זו עֲבוּדָה
 זָרָה, רוּחַ הַטְּמֵאָה. לֵאמֹר – זו הָאִשָּׁה, שְׁנִקְרָאת
 יְרֵאת ה'. כָּתוּב כָּאן לֵאמֹר, וְכָתוּב שָׁם (יִרְמִיָּה א)
 לֵאמֹר הֵן יִשְׁלַח אִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ.

משום כּף הכל נאמר, והכהן עומד לתקן את הכל
בסוד של אדם ובהמה.

אשרי חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא, שהם יודעים את דרכי התורה והולכים בה בדרך אמת, עליהם כתוב (ישעיה לא) ה' עליהם יחיו. מי עליהם? אלו דרכי התורה. יחיו – יתקיימו בעולם הזה ובעולם הבא.

סדר הלימוד ליום יח אדר [יום 166 בשנה]

בא ראה, כתוב זאת תורת העלה. אמר רבי תייא, הפסוק הזה בארנוהו בצורה הזו: (זאת תורת – זו כנסת ישראל. העלה – שהיא עולה ומתעטרת למעלה למעלה להתקשר כראוי, עד המקום שנקרא קדש קדשים).

(דבר אחר) זאת תורת – זו כנסת ישראל. העלה – זו מחשבה רעה שהיא עולה על רצונו של האדם להסיט אותו מדרך אמת. היא העלה – היא שעולה ומשטינה על האדם, וצריך לשרף אותה באש כדי לא לתת לה מקום להשטין.

ומשום כּף, על מוקדה על המזבח כל הלילה. מי הלילה? זו כנסת ישראל, שהיא זאת, משום שבאה לטהר את האדם מאותו רצון.

עַל מוֹקְדָה, מִשּׁוּם שְׁנֵהָר דִּינּוּר הוּא מְקוּם לְשׂוֹרֵף
כָּל אֵלוֹ שְׂלֵא עוֹמְדִים בְּקִיּוּמָם, שְׁהָרִי מְכַנִּיּוּסִים
אוֹתָם בְּאוֹתָהּ אֲשׁ בּוֹעֶרֶת וּמַעֲבִירִים אֶת שְׁלִטוֹנָם
מִן הָעוֹלָם, וּכְדֵי שְׂלֵא יִשְׁלֹט, צָרִיף עַל מוֹקְדָה עַל
הַמְזֻבַּח כָּל הַלֵּילָה, וְנִכְנַע וְלֹא שׁוֹלֵט.

וְלָבֵן, כְּשֵׁזָה נִכְנַע, עוֹלָה כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, שְׁהִיא
רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שְׁעוֹלָה וּמִתְעַטֶּרֶת לְמַעְלָה,
שְׁהָרִי עֲלִיתָה זֶה כְּשֶׁנִּכְנַע הַכַּח הָאֲחֵר הַזֶּה וְנִפְרַד
מִמֶּנָּה, וְלָכֵן צָרִיכִים בְּסוּד הַקָּרְבָּן, לְהַפְרִיד אֶת
הַצַּד הַזֶּה מֵרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, וְלָתֵת לוֹ חֶלֶק, כְּדֵי שְׁרוּחַ
הַקֹּדֶשׁ תִּתְעַלָּה לְמַעְלָה.

רַבִּי אָחָא פָּתַח וְאָמַר, וְהָאֵשׁ עַל הַמְזֻבַּח תּוֹקֵד
בוֹ וְגו'. וְהָאֵשׁ עַל הַמְזֻבַּח תּוֹקֵד בוֹ,
לְמָה? וּבִעַר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן עֵצִים בְּבִקְרָא בְּבִקְרָא,
לְמָה? וְכֵהֵן לְמָה? וְהָרִי שְׁגִינּוּ שְׂאֵשׁ בְּכָל מְקוּם
הִיא דִּין, וְהַכֹּהֵן בָּא מֵצַד הַיָּמִין, וְרַחוּק הוּא
מִן הַדִּין, שְׁהָרִי אֵין כֹּהֵן מְזַדְמֵן לְדִין לְעוֹלָמִים,
וְכֵאֵן הוּא צָרִיף לְשׂוֹרֵף דִּין בְּעוֹלָם, שְׁכַתּוּב
וּבִעַר עָלֶיהָ הַכֹּהֵן?

אַתָּא כֶּף לְמַדְנּוּ, אָדָם שְׂבָא לְחֵטָא לְפָנֵי רַבּוּנּוּ,
הוּא שׁוֹרֵף אֶת עֵצָמוֹ בְּשִׁלְהַבַת הַיֵּצֵר הָרַע,

וַיֵּצֵר הָרַע בְּאֵ מִצַּד שֶׁל רוּחַ הַטְּמָאָה, וְהָרִי שׁוֹרָה
 בּוֹ רוּחַ טְמָאָה. וְלִפְעָמִים נוֹדְעִים הַקְּרָבָנוֹת
 שְׂבָאִים מֵהַצַּד הַזֶּה, וְצָרִיךְ לְהַקְרִיב עַל הַמִּזְבֵּחַ
 אֶת מֵה שְׂדוּמָה לוֹ, וְלֹא מִתְכַּלֶּה וְלֹא מִתְבַּטֵּל
 אוֹתָהּ רוּחַ הַטְּמָאָה בֵּין מֵהָאָדָם וּבֵין מְאוֹתוֹ הַצַּד
 שְׂבָא מִמֶּנּוּ, אֲלֵא רַק בְּאֵשׁ שֶׁל הַמִּזְבֵּחַ, שְׂאוֹתָהּ
 הָאֵשׁ מִבְּעֶרְתָּ אֶת רוּחַ הַטְּמָאָה וּמִיָּנִים רָעִים מִן
 הָעוֹלָם. וְהִכְהֵן מִתְכַּוֵּן בְּזֶה לְתַקֵּן אֵשׁ שְׂתַבְעַר
 מִיָּנִים רָעִים מִן הָעוֹלָם.

וְלִכֵּן צָרִיךְ שְׂלֵא תִכְבֶּה לְעוֹלָמִים וְלֹא יִחַלֵּשׁ
 הַכַּחַח וְהַתְקַף שְׁלֵה, כְּדִי לְשַׁבֵּר הַכַּחַח הָרַע
 הָאֲחֵר מִן הָעוֹלָם, וְלִכֵּן לֹא תִכְבֶּה. וְהִכְהֵן יִסְדֵּר
 עֲלֵיָהּ אֵשׁ בְּבִקְרָא בְּבִקְרָא, בְּזִמְן שְׁשׁוֹלֵט הַצַּד שְׁלוֹ
 וּמִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם כְּדִי לְבַשֵּׁם אֶת הָעוֹלָם (וּלְבַסֵּם הַדִּין),
 וְהַדִּינִים נִכְנָעִים וְלֹא מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם. וְעַל זֶה
 שְׁנִינוּ, יֵשׁ אֵשׁ אוֹכֵלֶת אֵשׁ. אֵשׁ שְׁלֹמְעֵלָה אוֹכֵלֶת
 אֵשׁ אַחֲרֶת, אֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ אוֹכֵלֶת אֵשׁ אַחֲרֶת. וְעַל
 זֶה הָאֵשׁ הַזֶּה לֹא תִכְבֶּה לְעוֹלָמִים, וְהִכְהֵן מְסִדֵּר
 אוֹתָהּ בְּכָל יוֹם.

רַעֲיָא מֵהִימְנָא

מִצְוָה לַעֲשׂוֹת הָעוֹלָה כְּמִשְׁפָּטָה, וְעֲלֵיָהּ נֶאֱמַר
 זֹאת תֹרֶת הָעֹלָה וְגו'. חֲמִשָּׁה אֲשִׁים הֵיוּ

יורדים על הקרבן: אש אוכל ואינו שותה. אש שותה ואינו אוכל. אש אוכל ושותה. אש אוכל לחים ויבשים. אש שאינו אוכל ואינו שותה. כנגדם הם: זאת תורת העלה – אחת. היא העלה על מוקדה – שתים. על המזבח – שלש. כל הלילה – ארבע. ואש המזבח תוקד בו – חמש. ופרשונה בעלי המשנה, העולה כלה עולה לגבוה, וזו בינה, ה', ה' מראות שלה. " בת יחידה, (שמות כג) ומראה כבוד ה' כאש אכלת. ו' אור של בת עין, והיא אש שותה כל המים של התורה, ואוכלת את כל הקרבנות של התפלה. ואוכלים לחים ויבשים, אותם פשטי התורה שהם כמו עצים יבשים, וסודות התורה הם כמו עצים לחים. וזוהי אש האוכלת לחים ויבשים.

ועוד אוכלת לחים, כל הקרבנות שהיו קרבים בתפלה על מצוות עשה. ויבשים – כל הקרבנות שהיו קרבים בתפלה על מצוות לא תעשה. וזהו סקילה שרפה הרג וחקק, על מצוות עשה, ועל מצוות לא תעשה. אלו הם הקרבנות של השכינה, תפלה, של מצוות עשה ולא תעשה. וכנגד חמש המראות הללו תקנו חמש

תַּפְלוֹת בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים. וּכְנִגַּד בַּת עֵין אוֹתָם
עֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה. חֲמִשָּׁה כְּנִגַּד הָאֹר שֶׁל בַּת
עֵין. חֲמִשָּׁה עֲנוּיִים כְּנִגַּד ה' אַחֲרוֹנָה.

הַפּוּצָוּה אַחַר זֶה, לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֲטָאת כַּמְשַׁפְטָה.
תְּנָאִים וְאַמּוֹרָאִים, אַתֶּם שְׁמַצַּד מְדוּתֵי
שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַתֶּם, שְׁטַרְחָתֶם הִרְבֵּה
לְנִקּוֹת אֶת הַבַּת שְׁלִי, שֶׁהִיא הִלְכָה, מֵאוֹתָן
הַקְּלָפוֹת שֶׁל עֶרֶב רַב, שֶׁהֵן קְשִׁיּוֹת רְעוֹת שְׂאִין
לָהֶם תְּרוּץ וְלֹא פְרוּק, שֶׁעֲלִיָּהֶם נֶאֱמַר (קהלת א)
מְעַנֶּת לֹא יוּכַל לְתַקֵּן וְחֲסָרוֹן לֹא יוּכַל לְהַמְנוֹת,
אֲלֹא נֶאֱמַר בָּהֶם תִּיקוּ. וְכֹל תִּיקוּ שֶׁל אֶסוּר –
לְחַמְרָה. וְהוּא תִיקוּ חָסֵר ן', שְׂאִין לוֹ תִקוּן. חָסֵר
נוֹן, שֶׁהוּא הָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁתִּיקוּ שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא
שְׁתִּיקָה, כְּמוֹ: שְׁתַּק, כִּף עָלָה בְּמַחְשָׁבָה.

וַיֵּשׁ קְשִׁיּוֹת שֶׁהֵן הַלְבוּשִׁים שֶׁל הִלְכָה, שֶׁנֶּאֱמַר
בָּהֶם מְשַׁבְּצוֹת זָהָב. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים מה) כָּל
כְּבוֹדָה בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה מִמְשַׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה.
וְאַתֶּם פּוֹסְקִים אוֹתָם בְּכַמָּה פְּסָקִים, וְאַחַר כֵּף
מִתְקַנִּים וּמֵיִשְׁבִּים אוֹתָם בְּכַמָּה פְּרוּקִים.

וְאִם חָסֵר פְּסָק כָּל־שֶׁהוּ מִן הַמְשָׁנָה, כְּמוֹ
שֶׁבְּאַרְוֵה זֶה חָסֵר מִן הַמְשָׁנָה, אַתֶּם

מִתְקַנִּים אוֹתָם, וְזֶהוּ חֶסֶד שְׂיוּכַל לְהַמְנוֹת. וְאִם
 יבֹא טַפֵּשׁ וְיוֹצִיא שֵׁם רַע עַל אוֹתוֹ אֲמֵן שְׁחוֹתֶךָ
 לְבוֹשִׁים, וְיֹאמֶר: וְכִי הַתּוֹרָה הִיא חֲסֵרָה?! וְהָרִי
 כְּתוּב תּוֹרַת ה' תְּמִימָה, תְּמִימָה בְּכָל אֵיבָרֵי הַגּוּף,
 שֶׁהֵם רַמ"ח מְצוּוֹת, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שִׁיר ד) כְּלָךְ יִפָּה
 רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ, תְּמִימָה בְּלִבּוֹשֵׁיָהּ, וְאֵיךְ חֶסֶד
 מִן הַמְשָׁנָה?

אַתֶּם תֹּאמְרוּ לוֹ: דִּיךָ וְתִמְצָא חֲתִיכָה, וְתִמְצָא
 אוֹתָהּ מְעַרְבֶת עִם שְׂאָר פְּסָקִים וּמְשָׁנִיּוֹת.
 שְׁדַרְךָ הָאֲמֵן לְחֶתֶךָ לְבוֹשִׁים לְכַמָּה חֲתִיכוֹת,
 וְהַתְלַמֵּד שְׂאִינוּ בְּקִי לְקַשֵּׁר אֶת הַהֲלָכָה בְּחֲתִיכוֹת
 הַלְלוּ, מִתְחַלְפוֹת לוֹ פְּסָקוֹת וְקִשְׁיוֹת וְלֹא מוֹצֵא
 לָהֶם פְּרוֹק, עַד שְׂיִבֵּא הָאֲמֵן וּמְפָרֵק אוֹתָם אֶת כָּל
 הַסְּפָקוֹת הַלְלוּ שְׁלָהֶם. בְּאוֹתוֹ זְמַן, הֲלָכָה שֶׁהִיא
 בֵּת, עוֹלָה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה בְּכָל, בְּגוּפָהּ
 בְּלִבּוֹשָׁהּ וּבִתְכֵשִׁיטָהּ, וּמִתְקַיֵּם בָּהּ (כְּרֵאשִׁית ט)
 וְרֵאשִׁיתָהּ לְזִכֹּר בְּרִית עוֹלָם. וְלִפְעָמִים יֵשׁ לְאֲמֵן
 תְּלַמֵּד בְּקִי שְׂיִשְׁלַח לוֹ לְתַקֵּן אוֹתָם.

קָמוּ כֻלָּם וְאָמְרוּ, וְדַאי שְׂאֵתָהּ הוּא הָאֲמֵן, רוֹעֵה
 הַנְּאֻמָּן, שְׁבָךְ נֶאֱמַר מִשֶּׁה קָבַל תּוֹרָה מִסִּינַי,
 וּמִשָּׁם וְאֵילָךְ כָּל הַתְּלַמִּידִים הֵם שְׁלֶךְ, מִיְהוֹשֻׁעַ
 וְעַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת. זֶהוּ שְׂאֵמֶר וּמְסָרָה לִיְהוֹשֻׁעַ,

ויהושע לזקנים, וזקנים לנביאים, עד הסוף של כלם. התלמיד הבקי שלך מי הוא? הרי ראינו שנאמר, הכל יהא מנח עד שיבא אליהו.

אמר להם, ודאי כף זה, שהוא תלמיד חבר, שעליו נאמר (במדבר כה) בן אהרן הכהן, כמו שנאמר באהרן, (שמות ד) הוא יהיה לך לפה, כף גם בנו יהיה לי לפה, שהיא התורה שבעל פה. משום שאיך שהייתי בראשונה כבד פה וכבד לשון, וכף יקים אותי הקדוש ברוך הוא – כבד פה בתורה שבעל פה, וכבד לשון בתורה שבכתב, שלא יאמרו אלו שלא מכירים אותי, זה מישהו אחר. ואליהו הוא יהיה לי לפה, יבא לתקן את כל הספקות הללו ולישב אותם.

באותו זמן – זאת תורת העלה, הבת, שהיתה לחוצה שפלה בגלות, עולה על כל הדרגות שלמעלה. זהו שכתוב (משלי לא) רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה, ועלייתה תהיה לאבא שהוא לימין של חסד, שבו הרוצה להחכים ידרים, משם חכמ"ה, כ"ח מ"ה.

אמר תנא אחד, ודאי שבגלל כף נאמר בך, מוליך לימין משה, משום הפלה שלך

שלא תהיה לך שלמות אלא עמה. שכשאתה תהיה שלם עמה, נאמר בך פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידת. במראה, כמו כלה שפושטת מלבושיה ומתיחדת עם בעלה בקרוב בשר, ברמ"ח איברים שלה, ולא מכסה איבר אחד ממנה. וזה במראה, רמ"ח בחשבון (ראוי לה

שנאמר בו).

אמר המנורה הקדושה, בראשונה נראה לך המראה הזה, שנאמר בו במראה, שהוא לך המראה הגדול בסנה שנזכר בו חמש פעמים הסנה. וכעת התגלה לך המראה הזה ברמ"ח מצוות שהם בחמשה חמשי תורה. ולא בחידת, שאותם לבושים שלה, שבהם ראו כל הנביאים. שאין דרך שתתגלה כלה בקרוב בשר אלא לחתן שלה.

באותו זמן יתקיים בהם, (בראשית ב) ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבששו. כמו אדם ואשתו שכבר העבר הערוב הרע של ערב רב, קשיה רעה מן העולם, שהם העריות של הקדוש ברנף הוא ושכינתו, העריות של ישראל. כל שכן העריות שלך, רועה הנאמן. ומההלכה שלך, שבשבילם צריך לכסות את

סודות התורה, כמו שבארונה (משלי כה) כבוד אלהים הסתר דבר, עד שעוברים מן העולם. ואין מלכים אלא ישראל, כמו שבארונה, כל ישראל בני מלכים הם. באותו זמן, וכבוד מלכים חקר דבר. אמר הרועה הנאמן, ברוך אתה לעתיק הימים, שמשם אתה, כענף שמתפשט מן האילן, כך הנשמות ענף ממנו.

תנאים ואמוראים, הרי ודאי עולה וחסאת ואשם הן שלש מצוות, שלשה אבות. שלמים הגבירה. איבר שהיא תשלומים של כל איבר, כמו היום הראשון של חג. (מקום שהוא תשלומים של הכל כדגמת).

מי שלא חג ביום טוב ראשון, אין לו תשלומים לראשון, ושאר הימים תשלומין זה בזה, ובהם וחסרון לא יוכל להמנות. אבל מי שלא חג יום טוב ראשון של חג, עליו נאמר מעות לא יוכל לתקן וחסרון לא יוכל להמנות, וזוהי החטאת שמעכבת את העולה. (מה הטעם) החטא הוא זכר. החטאת נקבה. ולפעמים שהרי החטאת מתבשמת ונפרדת מעולה באותו שעיר, שנאמר (במדבר כח) ושעיר עזים אחד לחטאת.

אָשֶׁם תְּלוּי אָחוּז בְּשִׁנְיָהֶם, כְּמִי שְׂאוּחַז לְכָאן
 וּלְכָאן, וְהוּא תְּלוּי בְּאֲמָצֵעַ. כְּמוֹ, הַכֹּל
 תְּלוּי עַד שְׂיבֵא אֵלָיְהוּ וַיִּפְרִידוּ מִשָּׁם. כֶּף אָשֶׁם
 תְּלוּי הוּא אָחוּז בְּשִׁנְיָהֶם עַד שְׁנוֹתָנִים לוֹ אֵת
 מְזוֹנוֹ, הַשְּׁחַד שְׁלוֹ, וַיִּפְרֵד מִשָּׁם, וּמִתְקַרְבִּים
 הָאֵיבָרִים שֶׁל הַכֶּלֶה זֶה לְזֶה. שְׂכָךְ הוּא אָשֶׁם
 וְחֻטָּאת, כְּמוֹ סְרָכוֹת שְׂאֲחוּזוֹת בְּרָאָה, וְלֹא
 מְנִיחִים אוֹתָם לְפָרַח לְעֵלוֹת כִּלְפֵי מַעֲלָה לְנִשְׁב
 בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ.

הַשֵּׁה הוּא לְעוֹלָה, שְׂכָתוּב (בראשית כב) וְאִיָּה הַשֵּׁה
 לְעֵלָה. וְנֶאֱמַר בּוֹ שֶׁה תָּמִים זָכַר. זֶהוּ
 שְׂכָתוּב אִישׁ תָּמִים. וְהָרִי צְרִיף לְשֵׂאל, שְׂהָרִי שֶׁה
 הוּא לְיָמִין, וְהַשְּׁעִיר הוּא לְשְׂמָאל, שְׂהֵינּוּ שְׁעִיר
 עֲזִים אֶחָד לְחֻטָּאת. וַיֵּשׁ שְׁעִיר וַיֵּשׁ שְׁעִיר. שְׁעִיר
 אֶחָד לָהּ, וְשְׁעִיר אֶחָד לְעֲזָאזֵל. וְהֵינּוּ שְׂכָתוּב
 (ויקרא טז) וְנָתַן אֶהָרֵן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים גּוֹרְלוֹת גּוֹרֵל
 אֶחָד לָהּ וְגּוֹרֵל אֶחָד לְעֲזָאזֵל.

וּבְאוֹתוֹ שְׁעִיר נֶאֱמַר בְּעֵשׂוֹ (בראשית כז) אִישׁ שְׁעִיר.
 וְזֶה הַכֶּבֶד שְׁנוּטֵל אֵת כָּל אוֹתָם
 הַשְּׂמָרִים שֶׁל הַדָּם – (שְׂמָשֶׁם) שְׂחִין אֲבַעְבוּעוֹת
 פּוֹרְחוֹת, סִפְחוֹת, וְכֹל מִינֵי צְרַעַת. וְהֵינּוּ שְׂכָתוּב
 (ויקרא טז) וְנָשָׂא הַשְּׁעִיר עָלָיו אֵת כָּל עוֹנְתָם אֶל אֶרֶץ

גְזֵרָה. וְהֵם עֲוֹנוֹת תָּם, שֶׁהוּא הַלֵּב, וְאִז נִפְרָד
 מִלְּהִתְעַרֵּב בְּלֵב, וְאִז מִתְבַּשֵּׂם, וְהוּא כְּבֹד
 בַּחֲטָאִים הִלְלוּ וְלֹא קָל לְעֵלוֹת אֶל יַעֲקֹב אִישׁ תָּם.
 שְׁמַחוּ בַעֲלֵי הַמִּשְׁנָה שֶׁל הַיְשִׁיבוֹת, שֶׁיִּרְדּוּ עִם
 הַתְּנָאִים וְהָאֱמוּרָאִים.

קָם אֶחָד מֵהֶם וְאָמַר, רוּעָה הַנְּאֻמָּן, תַּן לִי רְשׁוֹת
 לְשֹׂאֵל, אַחַר שְׁזַכִּיתִי לְשִׁמְעַ דְּבָרִים נִכְבְּדִים
 אֵלּוּ מִפִּיךָ, שֶׁהַתּוֹרָה הַזֹּאת שִׁוְצָאת מִפִּיךָ (משלי א)
 יִקָּרָה הִיא מִפְּנִינִים וְכָל חִפְצֶיךָ לֹא יִשׁוּוּ בָּהּ,
 וְעַם כָּל זֶה הַלֵּכָה הִיא, וְלִלְמַד אֲנִי צָרִיךָ. בְּשִׁעִיר
 הַזֶּה לְעֲזֹאזֵל זֶה נֶאֱמָר, אֵךְ אֲשֶׁם תְּלוּי בְּאִיזָה
 מְקוֹם הוּא?

אָמַר לוֹ, בְּרוּךְ אַתָּה בְּנִי, יִפֶּה שְׂאֵלְתָּ. אֲלֹא מָה
 הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעֵי אַחוּזִים בּוֹ יָמִין וּשְׂמֹאל,
 שֶׁהֵם חֶסֶד וּגְבוּרָה, כְּמוֹ גּוֹף שְׂאֵחוּזִים בֵּין שְׁתֵּי
 הַזְּרוּעוֹת שֶׁל הָאָדָם. אוֹ כְּמוֹ נֶשֶׁר, שְׂאֵחוּזִים בּוֹ
 שְׁתֵּי כְּנָפָיִם לְפָרֹחַ בָּהֶן. וְכְמוֹ יוֹנָה שְׂאֵחוּזִים בֶּה
 שְׁתֵּי כְּנָפָיִם, שְׁנַמְשְׁלָה לְתוֹרָה, וְכְנָפֶיהָ לְמִצְוֹת
 עֲשֵׂה, וּבָהֶן הִיא הָעוֹלָה, וּפּוֹרְחַת לְמַעְלָה. כִּף
 מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה הֵן הַמְּלַכְדַת שְׁלָה, כְּמוֹ צִפְרִים
 הַנְּאֻחָזוֹת בְּפֶחַ. וְכָל הַמְּלַכּוּדוֹת שְׁלָה שְׁמַעֲכָבוֹת

אוֹתָהּ מִלְפָּנֶיךָ נִקְרְאוֹת סְרָכוֹת, כְּמוֹ הַסְרָכוֹת
הֵלְלוּ שְׁמַעֲכֹבוֹת אֶת כְּנָפֵי הָרָאָה מִלְנִשְׁבּוֹ.

כָּךְ אָשֶׁם. שִׁישְׂרָאֵל אֲחוּזִים בְּכְנָפֵי הַשְּׂכִינָה, שֶׁהֵן
חַיּוֹת הַכֶּסֶּא, שֶׁלֹּא תִהְיֶה עוֹלָה בָּהֶם בְּזִכְיוֹת
שֶׁל יִשְׂרָאֵל לִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמַעֲכָבִים אוֹתָהּ,
וּמִכְבִּידִים אֶת כְּנָפֶיהָ חֵי"ת חֵי"ת הַחֲטָאוֹת
שֶׁלָּהֶם. וְאָשֶׁם, אִמָּם שֶׁל עַרְב רַב, הַסְרָכָה
הָאֲחוּזָה בְּכֶסֶּא, שֶׁשָּׁם הַגְּבִירָה, וְלֹא מְנִיחָה אוֹתָהּ
לְעֹלוֹת מִן הַגְּלוּת, וְהַזְכִּיּוֹת אֲחוּזוֹת בָּהּ
לְהַעֲלוֹתָהּ, וְנִשְׁאַרְתַּ בְּאֹוִיר כְּמוֹ סְרָכָה שֶׁתְּלוּיָהּ
בְּאֹוִיר. וְזֶהוּ הָעֲמוּד הָאֲמָצְעִי (שֶׁהוּא אֹוִיר). כָּךְ אָשֶׁם
תְּלוּי בְּצַדִּיק, שֶׁהוּא אֲחוּז בֵּין שָׁמַיִם וָאָרֶץ.

הַחֲטָאוֹת הֵיא יוֹתֵרֵת הַכָּבֵד, מִכְּבִידָה עָלֶיהָ
בַּחֲטָאוֹת שֶׁל לְכוּכִים שֶׁל חֲטָאֵי
יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁהַכָּבֵד מִכְּבִיד עַל הַשְּׂמָרִים, שֶׁהֵם
דָּמִים, עַל הָעֵרְקִים שֶׁל הַלֵּב. כָּךְ הַחֲטָאוֹת הֵלְלוּ
מִכְּבִידוֹת עַל כְּנָפֵי הַשְּׂכִינָה, שֶׁהֵן מְצוּוֹת עֲשֵׂה,
שְׂדוּמוֹת לְכְנָפֵי יוֹנָה. וְלֹא תַעֲשֵׂה, כְּשֶׁהֵן
מִכְּבִידוֹת עַל עֲשֵׂה, שֶׁהֵן כְּשִׁחֲטָאֵי יִשְׂרָאֵל מְרַבִּים
מִן הַזְכִּיּוֹת, נֹאמֵר בַּתּוֹרָה שֶׁהֵיא גּוֹף, (דְּנִיאֵל ח)
וְתִשְׁלַךְ אֶמֶת אֶרְצָה, וְהֵיא צוּחוֹת, (אֵיכָה א) נִתְנַנְּי ה'
בִּידֵי לֹא אוֹכֵל קוּם, (עֲמוּס ה) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם.

ומשום זה תקנו תנאים ואמוראים תפלות במקום קרבנות, להעביר ממנה חטאות ואשמות, ומשום כך תקנו תפלת שחרית כמו קרבן השחר, ותפלת מנחה כמו קרבן בין הערבים, ותפלת ערבית כמו אמורים ופדרים שהיו מתאכלים כל הלילה. ושלשת האבות שתקנו שלש תפלות, כנגד המרכבה שהם קשורים בה, כמו שבארונה, האבות הן הן המרכבה, שהם פני אריה אל הימין לארבעתם.

(ע"כ רעיא מהימנא).

אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה. רבי חייא פתח, (בראשית כב) ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני וגו'. ויאמר ויאמר, שלש פעמים של יצחק, ויאמר אחד של אברהם. למה זה כך? אלא שלשה למעשה בראשית, שהם היו השלש של יצחק, ואחד של אברהם ברביעי, שכתוב הנני בני, דחוק (ודוקא) הנני. וכתוב (בראשית א) יהי מארת ברקיע השמים, מארת חסר.

ואם תאמר, ויאמר ויאמר הם יותר – אלא שהם היו נסתרים במחשבה, ואלו התגלו מתוך החשכה. ויאמר יצחק אל אברהם – וכתוב (בראשית

(א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר. וַיֹּאמֶר אָבִי –
 וְכָתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי
 מְבַדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם. וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ – וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים יִקְוּוּ הַמַּיִם. וַיֹּאמֶר הַנְּנִי – וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
 יְהִי מְאֹרֶת.

רַעְיָא מְהִימְנָא (רוּשָׁה נֶאֱמָר)

וַעֲוֹד אֵשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמְּזַבַּח וְגו' – זו
 הַתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (יִרְמִיָּה כג) הֲלֹא כֹה דִבַּרְתִּי
 כְּאֵשׁ נֹאֵם ה'. לֹא תִכְבֶּה וְדַאִי, שֶׁעֲבָרָה אֵינָה
 מְכַבֶּה תּוֹרָה. אֲבָל עֲבָרָה מְכַבֶּה מְצוּהָ, וּמִי
 שֶׁעוֹבֵר עֲבָרָה שֶׁמְכַבֶּה מְצוּהָ, שֶׁהִיא נֵר, כִּף
 מְכַבֶּה אֶת נֵרוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (מְשָׁלִי ב) נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם,
 מְגוּפּוֹ, וְזֶהוּ כְבוּי, שֶׁנִּשְׁאָר הַגּוּף בְּחֹשֶׁכָה. וְכִף מִי
 שֶׁמְסַלֵּק שְׂכִינָה מִמְּקוֹמָהּ, גּוֹרֵם (לְכָל הָעוֹלָם) כְּבוּי
 וְחֹשֶׁכָה לְאוֹתוֹ מְקוֹם. וְחֹשֶׁכָה הִיא עֲבָרָה, (מְשָׁלִי ל)
 וְשִׁפְחָה כִּי תִירֵשׁ גְּבֻרָתָהּ.

וַעֲלִיַת הַמְּצוּהָ שֶׁל עִם הָאָרֶץ מְכַבֶּה לָהֶם אֶת
 הַמְּצוּהָ, לְקַיֵּם בָּהֶם וּרְשָׁעִים בְּחֹשֶׁךְ
 יְדָמוּ. אֲבָל לְבַעֲלֵי תּוֹרָה אֵין לָהֶם כְּבִיָּה עוֹלָמִית
 בָּהֶם, שֶׁמְאִירִים לָהֶם בְּכַמָּה סוּדוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה,
 שֶׁאוֹר נִקְרָא ר"ז. וּמְצוּוֹת הַתּוֹרָה שֶׁמְקַיְמִים
 אוֹתָן חֲכָמִים, זו תּוֹרָה לְגִבְיָהֶם, לִילָה וַיּוֹמֵם לֹא

תְּכַבֵּה עֲלֵיהֶם, מְשׁוּם שְׂמֻקִּימִים בָּהּ וְהִגִּיתְ בּוֹ
יוֹמָם וְלַיְלָה.

וְהַעֲשֵׂן שְׁעוּלָה מִפִּיהֶם בְּדַבְרֵי תוֹרָה, הוּא עֲשֵׂן
הַמַּעֲרָכָה שְׂמֻסְדָּרִים אוֹתָהּ וְעוֹרְכִים
אוֹתָהּ לְבַעֲלָהּ, כְּמוֹ (במדבר ח) בְּהַעֲלֹתָךְ אֶת הַנִּזְרוֹת,
שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם לְהַעֲלוֹת נֵר תָּמִיד. וּבַעֲשֵׂן הַמַּעֲרָכָה
וּבַעֲנַן הַקְּטָרֶת, שֶׁהַתּוֹרָה הוּא הָעֲשֵׂן שְׁלָהּ,
יִתְעוֹרֵר מֵהַלֵּב לְחֻכְמָה, שֶׁהוּא כְּמוֹ מַח, כְּמוֹ
הָעֲנָן. שֶׁהַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל הָעֲנָן הֵיא מֵהַלֵּב. זֶהוּ
שְׂכָתוֹב (בראשית ב) וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ, וְאַחַר כָּךְ –
וְהִשְׁקָה אֶת כָּל פְּנֵי הָאָדָמָה.

כָּךְ יִתְעוֹרֵר עֲשֵׂן מִבִּינָה, שֶׁהֵיא בְּלֵב, שְׂבָאֲרוּהָ
אֲצִלוֹ, הַלֵּב מִבִּין, וְעוּלָה לְחֻכְמָה שֶׁהֵיא (במח)
כְּמוֹ מַח. (ומה) וּמִי הָעֲשֵׂן? (דעת) זֶה הָעֵמוּד
הָאֲמָצְעִי, דַּעַת, לֵב מִבִּין דַּעַת.

אַחַר שְׂיוֹרֵד עֲשֵׂן, חֻכְמָה לְבִינָה, שֶׁהֵם זֶה
לְשִׁמְאֵל וְזֶה לְיִמִּין. הוּא יוֹרֵד מְלֵא מְאֹבָא
וְאֲמָא, מְלֵא י"ה, לְשׁוֹרֵף עֲצִים שֶׁהֵם תְּלִמִּיֵדִי
חֻכְמִים, מְצַד שֶׁל עֵץ הַחַיִּים, שֶׁהֵם אֵיבָרִים שֶׁל
הַגּוּף, שְׂשֵׁם ה' הָעֲצִים וְדַאי, לְשׁוֹרֵף אוֹתָם
בְּשִׁלְהַבּוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ הֲלֵא כֹה דְבַרֵי

כַּאֲשֶׁר נֵאֵם ה' בְּשִׁלְהַבּוֹת נַר שֶׁל מִצְוֵה בְּאֵהָבָה.
 מִצְוֵה לְהִקְרִיב בְּכָל יוֹם תְּמִידִים וְאַחֲרָיו
 לְהַדְלִיק אֵשׁ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב אֵשׁ תְּמִיד
 תּוֹקֵד עַל הַמְזַבַּח לֹא תִכְבֶּה. וְאַחֲרָיו תְּרוֹמַת
 הַדֶּשֶׁן, וְאַחֲרָיו קֶרֶבֶן גֹּדֵר אוֹ נִדְבָה. תִּנְאִים
 וְאִמּוֹרָאִים, כָּל אֵלוֹ תְּמִידִים, הֵם מְדוּתָיו שֶׁל
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁצָרִיכִים לְהִיּוֹת לָהֶם נַחַת.
 וְאֵף עַל גַּב שְׁכַל הַסְּפִירוֹת כִּלְּוֹן אַחַת, מְכַל מְקוֹם
 כָּל סְפִירָה וְסְפִירָה מְמַנָּה עַל שְׁבָתוֹת וְזִמְנִים
 וְיָמִים טוֹבִים, וְאוֹתָהּ מְדָה שְׁשׁוּלְטַת בְּאוֹתוֹ זְמַן,
 כָּל הַסְּפִירוֹת נִכְלָלוֹת בָּהּ, וְכִלְּוֹן נִקְרְאוֹת עַל שֵׁם
 אוֹתָהּ מְדָה; בְּחֶסֶד חֶסֶדִים, בְּגְבוּרָה גְבוּרוֹת, וְכֹף
 בְּכָל מְדָה.

וַיֵּשׁ הַשְּׁבֵתת מְלֹאכָה, כְּמוֹ שׁוֹר שְׂיֵשׁ לוֹ עַל,
 וְחֲמוֹר שְׂיֵשׁ לוֹ מִשָּׂא. בֵּין עַל מְלָכוֹת
 שָׁמַיִם, כְּמוֹ תְּפִלִּין, בֵּין עַל מְלָכוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
 וּמְזֻלוֹת, כְּפִי מַעֲשֵׂיהֶם בְּיָמִים הַלְלוּ יֵשׁ לָהֶם
 הַשְּׁבֵתת מְלֹאכָה וּמְנוּחָה. מִי שֶׁלֹּא מִתְּעַסֵּק
 בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת, יֵשׁ לוֹ עַל מְלָכוֹת עוֹבְדֵי
 כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת. וּמִי שֶׁמִּתְּעַסֵּק בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת,
 יֵשׁ לוֹ עַל מְלָכוֹת שָׁמַיִם, שֶׁהִיא ה' אַחֲרוֹנָה,
 שֶׁנִּקְרְאת מְלָכוֹת שָׁמַיִם.

עַל מְצוֹת הַיָּא וְדַאי, מְשׁוּם שְׁבָה נְבָרְאוּ כָּל
הַבְּרִיּוֹת שֶׁל שָׁמַיִם וְאָרֶץ, זֶהוּ שְׁכָתוּב (בראשית
ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם. בְּה'
בְּרָאָם. וּכְשֵׁיבֵא שַׁבַּת וַיּוֹם טוֹב, יוֹרְדַת בִּינָה,
שֶׁהִיא יְהוָה, עַל ה', שֶׁהִיא מְלָכוֹת שָׁמַיִם נִשְׁמָה
יְתָרָה, וְהוּא (שמות לב) חָרוֹת עַל הַלְּחַת. אָנֹכִי
בִּיצִיאַת מִצְרַיִם, וּפּוֹרֶשֶׁת כְּנַפְיָהּ עַל הַבַּת וְעַל
הַמַּחְנוֹת שְׁלֶה, וַיֵּשׁ לָהֶם מְנוּחָה. וְנֹאמַר
בְּמִרְכָּבוֹתָיו שֶׁל סָמָ"ל וְנִחַשׁ, (דברים כח) וַרְאוּ כָּל
עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ וַיֵּרְאוּ מִמֶּךָ. אוֹת
תִּפְלִין וְאוֹת שַׁבַּת וְאוֹת יָמִים טוֹבִים וְאוֹת בְּרִית
- כָּלֶם שְׁקוּלִים.

וַיֵּשׁ אוֹת שֶׁל שַׁד"י, שֶׁהוּא מִטְטְרוּ"ן עֶבֶד, וְכִמָּה
עֶבְדִים תְּלוּיִים מִמֶּנּוּ, שֶׁמִּמֶּנּוּ עַל אֵלוֹ
שְׁעוֹשִׂים מְצוֹת עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס. מִטְטְרוּ"ן
וְהַמַּחְנוֹת שֶׁלוֹ מִמֶּנִּים עָלֵיהֶם. בְּשִׁבְלֵם נֹאמַר,
לְמַעַן יָנוּחַ שׁוֹרֵךְ וְחַמּוֹרֵךְ וְעֶבְדֵךְ וְאִמָּתֵךְ. אָבֵל
אוֹתָם שְׁעוֹשִׂים מְצוֹת שְׁלֵא עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס,
הֵם בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה, וְהֵם הַכְּתָרִים וְהַתְּגִים עַל
הָרֵאשׁ הָעֶבְדִים בִּימֹת הַחַל, וּבְשִׁבְלֵם נֹאמַר
וְדֹאשְׁתַּמֵּשׁ בְּתֵגָא חֶלֶף, וְהִזְהַר הַקָּרֵב אֶלֵיָּהֶם
וַיִּמַּת. שְׁנִקְרָאִים שַׁבְּתוֹת אֶל הָעֶבְדִים.

וּמִשׁוּם כֶּךָ, אִם כְּבָנִים אִם כְּעֲבָדִים. אִם כְּבָנִים,
 שְׁנֵאמַר בָּהֶם בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם.
 אִם כְּעֲבָדִים, כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים, וְלֹא
 שָׂאֵר הָאֲמוֹת. אֲבָל אוֹתָם הִרְשָׁעִים שָׂאִין
 מִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה וּבִמְצוּוֹת וְאִין עֲלֵיהֶם עַל
 תּוֹרָה וְעַל תְּפִלִּין וּשְׂאֵר מְצוּוֹת, הֵם עֲבָדִים
 לְאֲמוֹת הָעוֹלָם וּמִשְׁתַּעֲבָדִים בָּהֶם, כְּמוֹ עֲבָדִים
 הֵינּוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם.

וְאִם שׁוֹמְרִים שְׁבִתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים, נֵאמַר בָּהֶם
 וַיּוֹצִיאֵנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ. וַיִּתְקִים בָּהֶם, לְמַעַן
 יְנוּחַ שׁוֹרֵף וְחַמּוֹרֵף, חֲמור בַּתּוֹרָה וּבִמְצוּוֹת,
 וַיִּנְפֹשׁ בֵּין אֲמַתָּךְ וּבִהַמְתָּךְ, עִם הָאָרֶץ נִקְרָא
 בְּהֶמָּה. וְאַחַר שֵׁיכְנִיס אֶת עֲצְמוֹ תַּחַת אָדָם
 בַּתּוֹרָה, יִתְקִים בּוֹ אָדָם וּבִהֶמָּה תוֹשִׁיעַ ה'. אִם
 הוּא כְּמוֹ סוֹס שְׂרוּכָב עָלָיו אָדוֹנוֹ, וְסוֹבֵל אוֹתוֹ,
 וְלֹא בּוֹעֵט בְּאָדוֹנוֹ.

וּמַדּוּוֹ הַסִּבָּל שְׁעַם הָאָרֶץ לְתַלְמִיד חֶכֶם? מִשׁוּם
 שֶׁתַּלְמִיד חֶכֶם כְּמוֹ יוֹם הַשְּׁבִת הוּא צָרִיךְ,
 שָׂאִין לוֹ מִשְׁלוֹ. וְאִם עִם הָאָרֶץ סוֹבֵל אוֹתוֹ
 בְּמִמוֹנוֹ וְנוֹהֵג בּוֹ כְּפִי רְצוֹנוֹ לְשִׁמְשׁ אוֹתוֹ
 וּלְהַתְנַהֵג בְּמְצוּוֹת כְּפִי רְצוֹנוֹ, יִתְקִים בּוֹ – אָדָם
 וּבִהֶמָּה תוֹשִׁיעַ ה'. יוֹשִׁיעַ אוֹתוֹ מִשׁוּד וּמִגְזֵלָה,

יֹשִׁיעַ אוֹתוֹ מִמְּלֶאךָ הַמּוֹת שְׁלֵא יִשְׁלַט עָלָיו
וַיִּשְׁחַט אוֹתוֹ בְּסִכְנוֹ הַפְּגוּמָה. וְכָל מִי שֶׁנִּשְׁחַט
בְּסִכִּין פְּגוּמָה, הוּא נִבְלָה, שְׁנֵאמַר בּוֹ לְכָלֵב
תִּשְׁלַכּוּן אֹתוֹ, שֶׁהוּא סָמֵא"ל.

וְהַנְּפִישׁ שֶׁל תְּלִמִיד חָכָם נִקְרָאת שַׁבַּת הַמְּלָכָה,
נִפְשׁ יִתְרָה שֶׁל שַׁבַּת, וְהֶעֱנַג שְׁלֵה
נִשְׁמַת חַיִּים וְרוּחַ שְׁכָלִי. וְהֵם נִשְׁמָה יִתְרָה, רוּחַ
יִתְרָה, עַל נִשְׁמָה וְרוּחַ וְנִפְשׁ, שֶׁהֵם עֲבָדִים
שְׁשׁוּלְטִים בַּגּוֹף שֶׁל יְמוֹת הַחַל. נִשְׁמָה יִתְרָה,
נִשְׁמַת כָּל חַי, כִּתְרַה רָאשׁ צְדִיק, שֶׁהוּא יוֹם
הַשַּׁבַּת. וּבִנְשֻׁמָה הַיִּתְרָה הַזֹּאת תְּהִלָּה יְהִי, שֶׁהֵם
אָבִא וְאֵמָא, שְׁעֲלִיהֶם נֵאמַר (ישעיה סד) עֵינַי לֹא
רָאִיתָה אֱלֹהִים זֹלָתְךָ, מִשּׁוּם שֶׁהִיא מְרַכְבֶּה
לְעֵלֶת הָעֵלּוֹת, שֶׁהוּא מְכַסֶּה וְלֹא שׁוֹלְטֵת עָלָיו
הָעֵינַי, וּמִשּׁוּם כִּךָ עֵינַי לֹא רָאִיתָה.

רוּחַ יִתְרָה, הַנִּהְרַשׁ שִׁיּוּצָא מֵעֵדֶן מִבֵּין אָבִא
וְאֵמָא, וּמִהֲלָכוֹ חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה, וּמִגִּיעַ
לְשִׁשִּׁי שֶׁהוּא צְדִיק לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן, שֶׁהִיא נִפְשׁ
יִתְרָה, מְלָכוּת.

הַנְּשֻׁמָה שְׁשׁוּלְטֵת בִּימֹת הַחַל עַל עֲבַד ה' הִיא
מְכַסֶּה הַכְּבוֹד, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹהָ בְּעֵלִי

הַמְשָׁנָה, כָּל הַנְּשָׁמוֹת גְּזוּרוֹת מִתַּחַת כֶּסֶא הַכְּבוֹד.
 וְרוּחַ שְׁשׁוּלְטַת בִּימוֹת הַחַל עַל עֶבֶד ה', הִיא
 מֵעֶבֶד הַמֶּלֶךְ מִטְטְרוּ"ן, כּוֹלֵל שְׁשֵׁה סְדְרֵי מְשָׁנָה,
 וְהִיא שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְכֶסֶא. וְהַנֶּפֶשׁ שְׁשׁוּלְטַת בִּימוֹת
 הַחַל הִיא מִכֶּסֶא דִּין, סְנִדְלִפוּ"ן, תְּכַלֵּת שְׁבַע־יְצִית,
 כְּמַעֲשֵׂה לְבַנַּת הַסְּפִיר. אָבֵל בַּת הַמֶּלֶךְ, בְּפֶסֶח,
 הִיא נֶפֶשׁ הַשְּׁכֵלִית, לֵיל שְׁמוֹרִים, מִצָּה שְׁמוֹרָה,
 וְרוּחַ שְׁמוֹר כְּנִגְדָּה הִיא יוֹם טוֹב, וְהִיא יוֹם שַׁבַּת,
 זְכוֹר וְשְׁמוֹר, מְשׁוּם שֶׁהִיא אֲצִילוֹת מִמַּלְכוּת.

וְכֹךְ תִּלְמִידֵי חֲכָמִים, בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה, נִקְרְאוּ
 שְׁבַתוֹת וְיָמִים טוֹבִים, וְאֵין לָהֶם מִשְׁלָהֶם,
 שְׂאִינָם בְּעָלֵי מְלָאכָה כְּמוֹ שְׂאֵר הָעֶבְדִּים בְּנֵי
 הַחֲלִין. שְׂכָרָם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא לְעֵינֵי
 אוֹתָם בְּכָל מִינֵי מְאָכֵל וּמִשְׁתֵּה, וּלְכַבְּדָם
 בְּלְבוּשֵׁים יָפִים כְּמוֹ שְׁשַׁבַּת, שְׁנֶאֱמַר בָּהּ, כְּבִדְהוּ
 בְּכִסּוֹת נִקְיָה. כָּל מֵה שְׁעוֹשֵׂה אָדָם לְשַׁבַּתוֹת
 וְיָמִים טוֹבִים, יֵשׁ לְעֲשׂוֹת לָהֶם.

וּמִי שֶׁמְחַלֵּל שַׁבַּת חַיֵּב סְקִילָה. וְכֵן מִי
 שֶׁמְשַׁתְּמֵשׁ בְּכֶתֶר חוּלְף. וְכֹךְ מִי
 שֶׁמְשַׁתְּמֵשׁ בְּמִי שְׁשׁוֹנָה הַלְכוּת, שֶׁמְחַלֵּל אֶת
 תּוֹרָתוֹ. וְכָל שֶׁכֵּן הַמְּבַזֵּה אוֹתוֹ, כְּאֵלוֹ מְבַזֵּה

שָׁבֳתוֹת וּמוֹעֲדוֹת. וּפְרָשׁוּהָ בְעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, כָּל
הַמְּבִיזָה אֶת הַמוֹעֲדוֹת, כְּאִלּוּ כּוֹפֵר בְּעֶקֶר.

וּכְמוֹ שֶׁכָּל כְּלֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁנִּקְרְאוּ קֹדֶשׁ, כִּי
כָּל אוֹתָם שֶׁשִּׁמְשָׁמִים תַּלְמִידֵי חֲכָמִים
נִקְרְאִים קֹדֶשׁ. וְתַלְמִידֵי רַב, שֶׁהֵם פְּנִגָּד אֵיבָרֵי
הַגּוֹף, נִקְרְאוּ קֹדֶשׁ קֹדָשִׁים. וְסוּד הַדְּבָר רְמוּז
בָּהֶם, (שְׁמוֹת כו) וְהַבְּדִילָה הַפְּרֻכָּת לָכֵם בֵּין הַקֹּדֶשׁ
וּבֵין קֹדֶשׁ הַקֹּדָשִׁים. וּמִטְטְרוּ"ן, אֲתָהּ וּמַחְנוֹתֶיהָ,
צָרִיכִים לְהַקְרִיבֶם קָרְבָן לִפְנֵי ה' בְּכָל לַיְלָה.

עֲשֵׂיָהּ, לְקַבֵּל עָלָיו עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם, זֶה קִבְּלַת
יְסוּרִים שֶׁל עֲנִיּוֹת לְתַלְמִיד חֲכָמִים,
שֶׁהוּא מוֹת לְגוֹף הַבְּהֵמוֹת. שֶׁמְזוֹן הַתּוֹרָה הוּא
מְזוֹן שֶׁל הַנְּשָׁמָה וְרוּחַ וּנְפֶשׁ הַשְּׂכֵלִיִּים, שֶׁהֵם כֹּהֵן
לִוֵי וְיִשְׂרָאֵל. הַכֹּהֵן בּוֹ י', חֲכָמָה וְדָאֵי. הַלִּוֵי בּוֹ
ה', תְּבוּנָה. יִשְׂרָאֵל בּוֹ דַּעַת, וְזוֹ ו'. נֶפֶשׁ יִתְרָה, ה'
אַחֲרוֹנָה, רַמ"ח מְצוּוֹת עֲשֵׂה וְשִׁס"ה לֹא תַעֲשֶׂה.
וְתוֹרָה זֶה אָדָם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם. וְזֶה
כּוֹלֵל אֶת הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ יו"ד ה"א וָא"ו ה"א.
זֶהוּ הַתּוֹרָה מְזוֹן לְאָדָם בְּאַרְבַּע הַפְּנִים שָׁלוּ. מְזוֹן
הַבְּהֵמוֹת לְחֵם וַיִּין וּבָשָׂר וְכָל מִינֵי פְרוֹת, (קַהֲלַת ו)

זֶה לְעַמַּת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹהִים.

וְצָרִיד אָדָם לְהִקְרִיב בְּכָל לַיְלָה קָרְבַּן נֶפֶשׁ
 וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁל בְּהֵמוֹת לִפְנֵי ה',
 וַיִּתְּנָהּ בְּכַמָּה מִיְּנֵי יְדוּיִים, וַיַּעֲלֶה אוֹתָם
 בְּמַחְשַׁבְתּוֹ קָרְבַּן לִפְנֵי ה'. לְהוֹצִיא אוֹתָם
 בְּקִרְיַאת שְׁמַע (בְּלֵב אֶחָד) לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 וַיּוֹצִיא אֶת רוּחוֹ שְׂדוּפֶק בְּעוֹרְקֵי הַלֵּב. הַנֶּפֶשׁ,
 יְכוֹן בְּשׂוֹרְפָתָהּ וּבְשַׁחֲיֻטָּתָהּ וּבִנְחִירָתָהּ, שֶׁהִיוּ
 הַכֹּהֲנִים נוֹחָרִים, זֶהוּ שְׂפָתוֹב וּמֶלֶק אֶת רֹאשׁוֹ
 מִמּוֹל עֲרָפוֹ וְלֹא יִבְדִּיל. וְהִינּוּ חֲנֻק. וּשְׁלֹשׁ
 הַמֵּיתוֹת הַלְלוּ הָיוּ כְּמוֹ מָרָה אֲדָמָה, יִרְקָה
 וּשְׁחָרָה, שֶׁהֵם בְּכַבֵּד, בְּמָרָה וּבִטְחוֹל, וְהֵם
 כְּשֹׁלֵשׁ קִלְפוֹת הָאֵגוֹז.

וְקִדְּם לְכֵן יִתְקַן מְזִבַּח אֲבָנִים, וַיְכוֹן לַעֲשׂוֹת
 סְקִילָה מִמָּרָה הַלְּבָנָה שֶׁשׁוֹלֶטֶת בְּכַנְפֵי
 רֹאֵה בְּאוֹתָן סְרֻכּוֹת שְׂאוֹתָן הַבְּהֵמוֹת תְּפוּסוֹת
 שָׁם. וַיּוֹרְדֵת אִישׁ תְּכֵלֶת וּמְכֻלָּה אוֹתָם, וַיְהִיוּ
 הַחַיּוֹת וְהַבְּהֵמוֹת וְהָעוֹפּוֹת טְהוֹרִים לְקִרְבֵּי לֵה'
 וְלִהְיוֹת שְׁמוֹ עֲלֵיהֶם. בְּאוֹתוֹ זְמַן יִתְקַיֵּם
 בָּהֶם, (דְּבָרִים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּה' אֱלֹהֵיכֶם
 חַיִּים. וַיְהִיוּ כְּמוֹ סוּס שֶׁאֲדוֹנוֹ רוֹכֵב עָלָיו. זֶהוּ
 שְׂפָתוֹב (חֲבִקוּק ג) כִּי תִרְכַּב עַל סוּסֶיךָ מִרְכַּבְתִּיךָ
 יְשׁוּעָה. וּבְאוֹתוֹ זְמַן – אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'.

וְהַתְּלַמִּיד חָכֵם שָׁקוּל לְכָל בְּעָלֵי הַתּוֹרָה, וְכִף
 צָרִיךְ לְשָׁקֵל עֲצָמוֹ מִצְדָּה שֶׁל
 הַתּוֹרָה, וּמִצְדַּד הָאֵיבָרִים שֶׁל הַגּוּף צָרִיךְ לְשָׁקֵל
 לְעֲצָמוֹ לְכָל עֲמֵי הָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְוֶה בְּעָלֵי
 הַמַּשְׁנָה, לְעוֹלָם יִרְאֶה אָדָם עֲצָמוֹ כְּאִלוֹ כָּל
 הָעוֹלָם כְּלוּ תְּלוּי בּוֹ. וַיִּכְוֶן בְּנַפְשׁוֹ וּבְרוּחוֹ
 וּבְנִשְׁמָתוֹ לַעֲשׂוֹת אוֹתָם קְרִבְנוֹת עִם כָּל בְּנֵי
 הָעוֹלָם. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצַרֵּף מַחְשְׁבָה טוֹבָה
 לְמַעֲשֵׂה. וּבְזֶה, אָדָם וּבְהֵמָה תּוֹשִׁיעַ ה'. קָמוּ כָּל
 הַתַּנְאִים וְהָאֲמוֹרָאִים אֵלָיו, וְאָמְרוּ כָּלֵם בְּקוֹל
 אֶחָד: אַתָּה הוּא הַרוּעָה הַנְּאֻמָּן שִׁישׁ לָךְ רְשׁוֹת
 לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל זֶה, שְׂאֵתָה שָׁקוּל לְכָל יִשְׂרָאֵל,
 וּמִשׁוֹם כִּף שָׁלַח אוֹתָךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בִּינֵיהֶם. (ע"כ הרעיא מהימנא).

סדר הלימוד ליום יט אדר [יום 167 בשנה]

תוספתא

זאת תורה העלה. אמר רבי חייא, את הפסוק
 הַזֶּה בְּאַרְנוֹ בְּגוֹן הַזֶּה: זאת תורת - זו
 כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל. הָעֶלָה - זו מַחְשְׁבָה רָעָה, שְׁעוּלָה
 עַל רְצוֹנוֹ שֶׁל אָדָם לְהִסְטִיטוֹ מִדֶּרֶךְ הָאֱמֶת. הִיא
 הָעֶלָה - הִיא הִיא שְׁעוּלָה לְהִסְטִין עַל הָאָדָם,

וְרוּצָה לְשׂוֹרֵף אוֹתוֹ בְּאֵשׁ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִנָּתֵן לוֹ מְקוֹם
לְהִשְׁטִיץ. וְלָכֵן, עַל הַמְזִבַּח כָּל הַלֵּילָה. מִי
הַלֵּילָה? זוֹ כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא זֹאת, לְטֹהַר אֶת
הָאָדָם מֵאוֹתוֹ רְצוֹן.

על מוֹקְדָה, מְשׁוּם שֶׁנֶּהָר דִּינּוֹר הוּא מְקוֹם לְשׂוֹרֵף
אֶת כָּל אֵלוֹ שֶׁלֹּא עוֹמְדִים בְּקִיּוּמָם, שֶׁהָרִי
מְכַנְיָסִים אוֹתָם לְאוֹתָהּ אֵשׁ בּוֹעֶרֶת וּמַעֲבִירִים אֶת
שְׁלִיטָתָם מִן הָעוֹלָם. וְכֵדֵי שֶׁלֹּא תִשְׁלַט, (צָרִיף) עַל
מוֹקְדָה כָּל הַלֵּילָה, וְתִכְנַע וְלֹא תִשְׁלַט. (ע"כ תוספתא).

כְּתוּב (מלכים א-יט) וְהִנֵּה ה' עֹבֵר וְרוּחַ גְּדוּלָה וְחֹזֶק
וְגו'. רוּחַ גְּדוּלָה שֶׁאֲמַרְנוּ, וְכְתוּב לֹא
כְּרוּחַ ה'. וְאַחַר הָרוּחַ רַעַשׁ, שֶׁכְּתוּב (יחזקאל א)
וְתִשְׁאַנֵּי רוּחַ וְאֶשְׁמַע אַחֲרֵי קוֹל רַעַשׁ גְּדוּל. הָרִי
רַעַשׁ אַחַר הָרוּחַ. וְאַחַר הָרַעַשׁ אֵשׁ, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב
(דניאל ז) נִהַר דִּינּוֹר יוֹצֵא וְשׁוֹפֵעַ מִלְּפָנָיו וְגו'.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, הֵינּוּ שֶׁכְּתוּב (יחזקאל א) וְדַמּוֹת
הַחַיּוֹת מֵרְאִיָּהם כְּגַחְלֵי אֵשׁ בְּעֵרוֹת כְּמֵרְאִיָּה
הַלְּפָדִים הִיא מִתְהַלְכֶת בֵּין הַחַיּוֹת וְנִגְהָ לְאֵשׁ וּמִן
הָאֵשׁ יוֹצֵא כְּרָק. וְאַחַר הָאֵשׁ קוֹל דְּמָמָה דְקָה,
הַקוֹל הַזֶּה קוֹל אַחֲרוֹן, שֶׁהוּא דְמָמָה דְקָה, שֶׁאֵין
לָהּ דְבַר פְּרִט מִשְׁלָה, אֲלֵא הִיא דּוֹמָמַת מֵעֲצָמָה.

וְכַשְׁמֵת־כַּנְסִים עָלֶיהָ, הִיא נִשְׁמַעַת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת,
 וְכֹלָם מְזַדְעָזְעִים מִמֶּנָּה. דְּמָמָה דְקָה, לָמָּה הִיא
 דְקָה? מִשׁוּם (שְׁהִיא) (שְׁבָאָה) הַקְטָנָה מִכְּלָן.

רַבִּי חִיָּיא אָמַר, אֵשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמְזֻבָּח לֹא
 תִּכְבֶּה – זֶה אֲשׁוּ שֶׁל יִצְחָק, שְׁפָתוֹב (בראשית
 כב) הִנֵּה הָאֵשׁ וְהַעֲצִים, וְהִינּוּ אֵשׁ תָּמִיד, שְׁעוֹמֶדֶת
 תָּמִיד. וְהַעֲצִים – אֵלוּ הַעֲצִים שֶׁל אַבְרָהָם,
 שְׁפָתוֹב וּבֵעֵר עָלֶיהָ הִכְהִין עֲצִים בְּבִקְרַב בְּבִקְרַב.

שְׁנֵינּוּ, מֵהָאֵשׁ שֶׁל יִצְחָק שׁוֹפֵעַ וּמִגִּיעַ לַמְזֻבָּח
 הַזֶּה, וְיוֹצֵאת גַּחְלֵת אַחַת לְצַד מִזְרָח,
 וְגַחְלֵת אַחֶרֶת לְצַד מַעֲרָב, וְגַחְלֵת אַחַת לְצַד
 צָפוֹן, וְגַחְלֵת אַחַת לְצַד דְרוֹם, לְאַרְבַּע קַרְנוֹת
 הַמְזֻבָּח, וְהִכְהִין מְסוּבָב אוֹתָהּ לְאַרְבַּע קַרְנוֹת.

בַּמְזֻבָּח (בַּמְזֻרָח) יֵשׁ כֹּבֵשׁ אֶחָד בְּדִרְגוֹת יְדוּעוֹת,
 וְהַדְרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה מִגִּיעָה וְיוֹרֶדֶת
 לַתְּהוֹם הָעֲלִיּוֹן, מִתּוֹךְ שֵׁשׁ אַחַת. וּבִשְׁעָה שְׁאוֹתָן
 הַגַּחְלִים מִגִּיעוֹת לְאַרְבַּע הַקַּרְנוֹת, רוּחַ אַחַת
 מִתְעוֹרֶרֶת וְיוֹרֶדֶת לְאוֹתוֹ הַתְּהוֹם הָעֲלִיּוֹן.

וּבְאוֹתוֹ מְקוּם יֵשׁ צְבָאוֹת צְבָאוֹת שְׁאוֹמְרִים
 קְדוֹשׁ בְּקוֹל גְּדוֹל עֲלִיּוֹן. וּמִצַּד אַחַר
 אוֹמְרִים קְדוֹשׁ בְּקוֹל נְעִימוֹת עֲלִיּוֹנָה. וּמִצַּד אַחַר

צְבָאוֹת אַחֲרֵים שְׂאוּמְרִים קְדוֹשׁ. וְכֵן לְאַרְבַּע
הַקְּרָנוֹת. שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַבְבוֹת צְבָאוֹת בְּכָל
קָרֵן נִמְצְאִים, וְעֲלֵיהֶם מְמַנֶּה אֶחָד, וְכֻלָּם
לְבוּשִׁים אִפּוֹד, וְעוֹמְדִים לְסֵדֶר עֲבוֹדַת הַמִּזְבֵּחַ
כְּנֶגֶד הַתַּחְתּוֹנִים.

בְּמָקוֹם אַחֵר נִמְצְאִים גְּלִי הַיָּם שְׁנוֹהֵמִים
וְיוֹרְדִים בְּדַרְגוֹת יְדוּעוֹת, וְשֵׁם צְבָאוֹת
שְׂאוּמְרִים בְּקוֹל נְעִימוֹת, בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ.
וְכֻלָּם מְשַׁבְּחִים בְּשִׁירָה וְלֹא שׁוֹקֵטִים בַּיּוֹם
וּבַלַּיְלָה, וְכֻלָּם מְסֻדְרִים שֶׁבַח בְּקוֹל נְעִימוֹת.

בְּמָקוֹם אַחֵר נִמְצְאִים צְבָאוֹת צְבָאוֹת, עוֹמְדִים
בְּפִחַד, בְּזִיעַ, בְּרֵתֶת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל
א) וְנִגְזַה לָהֶם וַיִּרְאֶה לָהֶם. (וגבּוּה לָהֶם וַיִּרְאֶה לָהֶם). וְכֻלָּם
מְסַתְּכָלִים אֶל אוֹתוֹ מִזְבֵּחַ שְׁלֹמֶעֱלָה.

וּבְשַׁעֲרָה שְׁמַגִּיעָה הָאֵשׁ שֶׁל יִצְחָק עַל גְּבִי
הַמִּזְבֵּחַ, כְּמָה זִיקִים עוֹלִים וְיוֹרְדִים
לְכָל עֶבֶר, וְלוֹהֵטִים מֵהֶם כְּמָה תְּקִיפִים בְּעֲלֵי כַח,
גְּבוּרִים שֶׁל הָעוֹלָם. וְאֵלְמֵלֵא שֶׁהִכְהֵן עוֹמֵד עַל
הַמִּזְבֵּחַ וּמְסֻדֵּר עֲצִים, לֹא יְכוּל הָעוֹלָם לְעַמֵּד
לְפָנֵיהֶם. מֵאֵלָה הַגְּחָלִים וְהַזִּיקִים שְׂיוּצָאִים,
לוֹהֵטִים גְּבִיָּהֶם שֶׁל אוֹתָן חִיוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר

וּדְמוּת הַחַיּוֹת מְרַאֲיֵהֶם כְּגַחְלֵי אֵשׁ בְּעֵרוֹת
כְּמַרְאֵה הַלְּפָדִים.

מִצַּד יְמִין שֶׁל אוֹתָן הַחַיּוֹת מִתְעוֹרְרֵת רוּחַ אַחַת
מִלְמַעְלָה, נוֹשֶׁבֶת וַיּוֹשֶׁבֶת בְּאוֹתָהּ הָאֵשׁ,
וּמִתְלַהֶטֶת וּמִתְבַּשְׂמֶת, וְלוֹהֶטֶת, וְשׁוֹכֶכֶת בְּזִיּוֹ
יָקָר, וּמְאִירָה לְכֹמָה צְבָאוֹת שְׁעוֹמְדִים בְּצַד יְמִין.
וּמִצַּד הַשְּׂמָאל מִתְעוֹרְרֵת רוּחַ אַחֶרֶת חֲזָקָה
מִשְׁבֶּרֶת סְלַעִים וְנוֹשֶׁבֶת (וַיּוֹשֶׁבֶת) בְּאוֹתָהּ הָאֵשׁ
וּמִתְחַזְּקֶת וּמִתְגַּבֶּרֶת. וְאִזּוּ מִתְלַבֶּשֶׁת מִמָּנָה אוֹתָהּ
רוּחַ שְׂמִצָּד שְׂמָאל, וּמְאִירָה (וְלוֹהֶטֶת) לְכֹמָה צְבָאוֹת
שְׁעוֹמְדִים בְּאוֹתוֹ צַד, וְכֵן לְאַרְבַּעַת הַצְּדָדִים,
לְאַרְבַּע מַחְנוֹת. וְכֹלָם מִתְבַּשְׂמִים בְּשַׁעֲהַ שְׁהַכְּהֵן
עוֹלָה עַל הַמִּזְבֵּחַ.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, שְׁנֵי מִזְבְּחוֹת הֵם לְמִטָּה, וּשְׁנַיִם
לְמַעְלָה, אֶחָד פְּנִימִי שֶׁל הַכֹּל, שְׁנִקְרַבֶּת
בוֹ הַקְּטָרֶת הַפְּנִימִית וְדָקָה, קָשָׁר הָאֲמוּנָה,
וְהַכְּהֵן הָעֲלִיּוֹן מֵהַכֹּל קוֹשֶׁר (מִקְטִיר) אֶת הַקְּטָרֶת
הַזֶּה בְּקָשָׁר הָאֲמוּנָה, וְזֶה נִקְרָא מִזְבַּח הַזָּהָב.
וּמִכָּאן נִקְטָר וְנִקְשָׁר קָשָׁר הָאֲמוּנָה בְּקָשָׁר אֶחָד.
וּמִזְבַּח אֶחָד אַחֵר שְׁנִקְרָא מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת, וְזֶהוּ
בַּחוּץ, (גְּדוּל עֲלִיּוֹן) וּמִיכָאֵל הַשָּׁר הַגְּדוֹל מִקְרִיב
עָלָיו קָרְבָּן נִיחֹחַ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְלְמִטָּה –

מִזְבַּח הַזֶּהָב וּמִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת, בְּזֶה קִטְרֶת, וּבְזֶה
חֲלָבִים וְאַמּוּרִים.

וַעֲלֵה זֶה כְּתוּב, (משלי כו) שֶׁמֶן וּקְטֹרֶת יִשְׂמַח לֵב.
וְלֹא כְּתוּב שֶׁמֶן וְחֲלָבִים וְאַמּוּרִים יִשְׂמַח,
אִף עַל גַּב שֶׁהֵם הַתְּבַשְׁמוֹת שֶׁל הַרְגֵז וְהַדִּין. אֲבָל
שֶׁמֶן וּקְטֹרֶת הֵם שְׂמֵחַת הַכֹּל, וְלֹא מִצַּד הַרְגֵז
וְהַדִּין. וְהַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה שֶׁהוּא פְּנִימִי שֶׁל קִטְרֶת (שֶׁהֵם
פְּנִימִיּוֹת הַקִּטְרֶת) דְּקָה, בְּדַקּוֹת שֶׁל הַכֹּל, בְּקִשְׁר
הָאֲמוּנָה, נִקְרָא קוֹל דְּמָמָה דְּקָה, וּמִשׁוּם שֶׁהוּא
הַמִּזְבֵּחַ הַפְּנִימִי שֶׁנִּקְשַׁר בְּקִשְׁר הָאֲמוּנָה.

מִזְבֵּחַ אַחַר נִקְרָא מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן, וְהַפְּנִימִי
נִקְרָא מִזְבֵּחַ ה'. הָאֲחַר נִקְרָא מִזְבֵּחַ
הַנְּחֹשֶׁת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים-א ח) מִזְבֵּחַ הַנְּחֹשֶׁת
אֲשֶׁר לִפְנֵי ה' קִטֹן מִהַכִּיל וְגו'. רַבִּי יוֹסִי אָמַר
מִכָּאן, (דברים לג) וְכִלְיֵל עַל מִזְבְּחֶךָ, שְׁנַיִם. וְכְתוּב
עַל מִזְבְּחוֹתַי לְרִצּוֹן.

רַבִּי אַבָּא (אָתָּא) אָמַר, כְּתוּב (שמות יז) וַיִּבֶן מֹשֶׁה
מִזְבֵּחַ וְגו', כִּנְגֵד אוֹתוֹ פְּנִימִי בָּנָה אֶת זֶה,
וְעַל זֶה נִקְרָא ה' נְסִי. מַה זֶה נְסִי? שֶׁרָשָׁם אֶת
הָרָשָׁם שֶׁל אוֹת הַבְּרִית הַקְּדוּשׁ. שֶׁבִשְׁעָה שֶׁעֲמַלְק
בָּא לְהַעֲבִיר אֶת הָרָשָׁם הַקְּדוּשׁ הַזֶּה מִיִּשְׂרָאֵל,

הַמְזַבַּח הַזֶּה עֹמֵד כְּנִגְדּוֹ לְנִקְמָה אוֹתָהּ נִקְמַת אוֹת
הַבְּרִית, וְלֹכֵן נִקְרָא (ויקרא כו) חָרֵב נִקְמַת נִקְמָה בְּרִית.
זוֹ הַתְּקִינָה לְיִשְׂרָאֵל רֶשֶׁם קָדוֹשׁ. וּמִשָּׁה בְּנָה
כְּנִגְדָּה מְזַבַּח, וְקָרָא לוֹ ה' נְסִי, וְזֶהוּ מְזַבַּח
הַפְּנִימִי, (מלכים-א יט) קוֹל דְּמָמָה דְקָה.

וְעַל כֵּן, אֵשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמְזַבַּח וְגו', אֵשׁ
שְׁנִמְצָאת תָּמִיד. וּמִי הִיא? הֲאֵשׁ שֶׁל יִצְחָק.
וְאֵז הַשֵּׁם הַזֶּה – אֲדֹנָי. וּכְשִׁסְדֵּר עָלָיו הַכֹּהֵן
אוֹתָם יַעֲצִים, הוּא מְתַבְּשֵׁם בְּשֵׁם, וְקוֹרְאִים לוֹ בְּשֵׁם
הַרְחָמִים – יי, וְקוֹרְאִים לָהּ בְּשֵׁם הַזֶּה. וְלִפְעָמִים
עוֹמְדֵת כְּמוֹ זֶה, וְלִפְעָמִים עוֹמְדֵת כְּמוֹ זֶה. רַבִּי
שְׁמַעוֹן אָמַר, שְׁנַיִם הָיוּ, וְהַפְּנִימִי עוֹמֵד עַל אוֹתוֹ
אֶחָד שֶׁבְּחוּץ, וּמִמֶּנּוּ נִזּוֹן, וְנִקְשָׁרִים זֶה עִם זֶה.

זֶה קָרְבַּן אֶהְרֵן. רַבִּי חִזְקִיָּה פָתַח, (תהלים קמה)
צְדִיק ה' בְּכָל דְרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו.
צְדִיק ה' בְּכָל דְרָכָיו, הָרִי שְׁנִינּוּ, כִּמְהָ יֵשׁ לְבָנֵי
אָדָם לְהַתְּבוֹנֵן בְּכַבּוֹד רְבוּנָם שְׁלֵא יִסְטוּ מִדְרָכָם
הַחוּצָה, שֶׁהָרִי בְּכָל יוֹם וְיוֹם הַדִּין תְּלוּי בְּעוֹלָם,
מִשׁוּם שֶׁהָעוֹלָם נִבְרָא וְעוֹמֵד עַל הַדִּין.

וְלִכֵּן צָרִיךְ אָדָם לְהַשְׁמֵר מִחֻטְאָיו, שְׁלֵא יִדַּע אֵת
הַזְמַן שֶׁהַדִּין שׁוֹרָה עָלָיו. יוֹשֵׁב בְּבֵיתוֹ –

הדין שורה עליו. יוצא מביתו החוצה - הדין שורה עליו, ולא ידע אם ישוב לביתו ואם לא. יוצא לדרך - על אחת כמה וכמה, שהרי הדין יוצא כנגדו. זהו שכתוב (שם פה) צדק לפניו יהלך. משום כך צריך להקדים ולבקש רחמים מלפני המלך כדי שינצל מן הדין בשעה שהוא שורה בעולם, שהרי בכל יום ויום שורה הדין בעולם. זהו שכתוב ואל זעם בכל יום.

עֲתָה יש לומר, הרי שנינו, והתעוררו החברים, אל בכל מקום חסד הוא, כמו שנאמר (דברים י) האל הגדל, וזה אור של חכמה עליונה, ואתה אמרת ואל זעם בכל יום. עזב הפסוק כל אלו השמות ואחז בזה. אם כן, לא עומדים הדברים. ועוד, שכתוב (ישעיה ט) אל גבור, או שנעמיד אותו בדין, או שנעמיד אותו ברחמים.

אָתָּה כך שמענו, הרשעים מהפכים רחמים לדין. שאין לה בכל אלו כתרים עליונים של המלך הקדוש שלא כלולים רחמים בדין, ודין ברחמים. ורשעים מהפכים רחמים לדין.

אָמַר לו רבי יהודה, טוב בזה שכתוב אל גבור, אלא אל זעם בכל יום מהו? שהרי בכל

יום ויום עומד בדין, בין שבני העולם זכאים, בין שלא זכאים. לא היה בידו. באו ושאלו לו לרבי שמעון. אמר להם, ודאי אל זעם בכל יום, והרי בארוה החברים, לעתים הוא דין ולעתים הוא רחמים. אם זוכים בני העולם, הרי אל עומד, והוא חסד. ואם לא זוכים, הרי אל עומד, ונקרא גבור, ועל זה עומד בכל יום.

אבל דבר נאה הוא, אל בכל מקום זהו אור (רב) החכמה העליונה, ועומד בקיומו בכל יום, שכתוב (תהלים נ) חסד אל כל היום. ואלמלא שאל הזה מתעורר בעולם, לא יכול העולם לעמד אפלו שעה אחת מלפני הדינים הקשים שמתעוררים בעולם בכל יום. זהו שכתוב (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, אל תקרי בהבראם אלא באברהם, בהתעוררות של אברהם עומדים, וכשמתעורר אברהם בעולם, כל אותם הדינים שנמצאים בכל יום ויום, הוא דוחה אותם החוצה ולא עומדים לפניו.

זהו שכתוב ואל זעם בכל יום. נזעם או זעום בכל יום לא כתוב, אלא זעם. בכל יום ויום שנמצא דין, דוחה אותם החוצה, והוא עומד ומבשם את העולם. זהו שכתוב (תהלים מב)

יומם יצוה ה' חסדו. ואלמלא זה, לא יכול
העולם לעמד אפלו רגע אחד. ולכן הכל עומד
משום אברהם.

וזה שכתוב אל גבור. לא שהוא גבור, אלא
הפסוק הזה רמז הוא שרומז לאבות, ורמז
הוא שרומז לאמונה העליונה הקדושה, שכתוב
פלא יועץ אל גבור אבי עד שר שלום. פלא – זו
החכמה העליונה שמפלאה ומכסית מהכל, כמו
שנאמר (דברים יז) כי יפלא ממך דבר. יועץ – זהו
נהר עליון ששופע ויוצא ולא פוסק. וזה יועץ
לכל ומשקה את הכל.

אל – זה אברהם, כמו שבארנו האל הגדול.
גבור – זה יצחק, שכתוב הגבור. אבי עד –
זה יעקב, שאוחז בצד הזה ובצד הזה ועומד
בקיום שלם. שר שלום – זה צדיק, שהוא השלום
של העולם, שלום הבית, שלום הגבירה.

באו רבי חזקיה ורבי יהודה ונשקו את ידו. בכו
ואמרו: אשרי חלקנו ששאלנו את זה.
אשרי הדור שאתה שרוי בתוכו.

אמר רבי שמעון, כתוב זה קרבן אהרן וכניו
אשר יקריבו לה'. בא ראה, הרשעים של

הַעוֹלָם גּוֹרְמִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַסְתַּלַּק
 מִכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (משלי טז) אִישׁ תִּהְפְּכֹת
 יִשְׁלַח מְדוֹן וְנִרְגַן מִפְּרִיד אֱלוֹף. מִי הָאֱלוֹף? זֶה
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (שְׁהוּא אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם), כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 אֱלוֹף נְעוּרֵי אֶתָּה. וְהֵם (הַרְשָׁעִים) מִפְּרִידִים אֶת זֹאת
 מִזֶּה, שֶׁהִיא שְׁלוֹם הַבַּיִת, וְהֵם זוּוּג אֶחָד.

בא אֶהְרֵן הַקָּדוֹשׁ וּבְנָיו, וְעַל יְדֵיהֶם נִקְרָבִים
 שְׁנֵיהֶם וּמְזוּוּגִים זֶה עִם זֹאת. זֶהוּ שְׁכַתוֹב,
 בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֵן אֶל הַקֹּדֶשׁ. זֶה קָרַבַּן אֶהְרֵן וּבְנָיו.
 וְהֵם מְזוּוּגִים אֶת הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ הָעֲלִיוֹן בְּגִבְיָהּ,
 וְעַל יְדֵיהֶם מִתְּבָרְכִים עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים
 וְנִמְצְאוֹת בְּרָכוֹת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְנִמְצָא הַכֹּל
 אֶחָד בְּלֵי פְרוּד.

ואם תֵּאמַר, לָמָּה לֹא כָתוּב זֹאת קָרַבַּן, לְקָרֵב
 זֹאת לְמִקּוּמָה? לֹא כֵן, שֶׁהָרִי הַכֹּהֵן
 מִמַּעַלָּה שׁוֹרָה לְהִבִּיא אֶת הַזּוּוּג לְכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל,
 עַד שֶׁמִּגִּיעַ לָזֶה הַזֶּה לְזוּוּגוֹ עִם זֹאת וּלְקָרְבָם
 כְּאֶחָד, וְלָכֵן הַכֹּהֵן מְשַׁלֵּם אֶת הַקָּרַבַּן וּמְקָרֵב אֶת
 הַזּוּוּג. אֲשֶׁרִי חֵלְקָם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

רבי חֲיִיא וְרַבֵּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים מֵאוֹשָׁא
 לְטַבְרִיָּה. אָמַר רַבֵּי חֲיִיא, כָּתוּב (תהלים קלב)

כִּי בַחַר ה' בְּצִיּוֹן וְגו'. זֹאת מְנוּחָתִי וְגו'. לְפַעֲמַיִם
קוֹרְאִים אֶת זֶה כָּל הַחֲבָרִים זָכָר, מְשׁוּם שֶׁהוּא
(שְׁצִיּוֹן הוּא) רַחֲמִים, וְכֵאן הַכְּתוּב קוֹרֵא אוֹתוֹ נִקְבָּה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כִּף נִשְׁמַע לִי מֵהַמְּנוּחָה הַקְּדוּשָׁה,
(אֲבָל) בְּשַׁעֲהָ שֶׁהַזְּנוּג מַזְדַּוֵּג כְּאֶחָד לְהִרְאוֹת
שֶׁהַנִּקְבָּה נִכְלָלָת בּוֹ בְּכָלֵל אֶחָד, הַנִּקְבָּה נִקְרְאת
בְּשֵׁם (הַזָּכָר), שֶׁהָרִי אֲזוּ נִמְצְאוֹת הַבְּרָכוֹת שֶׁל
הַגְּבִירָה וְאִין בָּהּ פְּרִישׁוֹת כָּלֵל, וְעַל כֵּן כְּתוּב
לְמוֹשֶׁב לוֹ. וְכְתוּב כִּי בַחַר ה' בְּצִיּוֹן, בְּצִיּוֹן
בְּדִיוֹק, בְּאוֹתוֹ שֵׁישׁ בְּתוֹכוֹ שֶׁשׁוּרָה בּוֹ, וְלֹא כְּתוּב
לְצִיּוֹן, וְהַכֹּל אֶחָד. בֵּין שְׁקוּרָא לְזֶה בְּשֵׁם שֶׁל זָכָר,
וּבֵין שְׁקוּרָא לְזֶה בְּשֵׁם שֶׁל נִקְבָּה, הַכֹּל אֶחָד
וְעוֹמְדִים בְּדַרְגָּה אַחַת.

(פֶּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר) וְעַל זֶה כְּתוּב, (שֵׁם פֶּז) וְלְצִיּוֹן יֹאמַר
אִישׁ וְאִישׁ יוֹלֵד בָּהּ. אֶחָד לְדִין, וְאֶחָד לְרַחֲמִים.
כְּשֶׁמַּזְדַּוְּגִים כְּאֶחָד בְּזוּוֹג אֶחָד, אֲזוּ נִקְרָא צִיּוֹן,
וְצִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם יְדוּעֵים, וְנִמְצָא שֶׁזֶה תְּלוּי בְּזֶה.

פֶּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, כְּתוּב (וַיִּקְרָא ב)
וְהַתְּקַדְּשֶׁתָּם וְהִיִּיתָם קְדָשִׁים. מִי
שֶׁמְקַדֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ מִלְּמִטָּה, מְקַדְּשִׁים אוֹתוֹ
מִלְּמַעְלָה. וּמִי שֶׁמְטַמֵּא אֶת עַצְמוֹ מִלְּמִטָּה,

מְטַמְּאִים אוֹתוֹ מְלַמְעֵלָה. מְקַדְּשִׁים אוֹתוֹ מְלַמְעֵלָה – נָאָה, שְׁהָרִי קְדֻשַׁת רְבוּנוֹ שׁוּרָה עָלָיו, אָבֵל מְטַמְּאִים אוֹתוֹ מֵאִיזָה מְקוּם? וְאִם תֹּאמַר מְלַמְעֵלָה, וְכִי טַמְּאָה שׁוּרָה מְלַמְעֵלָה?

אָמַר רַבִּי חֲזִיא, זֶה שְׁשַׁנִּינוּ, בְּמַעֲשֵׂה שְׁלֻמְטָה מִתְעוֹרֵר מַעֲשֵׂה שְׁלֻמְעֵלָה. אִם הַמַּעֲשֵׂה שְׁלֻמְטָה בְּקִדְשָׁה, מִתְעוֹרֵרֶת קְדֻשָׁה לְמַעֲלָה, וּבָאָה וְשׁוּרָה עָלָיו וּמִתְקַדֵּשׁ בָּהּ. וְאִם הוּא מְטַמְּא לְמַטָּה, מִתְעוֹרֵרֶת רוּחַ טַמְּאָה מְלַמְעֵלָה, וּבָאָה וְשׁוּרָה עָלָיו וְנִטְמָא בָּהּ, שְׁהָרִי הַדְּבָר תְּלוּי בְּמַעֲשֵׂה.

שְׁהָרִי אֵין לָךְ טוֹב וְרַע, קְדֻשָׁה וְטַמְּאָה, שְׂאִין לָהֶם עֵקֶר וְשֵׁרֶשׁ לְמַעֲלָה, וּבְמַעֲשֵׂה שְׁלֻמְטָה מִתְעוֹרֵר מַעֲשֵׂה שְׁלֻמְעֵלָה. מֵה שְׁתְּלוּי בְּמַעֲשֵׂה, בְּמַעֲשֵׂה מִתְעוֹרֵר לְמַעֲלָה וְנַעֲשֵׂה מַעֲשֵׂה. וּמֵה שְׁתְּלוּי בְּדְבָרִים, בְּדְבָרִים. כְּשֶׁנִּגְזַר בְּדְבָר, מִתְעוֹרֵר כֶּף לְמַעֲלָה.

וְאִם תֹּאמַר, מֵה הַדְּבָר מְעוֹרֵר? אֵלָא כֶּף כְּתוּב, (ישעיה נח) וְדְבָר דְּבָר. אוֹתוֹ הַדְּבָר מְעוֹרֵר דְּבָר אַחֵר לְמַעֲלָה שְׁנִקְרָא דְּבָר. (הושע א) דְּבָר ה' אֲשֶׁר הָיָה. (שמואל-א ג) וְדְבָר ה' הָיָה יָקָר. (תהלים לג) בְּדְבָר

ה' שָׁמַיִם נִעְשׂוּ. שְׁהָרֵי שְׁנֵינוּ, אוֹתוֹ הַדְּבָר עוֹלָה
 וּבּוֹקֵעַ רְקִיעַיִם עַד שְׁעוֹלָה (שְׁמַת־שׁב) בְּמִקּוֹמוֹ
 וּמַעוֹרָר אֶת מַה שְׁמַעוֹרָר, אִם טוֹב - טוֹב, וְאִם
 רַע - רַע. וְעַל זֶה כָּתוּב, (דְּבָרִים כג) וְנִשְׁמַרְתָּ מִכָּל
 דְּבָר רַע.

וְאֶרְבָּעָה מֵיָנִים בְּלוֹלָב, וְהֵם שְׁבָעָה. וְאִם תֹּאמַר
 שְׁשֶׁבְעָה מֵיָנִים הֵם - לֹא כֵן, אֶלֶּא
 אַרְבָּעָה הֵם, וְהֵם נִפְרָדִים לְשִׁלְשָׁה אַחֲרֵים,
 וּבִמְעֻשָׁה שְׁלֵהֶם מִתְעוֹרְרִים שְׁבָעָה אַחֲרֵים
 לְמַעַלָּה לְהִיטִיב אֶת הָעוֹלָם בְּכֹמָה צְדָדִים.

כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, אֵף עַל גַּב שְׁהִיא בְּכָלֵל,
 מִתְבָּרַכַת מִכָּל הַשָּׁשָׁה, (וּלְהַתְבָּרֵךְ מֵאוֹתָם שְׁשָׁה)
 וּמֵהַנְּחַל הָעֵמֶק שֶׁל הַמַּעֲיָן שְׁשׁוֹפֵעַ וְאִינוֹ פּוֹסֵק
 אֶת מֵימָיו לְעוֹלָמִים שְׁמִשְׁפִּיעַ (מִלְהַשְׁפִּיעַ) עֲלֵיהֶם,
 וּמֵינִיק לְבַת. שְׁמִשׁוּם שְׁהִיא בַת לְעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן
 וּלְתַחְתּוֹן, הִיא מִתְבָּרַכַת מֵהֶם בְּהַתְעוֹרְרוֹת הַזּוֹ.
 שְׁהָרֵי בְּשַׁעָה שְׁכַנְסַת יִשְׂרָאֵל מִתְבָּרַכַת מֵהֶם, כָּל
 הָעוֹלָמוֹת מִתְבָּרַכִים, וְעַל כֵּן סוֹבְבִים אֶת הַמְזַבַּח,
 כְּמוֹ שְׁנִתְבָּאָר.

וְעוֹד, בְּהַתְעוֹרְרוֹת הַזֹּאת מִתְבָּרַכִים כָּל
 הַשָּׁשָׁה בְּמֵים לְהַנּוֹת בּוֹ, וְכֻלָּם

שׁוֹאֲבִים מִהַמְעִין שֶׁל הַיִּין (שֶׁל הַיָּם) (שֶׁל הַמַּיִם) (שֶׁל הַנַּחַל) הָעֵמֶק שֶׁל הַכֹּל לָרֶדֶת לְעוֹלָם. וּמִשׁוּם כֶּף צָרִיכִים כָּלֵם לַחִים וְלֹא יִבְשִׁים, לְמִשָּׁךְ בְּרָכוֹת לְעוֹלָם, מִשׁוּם שֶׁהָאֵילָנוֹת הִלְלוּ כָּלֵם לַחִים תָּמִיד, וְהָעֲלִים שֶׁלָּהֶם נִמְצְאִים תָּמִיד, וְזִמְן הַשְּׂמִחָה שֶׁלָּהֶם בְּזִמְן הַזֶּה.

וְיִשְׁנִינוּ בְּסִפְרוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, שֶׁהָרִי אוֹתוֹ כֹּחַ שֶׁהִפְקֵד עַל הָאֵילָנוֹת הִלְלוּ, כֹּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאלוֹ לֹא נוֹטֵל בְּרָכוֹת שֶׁל שְׂמִיחָה לְמַעְלָה, אֲלֹא בְּזִמְן הַזֶּה. וְהַשְּׂמִיחָה שֶׁלָּהֶם כָּלֵם לְמַעְלָה, וְשְׂמִיחַת הָאֵילָנוֹת הִלְלוּ לְמַטָּה, כָּלֵם בְּזִמְן הַזֶּה הוּא. וְהַהֲתַעוּרָרוֹת שֶׁלָּהֶם בְּאוֹתָם קְדוּשֵׁי הַמֶּלֶךְ תְּלוּוִיִּים. וּכְשִׁישְׂרָאֵל נוֹטְלִים אוֹתָם, הַכֹּל מִתְעוּרָר בְּזִמְן הַזֶּה, וְהָעוֹלָם מִתְבָּרֵךְ (לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל מִתְבָּרַכַת) לְהוֹרִיק בְּרָכוֹת לְעוֹלָם.

כְּתוּב, (תהלים כט) קוֹל ה' עַל הַמַּיִם אֵל הַכְּבוֹד. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זֶה אֲבָרָהֶם. קוֹל ה' בִּפְתַח – זֶה יִצְחָק. קוֹל ה' בְּהֶדֶר – זֶה יַעֲקֹב. קוֹל ה' שֶׁבַר אַרְזִים – זֶה נִצַּח. קוֹל ה' חִצְב לְהַבּוֹת אֵשׁ – זֶה הוֹד. קוֹל ה' יַחִיל מִדְּבָר – זֶה צְדִיק. קוֹל ה' יַחֲלִל אֵילוֹת – זֶה צְדִיק. וְכָלֵם גְּדִלִים עַל הַיָּם (הַמַּיִם) וְנִשְׁקִים בַּמַּיִם כְּדִי לְגַדֵּל. זֶהוּ שְׂפָתוֹב

(בראשית ב) וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. וְכָל
אֵלֶּה מְעוֹרְרִים בְּרִכּוֹת לְעוֹלָם מֵאוֹתָהּ הַהִשְׁקָאָה
שְׁכָלָם מְשָׁקִים.

בא ראה, שבעת הקולות הללו תלויים בדבור
הפה בשאר ימות השנה, ועכשו אין תלויים
אלא במעשה, ואנו צריכים מעשה, ולא דבור,
משום שבזמן הזה מברך את כל השנה.

ביום השביעי של החג, הוא סיום הדין של
העולם, והפתקים יוצאים מבית המלך,
והגבורות מתעוררות ומסתימות ביום הזה,
וערבי נחל (תלויים) בהם. וצריכים לעורר גבורות
למים, ולהקיף שבע פעמים כדי לרוות את
המזבח הזה מהמים של יצחק, משום שהבאר
הזו של יצחק מתמלאת מים, וכשמתמלאת, כל
העולם מתברך במים.

וביום הזה צריכים גבורות למים, ולסיים אותה
אחר כך, שהרי ביום הזה מסתיים הדין,
ומשום כך צריכים לחבט אותם בקרקע שלא
ימצאו, שהרי זהו יום של התעוררות וסיום. ולכן
התעוררות וסיום הוא שעושים בערבי נחל.

אמר רבי חייא, ודאי כך הוא, ויפה. וערבי
נחל, מהצד של נחל יוצאות גבורות.

וביום הזה מתעוררים ומסיימים. ביום הזה כתוב, (בראשית כו) וישב יצחק ויחפור את בארות המים. בארות כתוב חסר. וישב, מה זה וישב? אלא היום הראשון של החודש, ראשית הדין היה בכל העולם, ויצחק עומד לכסא לדון את העולם. ביום הזה, וישב יצחק, לעורר דינים ולסיים דינים. ויחפור את בארות המים, להריק גבורות לכנסת ישראל לעורר את המים, שהרי מים יורדים לעולם בגבורות.

ומשום שהגבורות הללו אין יורדות אלא בעננים, ויום המענן לא נחה רוחם של עמודי העולם, רק משום שהעולם צריך אותם. מה הטעם? משום שהעולם נברא בדין, והכל כף צריך. משום כף הכל תלוי במעשה. ועל כן הכהן במעשה ובתקון שהוא עושה למטה, מתעוררים עליונים ותחתונים לתקן אותם, והם מתתקנים על ידו.

אמר רבי יוסי, הרי שנינו, הערבה שדומה לשפתיים ביום הזה, ומה היא? אמר רבי חייא, אף על גב שלדרש הוא בא, כף זה ודאי. שהרי ביום הזה זה תלוי בשפתיים, ביום הזה מצוה המלך לתת פתקים לממנה, והדינים

מִסְתִּימִים, וְנִסְתָּם לְשׁוֹן הָרַע מִהָעוֹלָם. בַּיּוֹם
הָרִאשׁוֹן שֶׁל הַחֹדֶשׁ הוּא רֵאשִׁית הַדִּין, וְהַסִּיּוֹם
הוּא בַּיּוֹם הַזֶּה, וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

בא רֵאָה, בַּיּוֹם הַזֶּה הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה
מִשְׁלִימִים וּמְסִימִים אֶת הַבְּרָכוֹת שֶׁלָּהֶם
וְשׁוֹרִים בְּדִין, וְיִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם הַזֶּה מְסִימִים אֶת
הַדִּינִים שֶׁלָּהֶם וְשׁוֹרִים בְּבְרָכוֹת, שֶׁהָרִי לְיוֹם אַחַר
עֲתִידִים לְהִשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַמֶּלֶךְ, לְטַל מִמֶּנּוּ בְרָכוֹת
לְכָל הַשָּׁנָה, וּבְאוֹתָהּ שְׂמֵחָה לֹא נִמְצְאִים עִם
הַמֶּלֶךְ, רַק יִשְׂרָאֵל לְבָדָם. וּמִי שִׁיּוֹשֵׁב עִם הַמֶּלֶךְ
וְנוֹטֵל אוֹתוֹ לְבָדוֹ, כָּל מֵה שְׂרוּצָה שׁוֹאֵל, וְנוֹתֵן לוֹ.
וְעַל כֵּן יִשְׂרָאֵל מִתְחִילִים, וְעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה
זָרָה מְסִימִים. וְעַל כֵּן כָּתוּב, (מלאכי א) אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם
אָמַר ה' וְגו'.

אמר לוֹ, הָרִי אֲנִי רוֹאֶה אֶת עֵשׂוֹ בְּשִׁלּוֹהָ,
בְּמַלְכוּת, בְּכַרְכִּים עֲלִיוֹנִים, וְשׁוֹלֵט עַל
הָעוֹלָם, וְאַתָּה אֲמַרְתָּ וְאָשִׁים אֶת הָרִי שְׂמֵמָה?!
אָמַר לוֹ, בְּכָל מְקוֹם זֶה כֶּף, כִּיּוֹן שֶׁהַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ
גָּזַר גְּזָרָה וְשֵׁם אוֹתָהּ גְּזָרָה בְּפִתְקֵי שְׁלוֹ, הַכְּתוּב
מַעֲיֵד כְּמוֹ שְׂנַעֲשֵׂהָ. וְעַל כֵּן וְאָשִׁים אֶת הָרִי
שְׂמֵמָה, שֶׁהָרִי שְׂמֵתִי אֶת זֶה בְּפִתְקֵי שְׁלִי, וְכֵן כָּל

אוֹתָן טוֹבוֹת שְׁגוֹר עַל יִשְׂרָאֵל, שְׁכָתוֹב (יחזקאל יז)
אֲנִי ה' דְּבַרְתִּי וְעָשִׂיתִי.

וְזוֹאת תּוֹרַת הָאֵשׁ וְזוֹאת תּוֹרַת הַמְּנַחָה וְזוֹאת
תּוֹרַת זִבְחַת הַשְּׁלָמִים זֹאת תּוֹרַת הַחֻטָּאת.
רַבִּי יִצְחָק אָמַר, הָרִי פְּרֻשֵׁה, אִם לְמַטָּה – זֹו בְּכַל,
וְאִם לְמַעְלָה – זֹו בְּכַל. וּמִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, נוֹטֵל
אוֹתָהּ לְחֻלְקוֹ בְּכַל וְנֶאֱחָז בְּכַל הַצְּדָדִים, וְלֹא צָרִיךְ
לְהִקְרִיב קֶרֶבֶן עַל נַפְשׁוֹ, וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (ירמיה ב) הַכֹּהֲנִים לֹא אָמְרוּ אִיִּה
ה' וְתַפְשִׁי הַתּוֹרָה לֹא יִדְעוּנִי וְהָרַעִים פָּשְׁעוּ
בִּי. הַכֹּהֲנִים – אֵלֹו הַכֹּהֲנִים שֶׁמִּשְׁמָשִׁים בְּכֹהֲנָה
גְּדוּלָה, וּמְקַרְיָבִים דְּבָרִים קְדוּשִׁים לְמְקוֹמָם,
וּמִיִּחְדִּים הַיַּחֲוֹד כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּרֹאוּי. וְתַפְשִׁי
הַתּוֹרָה, מִי הֵם תַּפְשִׁי הַתּוֹרָה? וְכִי כֹהֲנִים אֵינָם
תּוֹפְשִׁי הַתּוֹרָה? אֵלֹא אֵלֹו הֵם הַלְוִיִּם שֶׁתּוֹפְשִׁים
אֶת הַכְּנוֹרוֹת, שֶׁבָּאִים מִצַּד שֶׁל הַתּוֹרָה, וְהַתּוֹרָה
נִתְּנָה מִהַצַּד שֶׁלָּהֶם, וְהֵם מְמַנִּים עַל הַשִּׁבְחָה שֶׁל
תְּשַׁבְּחָתוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ לְיַחַד אוֹתוֹ יַחֲוֹד
שָׁלֵם כְּרֹאוּי. וְהָרַעִים פָּשְׁעוּ בִּי – אֵלֶּה הֵם גְּדוּלֵי
הָעַמִּים, שֶׁהָרִי רוֹעִים אֶת הָעַם כְּמוֹ רוֹעֵה שֶׁמִּנְהִיג
אֶת צֹאנוֹ.

וַאֲפֹה הם שלש דרגות שצריכות תמיד להמצא על הקרבן למצא רצון למעלה ולמטה ושימצאו ברכות בכל העולמות. הכהן מקריב קרבן, ומתכוון ליחד את השם הקדוש כראוי ולעורר את הצד שלו, והלויים מתכוונים בשיר לעורר את הצד שלהם ולהכליל בצדו של הכהן, וישראל מכוון לבו ורצונו לתשובה שלמה ונכנע לפני המלך הקדוש, וזה נוטל הכל ומתכפר חטאו, ונמצאת שמחה בעליונים ובתחתונים.

רבי יהודה פתח, (תהלים קד) המקרה במים עליותיו וגו'. כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, הוציא אותו מתוך מים, וסדר אותו על המים. מה עשה? חלק את המים לשנים, מחצית למטה ומחצית למעלה, ועשה מהם מעשים. מהמחצית התחתונה עשה ותקן את העולם הזה וסדר אותו על המחצית הזאת, ותקן אותו למעלה עליהם, זהו שכתוב (שם כד) כי הוא על ימים יסדה. ואת המחצית האחרת העלה למעלה וסדר בו את התקרות העליונות, זהו שכתוב המקרה במים עליותיו וגו'.

ועשה רקיע בין שני החצאים הללו, זהו שכתוב (בראשית א) יהי רקיע בתוך המים

וְגו'. וְעַלֵּיהֶם תִּקַּן וְסִדֵּר עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים מִתּוֹךְ
טָפוֹת טָפוֹת בְּרוּחַ שְׁנַגְזָרָה בְּתֵאֵר (בְּמֵאוֹר) (וְסִדֵּר
מִלְאָכִים עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים מִתּוֹךְ רוּחַ שְׁנַגְזָרָה מִפִּי), שְׁכַתּוֹב וּבְרוּחַ
פִּיּו כָּל צָבָאִים.

וּבֵאֵלֶּיךָ תִּקַּן וְסִדֵּר הַמְזַמְרִים אֶת תְּשֻׁבָּתוֹ בַּיּוֹם,
וְהִתְעַרְבוּ בְּשִׁלְהָבוֹת אֵשׁ. וְאוֹתָם גְּדוּדֵי
הַצָּבָאוֹת אוֹמְרִים שִׁירָה בַּיּוֹם, תְּשֻׁבָּחוֹת בְּבִקְרָה
וְזַמִּירוֹת בְּעָרָב. כְּשֶׁמְגִיעַ הַלַּיְלָה, כָּלֵם מִפְּסִיקִים
אֶת הַשִּׁירָה. מֵעַלֵּיהֶם גְּדוּדֵי אֵשׁ בְּשִׁלְהָבֹת חֲזָקָה
עוֹמְדִים וּמְרִיחִים אֵשׁ אוֹכֵלֶת, וְחוֹזְרִים לְמְקוֹמָם.
וַיֵּשׁ בְּצַד הָאֲחֵר שְׁתֵּהוּמוֹת עוֹלָם אֱלוֹ עַל אֱלוֹ,
וַיֵּשׁ תְּהוֹם עֲלִיּוֹן וְתֵהוּם תַּחְתּוֹן, וּבְכָלֵם
שׁוֹרִים בְּעַלֵּי הַדִּינִים מֵצַד שֶׁל הַדִּין הַקָּשֶׁה. וַיֵּשׁ
בְּתוֹךְ צֵד הַתְּהוֹם הַתַּחְתּוֹן שִׁלְהָבוֹת שְׁשׁוֹרְפוֹת
זִיקִים שֶׁל אֵשׁ הַמְּמַנִּים עַל דֵּינֵי הָעוֹלָם, לְשׁוֹרֵף
אֶת הַרְשָׁעִים בְּאֵשׁ שְׁיּוֹצֵאת מֵאוֹתוֹ נְהַר דִּינּוֹר.
וְכָלֵם אֵשׁ, וּמְרַאֲיָהֶם אֵשׁ לוֹהֶטֶת, וְעוֹמְדִים בֵּין
עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

וּבְשִׁעוֹלָה עֲשֵׂן הַמְזַבַּח, עוֹבְרִים וְעוֹלָם
מֵאוֹתָהּ דְרָגָה, שְׁעוֹמְדִים לְכֻלּוֹת
וְלֵהָאֲבִיד, וְאוֹתוֹ זָרֵם שֶׁל אֵשׁ חֲזָרָה שֶׁל

נְהַר דִּינּוּר, שֶׁהוּא תְּקִיף וְעֲלִיּוֹן, חוֹזֵר לְמִקְוֵמוֹ,
 וְכֻלָּם נִהְנִים מֵעֵשֶׂן הַמְּזִבַּח, מִשּׁוּם שְׁנַת־תִּתְקַן
 כְּנֶגֶד (הַמְּזִבַּח) הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, וּמִשּׁוּם כֶּף הֵם
 נִהְנִים מִמֶּנּוּ, וְהֵם קָרְבִים לְכָאן. וְעֵשֶׂן אַחַר
 עוֹלָה, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, לְכֹל אֶחָד וְאַחַד, הֶרְצוֹן
 שֶׁל הַכֹּל שְׁעוֹלָה לְמַעְלָה, שֶׁהוּא נִחַת רוּחַ
 לְמֶלֶךְ הַקָּדוֹשׁ.

הָרִי נִתְבָּאָר שְׁבַמְזִבַּח עוֹלָה וְנִרְאָה אוּרִיא"ל,
 כְּמוֹ מִרְאָה שֶׁל אֲרִיָּה חֹזֵק רוּבֵץ עַל טְרָפוֹ,
 וְהָיוּ הַכֹּהֲנִים וַיִּשְׂרְאֵלִים רוֹאִים וּשְׂמֵחִים, שֶׁהָיוּ
 יוֹדְעִים שֶׁהִתְקַבַּל בְּרִצּוֹן לְפָנָיו הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ,
 וְאֵשׁ אַחֲרַת עֲלִיוֹנָה קְדוּשָׁה יוֹרֶדֶת כְּנֶגֶד הָאֵשׁ
 הַתְּחַתּוֹנָה, וְאִזּוֹ אָדָם הוֹלֵךְ (נֵרָא) וּמִזְדַּעְזַע לְפָנָיו
 אֲדוֹנוֹ וְשָׁב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

לְמֶלֶךְ שֶׁשָּׁלַחוּ לוֹ דוֹרוֹן, וְהָיָה מְקַבֵּל לְפָנָיו.
 אָמַר לְעַבְדּוֹ, לֵךְ וְטַל אֶת הַדוֹרוֹן הַזֶּה
 שֶׁהֵבִיאוּ לִי. כֵּן אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאוּרִיאֵל,
 לֵךְ וְקַבֵּל אֶת הַדוֹרוֹן שֶׁבָּנִי מִקְרִיבִים לְפָנָיו. כִּמָּה
 שְׂמֵחָה נִמְצָאת בְּכֹל, כִּמָּה הַתְּבַשְׂמוֹת נִמְצָאת
 בְּכֹל, כִּשְׁהִכְהֵן וְהַלּוּי וְאוֹתוֹ שְׂמִקְרִיב קָרְבָן
 מְכוּנִים לְהַקְרִיב קָרְבָן כְּרֹאֵי בִּיחּוּד שְׁלָם.

בא ראה, כְּתוּב וּתְצַא אֶשׁ מִלְפָּנַי ה' וּתֹאכַל עַל
הַמִּזְבֵּחַ אֶת הָעֹלָה וְגו'. זֶה אֹרִיא"ל, שְׂיֹרֵד
בְּמִרְאָה שֶׁל אֶשׁ בְּשִׁלְהֶבֶת, עַד שְׂיֹרֵד לַמִּזְבֵּחַ
לְקַבֵּל אֶת הַדּוּרוֹן, וְנִרְאָה כְּמוֹ אֲרִיָּה גָדוֹל רוֹבֵץ
עַל הַקֶּרֶבֶן.

וּכְשִׁישְׂרָאֵל לֹא נִמְצְאוּ צְדִיקִים, אוֹ שְׂאוֹתוֹ
מִקְרִיב הַקֶּרֶבֶן לֹא הַקְרִיב כְּרֹאוֹי
וְלֹא הִתְקַבַּל קֶרְבָּנוֹ, הָיוּ רוֹאִים שֶׁהֶעֱשָׂן לֹא עוֹלָה
בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְהִיָּתָה עוֹמֶדֶת רוּחַ אַחַת מִנְקַב
הַצָּפוֹן וְנִכְנְסֶת לַמִּזְבֵּחַ, וְהָיוּ רוֹאִים דִּיוֹקָן שֶׁל
כָּלֵב אֶחָד חֲצוּף רוֹבֵץ עַל הַקֶּרֶבֶן, וְאִזְ הָיוּ יוֹדְעִים
שֶׁלֹּא הִתְקַבַּל בְּרִצּוֹן אוֹתוֹ הַקֶּרֶבֶן.

לְמַלְךְ שֶׁשָּׁלַחוּ לוֹ דּוּרוֹן, רָאָה אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ
שְׂאִינוֹ כְּדָאִי לְקָרְבוֹ לְפָנָיו. אָמַר הַמֶּלֶךְ,
סִלְקוּ אֶת אוֹתוֹ הַדּוּרוֹן וּתְנֵנו אוֹתוֹ לְכָלֵב, שְׂאִינוֹ
כְּדָאִי לְהַכְנִס לְפָנָיו. כִּף בְּשַׁעַר שְׁנַקְרַב הַקֶּרֶבֶן וְלֹא
הִתְקַבַּל בְּרִצּוֹן, הַדּוּרוֹן נִמְסַר לְכָלֵב, וּמִשּׁוֹם כִּף
הָיוּ רוֹאִים אֶת דִּיוֹקָן הַכָּלֵב עַל גִּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.

בא ראה, כְּתוּב וּתְצַא אֶשׁ מִלְפָּנַי ה' וּתֹאכַל עַל
הַמִּזְבֵּחַ אֶת הָעֹלָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זֶה
אֹרִיא"ל, שֶׁנִּרְאָה בְּשִׁלְהֶבֶת אֶשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ, כְּמוֹ

שְׁנֵאמַר רַבִּי עֲלֵי הַקֶּרְבָּן. וְאִזְ הִיְתָה שְׁמִחָה בְּכָל, שְׁהָרִי הִתְקַבַּל בְּרָצוֹן, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב וַיֵּרָא כְבוֹד ה' אֶל כָּל הָעָם. וְאִם לֹא הִיְתָה הָעֲרֵבוּבִיא שֶׁל בְּנֵי אֶהְרֹן מִיּוֹם שִׁיּוּצָאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לֹא נִמְצָא רָצוֹן כִּף לְמַעְלָה וּלְמַטָּה.

סדר הלימוד ליום כ אדר [יום 168 בשנה]

רַעֲיָא מְהִימְנָא

מִצְוָה זו לְשׁוֹרֵף קִדְשִׁים בָּאֵשׁ, וְאַחֲרֶיהָ – וְהִנּוֹתָר מִבְּשָׂר הַזֶּבַח בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בָּאֵשׁ יִשְׂרָף. תִּנְאִים וְאִמּוֹרָאִים, בְּסִתְרֵי תוֹרָה יֵשׁ קִדְשׁ, וַיֵּשׁ קִדְשִׁים, וַיֵּשׁ קִדְשׁ קִדְשִׁים. מֵהַ הִנָּאָה יֵשׁ לְקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּקִדְשִׁים שְׁנִשְׁרָפוּ? אִם תֹּאמַר בְּשִׁבִיל יִצְחָק, שְׁבִשְׁעָה שִׁישְׂרָאֵל בְּצָרָה, עוֹלָה אֶפְרוּ שֶׁל יִצְחָק לְפָנָיו, שְׁאִם חִיבִים שְׂרָפָה יִנְצְלוּ בְּגִלְלוֹ – זֶהוּ לְדִרְשׁ. וְאִם תֹּאמְרוּ מִשּׁוּם (הַצְדִּיקִים) (וְאִם מִשּׁוּם) בְּנֵי אֶהְרֹן שֶׁהִיוּ שְׂרַפְתִּי קִדְשִׁים, שְׁכַתוֹב בְּהֵם וַתִּצָּא אֵשׁ מִלְּפָנָי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיִּמָּתוּ, וּמִיִּתְתֶם כְּפָרָה לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שְׂרַפְתִּי קִדְשִׁים – אִף זֶה לְדִרְשׁ בָּא.

אֵלֶּא שְׁלֶשָׁה אֲשִׁים בְּנֵי: אֵשׁ לְבָנָה, וְאֵשׁ שְׁחָרָה, וְאֵשׁ תְּכֵלֶה, כְּנִגְדֵי תוֹרָה נְבִיאִים

וּכְתוּבִים, כְּנִגְד כְּהֵן לְוִי וַיִּשְׂרָאֵל. וּתְכֻלַּת הַיָּא
 שְׂכִינָה, קְרוּבָה לְנוּ, וְהִיא אַחֲזִיזָה בְּאוֹתָן פְּתִילוֹת,
 בְּכַנְפֵי מְצוּהָ, שְׁנֵאמַר בְּהֵם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית.
 וְהִתְכַלַּת הַזֶּזוּ שְׁהִיא שְׂכִינָה, הִיא דִין שְׁאוּכְלַת
 קְרַבְנוֹת וְעוֹלוֹת.

אם מוֹצֵאת בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵם עֲצִים יְבֵשִׁים כְּמוֹ
 אוֹתָן פְּתִילוֹת יְבֵשׁוֹת, בְּלֵי שְׁמֹן, שְׁהִיא
 תּוֹרָה וְרַחֲמִים, הִיא לָהֶם (שִׁידוּנוּ) שְׂרָפָה, וְשׁוֹרְפַת
 אוֹתָם. וּמְשׁוּם שְׁעַמֵּי הָאָרֶץ הֵם בְּהֵמוֹת, כְּמוֹ
 שְׁבֵאֲרוּהָ שֶׁהֵם שְׁקֵץ. תְּכַלַּת, שְׁהִיא אֲדָנִי, שׁוֹרְפַת
 אוֹתָם, מְשׁוּם שְׁקֵרְבִים אֵלֶיהָ עִם שְׂרָץ, שְׁהוּא יֵצֵר
 הָרַע זֶר. זֶהוּ שְׁפִתוּב וְהַזֶּזוּ הַקְּרַב יוֹמֵת.

ואם בְּמִיתָתָם חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה, (כְּשׁוֹחֵט אוֹתָם מִלֶּאֱךָ
 הַמֵּוֹת, מִיכָאֵל) הַמִּלְאָךְ מִיכָאֵל שְׁהוּא כְּהֵן גְּדוֹל,
 הָאֲרִיָּה שְׁאוּכַל קְרַבְנוֹת יוֹרֵד עֲלֵיהֶם לְהַקְרִיבֵם
 קְרַבֵּן לְפָנֵי ה'.

ולפני שְׁתִּצָּא נִשְׁמָתוֹ מִתּוֹדָה בְּכַמָּה וְדוּוּיִים,
 וּכְשִׁיּוֹצֵאת נִשְׁמָתוֹ הוּא הִיָּה מִתְכַּוֵּן
 לְגַמֵּר אֶת הַשֵּׁם, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וּכְרוּךְ שֵׁם, לְהַקְרִיב
 אֶת נִשְׁמָתוֹ כְּלֵי (קְרִיָּז) לְשֵׁם יְהוָה, וְצָרִיף
 לְהַתּוֹדוֹת אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַבֵּל וּלְקַרֵּב ה'.

שְׁבִשְׁמוּ שְׂאוּכֹלֶת וּמְכַלָּה, וּלְהַחְזִיר בְּתִשׁוּבָה
 לַיהוָה אֱהִי'ה כַּחֲשִׁבּוֹן מ"ב. שֶׁל אֲדֹנָי קוֹרְאִים
 דִּין שֶׁל מַלְכוּת דִּין.

וַיִּכְוֶן בְּשֵׁם הַמְּפָרֵשׁ, שֶׁהוּא יו"ד ה"א וְא"ו ה"א,
 בְּלֵב אֶחָד, וּבֹו תִצָּא רוּחוֹ. בַּנְּפֶשׁ שְׁלוֹ
 מְקַבֵּל עָלָיו מִיתָה וַיְסוּרִים, וּבַנְּשִׁמָּה מוֹדָה בְּכַמָּה
 וּדְוָיִים וּמִתְחַרֵּט.

בַּנְּפֶשׁ מְקַבֵּל עָלָיו מִיתָה, שְׁחִיטָה, שְׂרָפָה. וְאִם
 צָרִיךְ אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין, שֶׁהֵם סְקִילָה
 שְׂרָפָה הֶרֶג וְחִנּוּק, מְקַבֵּל אוֹתָם מֵאֲדֹנָי בַּנְּפֶשׁ
 שְׁלוֹ. וּבַנְּשִׁמָּתוֹ מוֹדָה בְּכַמָּה וּדְוָיִים, וְחוּזָר
 בְּתִשׁוּבָה אֶל אֱהִי'ה, שְׂאֲחוּז בְּשָׁנֵי שְׁמוֹת –
 יְהו"ה יְהו"ה.

בְּמִחְשַׁבְתּוֹ יְכוּן לְהוֹצִיא וּדְוָי וְקַבְּלַת מִיתָה
 עָלָיו בְּלֵב אֶחָד, שֶׁהוּא שֵׁם
 הַמְּפָרֵשׁ, כְּמוֹ זֶה: יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, (כְּבוֹד) שְׁבוּ
 הַכֹּהֲנִים כּוֹרְעִים וּמְשַׁתְּחָוִים עַל פְּנֵיהֶם וְאוֹמְרִים:
 כְּבוֹד שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. כְּבוֹד הוּא
 ל"ב כַּחֲשִׁבּוֹן, וּבֹו הִיָּה מִתְכַּוֵּן לְגַמֵּר אֶת הַשֵּׁם.

(וְא"ו הוּא אֶחָד בְּלֵב).

וְתִנְאָיִם וְאִמּוֹרָאִים, אִם תִּאֲמְרוּ, וְכִי עִם הָאָרֶץ
 מִנִּין יוֹדֵעַ אֶת זֶה? אֵלָּא וְדָאֵי עִם הָאָרֶץ

הוא כְּמוֹ שׁוֹר אוֹ שֶׁה אוֹ עֵז אוֹ (פֶּר) תוֹר אוֹ יוֹנָה.
 מֵה בְּהֵמוֹת אֵין יוֹדְעוֹת תּוֹרָה, שֶׁהִיא שֵׁם יְהוָה,
 כִּף עִם הָאָרֶץ לֹא יוֹדֵעַ. אֲלֹא מִיכָאֵל כֵּהֵן גְּדוֹל
 הוּא עוֹשֶׂה אוֹתוֹ עוֹלָה וְקָרְבָן לְפָנֵי ה', וְהוּא מְכוֹן
 בְּשֵׁם הַמִּפְרָשׁ בְּעֵלִית רוּחוֹ שֶׁתְּצֵא בְּלֵב אֶחָד, כְּמוֹ
 שֶׁכְּשִׁיּוֹצֵאת רוּחַ הָאָדָם בְּכָל לַיְלָה.

וּמִשׁוֹם זֶה פֶּרְשׁוּהָ הַחֲכָמִים, שׁוֹב יוֹם אֶחָד לְפָנֵי
 מִיתָתָהּ. שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם צָרִיף אָדָם לְחֹזֶר
 בְּתִשׁוּבָה וְלִמְסֹר אֶת רוּחוֹ אֵלָיו שֶׁיֵּצֵא בְּאֶחָד. זֶהוּ
 שֶׁכְּתוּב (תהלים לא) בִּידָךְ אֶפְקִיד רוּחִי.

וְאֵם הוּא תְלַמִּיד חֶכֶם, עָלָיו נֶאֱמַר (משלי יב) יוֹדֵעַ
 צְדִיק נֶפֶשׁ בְּהִמָּתוֹ, שְׂאִין חֶכֶם כְּמוֹ הַכֵּהֵן,
 כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹהָ הָרוּצָה לְהַחֲכִים יְדָרִים. וְאֵם
 תְלַמִּיד חֶכֶם הוּא, צָרִיף שִׁיְהִיָּה בּוֹ חֶסֶד, וְעַם י'
 שֶׁהִיא חֶכְמָה – חֶסֶד. וּמִי שְׂאִין בּוֹ חֶכְמָה, אֵינוֹ
 חֶסֶד. וּמִשׁוֹם כִּף פֶּרְשׁוּהָ, וְלֹא עִם הָאָרֶץ חֶסֶד.
 וְאֵם יֵשׁ בּוֹ ה', חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה שֶׁנִּתְּנוּ
 מִשְׁמָאל, נִקְרָא גְבוּר בְּתוֹרָה וִירָא חֶטָא. וְאֵם
 הוּא בּוֹר, נֶאֱמַר בּוֹ אֵין בּוֹר יִרָא חֶטָא.

וּמִי שֶׁזוֹכֶה לְתַפְאֵרַת, שֶׁהוּא ו', וְהוּא חֶכֶם מִבֵּין
 בְּתוֹרָה וִירָא חֶטָא, הוּא יוֹרֵשׁ אֶת מַלְכוּתוֹ,

שְׁהִיא ה"א, מְצוֹת הַמֶּלֶךְ, אִם עוֹשֶׂה אֶת מְצוֹת
 הַמֶּלֶךְ. כִּיּוֹן שְׁזוֹכָה לְשֵׁם יְהו"ה, זוֹכָה לְשֵׁם
 הַמֶּפָּרֶשׁ שְׁנִקְרָא אָדָם, וְזֶה יו"ד ה"א וְא"ו ה"א.
 בְּאוֹתוֹ זְמַן שׁוֹלֵט עַל גּוֹפּוֹ, שֶׁהוּא שְׁתַּפּוֹת שֶׁל
 נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית, וְרוּחַ הַבְּהֵמִית שֶׁבִּנְפֶשׁ הַבְּהֵמִית
 עֲשִׂית הַבְּלִי הָעוֹלָם, רוּחַ שְׁמִדְבָּרַת בְּהַבְּלִי
 הָעוֹלָם, (נִשְׁמָה שְׁבָה כָּל הַהֲרָהוּרִים וְהַמְחֻשְׁבוֹת שֶׁל הַבְּלִי הָעוֹלָם),
 וְתִלְמִיד חָכָם שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם.

זֶהוּ שְׁכָתוּב, (בְּרֵאשִׁית א) וַיִּרְדּוּ בְדַגַּת הַיָּם וּבַעוֹף
 הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל הָאָרֶץ. מַה זֶה וּבְכָל
 הָאָרֶץ? זֶה הַגּוֹף, עוֹלָם קָטָן, וּפְּוֹחֲדִים מִמֶּנּוּ. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב (שֵׁם ט) וּמִוֵּרָאֲכֶם וְחַתְּכֶם. מִצַּד הַיָּמִין
 שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם, בּוֹ וַיִּרְדּוּ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (תְּהִלִּים עב)
 וַיִּרְדּוּ מֵיָם עַד יָם. מִצַּד הַשְּׂמָאל פּוֹחֲדִים מִמֶּנּוּ,
 זֶהוּ שְׁכָתוּב וּמִוֵּרָאֲכֶם וְחַתְּכֶם, וְעַלְיוֹ נֵאמַר יוֹדֵעַ
 צְדִיק נֶפֶשׁ בְּהִמָּתוֹ.

אַחַר שֶׁהוּא צְדִיק, לֹא נוֹתֵן לוֹ שְׂכָר מְצוֹת, אֵין
 לוֹ שְׂכָר בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא מְזוֹן לַבְּהֵמוֹת,
 שְׁעֲנֵי חָשׁוּב כְּמוֹ מֵת. הוּא עִם הַשְּׂכִינָה בְּקַבִּיעוֹת
 שְׁלֵה עֲמָה עַל הַכֹּל.

כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אוֹכְלָה הוּא (דְּבָרִים ד). הָאֵשׁ הַזֹּו
 הוּא צָרִיף לְהֵיוֹת תְּמִיד עֲמָה, שְׂאִין לָהּ כְּבִיָּה,

שְׁהוּא אוֹכַל כָּל הַקְרָבָנוֹת שֶׁל הַתְּפִלוֹת וְדַבְרֵי תוֹרָה. שְׁהִיא הַשְּׂכִינָה הִיא פְּרַנְסָתוֹ, וּבִמָּה? בַּתְּפִלָּה, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (שִׁיר ה) פְּתַחִי לִי, פְּתַחִי לִי, בַּתְּפִלָּה, שְׁנֹאֲמַר בָּהּ (תהלים נא) אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתָּח, שְׁהִיא אַחֲתִי רַעֲיָתִי, וְאִין רַעֲיָתִי אֶלֶּא פְּרַנְסָתִי, שְׁבָה מִתְקַנִּים מֵאֲכָלִים שֶׁל קְרָבָנוֹת שֶׁל הַמְּלַךְ הַבְּנִים הַקְּדוֹשִׁים, בְּכֹמָה מִינֵי מֵאֲכָלִים, בְּלַחֵם שֶׁל הַתּוֹרָה.

שְׁנֹאֲמַר בָּהּ (משלי ט) לָכוּ לַחֲמוּ בְּלַחֲמֵי, מִיִּמִּין. וּבֵינָן, שְׁהוּא יִין הַתּוֹרָה, מִשְׁמַאל. בְּנִסּוּף הַמַּיִם, וְיִין הַתּוֹרָה שְׁבִכְתָּב וּבְעַל פֶּה, מִהַעֲמוּד הָאֲמָצְעִי שְׁכוֹלֵל אֶת שְׁנֵיהֶם. בְּבִשּׁוֹר, שְׁהוּא בִשּׁוֹר הַקֶּדֶשׁ, בְּכֹמָה קְרָבָנוֹת, שְׁעָלֶיהָ פְּרָשׁוּ בְּעָלֵי הַמִּשְׁנָה שְׁעוֹסְקִים בְּבִשּׁוֹר הַיּוֹרֵד מִן הַשָּׁמַיִם. מַה זֶה מִן הַשָּׁמַיִם? זֶה הַעֲמוּד הָאֲמָצְעִי, שְׁעָלָיו נֹאֲמַר וּבִשּׁוֹר מִבְּשָׂרִי.

וְזֶה בִשּׁוֹר הַקֶּדֶשׁ, שְׁדוּלְקַת בְּכֹמָה שְׁלֵהָבוֹת מִצַּד הַגְּבוּרָה בְּאֵהֶבֶת בְּעָלָהּ, נִשְׂרַפֶּת בְּאֵהֶבָה שֶׁל אֵהֶבָה בְּקִרְיָאֵת שְׁמַע, בְּאֵהֶבֶת הַיְחוּד, שְׁלִילָה יוֹם לֹא תִכְבֶּה. וְהַחֲבָרִים, בְּחֵיכֶם, אֵל תִּתְּנוּ דָמִי לּוֹ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁהוּא יֵהִיָּה בְּשְׁלֵהָבוֹת שֶׁל

אֶהְבֶּה שֶׁל יַחֲוֹדוּ בְּקִרְיַאת שְׁמַע, לְקַיֵּם בּוֹ אֵשׁ
תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמְזַבַּח לֹא תִכְבֶּה. (ע"כ רעיא מהימנא).

זֶהר

בא רֵאֵה, אַף עַל גַּב שְׁבִנֵי אֶהְרֹן מִתּוֹ בְּאוֹתָהּ
שְׁעָה, זֶה הִיָּה מִתְאִים בְּכַמָּה גּוֹנִים. אֶחָד –
שְׁלֹא הִיָּתָה זֹו שְׁעַת הַקְטָרֶת, שְׁהָרִי קְטָרֶת אֵינָה
עוֹלָה אֶלֶּא בְּזַמְנִים יְדוּעִים, שְׁכָתוּב (שְׁמוֹת ל)
וְהַקְטִיר עָלָיו אֶהְרֹן קְטָרֶת סְמִים בְּבִקְרָא בְּבִקְרָא.
וּמִתִּי? בְּהִיטִיבוֹ אֶת הַנֶּרֶת וְגוֹ', לְהַמְצִיא שְׁמֶן
וְקְטָרֶת כְּאֶחָד. וְכָתוּב, וּבְהַעֲלֹת אֶהְרֹן אֶת הַנֶּרֶת
בֵּין הָעֲרִבִים יִקְטִירָנָהּ וְגוֹ'.

וּבְזַמְנִים הִלְלוּ נִקְרַבְתָּ, וְלֹא בְּזַמֵּן אַחֵר, פָּרֵט
לְזַמֵּן שְׁהַמֹּת שְׁרוּי בְּעוֹלָם, כְּמוֹ
שְׁקָרָה, שְׁכָתוּב (בְּמִדְבָר יז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהְרֹן קַח
אֶת הַמַּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ וְגוֹ'. וּבְנֵי אֶהְרֹן לֹא
הִקְרִיבוּ בַשְּׁעָה שְׁשֶׁמֶן וְקְטָרֶת נִמְצְאִים כְּאֶחָד.

וְעוֹד, שְׁדַחְקוּ אֶת הַשְּׁעָה בְּחַיֵּי אֲבִיהֶם, וְעוֹד
שְׁלֹא הָיוּ נְשׂוּאִים, וְהָיוּ פְּגוּמִים. שְׁמִי
שְׁלֹא נְשָׂא הוּא פְּגוּם, וְאֵינוֹ כְּדָאִי שְׁיִמְצְאוּ
בְּרִכּוֹת עַל יְדוֹ בְּעוֹלָם. עָלָיו הֵן לֹא שׁוֹרוֹת, כֹּל
שְׁכֵן עַל יְדֵי אַחֲרִים. וְעוֹד, שְׁהָרִי שְׁנִינוּ שְׁהָיוּ

שְׁתוּיֵי יַיִן, וּמְשׁוּם כֶּף וַתִּצָּא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל
 אֹתָם וְגו'. שְׁהָרֵי הַקְּטֹרֶת הִיא חֲבִיבָה מִן הַכֹּל,
 וְהִיא שְׂמַחַת הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים. וְכָתוּב שְׁמֵן
 וּקְטֹרֶת יִשְׂמַח לֵב.

רַעֲיָא מְהִימָנָא

אֵינן מְצַרְע אֲלֵא אוֹתוֹ שְׁנַעֲשֶׂה בְזִיבָה. שְׁחַמְשָׁה
 דָּמִים הֵם שֶׁל דָּם נָדָה שְׁמַטְמָאִים, שְׁכָלִם
 הֵם דָּם טָמֵא, וְחַמְשָׁה דָּמִים טְהוֹרִים. וּמִי שְׁעוֹבֵר
 עֲלֵיהֶם כָּאֵלוֹ עֹבֵר עַל עֲשֻׁרַת הַדְּבָרוֹת, שֶׁהֵם כָּלֵל
 שֶׁל תְּרֵי"ג מְצוּוֹת.

וְשִׁפְחָה, יֵצֵר הָרַע, הִיא מְלֵאָה בְּמוֹמִים, וּמְשׁוּם
 כֶּף (ויקרא כא) כָּל אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא יִקְרָב.
 וּמְשׁוּם זֶה הַפֶּהֶן לֹא הָיָה צָרִיף לְקָרֵב אֶל מִי שֵׁישׁ
 בּוֹ מוֹם מִכָּל הַמוֹמִים שְׁבַעֲוֹלָם, מְשׁוּם שְׁנֵאֲמַר
 בַּגְּבִירָה, (שיר ד) כָּלֵךְ יִפֶּה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בָּךְ, כֶּף
 לֹא צָרִיף לְקָרֵב אֵלֶיהָ מִי שֵׁישׁ בּוֹ מוֹם, וְאַף כֶּף
 לֹא צָרִיף לְקָרֵב אֵלֶיהָ זָר, (במדבר ג) וְהִזָּר הַקָּרֵב
 יוֹמֵת, וְהִינּוּ מִמְּזִ"ר, מו"ם זָר. מוֹם נִקְבָה, זָר זָכָר.
 וּמְשׁוּם כֶּף צְנוּה, (ויקרא יח) וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדַת טְמֵאָתָהּ
 לֹא תִקְרָב. וְעַל אוֹתָם שְׁקָרְבִים אֵלֶיהָ כָּתוּב בָּהֶם,
 וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה' אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צְנוּה אֹתָם
 וַתִּצָּא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיִּמָּתוּ.

וְקָרְבָּן שֶׁל אוֹתוֹת הֵם, י' בְּאִישׁ, ה' בְּאִשָּׁה, ו'
בִּבְּן חֲתָן, ה' בְּכֹלָה. אֲשָׁרֵי מִי שֶׁמִּקְרִיב
אוֹתוֹת יְהוָה בּוֹ וּבְאִשְׁתּוֹ וּבְכֵנוֹ וּבְכֹתוֹ בְּקֹדֶשׁה
וּבְבִרְכָה, בְּנִקְיֹת, בְּעֲנֹוה וּבְכַשְׁת פָּנִים, בְּכָל
מִדּוֹת טוֹבוֹת שְׁכָתוֹבוֹת עַל בְּעָלֵי הַמְּשָׁנָה.

וּמִתְחַמְּמִים בְּאִשִּׁים קְדוּשִׁים, שְׂאִישׁ וְאִשָּׁה
שֶׁהֵם אֵשׁ, עוֹלָה וְיוֹרֵד, אֵשׁ קֹדֶשׁ
שֶׁל עֲצֵי הַמַּעֲרָכָה, שֶׁהֵם עֲצֵי הַקֹּדֶשׁ אֵיבָרִים
קְדוּשִׁים, וְאֵשׁ שֶׁל גְּבוּהַ יוֹרֵד, שֶׁהִיא קֹדֶשׁ
הַקֹּדֶשִׁים, וּבְשִׁבִיל שְׁנֵי הָאִשִּׁים הִלְלוּ אָמַר הַנְּבִיא
(ישעיה כד) בְּאוֹרִים כִּבְדוּ ה', שֶׁהֵם הָאִשִּׁים שֶׁל
הַשְּׁכִינָה, שְׁבָה כְּתוּב (דברים ה) כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ
אֲכָלָה הוּא.

וְהֵם אֵשׁ עֲלִיוֹן, כִּסֵּא רַחֲמִים. אֵשׁ תַּחְתּוֹנָה, כִּסֵּא
דִּין. וְהֵם בִּינָה וּמַלְכוּת. מַלְכוּת - אֵשׁ
עוֹלָה. בִּינָה - אֵשׁ יוֹרֵד. יְהוָה, עֲמוּד הָאֲמֻצָּעִי,
אוֹחֵז בְּשַׁנְיָהֶם. בִּינָה יְהוָה, ה' מַלְכוּת.

כְּאִשָּׁר הַתַּפְּאֶרֶת אוֹחֶזֶת אוֹתָם, שׁוֹרָה עָלָיו
חֲכָמָה, שְׁבָה כ"ח מ"ה. מ"ה - הוּא
י"ד ה"א וְא"ו ה"א. הַכַּח שְׁלוֹ - יו"ד וְא"ו
דָּל"ת. ה"א אָל"ף. וְא"ו אָל"ף וְא"ו. ה"א אָל"ף.

וְכֵלֶן אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת נִמְצְאוֹת בְּאָדָם
 וּבְאִשְׁתּוֹ וּבְבָנָיו, וּמִשּׁוֹם כֶּף אֵין אָדָם שָׁלֵם אֲלָא
 בְּבֶן וּבֵת. וּמִי שְׂאִין לוֹ בֶּן, שֶׁהוּא ו', מִסְתַּלְקֵת
 מִמֶּנּוּ י'. וּמִי שְׂאִין לוֹ בֵּת, שֶׁהִיא ה', מִסְתַּלְקֵת ה'
 הַעֲלִינָהּ, שֶׁהִיא אִם, מִבֵּת זִוְגוּ. שֶׁהָאוֹתִיּוֹת לֹא
 שׁוֹרוֹת זֹו בְּלִי זֹו, וּמִשּׁוֹם כֶּף בְּאִישׁ וְאִשָּׁה, בֶּן
 וּבֵת שְׁנַעֲשׂוּ כְּרֵאוֹי, שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם יְהוֹ"ה,
 וְנִקְרְאִים (בְּנִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב) (שם יד) בְּנִים אֲתֶם
 לָהּ אֱלֹהֵיכֶם. (ע"כ רעיא מהימנא).

זֹאת מְשַׁחַת אֶהְרָן וּמְשַׁחַת בְּנָיו. רַבִּי יוֹסִי אָמַר,
 זֹאת וּדְאִי מְשִׁיחַת אֶהְרָן, שֶׁהָרִי אֶהְרָן
 נִמְשַׁח, וּבֹא מְשָׁמֵן מְשַׁחָה עָלָיו מִלְּמַעְלָה,
 וּמִשְׁפִּיעַ אוֹתוֹ לְמָטָה. וְעַל יְדֵי שֶׁאֶהְרָן נִמְשַׁח
 מִמְּשִׁיחָה קְדוֹשָׁה לְהַתְּבַרֵךְ, וְעַל זֶה זֹאת מְשַׁחַת
 אֶהְרָן וּמְשַׁחַת בְּנָיו וּדְאִי.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (מלכים-ב ד) וַיֹּאמֶר אֱלִיָּהּ אֱלִישָׁע
 מָה אַעֲשֶׂה לָךְ הַגִּידִי לִי מָה יֵשׁ לָךְ בְּבֵית.
 מִכָּאֵן לְמַדְנּוּ, שְׂאִין הַבְּרָכָה שׁוֹרָה בְּשִׁלְחָן רִיק
 וְעַל דְּבַר רִיקְנִי. וַתֹּאמֶר אֵין לְשַׁפְּחָתְךָ כֹּל בְּבֵית
 כִּי אִם אָסוּף שְׁמָן. אָמַר לָהּ, וּדְאִי זֶהוּ סִיוַע שֶׁל
 נֶס, שֶׁהָרִי וּדְאִי אַחֲרָיו הוּא, וּמִשָּׁם בְּרָכוֹת יוֹצְאוֹת

ושורות. מה כתוב? הם מגישים אליה והיא מוצקת. והיא מוצקת סתם.

רבי יוסי אמר, ויעמד השמן, כמו שבארוה, שכתוב (ישעיה ה) בקרן בן שמן. וכתוב (שיר א) שמן תורק שמך, להראות שהרי מהשמן הזה שופעות ברכות על יד הכהן, והכהן משפיע אותן למטה ומושח (ונמשך) לזאת הזו. זהו שכתוב זאת משחת אהרן ומשחת בניו, וכתוב (תהלים קלג) כשמן הטוב על הראש, והרי נתבאר.

קח את אהרן ואת בניו אתו ואת הבגדים. רבי חייא פתח, כי עמך מקור חיים באורך נראה אור. כי עמך מקור חיים – זה השמן העליון ששופע ואינו פוסק לעולמים, ששרוי בתוך החכמה העליונה של הכל. זהו שכתוב כי עמך, עמך שרוי, ולא נפרד ממך לעולמים, בחביבות של הכל. מקור חיים, משום שהיא מקור ומעין החיים, להוציא חיים לעץ העליון ולהדליק את הנרות. ועל זה אותו העץ נקרא עץ חיים, האילן שנטוע ונשרש משום אותו מקור החיים.

ועל זה באורך נראה אור. באורך – זה האור שגנוז לצדיקים לעתיד לבא, שכתוב (בראשית

(א) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב. וּמֵאוֹתוֹ אֹר
עֲתִידִים יִשְׂרָאֵל לְהָאִיר בְּעוֹלָם הַבָּא.

דְּבַר אַחַר כִּי עֲמַף מְקוֹר חַיִּים וְגו' – זֶה הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא עֵץ עֲלִיּוֹן בְּאֲמֻצֵּעַ הַגֵּן
שְׂאוּחַז אֶת כָּל הַצְּדָדִים. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם
שְׂאֻחוֹז בּוֹ אוֹתוֹ (בְּאוֹתוֹ) מְקוֹר חַיִּים, וּמַעֲטָר אוֹתוֹ
בְּעֵטְרוֹת עֲלִיוֹנוֹת סְבִיב הַגֵּן כְּמוֹ אִם שְׂמַעֲטָרַת
אֶת בְּנֵה עַל הַכֹּל. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (שִׁיר ג) צְאִינָה וּרְאִינָה
בְּנוֹת צִיּוֹן וְגו'. וּמִשּׁוּם כֵּךְ כִּי עֲמַף מְקוֹר חַיִּים,
וְעַל זֶה בְּאוֹרֶךְ נִרְאָה אֹר.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, כִּי עֲמַף מְקוֹר חַיִּים – זֶה הַכֹּהֵן
הַגָּדוֹל לְמַעְלָה, כְּנֶגְדּוֹ כֹּהֵן גָּדוֹל לְמַטָּה.
מִשּׁוּם כֵּךְ מִשְׁפִּיעַ הַכֹּהֵן שְׂמֹן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ עֲלִיּוֹן
לְמַטָּה וּמִדְּלִיק מְנוֹרוֹת לְמַעְלָה. שֶׁהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל
שָׁלֵם בְּשָׁלְמוֹת שֶׁל שְׁבַעַת הַיָּמִים הָעֲלִיוֹנִים,
וְלִהְתַּעֲטֵר עַל הַכֹּל.

כְּנֶגְדּוֹ זֶה שְׁבַעַת יָמֵי מְלוֹאִים לְכַהֵן שְׁלֹמֹה,
שִׁימָצָא הַכֹּל כְּמוֹ שְׁלֹמֹה לְמַעְלָה. וְעַל זֶה יָמֵי
הַמְּלוֹאִים נִקְרְאוּ יָמֵי הַהִשְׁלָמָה, כְּדִי שִׁישְׁתַּלֵּם
הַכֹּהֵן בְּשָׂאֵר הַיָּמִים הָאַחֲרִים לְהַשְׁלִים שְׁבַעַת
כְּאֶחָד. וְאֵלֶּה נִקְרְאוּ יָמֵי מְלוֹאִים, מִשּׁוּם

שְׂאוּחֲזִים בּוֹ שְׂאֵר הָאֲחֵרִים. מֵה זֶה אוֹמֵר?
שְׂכֻשְׁהִכְהֵן מִתְעוֹרֵר, כָּל שְׂאֵר הָאֲחֵרִים
מִתְעוֹרְרִים עִמוֹ.

וּמִשּׁוּם כֵּן כָּתוּב, וּמִפֶּתַח אֵהָל מוֹעֵד וְגו', עַד
יוֹם מְלֵאת וְגו'. שְׂבָעָה יָמִים וְדַאי, וְאִז
מִתְעַטֵּר הַכֹּהֵן לְמִטָּה בְּכָל כָּמוֹ שְׂלִמְעָלָה. מִשּׁוּם
שְׂבָשָׁעָה שְׂמִתְעוֹרֵר הַכֹּהֵן שְׂלִמְטָה, הַכֹּל יִתְעוֹרְרוּ
עַל יָדוֹ לְמַעְלָה, וְיִמְצְאוּ בְּרָכוֹת לְמַעְלָה וּלְמִטָּה.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, מֵה שׁוֹנָה שְׂמִשַׁח מִשֶּׁה אֶת
אַהֲרֹן? אֵלֶּא מִשּׁוּם שֶׁהוּא הֵבִין שֶׁל אוֹתוֹ

(אָחִזוּ בְּאוֹתוֹ) מְקוֹם מְקוֹר הַחַיִּים, וְכָתוּב (ישעיה סג)
מוֹלִיךְ לַיָּמִין מִשֶּׁה זְרוּעַ תְּפֹאֲרֹתוֹ. וּמִשֶּׁה שְׂמִשַׁח
כָּל אוֹתָם יָמֵי מְלוֹאִים, לְהַשְׁרוֹת הַכֹּל עִם אַהֲרֹן.

רַבִּי חֲזַקְיָה הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנַי רַבִּי אֶלְעָזָר. אָמַר לוֹ,
כִּמָּה אוֹרוֹת נִבְרְאוּ טָרַם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם?
אָמַר לוֹ, שְׂבָעָה. וְאֵלּוּ הֵם: אוֹר תּוֹרָה, אוֹר
גִּיהֶנֶם, אוֹר גֵּן עֵדֶן, אוֹר כֶּסֶף הַכְּבוֹד, אוֹר בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, אוֹר תְּשׁוּבָה, אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ. וְאֵלֶּה
נִבְרְאוּ בְּטָרַם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם. שְׂבָעָה אוֹרוֹת
וּמְאוֹרוֹת שְׁנִבְרְאוּ בְּאַהֲרֹן, וְהוּא מְדַלֵּק מְנוֹרוֹת
מִמַּעְלָה לְמִטָּה.

רבי אלעזר פתח, (קהלת ג) **הכל היה מן העפר**
והכל שב אל העפר. הרי שנינו, הכל היה
 מן העפר – אפלו גלגל חמה. מי העפר? אותו
 ששרוי תחת כסא הכבוד הקדוש.

בספרו של רב ייסא סבא, הכל היה מן העפר –
 מקום שכוונס את הכל. מלמד שיצאו
 שבילים לצד הזה ולצד הזה, והתכנסו להאיר
 כמו העפר הזה שזורקים אותו לכל עבר. ועל זה,
 הכל היה מן העפר, והכל שב אל העפר ודאי.

אף מן העפר – של בית המקדש הקדוש.
 והעפר הזה מהעפר העליון, כמו שנאמר
 (איוב כח) **ועפרות זהב לו**. כמו שנמצא מעשה
 למטה, כך הוא למעלה כמו זה. ובארנו עפר,
 עפר של בית המקדש, שהעולם הזה נברא
 בה"א. ועל זה – אפלו גלגל חמה, כמו שנאמר
 אלה תולדות השמים והארץ בהבראם – בה'
 בראם. ומשום כך, הכל היה מן העפר. איזה
 עפר? אותו ששרוי תחת כסא הכבוד הקדוש.

כתוב (שיר ד) **כלך יפה רעיתי ומום אין בך**. כלך
 יפה רעיתי – זו כנסת ישראל. ומום אין
 בך – אלו סנהדרין, שהם כנגד שבעים ושנים

שמות. שבעים נפש שירדו עם יעקב, והקדוש ברוך הוא על כלם. ועל זה אין בודקין מן הסנהדרין ולמעלה.

שנינו, כתוב (שמות ט) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש. מי זו ממלכת כהנים? כמו שנאמר, זאת משחת אהרן ומשחת בניו. שפשמתברכת כנסת ישראל על יד הכהנים, אז נקראת על שם, זהו שכתוב ממלכת כהנים.

רבי שמעון אומר, בא ראה, מלכות כהנים לא נקראת, אלא ממלכת, שהמליכו אותה הכהנים ועשו אותה גבירה על הכל. אבל מלכות כהנים לא נקראת, שהרי מן השמים נקראת מלכות, מלכות שמים ודאי. וכאן ממלכת, כמו שנאמר שכהנים המליכו אותה, ומחברים אותה עם המלך, ואז היא ממלכת על כל גנזי המלך. ממלכת על כל כלי זינו של המלך. ממלכת בעליונים ובתחתונים. ממלכת על כל העולם.

רבי יוסי אומר, כתוב (עמוס ט) ואגדתו על ארץ יסדה. ואגדתו - כשמזדוג המלך כנגדה בכל אותן העטרות הקדושות בכנוס אחד, אזי ואגדתו כתוב.

רבי יצחק אָמר, וְאֶגְדָּתוֹ – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּלְקַחְתֶּם אֶגְדַּת אֲזוּב. מַה זֶה אוֹמֵר? שְׂכַשְׁמַתְחֻבְרִים כְּאֶחָד וּמִתְבָּרַכְת מֵהֶם, אֲזִי שׁוֹלֵטת עַל הַכֹּל וּמֵאִירָה לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְהַכֹּל בְּשַׁעַה שֶׁהִכְהֵן עוֹבֵד אֶת הָעֲבוּדָה וּמְקַרֵּיב קָרְבָּן וּמְקַטִּיר קְטֹרֶת וּמְכוֹנֵן דְּבָרִים לְקָרֵב הַכֹּל כְּאֶחָד. אֲזִי כְּתוּב, וְאֶגְדָּתוֹ עַל אֶרֶץ יִסְדָּה.

רבי יוסי אָמר, כְּשֶׁנוֹסַע אֶהְרֵן, הַכֹּל נוֹסְעִים עִמּוֹ, עַד שֶׁמִּתְבָּרַכְת כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל וּמִתְבָּרְכִים עֲלֵיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, אֲזִי כְּתוּב (תהלים קלה) בְּרוּךְ ה' מִצִּיּוֹן שֶׁכֵּן יְרוּשָׁלַם הַלְלוּיָהּ. (שם עב) וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ וְיִמְלָא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן.

רבי אֶלְעָזָר הָיָה הוֹלֵךְ מִקְפּוֹטְקִיא לְלוֹד, וְהָיוּ עִמּוֹ רַבֵּי יִיסָא וְרַבֵּי חֲזַקְיָהּ. פָּתַח רַבֵּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (ישעיה נא) וְאִשָּׁם דְּבָרֵי בְּפִיךָ וּבִצֵּל יָדֶי כְּסִיתֶיךָ וְגו'. שָׁנִינוּ, כָּל אָדָם שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּדְבָרֵי תוֹרָה וְשִׁפְתוֹתָיו מִרְחָשׁוֹת תוֹרָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַסֶּה עָלָיו, וְשִׁכְנָה פּוֹרְשֵׁת כְּנַפְיָהּ עָלָיו. זֶהוּ שְׂכַתוּב וְאִשָּׁם דְּבָרֵי בְּפִיךָ וּבִצֵּל יָדֶי כְּסִיתֶיךָ. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שֶׁהוּא מְקַיֵּם אֶת הָעוֹלָם, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁמַּח עִמּוֹ כְּאֵלוֹ אוֹתוֹ יוֹם נִטַּע שְׁמִים

וְאַרְץ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם) לְנֹטַע שָׁמַיִם וְלִיסַד אֶרֶץ
וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עַמִּי אֲתָהּ.

מִכָּאן לְמַדְנוּ שִׁישְׂרָאֵל נִקְרָאוּ בִשְׁם שֶׁל צִיּוֹן,
שְׁכָתוּב וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עַמִּי אֲתָהּ. וְרֵאִיתִי
שְׁכַנְסַת יִשְׂרָאֵל נִקְרָאת בִשְׁם שֶׁל צִיּוֹן, שְׁכָתוּב (שם)
(א) צִיּוֹן בְּמִשְׁפָּט תִּפְדֶּה וְשָׁבִיָּה בְּצַדִּיקָה.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, (שם ח) צוֹר תְּעוֹדָה חֲתוּם תוֹרָה
בְּלִמְדֵי. צוֹר תְּעוֹדָה – זוּ עֲדוּת שֶׁל דָּוִד,
שְׁכָתוּב (תהלים קלב) וְעֲדוּתִי זוּ אֶלְמָדָם. צוֹר – הִיא
קְשׁוּר, כְּמוֹ שְׁקוּשֵׁר קָשֶׁר בְּמָקוֹם אֶחָד. חֲתוּם
תוֹרָה בְּלִמְדֵי. חֲתוּם תוֹרָה – חֲתִימָה שֶׁל הַתּוֹרָה,
וְכָל שֶׁפַע וּמִשְׁחַת שֶׁמֶן שְׁשׁוּפְעִים מִלְּמַעְלָה,
בְּאִיזוֹ (בֵּין) חֲתִימָה שָׁלוֹ? בְּלִמְדֵי. מִשׁוּם שֶׁשָׁם
מִתְכַּנֵּס שֶׁמֶן מִשְׁחָה בֵּין שְׁנֵי עֲמוּדִים שֶׁשָׁם
שׁוּרִים, מְקוֹם הַכְּנוּס שֶׁל כָּל שֶׁמֶן מִשְׁחָה שְׁשׁוּפֵעַ
מִמַּעַל, לְשִׁפּוֹךְ אוֹתוֹ לְפִי הָאֵמָה וּלְהַרְיֵק אוֹתוֹ
בַּתְּעוֹדָה הַזֹּאת, וְאִזּוֹ נִקְשֵׁר הַכָּל קָשֶׁר אֶחָד נֶאֱמָן.

בֵּא וְרָאָה מָה בֵּין אוֹתָם שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה
לְנִבְיָאִים נֶאֱמָנִים. אוֹתָם שְׁמִשְׁתַּדְּלִים
בַּתּוֹרָה עֲדִיפִים מִנְּבִיאִים בְּכָל פַּעַם. מָה הֵטַעַם?
שֶׁהֵם עוֹמְדִים בְּדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה יוֹתֵר מִנְּבִיאִים,

אלו שמשתדלים בתורה עומדים למעלה, במקום שנקרא תורה, (תפארת) שהוא קיומה של כל האמונה, ונביאים עומדים למטה במקום שנקראו נצח והוד. ועל כן (נקראו) אותם שמשתדלים בתורה עדיפים מנביאים, ועליונים יותר מהם. שאלו עומדים למעלה, ואלו עומדים למטה. ואותם שאומרים דברים ברוח הקדש, עומדים למטה מכלם.

אשרי אותם שמשתדלים בתורה, שהם בדרגה יותר עליונה על הכל. מי שעוסק בתורה, לא צריך לא לקרבנות ולא לעולות, שהרי התורה עדיפה מהכל, וקשר של האמונה של הכל. ועל זה כתוב, דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום. וכתוב, (תהלים קיט) שלום רב לאהבי תורתך ואין למו מכשול.

עד שהיו הולכים, מצאו איש אחד שהיה בא ושלשה ענפי הדס בידו. קרבו אליו, אמרו לו, למה לך את אלה? אמר, להרויח אבדה. אמר רבי אלעזר, יפה אמרת, אבל שלשה אלה לשם מה? אמר לו, אחד לאברהם, אחד ליצחק, ואחד ליעקב, וקשרתי אותם יחד והרחתי בהם, משום שכתוב (שיר א) לריח שמניך טובים שמן תורק

שְׁמֶךְ. מְשׁוּם שְׁבָרִיחַ הַזֶּה עוֹמְדַת חֲלֹשַׁת הַנְּפֶשׁ,
 וּבְאִמּוּנָה הַזֹּאת מִתְקַיֶּמֶת, וְשׁוֹפְעוֹת בְּרָכוֹת מִמְעֻלָּה
 וּמִטָּה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲשֶׁרִי חֵלְקִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

בא רָאָה, אֵין הָעוֹלָם (הַנְּפֶשׁ) מִתְקַיֵּם אֶלָּא עַל רִיחַ,
 וּמִהָרִיחַ הַזֶּה נוֹדַע רִיחַ אַחֵר. שְׁהָרִי בְּשַׁעָה
 שְׁיֹצֵאת שַׁבַּת (נִתְפָּרְדָה הַחֲבִילָה) וְעוֹלָה הַנְּפֶשׁ הִיתְרָה,
 וְנִשְׁאַרוּ הַנְּפֶשׁ וְהָרוּחַ נִפְרָדוֹת עֲצוּבוֹת, בָּא הָרִיחַ
 הַזֶּה, וּמִתְקַרְבִּים זֶה לָזֶה וּשְׂמֵחִים. וְעַל זֶה צָרִיךְ
 רוּחַ אַחֵר רוּחַ, לְקַבֵּל רִיחַ. כִּיּוֹן שְׂמֵתְקַבֵּל רִיחַ,
 מִתְקַרְבִּים כְּאַחַד וּשְׂמֵחִים. כְּגוֹן זֶה רִיחַ שֶׁל
 הַקְּרַבָּנוֹת, בְּרִיחַ זֶה מִתְקַרְבִּים כֻּלָּם כְּאַחַד,
 וְנִדְלָקִים הַנְּרוֹת וּשְׂמֵחִים.

בא רָאָה, שְׁנֵי מְאֻרוֹת, אַחַד לְמַעְלָה וְאַחַד
 לְמַטָּה, אִם מְלֵהִיט אָדָם הַמְּאֹר שֶׁלְמַטָּה
 הַזֶּה וּמְכַבֵּה אוֹתוֹ (אֵת אוֹתוֹ שֶׁלְמַעְלָה), אוֹתוֹ עֵשֶׂן
 שְׁעוֹלָה (מִהַמְּאֹר הַתַּחְתּוֹן), מְלֵהִיט אוֹתוֹ הַמְּאֹר
 הָעֲלִיּוֹן. כִּף עֵשֶׂן הַקְּרַבָּנוֹת, הָעֵשֶׂן הַזֶּה שְׁעוֹלָה,
 מְלֵהִיט הַמְּאֻרוֹת הָעֲלִיּוֹנִים וּמְתַלְהֵטִים בְּאַחַד,
 וְכֻלָּם מִתְקַרְבִּים כְּאַחַד בְּרִיחַ הַזֶּה. וּמְשׁוּם כִּף,
 רִיחַ נִיחַח לָהּ, (אִשָּׁה) וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ.

וַעַל כֵּן רִיחַ הַקָּרְבָּן הוּא קִיּוּם שֶׁל הַכֹּל וְקִיּוּם
הָעוֹלָם. וְהַקָּרְבָּן עַל יַד הַכֹּהֵן שֶׁמִּקְרִיב
הַכֹּל, וּמִשׁוּם כֶּף שְׁבָעָה יְמֵי הַשְּׁלֵמָה נִשְׁתַּלְּמוּ
בוֹ, כְּדֵי שְׁכֹלֵם יִתְבָּרְכוּ בַעֲבוּדָתוֹ, וַיִּמְצְאוּ
שְׂמֵחוֹת וּבְרָכוֹת לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

כְּתוּב, (ישעיה כה) ה' אֱלֹהֵי אֲתָה אַרְוִמְמָךְ וְגו'.
הַפְּסוּק הַזֶּה פִּרְשׁוּהוּ, ה' אֱלֹהֵי אֲתָה,
שְׁצַרְיָךְ אָדָם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם הַקְּדוֹשׁ וּלְשִׁבַח אוֹתוֹ
עַל הַכֹּל. וּמֵאִיזָה מְקוֹם הַשִּׁבַּח שָׁלוֹ? כְּמוֹ
שֶׁבְּאֵרוּהָ. וְכֵאן מִהֶעֱמַק שֶׁל הַכֹּל, שְׁכָתוּב כִּי
עָשִׂיתָ פֶּלֶא. פֶּלֶא – כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שם ט) וַיִּקְרָא שְׁמוֹ
פֶּלֶא, וְהָרִי נֶאֱמַר. עֲצוֹת מֶרְחָק, עֲצוֹת – כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר יוֹעֵץ. מֶרְחָק – שְׁכָתוּב (ירמיה לא) מֶרְחֹק ה'
נִרְאָה לִי. וְכָתוּב (משלי לא) מִמֶּרְחָק תִּבְיֵא לְחִמָּה.

אֲמוּנָה אֲמֵן – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים לב) אֵל אֲמוּנָה
וְאֵין עוֹל. וּפִרְשׁוּהָ אֲמוּנָה בְּלִילָה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים צב) וְאֲמוּנָתְךָ בְּלִילוֹת. וְכָתוּב (איכה ג)
חֲדָשִׁים לְבִקְרִים רַבָּה אֲמוּנָתְךָ. וְעַתִּיד הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל מִחַטָּאֵיהֶם, כְּמוֹ
שְׁכָתוּב (יחזקאל לו) וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים
וְטַהַרְתֶּם מִכֹּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכֹּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר
אֶתְכֶם. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אֲמֵן וְאֲמֵן

פְּרִישֵׁת שְׁמִינֵי (דף לה ע"ב - דף מב ע"א)

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְגו'. רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, (איוב לח)
 בָּרֶן יַחַד כּוֹכְבֵי בְקָר וַיְרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים.
 אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן לָהֶם
 תּוֹרָה קְדוֹשָׁה, שְׂמֵחַת הַכֹּל, שְׂמֵחַתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וְהַשְּׁעִשׂוּעַ שְׁלוֹ, שְׂפָתוֹב (משלי ח) וְאֶהְיָה
 שְׁעִשׂוּעִים יוֹם יוֹם. וְכָל הַתּוֹרָה הִיא שֵׁם אֶחָד שֶׁל
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וּבַתּוֹרָה נִבְרָא הָעוֹלָם, שְׂפָתוֹב וְאֶהְיָה אֶצְלוֹ
 אָמוֹן, אֵל תִּקְרִי אָמוֹן אֵלָא אָמוֹן.
 וּבַתּוֹרָה נִבְרָא אָדָם, זֶהוּ שְׂפָתוֹב (בראשית א) וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים נַעֲשֵׂה אָדָם. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לַתּוֹרָה: אֲנִי רוֹצֵה לְבְרָא אָדָם. אָמְרָה לְפָנָיו:
 הָאָדָם הַזֶּה עָתִיד לְחַטֵּא וּלְהִרְגִיז לְפָנֶיךָ, אִם לֹא
 תִּתְּנֵנִי רְגִזָּךְ עָלָיו, אֵיךְ יַעֲמֵד בְּעוֹלָם?! אָמַר
 לָהּ: אֲנִי וְאַתְּ נַעֲמִיד אוֹתוֹ בְּעוֹלָם, שְׁהֲרִי לֹא
 לְחַנָּם נִקְרָאתִי אַרְךָ אַפִּים. (שְׁהֲרִי כָּל זְמַן שִׁישְׁתַּדְּלוּ בַתּוֹרָה,
 ?תִּקְיָמוּ בְּעוֹלָם).

רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, תּוֹרָה שְׂבִכְתָּב וְתוֹרָה שְׂבִעַל
 פֶּה הַעֲמִידוּ אֶת הָאָדָם בְּעוֹלָם. זֶהוּ
 שְׂפָתוֹב נַעֲשֵׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ כְּדַמוֹתֵנוּ. רַבִּי יוֹסִי

אָמַר מִכָּאָן, (קהלת ב) אֶת אֲשֶׁר כָּבַר עָשׂוּהוּ, עָשׂוּהוּ וְדָאֵי. וְזֵהוּ צָלַם וְדַמּוּת. צָלַם – בְּזָכַר. דְּמּוּת – בְּנִקְבָּה. וְעַל זֶה הִתְחַלַּת הַתּוֹרָה בְּב', וּפְרָשׁוּהָ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, מִפְּנֵי מָה ב' פְּתוּחָה וּסְתוּמָה? אֲלֵא בְּשַׁעָה שְׁאָדָם בָּא לְהִתְחַבֵּר עִם הַתּוֹרָה, הֲרִי הִיא פְּתוּחָה לְקַבֵּל אוֹתוֹ וְלִהְשִׁתְּתָף עִמּוֹ. וּבְשַׁעָה שְׁאָדָם סוֹתָם עֵינָיו מִמְּנָה וְהוֹלֵךְ לְדֶרֶךְ אַחֲרָת, הֲרִי הִיא סְתוּמָה מִהֲצַד הָאֲחֵר, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר, אִם יוֹם תַּעֲזֹבֵנִי – יוֹמִים אֶעֱזֹבְךָ. וְלֹא יִמָּצֵא פֶתַח עַד שִׁישׁוּב לְהִתְחַבֵּר עִם הַתּוֹרָה פְּנִים בְּפְנִים, וְלֹא יִשְׁכַּח מִמְּנָה. וְלִכֵּן הַתּוֹרָה פּוֹתַחַת לְפָנֵי בְּנֵי אָדָם וּמִכְרִיזָה וְקוֹרֵאת לָהֶם, (משלי ח) אֲלֵיכֶם אִישִׁים אֶקְרָא וְגו', וְכָתוּב (שם א) בְּרֹאשׁ הַמַּיּוֹת תִּקְרָא בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים בְּעִיר אֲמַרְיָה תֹאמַר.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, ב' שְׁנֵי גִגּוֹת, וְאֶחָד שְׁאוּחַז אוֹתָם. מָה זֶה אוֹמֵר? אֲלֵא אֶחָד לְשִׁמִּים וְאֶחָד לְאָרֶץ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוּחַז וּמִקְבֵּל אוֹתָם.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, שְׁלֹשָׁה אוֹרוֹת (צִדִּים אֵלוֹ) אֵלוֹ עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים שְׁאֲחוּזִים כְּאֶחָד, וְהֵם הַכֹּלֵל שֶׁל הַתּוֹרָה, וְאֵלוֹ פּוֹתַחִים פֶּתַח לְכֹל.

פּוֹתְחִים פֶּתַח לְאַמוּנָה, וְאֵלֶּה הַבַּיִת שֶׁל הַכֹּל, וְעַל
זֶה נִקְרָאוּ בֵּית, שְׂאֵלֶּה הֵם הַבַּיִת.

מִשּׁוּם כִּף הַתְּחִלַּת הַתּוֹרָה ה', שְׁהָרִי הַתּוֹרָה
(פְּרוֹתִיָּה הֵם הַרְפּוּאָה) הִיא רְפוּאָת הָעוֹלָם.

וּמִשּׁוּם כִּף, מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה כְּאִלּוּ הִשְׁתַּדֵּל
בְּשֵׁם הַקְּדוּשׁ. וְהָרִי נִתְבָּאָר שְׁכָל הַתּוֹרָה הִיא שֵׁם
קְדוּשׁ אֶחָד עֲלִיּוֹן, וּמִשּׁוּם שֶׁהִיא שֵׁם קְדוּשׁ, הִיא
פּוֹתַחַת בְּבַיִת, שֶׁהִיא הַכֹּלֵל שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ
בְּשֵׁלֶשֶׁת קְשָׁרֵי הָאַמוּנָה.

בֵּא רְאֵה, כָּל אֵלּוּ שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה, נִדְבָקִים
בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִתְעַטְרִים בְּעֵטְרוֹת
הַתּוֹרָה, וְאַהוּבִים לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, וְהַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא מוֹשִׁיט לָהֶם אֶת יְמֵינוּ (וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
רוּשֵׁם אוֹתָם). כָּל שֶׁכֵּן אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה גַּם
בְּלִילָה, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ שֶׁהֵם מִשְׁתַּתְּפִים עִם
הַשְּׂכִינָה (בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל) וּמִתְחַבְּרִים כְּאֶחָד. וְכִשְׁבָּא
הַבְּקָר, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעַטֵּר אוֹתָם בְּחוּט
אֶחָד שֶׁל חֶסֶד, לְהוֹדֵעַ בֵּין עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

וְכֵן אוֹתָם כּוֹכְבֵי בְקָר, בְּשַׁעָה שְׁכַנְסַת יִשְׂרָאֵל
וְכָל אוֹתָם שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה בָּאִים לְהִרְאוֹת
לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, כֹּלָם מְזַמְרִים כְּאֶחָד. זֶהוּ שְׁכָתוּב בְּרֶן

יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים. מה זה ויריעו? כמו שנאמר (ישעיה כד) רעה התרעעה הארץ. שאותם דינים משתברים, וכלם נשברים מלפני הבקר, כשמתעורר בקר בעולם, כמו שנאמר (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר. ועל כן – ויריעו כל בני אלהים.

סדר הלימוד ליום כא אדר (יום 169 בשנה)

רבי אלעזר היה הולך בדרך. מצא את רבי פנחס בן יאיר שהיה בא. געה חמורו. אמר רבי פנחס, ודאי במשקל (בקול) שמחת החמור אני רואה שפנים חדשות ימצאו פה. כיון שיצא מאחר ענפי ההר, ראה את רבי אלעזר שהיה בא. אמר, ודאי משקל (קול) השמחה נשלם. ירד רבי אלעזר אליו ונשק לו. אמר לו, אם צורת הדרך האחת אליך, גלך ונתחבר כאחד. ואם לא, קח את דרכך וליך. אמר לו, ודי שכנגדך אני הולך, כיון שמצאתי אותך, אלך אחריך ונתחבר כאחד. פתח רבי פנחס ואמר, (תהלים קכח) 'בִּרְכָךָ ה' מְצִיּוֹן וְרָאָה בְּטוֹב וְגוֹ'. יְבָרְכֶךָ ה' מְצִיּוֹן, מִהַ טַעַם מְצִיּוֹן? מְשׁוֹם שֶׁהָרִי מְשֵׁם יוֹצְאוֹת בְּרָכוֹת לְהַשְׁתַּתֵּף (לְהַמְצִיא). זֶהוּ שֶׁכָּתוּב, כִּי שָׁם צִוָּה ה' אֶת

הַבְּרָכָה חַיִּים עַד הָעוֹלָם. וּמִשּׁוֹם כֵּן, יִבְרַכְךָ ה' מְצִיּוֹן, שֶׁהָרִי מִשָּׁם יוֹצֵאוֹת בְּרָכוֹת לְכָל. וְרֹאֵה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם, שֶׁבְּגִלְל צִיּוֹן יְרוּשָׁלַיִם מִתְּבַרְכֶת. שֶׁכִּיּוֹן שֶׁצִּיּוֹן הִתְמַלֵּא בְּבְרָכוֹת, אֲזַי יְרוּשָׁלַיִם מִתְּבַרְכֶת, וְנִמְצְאִים בָּהּ רַחֲמִים. וּכְשִׁירוּשָׁלַיִם מִתְּבַרְכֶת, כָּל הָעַם מִתְּבַרְךָ.

כִּי יְמֵי חַיִּיךָ, שֶׁלֹּא תִרְאֶה קִשְׁת בַּיַּמִּיךָ כְּמוֹ לְאֲבִיךָ. וְעַל זֶה – וְרֹאֵה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם כָּל יְמֵי חַיִּיךָ. וְרֹאֵה בָּנִים לְבָנֶיךָ, יְרֵאֵי חֹטֵא, חֲסִידִים, קְדוֹשִׁים. אֲזַי – שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל. מַה זֶה שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל? אֵלֶּא כְּמִי שֶׁאוֹמֵר: שְׁלוֹם עַל רֹאשׁ הַמֶּלֶךְ, שֶׁלֹּא יַחְסֹר כָּל. כֵּן שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל, בְּזִמְן שֶׁצְּדִיקִים יִמְצְאוּ בְּעוֹלָם.

פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (משלי יז) עֲטַרְת זִקְנִים בְּנֵי בָנִים וְתַפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם. בָּנִים – הָרִי בְּאַרְנוֹ. בְּנֵי בָנִים – אֵלֶּוּ שֶׁאַר כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה יד) וְכָל בְּנֵיךָ לְמוֹדֵי ה'. וְכָתוּב (איכה ד) בְּנֵי צִיּוֹן הִיקָרִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְתַפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם. אֵינן מִתְעַטְרִים הַבָּנִים אֵלֶּא בְּאֲבוֹת. מִכָּאן לְמַדְנֵוּ שֶׁבָּנִים לֹא מִתְעַטְרִים וְלֹא מִשְׁקִים מִהַשְׁקִית הַנַּחַל, אֵלֶּא בְּזִמְן שֶׁהָאֲבוֹת מִתְעַטְרִים וּמְבָרְכִים. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וְתַפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם.

עַד שְׁהִיּוּ הוֹלְכִים, הַגִּיעַ זְמַן תְּפִלָּה. יֵרְדוּ
וְהַתְּפִלָּלוּ. בְּעוֹד שְׁהִיּוּ מִתְּפַלְּלִים, נִכְרַף
נָחַשׁ אֶחָד בְּרַגְלֵי חֲמוּרוֹ שֶׁל רַבִּי פִּנְחָס. בְּעַט
(נבחה) וְגָעָה פְּעָמִים. אַחַר שִׁסִּימוֹ אֶת הַתְּפִלָּה,
אָמַר רַבִּי פִּנְחָס: וַדַּאי צָעַר הוּא לְבַהֲמָה שְׁלִי,
שְׁהָרִי הַיּוֹם הַזֶּה הַקְּדַמְתִּי, וְהֵייתִי מְרַחֵשׁ בַּתּוֹרָה,
וְהַעֲבִיר אוֹתִי בְּמָקוֹם שְׁשׂוּרָה לְכָלוּף, וְעַכְשָׁו
מְצַעְרִים אוֹתוֹ. קָמוּ וּרְאוּ נָחַשׁ אֶחָד קָשׁוּר עַל
רַגְלָיו. אָמַר רַבִּי פִּנְחָס: נָחַשׁ נָחַשׁ, לָךְ וְסוֹכֵב
(וצדד) אֶת קִשְׁרֶךְ בְּמַדְרוֹן הַחֹזֵר. בֵּינַתִּים נָשַׁר
הַנָּחַשׁ וְנִפְל חֲתִיכוֹת חֲתִיכוֹת.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וּמָה כָּף מִדְּקָדֵק הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּצַדִּיקִים? אָמַר לוֹ, וַדַּאי
שְׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִדְּקָדֵק עִם הַצַּדִּיקִים וְשׁוֹמֵר
אוֹתָם, וְרוֹצֵה לְהוֹסִיף לָהֶם קְדֻשָּׁה עַל קְדֻשָּׁתָם,
וְעַכְשָׁו הַחֲמוּר הַזֶּה, שֶׁלֹּא שָׁמַר אֶת הַקְּדֻשָּׁה שְׁלִי,
הוּא הַצָּטֵעַר. וְהַנָּחַשׁ הַזֶּה הִיָּה שְׁלִיחַ, וְכַמָּה
שְׁלִיחִים יֵשׁ לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבְכֻלָּם הוּא עוֹשֶׂה
אֶת שְׁלִיחוֹתוֹ, וְאֶפְלוּ בְּחִיּוֹת הַשָּׂדֶה. זֶהוּ שְׁכַתוֹב
(ויקרא כו) וְהִשְׁלַחְתִּי בְּכֶם אֶת חֵיַת הַשָּׂדֶה וְשִׁכְלָהּ
אֶתְכֶם. וְאֶפְלוּ בְּיַד גּוֹי, זֶהוּ שְׁכַתוֹב (דברים כח) יִשָּׂא
ה' עִלְיָךְ גּוֹי מִרַחֵק מִקְצֵה הָאָרֶץ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וּבֵיד יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה שְׁלִיחוֹת?
 אָמַר לוֹ, כֵּן, כְּמוֹ רָשַׁע בְּיַד צְדִיק. אָבֵל
 רָשַׁע בְּיַד יִשְׂרָאֵל רָשַׁע אַחֵר, לֹא עוֹשֶׂה בּוֹ
 שְׁלִיחוֹת, אֲלֹא בְזִמְן שְׂאִינוֹ מְכֻוֵן בּוֹ. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב
 (שמות כא) וְאֲשֶׁר לֹא צָדָה וְהֶאֱלֵהִים אָנָּה לִידּוֹ. וְאֲשֶׁר
 לֹא צָדָה דְּוָקָא, שְׁלֹא לְהַרְגֵּ אוֹתוֹ. זֶה וְהֶאֱלֵהִים
 אָנָּה לִידּוֹ, כְּדֵי לְהַעֲנִישׁ אֶת שְׁנֵיהֶם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵיךְ עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שְׁלִיחוֹת בְּיַד אֵלֶּה וּבֵיד גּוֹי? אָמַר לוֹ,
 וְאֵבִיךָ לֹא אָמַר לָךְ? אָמַר לוֹ, טָרַם שְׂאֵלְתִּי.

פֶּתַח וְאָמַר, (איוב לד) וְהוּא יִשְׁקֵט וּמִי יִרְשַׁע וְגוֹ'.
 וְהוּא יִשְׁקֵט - בְּזִמְן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 נוֹתֵן שְׁקֵט וְשְׁלוֹה לְאָדָם, מִי הוּא שְׂרָשָׁאֵי לְהַזִּיק
 לוֹ וְלַעֲשׂוֹת לוֹ קִטְגוֹרְיָה? וְיִסְתֵּר פָּנִים וּמִי יִשׁוּרְנוּ
 - וּבְזִמְן שֶׁהוּא מְסַתֵּיר אֶת עֵינָיו מִלְּהַשְׁגִּיחַ עָלָיו,
 מִי הוּא שִׁישְׁגִּיחַ עָלָיו לְשֹׁמֵר אוֹתוֹ וְלַעֲשׂוֹת לוֹ
 שְׁמִירָה? וְדַרְכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזֶה עַל גּוֹי
 וְעַל אָדָם יַחַד. בֵּין לְכָל הָעוֹלָם, בֵּין לְעַם אֶחָד,
 בֵּין לְאֶחָד לְבַדּוֹ.

בֵּא רְאֵה, בְּזִמְן שֶׁבָּנִי אָדָם כְּשֵׁרִים מַעֲשִׂיהֶם
 לְמַטָּה, מִתְעוֹרֵר עֲלֵיהֶם לְמַעְלָה יְמִינוֹ שֶׁל

הקדוש ברוך הוא. אז מתעוררים כמה אוהבים,
כמה שומרי העולם, כמה שומרי האדם, מימין
ומשמאל. ואז נכנע השמאל ולא יכול לשלט.
ובזמן שבני אדם אין כשרים מעשיהם למטה,
מתעורר השמאל, וכל אלו שבאו מצד השמאל,
כלם מתעוררים וכלם נעשים שלוחים להרע
לבני האדם. שהרי אותם שעברו על דברי
התורה, כלם רשומים בפניהם, ונודעים לאותם
שמעוררים מצד השמאל.

ומשום כף החיות ועובדי עבודה זרה, וכל
אותם שבאים מצד השמאל, כלם
נקראים (הם) שלוחים לאותם הרשומים
שמתעוררים אותם. וישראל, אף על גב שאין
מעשיהם כשרים, כלם באים מצד הימין. ומשום
שהימין נכנע ממעשיהם שולט עליהם השמאל,
וכל אותם שבאים מצד השמאל. ולכן השליחות
בידי החיות והגוי וכל שדומה להם, שהם מצד
השמאל, ולא ביד של ישראל. שאף על גב שהוא
רשע, הוא בא מצד הימין.

וישראל רשע שנפל ביד ישראל רשע אחר,
בזמן שלא התכונן בו - כדי ששניהם
יענשו ויקבלו ענש לטהר אותם. אמר רבי

אֶלְעָזָר, מִנִּין לָנוּ? אָמַר לוֹ, הֵם בְּיָמַי, וְלֹא נִדְבָקוּ
בְּשָׂמַל, וְלֹא הִתְעַרְבוּ עִמּוֹ לְעוֹלָמִים, וְלָכֵן לְזָמַן
אַחַר הֵם יַעֲבֹרוּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִנִּין לָנוּ? אָמַר לוֹ, בֵּא רְאֵה
מִפִּילָגֶשׁ בְּגַבְעָה, שְׂאָף עַל גַּב שְׁהִיּו
רְשָׁעִים, לֹא רָצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂתֵּעוֹרְרוּ
אֲלֵיהֶם רְשָׁעֵי יִשְׂרָאֵל אַחֲרַיִם, וְלָכֵן מֵתוּ (מִיִּשְׂרָאֵל)
כָּל אוֹתָם פְּעָמִים שְׁמֵתוּ. עַד שְׁכָל הַרְשָׁעִים
שֶׁהִתְעוֹרְרוּ עֲלֵיהֶם מֵתוּ וְנִאֲבָדוּ, וְנִשְׁאַרוּ אוֹתָם
צְדִיקִים יוֹתֵר שֶׁיַּעֲשׂוּ אֶת הַדָּבָר בְּדֶרֶךְ אֱמֶתִית.
וְאִף עַל גַּב שְׁהֵם צְדִיקִים, לֹא נָתַן הַדָּבָר, אֶלֶּא
לְאוֹתָם שֶׁנָּתַן. כְּשֶׁשְׁקוּלִים הָעוֹלָמוֹת כְּאֶחָד,
הָעוֹלָם הִתְחַתּוֹן כְּמוֹ הָעוֹלָם הָעֶלְיוֹן, וְאוֹתוֹ הִזְמַן
לֹא נִמְצְאוּ הָעוֹלָמוֹת שְׁקוּלִים כְּאֶחָד.

וַיַּעַל כֵּן, רְשָׁעִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְגַבֵּי רְשָׁעִים אַחֲרַיִם
אֵינָם שְׁלוּחֵי הַמֶּלֶךְ, שֶׁהָרִי אֵינָם בָּאִים מִצַּד
הַשָּׂמַל. מָשַׁל לְבָנֵי אָדָם שֶׁחֲטָאוּ לְמֶלֶךְ. הִתְעוֹרַר
הַשׁוֹטֵר אֲלֵיהֶם לְתַפֵּשׂ אוֹתָם וּלְהַעֲנִישׁ אוֹתָם,
לְאוֹתָם שֶׁחֲטָאוּ לְמֶלֶךְ. קָם חָכֵם אֶחָד מֵהֶם
וְהִתְעַרַּב עִם בְּנֵי הַשׁוֹטֵר. הָרִים הַשׁוֹטֵר אֶת עֵינָיו
וְרָאָה אוֹתוֹ. אָמַר לוֹ, מִי נָתַן אוֹתְךָ בֵּינֵינוּ? וְהָרִי

אִינְךָ מֵאוֹתָם שְׁחָטָאוּ לְמַלְךְ. הֲרִי אֶתָּה תַעֲנֵשׁ
בְּרֵאשׁוֹנָה! לְקַחוּ אוֹתוֹ וְהֲרִגּוּ אוֹתוֹ.

כֶּךָ יִשְׂרָאֵל בָּאִים מִצַּד הַיָּמִין, וְלֹא נִדְבְּקוּ
בְּשִׂמְאֵל, וְלֹא הִתְעַרְבוּ עִמּוֹ לְעוֹלָמִים.

וּכְשֶׁהֵם גּוֹרְמִים בְּעוֹנוֹתֵיהֶם שְׁנֹכְנֵעַ הַיָּמִין,
וְהַשְּׂמֵאל מִתְעוֹרֵר וְכָל אוֹתָם שְׂבָאִים מִצְדוֹ – אִם
אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל עוֹמֵד לְהִתְעַרֵּב עִמָּם, הֵם מְכִירִים
אוֹתוֹ וְאוֹמְרִים לוֹ: אִינְךָ מֵאוֹתָם שְׂבָאִים מִצַּד
הַיָּמִין, שְׁנֹכְנֵעַ מִהָעוֹנוֹת שְׁלָהֶם, וְאִינְךָ מֵאוֹתָם
שְׁחָטָאוּ לְמַלְךְ, מִי נִתֵּן אוֹתָךְ אֲצִלָּנוּ? נִמְצָא
שֶׁהוּא נֶעֱנֵשׁ בְּרֵאשׁוֹנָה. וְשְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ צוּחַ
כְּנֻגָדָם וְאוֹמֵר, (קהלת ח) עַתָּה אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בְּאָדָם
לֶרַע לוֹ. לֶרַע לוֹ וְדָאִי, מִכִּיּוֹן שְׂאִינוֹ שְׁלִיחַ הַמֶּלֶךְ,
וְלֹא בָּא מֵאוֹתוֹ הַצַּד.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְדָאִי כֶּךָ הוּא, שֶׁהֲרִי שְׁנִינוּ
שֵׁישׁ יָמִין וַיֵּשׁ שְׂמֵאל, רַחֲמִים וְדִין.

יִשְׂרָאֵל (לַיָּמִין), וְעוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה לְשִׂמְאֵל.

יִשְׂרָאֵל, אֵף עַל גַּב שֶׁהֵם רְשָׁעִים וְנֹכְנָעִים, הֵם
בְּיָמִין וְלֹא נִדְבְּקִים לְשִׂמְאֵל, וְלֹא מִתְעַרְבִים עִמּוֹ

לְעוֹלָמִים. וּמִשּׁוֹם כֶּךָ כָּתוּב, (תהלים ט) הוֹשִׁיעָה

יְמִינִי וְעַנְנִי. שְׂכָאֲשֶׁר מִתְעַלָּה הַיָּמִין, יִשְׂרָאֵל

שְׁנִדְבְּקִים עִמּוֹ יִתְעַלּוּ וְיִתְעַטְרוּ בוֹ. אַז נִכְנָע

השְׂמַאל, וְכָל אוֹתָם שְׂבָאִים מְצִדּוֹ. זֶהוּ שְׂכָתוֹב
(שמות טו) 'מִיִּנְךָ ה' תִּרְעֵץ אוֹיֵב.

פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא
וְגו'. וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי, מָה זֶה בַיּוֹם
הַשְּׁמִינִי? אֵלָּא כְּתוּב, וּמִפֶּתַח אֶהְלֵמוֹעַד וְגו', כִּי
שְׂבַעַת יָמִים יִמְלֵא אֶת יַדְכֶם. כִּי שְׂבַעַת?!
בְּשַׂבַּעַת יָמִים הֲיֵה צָרִיךְ לְהִיּוֹת, אוֹ שְׂבַעַת יָמִים
יִמְלֵא אֶת יַדְכֶם. מָה זֶה כִּי שְׂבַעַת יָמִים יִמְלֵא?
אֵלָּא אֲשֶׁרֵי הַכֹּהֲנִים שְׂמַתְעֻטְרִים בְּעֻטְרַת הַמֶּלֶךְ
הַקְּדוֹשׁ וּמְשׁוּחִים בְּשֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ,
מְשׁוּם שְׂמַתְעוֹרֵר הַשֶּׁמֶן (הַאֲחֵר) הָעֲלִיּוֹן שְׂמִשְׁקָה
אֶת כָּל הַשְּׂבַעַת, וְנִמְשָׁחִים מֵאוֹתוֹ מִשְׁחַת קֹדֶשׁ,
וְנִדְלָקִים מִמֶּנּוּ כָּל אוֹתָם שְׂבַעַת מְנֹרוֹת, וְשֶׁמֶן
הַמְּשָׁחָה הַזֶּה הוּא הַכֶּלֶל שֶׁל כָּל הַשְּׂבַעַת, וְכֹלָם
נִכְלָלוּ בּוֹ.

וַיִּשְׁנִינוּ שֶׁהֵם שָׂשָׂה, וְכֹלָם כְּלוּלִים בְּזֶה, וְזֶהוּ
הַכֶּלֶל שֶׁל כָּלָם, וּמְשׁוּם כֵּן שְׂבַעַת יָמִים
יִמְלֵא, שֶׁהֲרִי בְּזֶה הֵם תְּלוּיִים. וְעַל כֵּן נִקְרָאת
כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל בַּת שְׂבַעַת. מָה הִיא בַת שְׂבַעַת? שֶׁהִיא
כְּלוּלָה מִשָּׂשָׂה אַחֲרִים.

כִּיּוֹן שֶׁהַשְּׂבַעַת הַזֶּה מְשָׁלִים אֶת הַכֹּהֲנִים וּמְעֻטְרִים
אוֹתָם וּמוֹשָׁח אוֹתָם בְּכֹל, כְּשֶׁמְגִיעִים

לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא הַשְּׁמִינִית, הַצְּטוּוּהָ אֶהְרֵן
 לְהַקְרִיב עֵגֶל, מִשּׁוּם שֶׁהוּא בָּנָה שֶׁל הַפָּרָה, לְכַפֵּר
 עַל אוֹתוֹ חֲטָא הָעֵגֶל הָאֲחֵר שֶׁעָשָׂה אֶהְרֵן, וְחֲטָא
 אֶל הַפָּרָה, שֶׁהִיא שְׁמִינִית, שְׁלֵמוֹתָם שֶׁל מְמַנֵּי (שֶׁל
 אֲמוֹנִי) יִשְׂרָאֵל. וְנִמְצָא הַכֹּהֵן שָׁלֵם בְּכֹל, בְּשִׁמוֹנָה
 מִיָּנִי לְבוּשֵׁי כְבוֹד, שָׁלֵם בְּכֹל הַכֹּתָרִים, שָׁלֵם
 לְמַעְלָה, שָׁלֵם לְמַטָּה.

וּבַבַּיִת צָרִיךְ לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה. וְלִכֵּן נַעֲשֶׂה בְּאֶהְרֵן
 הַמַּעֲשֵׂה לְמַטָּה, כְּדֵי שִׁיתְעוֹרֵר כֶּף לְמַעְלָה
 וְהַכֹּל יִמָּצָא בְּגוֹן אֶחָד, וְאִז כָּל הָעוֹלָמוֹת
 מִתְבָּרְכִים, וְנִמְצָאוֹת בְּרָכוֹת עַל יְדֵי הַכֹּהֵן. וְכֵאֵן
 מִשְׁתַּלֵּם הַכֹּהֵן בְּכֹל כְּרָאוּי.

לָמָּה עֵגֶל, שְׁכָתוּב עֵגֶל בֶּן בְּקָר לְחֲטָאתָ? מִשּׁוּם
 אוֹתָהּ הַחֲטָאת שֶׁעָשָׂה בְּרֵאשׁוֹנָה. וְאֵיל
 לְעֵלָה, מָה הַטַּעַם אֵיל? מִשּׁוּם אֵילוֹ שֶׁל יִצְחָק,
 שֶׁהִיא עוֹלָה תְּמִימָה, וְאֵת זֶה רָאוּי לְהַקְרִיב, כְּדֵי
 לְהַשְׁלִים אֶת הַכֹּל. וְהַמְקוֹם הַזֶּה נִשְׁאָב מִצְדוֹ שֶׁל
 יִצְחָק. וְהָאֵיל הַזֶּה, בְּשִׁבִיל הָאֵיל שֶׁל יִצְחָק נִקְרָב
 עוֹלָה, (מִשּׁוּם שֶׁהִיא עוֹלָה) שֶׁהָרִי עוֹלָה לְמַעְלָה עוֹלָה,
 וְכֵדִי לְעֵטֵר אוֹתָהּ בְּשִׁלְמוֹת. עֵגֶל וְאֵיל. עֵגֶל
 בְּשִׁבִילָהּ כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ. אֵיל – לְהַשְׁלִים אוֹתָהּ
 בְּשִׁלְמוֹת שֶׁל יִצְחָק כְּרָאוּי.

וישראל שחטאו עם הכהן בזה, מקריב כגון
 זה, שכתוב ושור ואיל לשלמים לזבח
 לפני ה'. שור – על מה שחטאו. ואיל – להשלים
 את המקום הזה בשלמותו של יצחק.

מה שונה בכהן שכתוב בו עגל לחטאת, ולא
 כתוב בישראל שור לחטאת? אלא ישראל
 הרי קבלו ענש בראשונה, ומשום שקבלו ענש
 בכמה מקומות, על כן הקדוש ברוך הוא לא רצה
 להזכיר להם את חטאייהם כבראשונה, ועל כן לא
 כתוב כאן לחטאת, אלא לשלמים, כדי להראות
 שלום, שהרי הקדוש ברוך הוא בשלום עם
 ישראל על זה.

אבל אהרן, שהרי לא קבל ענש מתפלתו של
 משה, שכתוב (דברים ט) ובאהרן התאנף ה'
 וגו', וכתוב ואתפלל גם בעד אהרן בעת ההיא,
 ועד עכשו החטא היה תלוי, כתוב ועגל בן בקר
 לחטאת, לחטאת ודאי, (ואיל לעלה) כדי שיכפר את
 חטאו, ויטהר וישתלם בכל.

ובאותו היום נשלמו העליונים והתחתונים,
 ונמצא שלום בכל, בשמחה שלמטה
 ומטה, ואלמלא שנמצאת הערבוביה של בני

אֶהְרֵן בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם – מִיּוֹם שֶׁעָלוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַיָּם
 לֹא נִמְצְאָה שְׂמֵחָה בְּעֵלְיוֹנִים וּבִתְחִתּוֹנִים כְּבְאוֹתוֹ
 הַיּוֹם. בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם הָעֶבֶר אוֹתוֹ הַחֲטָא מִן הָעוֹלָם,
 וְנִמְצְאוּ כֹהֵן וְיִשְׂרָאֵל מְטֹהָרִים מִמֶּנּוּ. (כֵּל) אוֹתוֹ
 הַיּוֹם הָעֶבְרָו כָּל אוֹתָם הַמְקַטְרְגִים שְׁלֹמְעֵלָה,
 וְהָיוּ הוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים סְבִיבָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְלֹא
 נִמְצְאוּ בְּאוֹתוֹ זְמַן.

עַד שְׁגִרְמָה הַשְּׁעָה, וְקָמוּ נָדָב וְאַבְיָהוּא וְעַכְבּוֹ
 (וְעַרְבְּבוּ) אֶת שְׂמֵחַת הַכֹּל, וְנִמְצְא רִגּוּ בְּעוֹלָם.
 זֶהוּ שְׂכָתוֹב וַיֵּרָא כְבוֹד ה' אֶל כָּל הָעָם. מִיַּד
 – וַיִּקְחוּ (שְׁנֵי) בְנֵי אֶהְרֵן נָדָב וְאַבְיָהוּא אִישׁ
 מִחֲתָתוֹ וְגו'.

שְׁנֵינּוּ, בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם הִיָּתָה שְׂמֵחַתָּה שֶׁל כְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל לְהַקְשֵׁר בְּקֶשֶׁר הָאֲמוּנָה בְּכֹל
 הַקְשָׁרִים הַקְדוּשִׁים, שֶׁהָרִי קִטְרֵת קוֹשֶׁרֶת הַכֹּל
 כְּאֶחָד, וּמִשׁוֹם כֶּף נִקְרָאת קִטְרֵת. וְהֵם בָּאוּ וְקִשְׁרוּ
 אֶת כָּל אוֹתָם הָאַחֲרִים כְּאֶחָד, וְהִשְׁאִירוּ אוֹתָהּ
 בְּחוּץ, שֶׁלֹּא קִשְׁרוּ אוֹתָהּ עִמָּם. וְקִשְׁרוּ דְבַר אַחֵר.
 וּמִשׁוֹם כֶּף הַזֹּהִיר אַחֵר כֶּף אֶת הַכֹּהֲנִים, שְׂכָתוֹב
 (וַיִּקְרָא טז) בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֵן אֶל הַקֹּדֶשׁ.

וּבְכַמָּה גּוֹנִים עַרְבְּבוּ אֶת שְׂמֵחַתָּה שֶׁל כְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל, אֶחָד – שֶׁלֹּא נִשְׂאוּ, וְלֹא

רְאוּיִים הָיוּ לְהַקְרִיב, וְשִׁיתְּבָרְכוּ הָעוֹלָמוֹת עַל
 יָדָם. וְאַחַד – שֶׁלֹּא הִיָּתָה הַשְּׁעָה כְּרֵאוּי. וְאַחַד –
 שֶׁדָּחְקוּ אֶת הַשְּׁעָה. וְאַחַד – שֶׁהָרִי מִקֶּדֶם לְכֵן יֵצֵא
 גִּזְרֵי דִינָם, וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה' אִשׁ זָרָה וְגו'. וְדָאֵי
 שֶׁדָּבַר אַחַר קִשְׁרוֹ בְּקֶשֶׁר הַזֶּה, וְהַשְּׂאִירוֹ אֶת
 כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל בַּחוּץ.

אָמַר לוֹ רַבִּי פִּנְחָס, אֵל תֹּאמַר שֶׁהֵם הַשְּׂאִירוֹ
 אוֹתָהּ בַּחוּץ, אֲלֵא שֶׁכְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל לֹא
 נִקְשְׁרָה עַל יְדֵיהֶם. שֶׁהָרִי בְּכָל מְקוֹם שֶׁאֵין נִמְצָא
 זָכָר וְנִקְבָּה, כְּנֻסַת לֹא שׁוֹרָה בִּינֵיהֶם כָּלֵל. מִשׁוּם
 כֵּן הִזְהִיר אֶת הַכֹּהֲנִים, שֶׁכְּתוּב בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֹן
 אֶל הַקֹּדֶשׁ, שֶׁיִּמְצָא זָכָר וְנִקְבָּה. וְעַל כֵּן לֹא יִכְנָס
 הַכֹּהֵן לְקֹדֶשׁ עַד שֶׁיִּנְשָׂא, כִּדִּי שִׁישְׁתַּתֵּף עִם הַקֶּשֶׁר
 שֶׁל כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל. שְׁמִי שֶׁלֹּא נִשָּׂא, מִשְׁרָה אֶת
 כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל בַּחוּץ, וְהִיא לֹא מִשְׁתַּתַּפֵּת עִמּוֹ,
 וְעַל כֵּן נִמְצְאָה אֶצְלָם בְּאוֹתוֹ יוֹם עֶרְבוּבִיָּהּ.

וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי. רַבִּי יוֹסִי פָּתַח וְאָמַר, (שיר ב)
 כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים כֵּן רַעֲיָתִי בֵּין הַבָּנוֹת.
 כְּשׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוּחִים – זֶה כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, וְהָרִי
 פְּרֻשׁוּהָ שֶׁהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁבַּח אֶת כְּנֻסַת
 יִשְׂרָאֵל, וְחִבִּיבוֹתָיו שֶׁל הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּנֻגְדָהּ
 לְהַדְבִּיק בָּהּ.

וַעַל כֵּן, מִי שְׁנוּשָׂא, צָרִיף לְשַׁבַּח אֶת הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וּלְשַׁבַּח אֶת כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָרִי
 שְׁנִינוּ, בְּכָל צָרִיף לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה, כְּמוֹ שְׁאָדָם
 נִדְבֵק עִם בֵּת זוּגוּ וְחִבִּיבוֹתוֹ כְּנִגְדָּה, כְּשָׁבָא
 לְעֵבֶד לְפָנָי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, הוּא מְעוֹרֵר זוּג
 אַחֵר, שֶׁהָרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, חִבִּיבוֹתוֹ לְהִדְבֵק
 בְּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל, וּמִי שֶׁמְעוֹרֵר הַדְּבָר, הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מְבָרֵךְ אוֹתוֹ, וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל מְבָרַכַת
 אוֹתוֹ, וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

וַעַל כֵּן הַשְּׁבַח שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁבַּח אֶת
 כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל - כְּשׁוֹשְׁנָה שֶׁהִיא בֵּין
 הַחוֹחִים, שֶׁהִיא מְעֵלָה וְעוֹלָה עַל הַכֹּל. כִּף כְּנֻסַת
 יִשְׂרָאֵל בֵּין שָׂאֵר הָאוּכְלוֹסִים, מְשׁוּם שֶׁהִיא עוֹלָה
 וּמַתְעַטֶּרֶת עַל הַכֹּל. וְזוֹ שׁוֹשְׁנָה בֵּין הַחוֹחִים,
 וְאַתְרוּג בֵּין הַחוֹחִים, לְהִרְאוֹת אֶת שְׁבַחָהּ שֶׁל
 כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל עַל הַכֹּל.

בֵּא רָאָה, כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל מִתְבָּרַכַת עַל יְדֵי הַכֹּהֵן,
 וְיִשְׂרָאֵל מִתְבָּרַכִים עַל יְדֵי הַכֹּהֵן, וְהַכֹּהֵן
 מִתְבָּרֵךְ עַל יְדֵי הַכֹּהֵן הָעֲלִיּוֹן. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (במדבר ו)
 וְשָׂמוּ אֶת שְׁמֵי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲנִי אֲבָרְכֶם.

כְּתוּב (תהלים כה) זְכוֹר רַחֲמֶיךָ ה' וְחֲסִדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם
 הָמָּה. זְכוֹר רַחֲמֶיךָ - זֶה יַעֲקֹב. וְחֲסִדֶיךָ -

זֶה אַבְרָהָם. כִּי מֵעוֹלָם הָמָּה, וּמֵעוֹלָם נָטַל אוֹתָם
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַעֲלָה אוֹתָם לְמַעְלָה, וְעָשָׂה
מֵהֶם מְרַכְבֵּה קְדוּשָׁה לְהִגָּן עַל הָעוֹלָם. וּמִשׁוּם
שֶׁהָיוּ מֵעוֹלָם, הוּא זוֹכֵר אוֹתָם לְהִגָּן וּלְרַחֵם עַל
הָעוֹלָם. כְּמוֹ כֵּן נוֹטַל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הַצְּדִיקִים מִן הָעוֹלָם וּמַעֲלָה אוֹתָם לְמַעְלָה, כְּדִי
לְהִגָּן עַל הָעוֹלָם.

וְאֵם תֹּאמֶר, לָמָּה לֹא נִזְכָּר כָּאֵן יִצְחָק? אֵלָּא
נִשְׁאַר לְהַפְרֵעַ מֵאוֹתָם שְׂמֻצִיקִים לְבָנָיו.
זֶהוּ שְׂכֵתוֹב (שם פ) עוֹרְרָה אֶת גְּבוּרָתָךְ. וְכָתוּב (ישעיה
מב) ה' כַּגְּבוּר יֵצֵא כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יַעִיר קִנְיָאָה
וְגו'. וְזֶהוּ יִצְחָק שֶׁהִסְתַּלַּק מִכָּאֵן. רַבִּי חֵיִיא
אוֹמֵר, זָכַר רַחֲמֵיךָ ה' וַחֲסָדֶיךָ – אֵלֹהֵי יַעֲקֹב
וְאַבְרָהָם, שֶׁצָּרִיכִים אוֹתָם לְהִגָּן עָלֵינוּ. אֲבָל
יִצְחָק עוֹמֵד כְּדִי לַעֲשׂוֹת קְרִבּוֹת, וּמִשׁוּם כֵּן לֹא
צָרִיכִים אוֹתוֹ עַמּוּם.

דְּבַר אַחֵר כִּי מֵעוֹלָם הָמָּה, שֶׁכְּשֶׁבְּרָא הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, נָטַל אֶת יִצְחָק וְקִיָּם
בּוֹ אֶת הָעוֹלָם. רָאָה שֶׁלֹּא יָכוֹל לַעֲמֵד לְבַדּוֹ, נָטַל
אֶת אַבְרָהָם וְהַעֲמִיד בּוֹ אֶת הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׂכֵתוֹב
(בראשית מב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָם,
אֵל תִּקְרִי בְּהַבְרָאָם אֵלָּא בְּאַבְרָהָם. רָאָה שֶׁצָּרִיכִים

יותר קיום, לְקַח אֶת יַעֲקֹב וְשִׁתְּףֵהוּ אוֹתוֹ עִם יִצְחָק, וְקַיֵּם אֶת הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב בְּיוֹם עֲשׂוֹת ה' אֱלֹהִים אָרְצָן וְשָׁמַיִם. וְעַל זֶה בְּאַבְרָהָם וַיַּעֲקֹב הִתְקַיֵּם הָעוֹלָם. וּמִשׁוֹם כֵּן – כִּי מֵעוֹלָם הָמָּה.

רַבִּי יְהוּדָה פֶּתַח, וַיְהִי בְיוֹם הַשְּׁמִינִי, אַחֵר שֶׁהִשְׁתַּלֵּם אֶהְרָן בְּאוֹתָם שְׁבַעַה יָמִים וַהֲתַעֲטַר בָּהֶם, (בְּאוֹתוֹ שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ עֲלִיּוֹן) הַיּוֹם הַשְּׁמִינִי צָרִיף לְהִשְׁתַּלֵּם מִן שְׁבַעַה, שֶׁהִשְׁלָמָה עַל יְדֵי הַכֹּהֵן, וְעַל זֶה הָעֲבוּדָה בְּשְׁמִינִי, לְהִתַּעֲטַר מִן שְׁבַעַה, וְשֶׁהַכֹּהֵן יִתְתַקֵּן עַל אוֹתוֹ (חֲטָא) שְׁחָטָא (שְׁקַבֵּל) בְּרֵאשׁוֹנָה.

זֶהוּ שְׁכַתּוֹב, וַיֹּאמֶר אֶל אֶהְרָן קַח לָךְ עֵגֶל, הָרִי פְרִשׁוּהָ עֵגֶל וּדְאִי, לְכַפֵּר עַל אוֹתוֹ עֵגֶל, שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת לֵב) וַיַּעֲשֶׂהוּ עֵגֶל מִסְכָּה. בֶּן בְּקָר, מָה הִטְעַם בֶּן בְּקָר וְלֹא בֶן פָּרָה? אֵלֶּא שֶׁהוּא צָרִיף לְהִתְתַקֵּן אֲצֵל הַפָּרָה, לֹא רְאוּי לְהַקְרִיב מִמֶּנָּה אֵלֶיָּהּ. מִי שֶׁשָּׁלַח דוֹרוֹן לְמַלְךְ, רְאוּתָם שִׁיקַח מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַיִּתֵּן לְמַלְךְ?! אֵלֶּא דוֹרוֹן לְשִׁלַּח לְמַלְךְ צָרִיף מִבֵּית אַחֵר, וְלֹא מִבֵּית הַמֶּלֶךְ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִשָּׁלוֹ לְשָׁלוֹ לֹא רְאוּי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִשׁוֹם כֵּן בֶּן בְּקָר וּדְאִי, וְלֹא בֶן פָּרָה.

לְחַטָּאת – לְטַהַר עַל אוֹתוֹ הַחֲטָא שְׁחָטָא בּוֹ.
 וְאֵיל לְעֵלָה תְּמִימִם. תְּמִימִם! תְּמִימִם
 הָיָה צָרִיף לְהִיּוֹת! אִם תֹּאמַר שְׁאֵמַר עַל עֵיל וְעַגְלָה
 – לֹא כֶּף, שְׁהָרִי שְׁנִיָּהֶם לֹא עוֹלִים לְעוֹלָה, שְׁהָרִי
 כְּתוּב לְעֵלָה תְּמִימִם, וְעַגְלָה עוֹלָה לְחַטָּאת. מַה זֶה
 תְּמִימִם, וְכָתוּב אֵיל?

אָלָא אֵילוֹ שֶׁל יִצְחָק לְהַקְרִיב אֶל פָּרָה, שְׁנֹזְכָר
 פְּעֻמִּים בְּכָתוּב. אַחַד שְׁכָתוּב, (בראשית כב)
 וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת עַיְנָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה אֵיל, הָרִי אַחַד.
 וְאַחַד, וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת הָאֵיל, הָרִי שְׁנַיִם,
 וַיַּעֲלֵהוּ לְעֵלָה. וְעַל כֵּן אֵיל לְעֵלָה תְּמִימִם, שְׁנֵי
 אֵיל, שֶׁהוּא שְׁנַיִם. וְעַל כֵּן שְׁנַיִנוּ גְבוּרוֹת, וּמֵהֶם
 נִפְרָדִים לְכַמָּה אַחֲרִים.

וְאָלָא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּדְבַּר לְאֹמֶר קָחוּ שְׁעִיר עִזִּים
 לְחַטָּאת. עַגְלָה לְחַטָּאת הָיָה צָרִיף לְהִיּוֹת,
 כְּמוֹ שֶׁהַכֶּהֵן. אָלָא יִשְׂרָאֵל הָרִי קָבְלוּ עֲנֹשׁ, וְעַל כֵּן
 לֹא כְּתוּב בָּהֶם עַגְלָה לְחַטָּאת, אָלָא עַגְלָה לְעוֹלָה.
 מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁכָּל אֵלוֹ שְׁחָטָאוּ בּוֹ, קָבְלוּ
 עֲנֹשׁ, בֵּין בְּדַבּוּר, בֵּין בְּמַעֲשֵׂה, בֵּין בְּעִבּוּדָה.
 וְאִפְלוּ אֵלוֹ שֶׁלֹּא עָשׂוּ דְבָר, אָלָא שֶׁהֶעֱלוּהוּ בְּרִצּוֹן
 לָבֶם לְעִבּוֹד אוֹתוֹ, נִעְנְשׂוּ, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שמות לב)
 וַיִּשָּׂק אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. אָבֵל כָּל אֵלוֹ שֶׁהֶעֱלוּ אוֹתוֹ

בְּרָצוֹן שְׁלֵא לְעֵבֵד אוֹתוֹ, אֲלֵא שְׁהַעֲלוּ גִּגוֹן שֶׁל
רָצוֹן מִמֶּנּוּ – כָּאֵן נִטְהָרִים, וּמְקַרִּיבִים אוֹתוֹ
לְעוֹלָה וְלֹא לְחֻטָּאת.

אָבֵל קָחוּ שְׁעִיר עֲזִים לְחֻטָּאת, לְמָה? אֲלֵא
מִשּׁוּם שֶׁהֵיוּ מְקַרִּיבִים רֵאשׁוֹנָה לְשְׁעִירִים,
שְׁשׁוֹלְטִים עַל הַהָרִים הָרְמִים. וְזֵהוּ לְחֻטָּאת.
וְצָרִיכִים לְהִטָּהֵר מֵאוֹתוֹ הַחֻטָּא, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא
שְׁצָרִיף לְחִדּוּשׁ הַלְּבָנָה.

וְיָשׁוּר וְאֵיל לְשִׁלְמִים, שׁוֹר וְלֹא פֶר, מִשּׁוּם שֶׁשׁוֹר
הוּא שָׁלֵם, לְהִרְאוֹת שָׁלוֹם, זֶהוּ שְׁכַתּוֹב
לְשִׁלְמִים. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, שׁוֹר וְאֵיל מֵצַד הַשְּׂמָאל
הֵם בָּאִים. שׁוֹר מֵצַד הַשְּׂמָאל, שְׁכַתּוֹב (יְחֻזְקָא א)
וּפְנֵי שׁוֹר מֵהַשְּׂמָאל. אֵיל, מִשּׁוּם אֵילוֹ שֶׁל יִצְחָק.
וְעוֹלִים לְשִׁלְמִים, לְהַשְׁלִים אוֹתָם לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל,
וְעַל כֵּן שׁוֹר וְאֵיל לְשִׁלְמִים.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הַכֹּל מִשּׁוּם שְׁכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל
מִתְעַטְרֵת וּמִתְבָּרַכֵת עַל יְדֵי הַכֹּהֵן
בְּשִׁלְמוֹת. וְהַיּוֹם הַזֶּה הִיָּה שְׁמִחְתָּם שֶׁל כָּלֵם,
שְׁמִחְתָּהּ שֶׁל כְּנִסֵת יִשְׂרָאֵל עִם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שְׁמִחַת הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים. וְכִמוֹ שֶׁהַשְּׁתֵלָם
הַכֹּהֵן לְמִטָּה, כְּבִיכּוֹל נִשְׁתֵלָם הַכֹּהֵן לְמַעְלָה. רַק

שְׁנָדָב וְאַבְיָהוּ שְׁעוֹרְרוּ עֲרֵבּוּבָיָה בֵּין הַגְּבִירָה
וְהַמֶּלֶךְ. וּמִשׁוּם כֵּן – וַתֵּצֵא אִשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל
אֶתָם וְגו'.

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֲלֻעָזָר וְאֶל אֵיתָמָר רְאֵשִׁיכֶם
אֵל תִּפְרְעוּ וְגו', כִּי שָׁמֵן מִשַּׁחַת ה'
עֲלֵיכֶם. רַבִּי אַבָּא אָמַר, הֲרִי שְׁנִינּוּ שְׁבַמְעָשִׁים
שְׁלִמְטָה מִתְעוֹרְרִים מַעֲשִׂים לְמַעְלָה, וְהַמַּעֲשֵׂה
שְׁלִמְטָה צָרִיךְ לְהִרְאוֹת כְּמוֹ הַמַּעֲשֵׂה שְׁלִמְעָלָה.

בֵּא רֵאָה, כָּל הַשְּׂמֻחָה שְׁלִמְעָלָה תְלוּיָהּ בְּאוֹתוֹ
שָׁמֵן קָדוֹשׁ, שְׁמֵשׁ יוֹצֵאוֹת שְׂמֻחָה וּבְרָכוֹת
לְכָל הַמְּאוֹרוֹת, וְהַכֵּהֵן הָעֲלִיּוֹן (מִמְנוֹ) מִתְעַטֵּר
בְּשַׁפַּע שֶׁל שָׁמֵן. וּמִשׁוּם כֵּן הִכֵּהוּ, שְׁשָׁמֵן מִשַּׁחָה
שׁוֹפֵעַ עָלָיו כְּמוֹ שְׁלִמְעָלָה, צָרִיךְ לְהִרְאוֹת שְׂמֻחָה
וְהָאֲרֵת פָּנִים (יֹתֵר מֵהַכֹּל), וְשֵׁלֵא יִרְאֶה חֶסְרוֹן בְּרֵאוֹ
וְלֹא בְלָבוּשׁוֹ, אֲלֵא לְהִיּוֹת הַכֹּל שֶׁלֵּם כְּמוֹ
שְׁלִמְעָלָה, וְאֵל יִרְאֶה בּוֹ פָּגָם כָּלָל, כְּדִי שֵׁלֵא
יַעֲשֶׂה פָּגָם בְּמָקוֹם אַחֵר.

בֵּא רֵאָה, אֲלֵמְלֵא אֲלֻעָזָר וְאֵיתָמָר הֲרֵאוּ פָּגָם
בְּאוֹתָהּ שְׁעָה בְלָבוּשָׁם אוֹ בְּרֵאוֹשֵׁיהֶם, לֹא
נִצְלוּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, שֶׁהֲרִי הַשְּׁעָה עֲמָדָה לַעֲשׂוֹת
דִּין. וְעַל כֵּן שְׁנִינּוּ, בְּשַׁעָה שֶׁהַמַּגִּפָּה קוֹרֵאת

בְּעוֹלָם, לֹא יַעֲוֹרֵר אָדָם אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר בְּעוֹלָם,
 כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְעוֹרְרוּ עָלָיו. פָּרַט אִם עוֹרֵר אֶת עַצְמוֹ
 לְטוֹב, וְיָכוֹל לְדַחוֹת (לְדַחֵק) אֶת הַשְּׁעָה, שֶׁהָרִי בְּזִמְן
 וּבְשַׁעָה שֶׁהָדִין עוֹמֵד בְּעוֹלָם, מִי שֶׁפּוֹגַע בּוֹ,
 לּוֹקְטִים אוֹתוֹ וּמְסַתְּלֵק מִן הָעוֹלָם. וּמִשּׁוּם כֶּף
 כְּתוּב וְלֹא תָמוּתוּ. וְאַחֲיֵכֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִכְפוּ
 אֶת הַשְּׂרָפָה, מִשּׁוּם שֶׁהֵם לֹא בָּאִים מִצַּד הַכֹּהֲנִים,
 וְלֹא יִנָּזְקוּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, (שְׁמוֹת 1) וַיִּקַּח אֶהֱרֹן אֶת אֱלִישֶׁבַע
 בֵּת עַמִּינָדָב אַחוֹת נַחֲשׁוֹן לוֹ לְאִשָּׁה. וַיִּקַּח
 אֶהֱרֹן. הַכֹּל כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ, הַכֹּל כְּמוֹ שֶׁלְּמַעְלָה. בֹּא
 וּרְאֵה, רְאוּיָה הִיְתָה בֵּת שֶׁבַע לְדוֹד מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא
 הָעוֹלָם. רְאוּיָה הִיְתָה אֱלִישֶׁבַע לְאֶהֱרֹן מִיּוֹם
 שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם.

מַה בֵּין זֶה לְזֶה? אֵלָּא הַכֹּל אֶחָד. אֲבָל שָׁם לְדִין,
 וְכֹאן לְרַחֲמִים. כְּשֶׁהִתְחַבְּרָה עִם דָּוִד – זֶה
 לְדִין, לְעֶרְךָ קְרִיבוֹת וְלִשְׁפָךְ דָּמִים. כֹּאן בְּאֶהֱרֹן –
 לְשָׁלוֹם, לְשִׁמְחָה, לְהַאֲרַת פָּנִים, לְהִתְבָּרֵךְ. וְעַל כֵּן
 נִקְרְאת (כֶּף) שָׁם בֵּת שֶׁבַע, וְכֹאן אֱלִישֶׁבַע. אֱלִישֶׁבַע
 – שֶׁהִתְחַבְּרָה עִם חֶסֶד. (בֹּא רְאֵה) בֵּת שֶׁבַע לְדִין,
 לְרֵשֶׁת מַלְכוּת וּלְהִתְגַּבֵּר.

אָמַר רבי שמעון, זֶה שְׁשָׁנֵינוּ שְׁכָתוּב קוּל
הַשׁוֹפָר – יָפָה הוּא, וְזֶהוּ יַעֲקֹב, שְׁעֵלָה
בַּמַּחְשָׁבָה שֶׁל הָאָבוֹת, וַיֵּצְאוּ כְּאֶחָד מִתּוֹךְ שׁוֹפֵר,
שְׁהָרִי שׁוֹפֵר מוֹצִיא מִים וְאֵשׁ וְרוּחַ כְּאֶחָד, וְנַעֲשֶׂה
מֵהֶם קוּל. כִּף הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה מוֹצִיָּאָה אֶת הָאָבוֹת
בְּקוּל אֶחָד, וּמִתּוֹךְ מַחְשָׁבָה הִתְעַלּוּ כְּאֶחָד בְּקוּל
אֶחָד, וְאוֹתוֹ קוּל נִקְרָא קוּל הַשׁוֹפֵר, וְזֶה יַעֲקֹב
שְׁכוּלֵל אֶת הָאָבוֹת כְּאֶחָד, וְנִקְרָא קוּל.

וַיִּשְׁנִי קולות הם, שְׁהָרִי מִתּוֹךְ קוּל יוֹצֵא קוּל.
אָבֵל קוּל אֶחָד שֶׁנִּקְרָא קוּל הַשׁוֹפֵר, וּמִכָּאֵן
יֵצְאוּ שָׂאֵר הַקּוּלוֹת מִתּוֹךְ אוֹתוֹ הַשׁוֹפֵר בְּזוּוג שֶׁל
הַמַּחְשָׁבָה. וְשִׁבְעָה קולות הם שְׁיוֹצְאִים בְּזוּוג שֶׁל
הַמַּחְשָׁבָה עִם הַשׁוֹפֵר, וְהַשׁוֹפֵר הַזֶּה שְׁמִשְׁקָה
אוֹתָם וּמְרוּהָ אֶת הָאָבוֹת בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּן אֶת
הַבָּנִים, וְהָרִי בְּאָרוֹ אֶת הַדָּבָר.

בֵּא רָאָה, וַיִּקַּח אֶהֱרֹן אֶת אֱלִישֶׁבַע, לְבִסָּם אוֹתָהּ,
לְשִׂמַּח אוֹתָהּ וּלְחַבֵּר אוֹתָהּ עִם הַמֶּלֶךְ בְּזוּוג
שָׁלֵם, שְׁיִמְצְאוּ בְרָכוֹת לְכָל הָעוֹלָמוֹת עַל יְדֵי
אֶהֱרֹן. מִשׁוּם כֵּן צָרִיף הִכְהִיֵּן לְהִמְצֵא בְּהָאֶרֶת
פָּנִים, בְּשִׂמְחָה, הַכֹּל כְּמוֹ שְׁלִמְעֵלָה, שְׁהָרִי עַל יְדוֹ
בְרָכוֹת וּשְׂמִחוֹת נִמְצְאוֹת. וְלִכְן מְרַחֲקִים מִמֶּנּוּ
דִּין וְרָגֵז וְעֶצֶב, כִּדֵּי שֶׁלֹּא יִפְגַּם מֵאוֹתוֹ מְקוֹם

שֶׁנִּקְשָׁר בּוֹ. וְעַל זֶה – וְאַחֲיֵכֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל
יִבְכוּ אֶת הַשְּׂרָפָה, וְלֹא הִכְהֵן. עָלֵיהֶם כָּתוּב (דברים
לג) בְּרַךְ ה' חֵילוֹ וּפְעָל יָדָיו תִּרְצָה וְגו'.

יֵינן וְשִׁכְר אֵל תִּשְׁתֵּן אֶתָּה וּבְנִיךָ אֶתָּךְ וְגו'. אָמַר
רַבִּי יְהוּדָה, מִתּוֹךְ הַפְּרָשָׁה הַזֹּאת שׁוֹמְעִים,
שֶׁנֶּדֶב וְאַבִּיהוּא הָיוּ שְׁתוּיֵי יֵינן, מִשֶּׁהִזְהִיר בָּזֶה
אֶת הַכֹּהֲנִים. רַבִּי חֲזִיא פְּתַח, (תהלים קד) וַיֵּין
יִשְׁמַח לְבַב אָנוּשׁ וְגו'. אִם צָרִיךְ הִכְהֵן לְשִׁמְחָה
וְלִהְיוֹת בְּהָאֲרַת פְּנִים יוֹתֵר מִהַכֵּל, לָמָּה אָסוּר
לוֹ יֵינן? שֶׁהָרִי שִׁמְחָה נִמְצָאת בּוֹ, וְהָאֲרַת פְּנִים
נִמְצָאת בּוֹ?

אָמַר רַאשֵׁיתוֹ שֶׁל יֵינן שִׁמְחָה, וְסוּפוֹ עֲצֻבוּת.
וְעוֹד, שֶׁיֵּינן בָּא מִצַּד הַלְוִיִּם, מִהַמְּקוֹם שֶׁיֵּינן
שׁוֹרָה, שֶׁהָרִי תוֹרָה וַיֵּינָה שֶׁל תוֹרָה הֵם מִצַּד
הַגְּבוּרָה. (סוּפוֹ עֲצֻבוּת, וְהִכְהֵן תַּחֲלָה וְסִיּוּם צָרִיךְ שִׁמְחָה וְהָאֲרַת פְּנִים.
יֵינן בָּא מִצַּד הַלְוִיִּם) וְצַד הַכֹּהֵן מִיָּם צְלוּלִים מֵאִירִים.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כָּל אֶחָד מִלֹּוּה לַחֲבֵרוֹ, וְהַכֵּל
כָּלוּל זֶה בָּזֶה. וּמִשׁוּם כֵּן יֵינן מִשְׁרָה
שִׁמְחָה, מִשׁוּם שֶׁכָּלוּל מִתּוֹךְ מִיָּם, וְאַחַר כֵּן חוּזֵר
לְמִקְוֵמוֹ, וְעֲצוּב וְרוּגֵז וְדָן דִּין. (וְהִכְהֵן תַּחֲלָה וְסִיּוּם צָרִיךְ

שִׁמְחָה וְהָאֲרַת פְּנִים).

רבי אבא אמר, ממקום אחד יצאו – יין ושמן
 ומים (דבש וחלב). מים ושמן לימין, נוטלים
 הכהנים ויורשים אותם, ושמן יותר מהכל,
 שהוא שמחה ראשית וסיום, שכתוב (שם קלג)
 כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן.
 ויין לשמאל, יורשים הלויים, להרים קול ולזמר,
 ולא לשתק, שהרי יין לא שותק לעולמים,
 ושמן הוא תמיד בחשאי.

מה בין זה לזה? אלא שמן שהוא בחשאי, בלחש
 תמיד, בא מצד המחשבה, שהיא תמיד
 בלחש ולא נשמעת, והוא בחשאי, ועל כן הוא
 מימין. ויין שהוא להרים קול, ולא שותק
 לעולמים, בא מצד האם, ויורשים הלויים לצד
 השמאל, ועומדים לזמר להרים קול, ועומדים
 בדין. ומשום כך כתוב, (דברים כא) ועל פיהם יהיה כל
 ריב וכל נגע.

משום כך, כשכהן יכנס למקדש כדי לעבד את
 העבודה, אסור לו לשתות יין, שהרי
 מעשיו הם בחשאי, ובחשאי (נראה) הם באים,
 ומתכונן, (ובחשאי מתכונן במה שמתכונן) ומזוג את מי
 שמזוג, ומשפיע ברכות לכל העולמות, והכל

בַּחֲשָׁאֵי, (ועוד) שְׁכַל מַעֲשָׂיו בְּסוּד. וַיֵּין הוּא מְגַלָּה רְזִים, שְׁהָרִי כָּל מַעֲשָׂיו עוֹמְדִים כְּדִי לְהָרִים קוֹל.

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ מִבֵּית מֵרוֹן לְצִפּוֹרִי, וְהָיָה עֲלֵם אֶחָד מְצוּי בְּתוֹכָם (אָצֵלִם) עִם יֵין רְקוּחַ בְּדָבָשׁ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, נֹאמַר דְּבַר תּוֹרָה וְנִלְךָ.

פְּתַח רַבִּי יִצְחָק וְאָמַר, (שיר ז) וְחִכְךָ כְּיֵין הַטּוֹב הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישָׁרִים וְגו'. וְחִכְךָ כְּיֵין הַטּוֹב – זֶה יֵינָה שֶׁל תּוֹרָה, שֶׁהוּא טוֹב. שְׁהָרִי יֵין אַחַר אֵינוֹ טוֹב, וַיֵּינָה שֶׁל תּוֹרָה טוֹב לְכֹל. טוֹב לְעוֹלָם הַזֶּה, וְטוֹב לְעוֹלָם הַבָּא. וְזֶהוּ הַיֵּין שְׁנוּחַ לוֹ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִהַכֹּל, וּבְזָכוֹת זֶה, מִי שְׁנֵרוּה מֵיֵינָה שֶׁל הַתּוֹרָה, יִתְעוֹרֵר לְעוֹלָם הַבָּא, וַיִּזְכֶּה לְהַחְיֹת כְּשִׁיקִים הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַצְּדִיקִים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, דוֹכֵב שְׁפַתִּי יִשְׁנִים, הָרִי שְׁנֵינוּ, שְׁאֶפְלוּ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם יִזְכֶּה לְעֶסֶק בְּתוֹרָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב דוֹכֵב שְׁפַתִּי יִשְׁנִים.

אָמַר אוֹתוֹ עֲלֵם, אִם כְּתוֹב וְחִכְךָ מֵיֵין הַטּוֹב, הַיֵּינוֹ אוֹמְרִים כֶּךָ. אָבָל כְּתוֹב כְּיֵין הַטּוֹב, וְלֹא מֵיֵין. הַשְּׂגִיחוּ בּוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּנִי, אָמַר דְּבַרְךָ, שִׁיפָה אָמַרְתָּ.

אָמַר, אָנִי שָׁמַעְתִּי, שְׁמִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה וְדַבֵּק
 בָּהּ, וְאוֹתוֹ דְּבַר הַתּוֹרָה נִשְׁמַע בְּפִיו וְלֹא
 לִוְחַשׁ אוֹתוֹ בְּלַחַשׁ, אֲלֵא מְרִים בּוֹ אֶת קוּלוֹ,
 שְׂכַף צְרִיכָה תּוֹרָה לְהִרְמַת קוֹל, שְׂכָתוֹב (מִשְׁלֵי א)
 בְּרֹאשׁ הַמִּיּוֹת תִּקְרָא, לְהָרִים אֶת רִנַּת הַתּוֹרָה,
 וְלֹא בְּלַחַשׁ. כִּיִּין הַטּוֹב, כְּמוֹ יֵין טוֹב שֶׁלֹּא
 שׁוֹתֵק. וְהוּא עֲתִיד לְהָרִים קוֹל, כְּשֵׁיִצֵּא מִן
 הָעוֹלָם הַזֶּה. הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישְׁרִים, שֶׁלֹּא יִסְטֶה
 לְיָמִין וְלִשְׂמָאל, לֹא יִמָּצֵא שִׁמְחָה בְּיָדוֹ. דּוֹבֵב
 שְׂפָתַי יִשְׁנִים, וְאִפְלוּ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם שְׂפָתוֹתָיו
 מֵרַחֲשׁוֹת בַּתּוֹרָה.

עוֹד שָׁמַעְתִּי, וְחִכְךָ כִּיִּין הַטּוֹב – הַפְּסוּק הַזֶּה
 נֶאֱמַר לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, וְנֶאֱמַר בְּתִשְׁבַּחַת. אִם
 כֵּן, מִי הוּא שֶׁמִּשְׁבַּח אוֹתָהּ בְּזֶה? אִם הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא – מֶה זֶה הוֹלֵךְ לְדוּדֵי? הוֹלֵךְ אֵלַי הֲיֵיהָ
 צְרִיךְ לְהִיּוֹת!

אֲלֵא וְדַאי שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁבַּח אֶת
 כַּנְסֵת יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁהִיא מְשַׁבַּח אוֹתוֹ,
 שְׂכָתוֹב חֲכוֹ מִמִּתְקִים, כֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מְשַׁבַּח אֶת כַּנְסֵת יִשְׂרָאֵל. (שְׂכָתוֹב) וְחִכְךָ כִּיִּין
 הַטּוֹב. יֵין הַטּוֹב – שֶׁהוּא יֵין הַמְּשֻׁמֵּר. הוֹלֵךְ
 לְדוּדֵי – זֶה יִצְחָק שֶׁנִּקְרָא יָדִיד מִבְּטָן.

לְמִישָׁרִים - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ט) אַתָּה כּוֹנֵנֶת
 מִישָׁרִים, לְהַכְלִיל שְׂמַאל בְּיָמֶיךָ. וְזֶהוּ מִישָׁרִים,
 שְׁבִגְלָל הַשְּׂמֻחָה שֶׁל אוֹתוֹ הַיַּיִן הַטּוֹב, נִכְלָל
 הַשְּׂמַאל בְּיָמֶיךָ, וְכֵלָם שְׂמֻחִים. (דובב שפתי ישנים)
 שֶׁהָרִי הַכֹּל מִתְעוֹרְרִים בְּשְׂמֻחוֹת וּבִרְכוֹת, וְכֹל
 הָעוֹלָמוֹת נִמְצָאִים בְּשְׂמֻחָה, וּמִתְעוֹרְרִים לְהָרִיק
 בְּרָכוֹת לְמַטָּה.

בְּאוֹ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק וְנִשְׁקוּ לוֹ אֵת רֵאשׁוֹ,
 וְשִׂמְחוּ עִמּוֹ. אָמְרוּ לוֹ, מַה שְּׂמֻחָךְ? אָמַר לוֹ,
 יֵיסָא. אָמְרוּ, רַבִּי יֵיסָא תְהִיָּה. יוֹתֵר תְהִיָּה מְצוּי
 בְּעוֹלָם מִרַבִּי יֵיסָא חֲבֵרְנוּ, שֶׁהִסְתַּלַּק מִבְּיַנְיָנוּ.
 אָמְרוּ לוֹ, וּמִי אָבִיךָ? אָמַר לוֹ, נִפְטָר מִן הָעוֹלָם,
 וְהָיָה מְלַמֵּד אוֹתִי כָּל יוֹם שְׁלֹשָׁה דְבָרֵי תוֹרָה,
 וּבְלִילָה שְׁלֹשָׁה דְבָרֵי חֲכָמָה שֶׁל אַגָּדָה. וְהַדְּבָרִים
 הַלְלוּ לְמַדְתֵּי מֵאָבִי, וְכָעֵת אָנִי גָר עִם אָדָם אֶחָד
 שְׂמוֹנֵעַ אוֹתִי מִן הַתּוֹרָה, וְאָנִי הוֹלֵךְ כָּל יוֹם
 לְעִבּוּדָה, וּבְכֹל יוֹם אָנִי חוֹזֵר עַל אוֹתָם הַדְּבָרִים
 שֶׁלְמַדְתֵּי מֵאָבִי.

אָמְרוּ לוֹ, אוֹתוֹ אָדָם יוֹדֵעַ בַּתּוֹרָה? אָמַר לָהֶם,
 לֹא, הוּא זָקֵן, וְלֹא יוֹדֵעַ לְבָרֵךְ אֵת הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, וַיֵּשׁ לוֹ בָּנִים, וְלֹא שָׁם אוֹתָם בְּבֵית
 הָרֵב. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, (אם לא כף הָיָה) אִם לֹא הָיָה כָף,

הייתי נכנס לכפר הזה לדבר עליך. עכשו אסור לנו לראות את פניו, זרק ממך את החמור, ואתה לך אלינו. אמרו לו, מי אביך? אמר, רבי זעירא מכפר ראמין.

שמע רבי יהודה ובכה. אמר, אני הייתי בביתו, ולמדתי ממנו שלשה דברים בכוס של ברכה, ולמדתי ממנו שנים במעשה בראשית. אמר רבי יצחק, ומה מהילד הזה בנו למדתי, ממנו לא כל שכן? הלכו ואחזו בידו. ראו שדה אחד וישבו שם. אמרו לו, אמר דבר אחד מאותם שלמד אותך אביך במעשה בראשית.

פתח ואמר, (בראשית א) ויברא אלהים את התנינים הגדלים וגו'. ויברא אלהים – כל מקום של דין נקרא אלהים. ואותו מקום עליון, המקום שיצאו ממנו, כך קורא לו כאן. ואף על גב שהוא רחמים, יוצאים ממנו דינים, ובו הם תלויים.

את התנינים הגדלים – אלו האבות, שהם משקים בראשונה ומשתרשים על הכל. ואת כל נפש החיה הרמשת. ואת כל נפש החיה – זו הנפש, שאותה הארץ העליונה הוציאה מאותה חיה עליונה על הכל, שכתוב תוצא

הָאֲרֵץ נִפְשׁ חַיָּה. וְזוּהִי הַנֶּפֶשׁ שֶׁל אָדָם הִרְאִישׁוֹן
 שְׁמֵשׁךְ בְּתוֹכוֹ. הִרְמַשְׁתְּ – זוּהִי הַרוּחַשֶׁת בְּכָל
 הַהָרִים (הַצְּדָדִים) לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. אֲשֶׁר שָׂרְצוּ הַמַּיִם,
 שְׂאֹתוֹ נָהַר עֲלִיּוֹן שׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא מַעְדָן, וּמִשְׁקָה אֶת
 הָעֵץ הַזֶּה לְהַשְׁתַּרֵשׁ בְּשָׂרָשָׁיו עַל הַכֹּל, וְשִׁמְצָא
 בּוֹ מִזּוֹן לְכֹל.

דְּבַר אַחַר הַחַיָּה הִרְמַשְׁתְּ – זֶהוּ דְּוֹד הַמֶּלֶךְ,
 שְׂכָתוֹב בּוֹ (תהלים קיח) לֹא אָמוֹת כִּי אַחֲיָהּ
 וְגו'. וְאֵת כָּל עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ – אֵלוֹ כָּל אוֹתָם
 הַמְּלֹאכִים הַקְּדוּשִׁים שְׁמִצּוּיִים לְקַדֵּשׁ אֶת שָׁם
 אֲדוֹנָם בְּכָל יוֹם וְיוֹם, שְׂכָתוֹב בָּהֶם שֵׁשׁ כְּנָפִים
 שֵׁשׁ כְּנָפִים לְאַחַד. וּמֵהֶם טָסִים בְּעוֹלָם לַעֲשׂוֹת
 רְצוֹן רַבּוֹנָם, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּרֵאוֹי לוֹ. אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, וְדַאי כָּל כֶּף לֵילֵד הַזֶּה לֹא רֵאוֹי, אֲבָל אֲנִי
 רוֹאֶה בּוֹ שִׁיעָלָה לְמָקוֹם עֲלִיּוֹן.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְדַאי הַחַיָּה (הִרְמַשְׁתְּ) זוּהִי הַחַיָּה
 הַעֲלִיּוֹנָה עַל הַכֹּל, שֶׁהִרִי אֶתְחַרְתְּ, הַכְּתוֹב
 קָרָא לָהּ אֲרֵץ. כָּאֵן שְׂכָתוֹב וְהָעוֹף יִרְבַּ בְּאֲרֵץ,
 בְּאֲרֵץ וְדַאי, וְלֹא בַּמַּיִם. שֶׁהִרִי אוֹתוֹ נָהַר שׁוֹפֵעַ
 וְיוֹצֵא וּמִשְׁקָה בְּלִי פְרוּד, עַד אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא
 אֲרֵץ, וּמִשָּׁם כְּתוֹב וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְגו'. וְהָעוֹף,
 וְאוֹתוֹ עוֹף, בְּאֲרֵץ הַזֶּה תְּלוּיִים וּמִשְׁקִים, וְזֶהוּ

שְׁכַתוֹב וְהַעוֹף יִרְבַּ בְּאַרְץ. קָמוּ וְהִלְכוּ. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, נִשְׁתַּף אֶת הַיָּלֵד הַזֶּה עִמָּנוּ, וְכָל אֶחָד
וְאֶחָד יֹאמֵר דְּבַר תּוֹרָה.

סדר הלימוד ליום כב אדר [יום 170 בשנה]

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, סְמִכוֹנֵי בְּאֲשִׁישׁוֹת
רַפְדוֹנֵי בַתְּפוּחִים וְגו'. הַפְּסוּק הַזֶּה הָרִי
נִתְבָּאֵר, וַיִּפֶּה. אָבֵל כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל אָמְרָה אֶת זֶה
בְּגָלוֹת. סְמִכוֹנֵי, מַה זֶה סְמִכוֹנֵי? אֵלֶּא מִי שֶׁנּוֹפֵל
צָרִיךְ לְסַמֵּךְ אוֹתוֹ, זֶהוּ שְׁכַתוֹב (תהלים קמה) סוּמֵךְ ה'
לְכָל הַנוֹפְלִים וְגו'. וּמִשׁוּם כֵּן, כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל
שֶׁנִּפְלָה, שְׁכַתוֹב (עמוס ה) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוּם,
צָרִיכָה לְסַמֵּיכָה, וְהִיא אוֹמֶרֶת סְמִכוֹנֵי. לְמִי הִיא
אוֹמֶרֶת? לְיִשְׂרָאֵל בְּנִיָּה, שֶׁהֵם עִמָּה בְּגָלוֹת.

וּבְמִדָּה? בְּאֲשִׁישׁוֹת. אֵלֶּוּ הֵם הָאֲבוֹת שֶׁמִּתְמַלְּאִים
בְּרֵאשׁוֹנָה מֵאוֹתוֹ יֵין טוֹב הַמְּשֻׁמֵּר.
וּכְשֶׁהֵם מִתְמַלְּאִים, הָרִי הַבְּרָכוֹת מְצוּיֹת אֵלֶיָּהּ
עַל יְדֵי דְרָגָה אַחַת שֶׁהִיא צְדִיקָה. וּמִי שִׁיּוּדַע לִיַּחַד
אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, אֵף עַל גַּב שְׁבָרְכוֹת לֹא
מְצוּיֹת בְּעוֹלָם, הוּא סוּמֵךְ וְסוּעֵד אֶת כְּנִסַּת
יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת.

רַפְּדוֹנֵי בַתְּפוּחִים, הַכֹּל אֶחָד כְּמוֹ שְׁאִמְרָנוּ.
 אָבֵל הַסּוּד הַזֶּה, אֲשִׁישָׁה - מְכַנְּסָה
 יַיִן. תְּפוּחַ - מוֹצִיא יַיִן, וּמְכַוֵּן רְצוֹן. וְעַל כֵּן
 אֲשִׁישׁוֹת וְתְפוּחִים. אֲשִׁישׁוֹת, לְרוֹת מַיִן.
 תְּפוּחִים, לְכַוֵּן אֶת הַרְצוֹן שֶׁהַיַּיִן לֹא יִזְקַק. וְכֹל
 זֶה לְמָה? כִּי חוֹלֵת אֶהְבֶּה אָנִי, בְּגָלוֹת. וּמִי
 שְׁמִיחַד אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, צָרִיךְ לִיחַד דִּין עִם
 רַחֲמִים וּלְהַכְלִילם כְּרָאוּי, שְׁיִתְבַּשֵּׁם וְיִתְתַּקֵּן הַכֹּל
 כְּרָאוּי, וְזֶה הַתּוֹמֵךְ אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת.

רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (דברים לב) אֲשֶׁר חִלַּב זְבַחֲיָמוֹ
 יֹאכְלוּ יִשְׁתּוּ יַיִן נִסִּיכֶם. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל
 שֶׁהֵם קְדוֹשִׁים, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לְקַדֵּשׁ
 אוֹתָם. בֹּא רְאֵה, יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים, כָּל חַיֵּי עוֹלָם
 שְׁיִוְרָשִׁים, הַכֹּל תְּלוּיִים בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם הַבָּא,
 מְשׁוּם שֶׁהוּא חַיִּים שֶׁל הַכֹּל, לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה,
 וְהוּא הַמְּקוֹם שֶׁהַיַּיִן הַמְּשֻׁמֵּר מִתְחִיל (וּנְקָרָא יַיִן),
 וּמִשֵּׁם יוֹצְאִים חַיִּים וּקְדוּשָׁה לְכֹל. וַיַּיִן שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 בְּשִׁבִיל יַיִן שֶׁל יִשְׂרָאֵל אַחַר, וְזֶה תְּלוּי בְּזֶה. שֶׁהַיַּיִן
 יִשְׂרָאֵל לְמַעַלָּה, בּוֹ נוֹטֵל חַיִּים, וּמְשׁוּם כֶּף נִקְרָא
 עַץ חַיִּים, עַץ מְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא חַיִּים, וְיוֹצְאִים
 מִשֵּׁם חַיִּים, וְעַל כֵּן מְבָרְכִים אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בַיַּיִן. וַיַּיִן שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה כְּמוֹ כֵּן.

עוֹבֵד עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, שֶׁהוּא טָמֵא, וּמִי שֶׁקָּרַב עִמּוֹ יִטְמָא כְּשִׁיקָרַב לֵיָּיִן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הֲרִי גִטְמָא, וְאָסוּר. כָּל שֶׁכֵּן אוֹתוֹ הֵיָּיִן שֶׁהוּא עוֹשֶׂה. וְלִכֵּן אֵל תֹּאמֶר שְׂזֵה הוּא בְּלִבְדּוֹ, אֲלֵא כָּל מָה שֶׁעוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה, הִכֵּל הוּא כְּעֵין דְּגִמְמָא שֶׁל מַעְלָה, כָּל שֶׁכֵּן יָיִן, שֶׁעוֹמֵד בְּמָקוֹם עַלְיּוֹן, דְּגִמְתָּ הֵיָּיִן הַמְּשֻׁמֵּר.

מִשּׁוּם כִּי יִשְׂרָאֵל שׁוֹתִים יָיִן שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁנַּעֲשֶׂה כְּרֵאוּי בְּקִדְשָׁהּ, כִּמוֹ שִׁישְׂרָאֵל לְמַעְלָה שֶׁשׁוֹתָהּ וְנִשְׂרָשׁ וּמִתְבָּרַךְ בְּאוֹתוֹ יָיִן עַלְיּוֹן קָדוֹשׁ, וְלֹא שׁוֹתִים יָיִן שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּטַמְאָה וּמִצַּד הַטַּמְאָה, שֶׁהֲרִי בּוֹ שׁוֹרָה רוּחַ הַטַּמְאָה (וְאֵינְנוּ מִצַּד יִשְׂרָאֵל). וּמִי שֶׁשׁוֹתָה אוֹתוֹ (אֲתָם), נְטִמְאָת רִחוֹ, וְהוּא גִטְמָא, וְאֵינּוּ מִצַּד שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְאֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהֲרִי אוֹתוֹ עוֹלָם הַבָּא הוּא יָיִן הַמְּשֻׁמֵּר.

יַעַל כִּן יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים צְרִיכִים לְשַׁמֵּר אֶת זֶה עַל הַכֵּל, מִשּׁוּם שֶׁנִּקְשָׁר בְּמָקוֹם הָעוֹלָם הַבָּא. וּמִשּׁוּם כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְבָּרַךְ בְּיָיִן יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר בְּכֵל, מִשּׁוּם שֶׁהוּא מְשַׁמַּח אֶת צַד הַשְּׂמֵאל, וּבִתְוֹךְ שְׂמֻחָתוֹ נִכְלָל בְּיָמִין. וּכְשֶׁהַכֵּל נַעֲשֶׂה יָמִין, אִזּוֹ הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ בְּשֻׂמְחָה, וּבְרִכּוֹת

נמצאות בכל העולמות. ובמעשה שלמה יתעורר מעשה שלמעלה, ועל כן מזמינים יין כנגד יין.

ומי שישם שהוא שמור למעלה, צריך לשמר אותו למטה, וכל שמירתו היא קדשה לישראל, ומי שפוגם אותו למטה בצד הטמאה, הוא יטמא בעולם הזה ואין לו חלק לעולם הבא, המקום ששורה אותו היין המשמר. הוא לא שמר אותו, הוא לא ישתמר לעולם הבא. הוא טמא אותו, יטמאו אותו באותו העולם, ולא יהיה לו חלק באותו יין של העולם הבא. אשרי ישראל שמקדשים את נפשם בקדשה עליונה, ושומרים מה שצריך לשמר, ומקדישים את המלך בשמירה העליונה הזו. אשריהם בעולם הזה ובעולם הבא.

פתח אותו הילד ואמר, (משלי כט) מלך במשפט יעמיד ארץ וגו'. מי המלך? זה הקדוש ברוך הוא. במשפט - זה יעקב, שהוא הכלל של האבות. ואיש תרומות, כתוב תרומת, כמו שנאמר (שמות כה) וזאת התרומה. ואיש תרומות - זה עשו, ששואל על תרומות ומעשרות כל יום, ולא עושה דבר. ואיש תרומות, שאינו

מִשְׁפָּט, שֶׁהָרִי תְרוּמָה הִיא הַסְתַּלְקוֹת הַרְחָמִים,
 מִשׁוּם זֶה לֹא בָּאָה בְּמִשְׁפָּט, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי
 יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט. וְעַל כֵּן, וַאֲישׁ
 תְרוּמוֹת יִהְרָסְנָה.

וְאִם תֹּאמַר, הָרִי דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיָה אִישׁ תְרוּמָה?
 אֲלֵא בְרַחֲמִים. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא (דָּוִד הַמֶּלֶךְ אִישׁ
 תְרוּמָה הָיָה, וְהָאָרֶץ הַתְּקִימָה בְּשִׁבְלֹו, כִּךְ הוּא וְדֹאֵי. אֲבָל הַכֹּל בְּרַחֲמִים הָיָה)
 שֶׁהָרִי כָּתוּב (ישעיה נה) חֲסִדֵי דָּוִד הַנְּאֻמָּנִים, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּדְבַק בָּזָה – נֶדְבַק בָּזָה.

בֵּא רֵאָה, כָּל יְמֵי דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיָה מִשְׁתַּדֵּל (בְּשִׁבְלֵי)
 שֶׁהַתְרוּמָה הַזֹּאת תִּתְקַשֵּׁר לְמִשְׁפָּט וַיִּזְדוּגוּ
 כְּאַחַד. (כְּדֵי שִׁתְקַיֵּם בְּאָרֶץ) בֵּא שְׁלֵמָה וְזוּג אוֹתָם כְּאַחַד,
 וְעֲמֻדָה הַלְּבָנָה בְּשִׁלְמוֹת, וְעֲמֻדָה הָאָרֶץ בְּקִיּוֹם.
 בֵּא צְדָקָהּ וְהַפְרִיד אוֹתָם, וְנִשְׁאַרָה הָאָרֶץ בְּלֹא
 מִשְׁפָּט, וְנִפְגְּמָה הַלְּבָנָה וְנִחְרְבָה הָאָרֶץ, אִזּוּ וַאֲישׁ
 תְרוּמוֹת יִהְרָסְנָה.

וּבֵא רֵאָה, שֶׁמֶן לִכְהֻנִּים, יֵינן לְלוֹוִים, לֹא מִשׁוּם
 שְׁצָרִיכִים יֵינן, אֲלֵא מִיֵּינן הַמִּשְׁמֵר שֶׁבֵּא לְצַד
 שְׁלֵהֶם כְּדֵי לְחַבֵּר הַכֹּל כְּאַחַד, וְלִשְׁמַח אֶת כָּל
 הָעוֹלָמוֹת שֶׁהַכֹּל יִמָּצֵא בָהֶם, יְמִין וּשְׂמֹאל
 כְּלוּלִים זֶה עִם זֶה, שֶׁיִּמָּצֵא בָהֶם חֲבִיבוֹת לְכֹל
 וְאֵהָבָה שֶׁל בְּנֵי הָאָמוּנָה.

מִי שְׂרָצוֹנוּ נִדְבַק בְּזֶה, הוּא שְׁלֵם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וַיִּמָּצָא כָּל יָמָיו שְׂדֵבּוּק בְּתִשׁוּבָה, הַמָּקוֹם שְׂיִינ וְשִׁמְן מְצוּיִים. אִזּוֹ לֹא יִדְבַק אַחֲרֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, לֹא לְעֶשֶׂר וְלֹא לַתְּשׁוּבָה שְׁלוֹ. וּשְׁלֵמָה הַמְּלַךְ צוּנַח עַל כָּף וְאוֹמֵר, (משלי כא) אֲהַב יַיִן וְשִׁמְן לֹא יַעֲשִׂיר, שְׁהָרִי עֶשֶׂר אַחֲרֵי יִזְדַּמֵּן לוֹ, שְׂיִהְיֶה לוֹ חֶלֶק בּוֹ וְלִהְיוֹת לוֹ חֶלֶק בְּעוֹלָם הַבָּא, הַמָּקוֹם שְׂיִינ וְשִׁמְן שׁוֹרִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. מִי שְׂאוֹהֵב אֶת הַמָּקוֹם הַזֶּה לֹא צָרִיךְ עֶשֶׂר וְלֹא רוּדֵף אַחֲרָיו. אֲשֶׁרֵי הַצְּדִיקִים שְׂמִשְׁתַּדְּלִים בְּעֶשֶׂר הָעֲלִיּוֹן כָּל יוֹם, שְׂכַתוֹב (איוב כח) לֹא יַעֲרֹכְנָה זָהָב וְזָכוּכִית וְתִמְוֹרְתָהּ כְּלִי פָז. זֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה. אַחֲרֵי כֵן, (משלי ח) לְהִנָּחִיל אֲהַבֵּי יֵשׁ וְאַצְרִתִּיהֶם אֲמַלֵּא.

עוֹד פָּתַח וְאוֹמֵר, (שמות כד) וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה עֲלֵה אֵלַי הִהָרָה וְגו'. וְהַתּוֹרָה – זוֹ תּוֹרָה שְׂבִכְתָּב. וְהַמְּצוּה – זוֹ תּוֹרָה שְׂבַעֲל פֶּה. לְהוֹרְתֶם, כְּתִיב חֶסֶר, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (שיר ג) וְאֶל חֶדֶר הוֹרְתִי. כָּאֵן יֵשׁ לְהַתְּבוּנָה, לְהוֹרְתֶם שֶׁל מִי? אִם תֹּאמְרוּ הוֹרְתֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל – לֹא כֵן, שְׁהָרִי יִשְׂרָאֵל לֹא נִזְכְּרוּ בְּכַתּוּב הַזֶּה. אֲלֵא הוֹרְתֶם שֶׁל תּוֹרָה וּמְצוּת, וּמָה הִיא? זֶהוּ (מקום) יַיִן הַמְּשֻׁמֵּר.

משום שְׁכָל כְּתִיבָה שֶׁל הַסֵּפֶר הָעֲלִיּוֹן שֶׁם שְׁרוּיָהּ, וּמִשָּׁם יֵצֵאָה תּוֹרָה, וְעַל זֶה קוֹרְאִים תּוֹרָה שְׁבִכְתָּב. וְזֶהוּ אֲשֶׁר כָּתַבְתִּי לְהוֹרְתֶם, לְהוֹרְתֶם וְדַאי. (כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וְאֵל חֹדֶר הוֹרְתִי).

תּוֹרָה שְׁבִעַל פֶּה, תּוֹרָה אַחֲרַת שְׁעוֹמְדַת עַל פֶּה. מֵהוּ פֶּה? זֶהוּ דַעַת, שֶׁהִיא פֶּה שֶׁל סֵפֶר וּכְתִיבָה. וְתוֹרָה זוֹ הִיא תּוֹרָה אַחֲרַת, שְׁנִקְרְאָת תּוֹרָה שְׁבִעַל פֶּה, שֶׁהִיא עוֹמְדַת עַל אוֹתוֹ הַפֶּה שֶׁהוּא תּוֹרָה שְׁבִכְתָּב. מִשּׁוּם כֵּן הִתְעַלָּה מִשָּׁה בְּכָל, עַל כָּל הַנְּבִיאִים הַנְּאֻמָּנִים, שְׁכָתוּב וְאַתְנָה לָךְ, דּוֹקָא לָךְ.

כְּתוּב (מִשְׁלֵי כ"ח) הֵגוּ סִיגִים מִכֶּסֶף וַיֵּצֵא לְצַרְף כְּלִי. הֵגוּ רָשַׁע לְפָנַי מֶלֶךְ וַיִּכּוֹן בַּחֲסֵד כֶּסֶאוֹ. בֹּא רְאֵה, בְּשַׁעַה שְׁמִתְרַבִּים הָרָשָׁעִים בְּעוֹלָם, כֶּסֶאוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ נִתְקַן בְּדִין, וְנִטְמָא (וְנִשְׁאָב) (וְעוֹמֵד) בְּדִין, וְשִׁלְהִבוֹתָיו שׁוֹרְפוֹת אֶת הָעוֹלָם. וּבְשַׁעַה שְׁהָרָשָׁעִים עוֹבְרִים מִן הָעוֹלָם, אֲזוּ וַיִּכּוֹן בַּחֲסֵד כֶּסֶאוֹ. בַּחֲסֵד וְלֹא בְּדִין. מֵה מִשְׁמַע?

מִשְׁמִיעַ שֶׁהָעוֹלָם הִתְחַתּוֹן תְּלוּי בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן לְפִי דְרָכֵי הָעוֹלָם הִתְחַתּוֹן. וַיִּכּוֹן בַּחֲסֵד כֶּסֶאוֹ, מִי שְׁרוּצָה לְבָרֵךְ

אותו, לְהִתְקִין אֶת כְּסָאוֹ בְּחֶסֶד וְלֹא בְּדִין. מֵה מִשְׁמַע? שְׂכַאֲשֶׁר נִכְנַס לְבֵית הַמְּקֻדָּשׁ, שְׂיִכְנַס בְּחֶסֶד שֶׁהוּא מִים, וְלֹא יִכְנַס בֵּינָן שְׁשׁוֹתָהּ, שֶׁהוּא גְבוּרָה. יִכְנַס בְּזוֹה (דְּבַר) בְּמִים, וְאֵל יִכְנַס בֵּינָן.

בְּאוֹ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק וְנִשְׁקוּ רֵאשׁוּ, וּמֵאוֹתוֹ הַיּוֹם לֹא נִפְרַד מִבֵּית רַבִּי יְהוּדָה, וּכְשֶׁהָיָה נִכְנַס לְבֵית הַמְּדֻרָשׁ, הָיָה עוֹמֵד רַבִּי יְהוּדָה לְפָנָיו. אָמַר, לְמַדְתִּי מִמֶּנּוּ דְבַר, וְרֵאוּי לְנִהַג בּוֹ כְּבוֹד. אַחַר כֵּן הִתְעַלָּה בֵּין הַחֲבֵרִים, וְהָיוּ קוֹרְאִים לוֹ רַבִּי יִיסָא, רֵאשׁ הַפְּטִישׁ הַמְּשַׁבֵּר סְלָעִים וּמוֹצִיא שְׁלֵהָבוֹת לְכָל צַד. וְהָיָה רַבִּי אֶלְעָזָר קוֹרֵא עָלָיו, (יִרְמִיָּה א) בְּטָרָם אֶצְרִף בְּבִטָּן יִדְעָתִיךָ.

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֵל אֶהֱרֹן לֵאמֹר אֲלֵיהֶם זֹאת הַחֲזִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ וְגו'. מֵה שׁוֹנָה כָּאֵן אֶהֱרֹן? אֶלָּא מִשּׁוּם שֶׁהוּא עוֹמֵד תָּמִיד לְהַפְרִיד בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר, שְׂכַתּוֹב לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר.

רַבִּי אַבָּא פִתַּח וְאָמַר, (תהלים לד) מִי הָאִישׁ הֶחְפֵּץ חַיִּים וְגו', נִצֵּר לְשׁוֹנֵף מָרַע וְגו', סוּר מָרַע וְגו'. וְכַתּוּב, (משלי כא) שִׁמְר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ וְגו'. מִי

הַאִישׁ הַחֹפֵץ חַיִּים, אֵיזָה חַיִּים? אֲלֵא אֵלֹו חַיִּים
 שְׁנִקְרָאִים הָעוֹלָם הַבָּא, וְהַחַיִּים שׁוֹרִים שָׁם. וְעַל
 כֵּן שְׁנִינוּ, עֵץ חַיִּים הוּא עֵץ מֵאוֹתָם הַחַיִּים, הָעֵץ
 שְׁנִטַּע בְּאוֹתָם חַיִּים, וְעַל כֵּן כָּתוּב מִי הַאִישׁ
 הַחֹפֵץ חַיִּים.

אוהב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב, מִי הַיָּמִים? אֲלֵא זֶהוּ
 שְׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ, שְׁאוּחַז בְּאוֹתָם
 יָמִים עֲלִיוֹנִים, שְׁנִקְרָאוּ יָמֵי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ.
 יָמֵי הַשָּׁמַיִם וְדָאֵי, עַל הָאָרֶץ וְדָאֵי. מִי שְׁרוּצָה
 חַיִּים שְׁלִמְעָלָה, שְׁיִהְיֶה לוֹ חֶלֶק בָּהֶם. וּמִי שְׁרוּצָה
 יָמִים עֲלִיוֹנִים לְהַדְבִּק בָּהֶם וְלֶאֱהֹב אוֹתָם – יִשְׁמַר
 פִּיּוֹ מִהַכֵּל, יִשְׁמַר פִּיּוֹ וְלִשְׁוֹנוֹ, וְיִשְׁמַר פִּיּוֹ מִמֶּאֱכָל
 וּמִשְׁתֵּה שְׁמִטָּמְאִים אֶת הַנֶּפֶשׁ וּמְרַחֲקִים אֶת
 הָאָדָם מֵאוֹתָם חַיִּים וּמֵאוֹתָם יָמִים, וְיִשְׁמַר (פִּיּוֹ
 וְלִשְׁוֹנוֹ) לְשׁוֹנוֹ מִדְּבָרִים רָעִים שְׁלֵא יִטְמֵא בָּהֶם,
 וְיִתְרַחֵק מֵהֶם, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ חֶלֶק בָּהֶם.

בא רָאֵה, פֶּה וְלִשׁוֹן, כֶּךָ נִקְרָא מְקוֹם (אֲחֵר) עֲלִיוֹן,
 וּמִשׁוֹם כֶּךָ לֹא יִפְגַּם אָדָם אֶת פִּיּוֹ וְלִשְׁוֹנוֹ,
 וְכָל שְׂכֵן לְטִמְאָה אֶת נַפְשׁוֹ וְעֶצְמוֹ, מִשׁוֹם שְׁנִטְמֵא
 הוּא בְּעוֹלָם הָאֲחֵר, וְהָרִי בְּאֶרְנוֹ.

זאת הַחֲתִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל הַבְּהֵמָה וְגו'.
 הַפְּסוּק הַזֶּה אֵין רֵאשׁוֹ סוּפוֹ וְאֵין סוּפוֹ

ראשו. זאת החֲחִיָּה, בְּהִתְחַלָּה, וְאַחַר כֵּן מְכַל
הַבְּהֵמָה? אֵלָּא אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּכָל
זְמַן שִׁישְׂרָאֵל שׁוֹמְרִים עַל נַפְשָׁם וְאֵת עֲצָמָם
שֶׁלֹּא לְטַמֵּא אוֹתָם, וְדַאי זֹאת הַחֲחִיָּה אֲשֶׁר
תֹּאכְלוּ, יִהְיוּ מְצוּיִים בְּקִדְשָׁה עֲלִיוֹנָה, לְהִדְבֵּק
בְּשָׂמִי, בְּבַחֲרִיה שֶׁל אוֹתָהּ בְּהֵמָה שֶׁבַּחֲרָתִי לָכֶם
לְאָכֹל, אֶל תִּטְמְאוּ בָהֶם, וְתִהְיוּ דְבָקִים בְּשָׂמִי.
וְכֵן זְמַן שֶׁאֵינֶם שׁוֹמְרִים אֶת נַפְשָׁם וְאֵת עֲצָמָם
מִמֵּאֲכָל וּמִשֶּׁתָּה, הֵם יִדְבְּקוּ בְּמָקוֹם אַחֵר
טַמֵּא לְהִטְמֵא בָהֶם. וּמִשׁוֹם כֵּן כָּתוּב, זֹאת הַחֲחִיָּה
אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מְכַל, מְכַל וְדַאי, שֶׁהוּא סוּד הַשֵּׁם
הַקְּדוּשׁ לְהִדְבֵּק בּוֹ. מְכַל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל הָאָרֶץ,
מִשׁוֹם שֶׁהָאֲכָל שֶׁל הַבְּהֵמָה הַזֶּה נִמְצָא טְהוֹר, וְלֹא
יִטְמֵא אֶתְכֶם, וְיִהְיֶה לָכֶם חֵלֶק בְּשָׂמִי לְהִדְבֵּק בּוֹ.
וְעוֹד, זֹאת הַחֲחִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ – בְּפִרְעָה כָּתוּב
(שְׁמוֹת ז') בְּזֹאת תִּדְעַ עַיִן ה' הִרִי זֹאת
כְּנֻגְדָהּ, לְהַפְרֵעַ מִמֶּךָ. אֵף כֵּן זֹאת הַחֲחִיָּה אֲשֶׁר
תֹּאכְלוּ מְכַל הַבְּהֵמָה, הִרִי זֹאת כְּנֻגְדְכֶם לְהַפְרֵעַ
מִכֶּם אִם תִּטְמְאוּ אֶת נַפְשְׁכֶם. מָה הַטְעַם? כִּי
הַנְּפִשׁוֹת הֵן מִמְּנָה, וְאִם אַתֶּם תִּטְמְאוּ אֶת אוֹתָהּ
שְׁלֵה, הִרִי זֹאת כְּנֻגְדְכֶם. אִם לְטוֹב – הִיא עוֹמְדַת
אֵלֵיכֶם. וְאִם רַע – הִיא עוֹמְדַת אֵלֵיכֶם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, זֹאת הַחֲזִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל הַבְּהֵמָה, מִכָּל אוֹתָם הָאֲחוּזִים מֵהֶצֶד הַזֶּה, מִתֵּר לָכֶם לֶאֱכֹל, וְכֹל אוֹתָם שְׁלֵא בָאוֹת מִצֵּד הַזֶּה, אֲסוּר לָכֶם לֶאֱכֹל. מִשּׁוּם שֵׁישׁ בְּהֵמוֹת מִצֵּד זֶה, וַיֵּשׁ שְׁבָאוֹת מִצֵּד אַחַר הַטָּמֵא. וְהִסִּימָן שְׁלֵהֶם – שְׁכָתוּב כֹּל מִפְּרֶסֶת פְּרֶסֶה. וְלִמְדֵנוּ שְׁכָלָם רְשׁוּמִים, וְאֵת כָּלֶם רָשָׁם הַכְּתוּב. וּמִשּׁוּם כֶּךָ, כָּל מִי שְׁאוּכַל מֵאוֹתָם שְׁבָאִים מֵהֶצֶד הַטָּמֵא הַזֶּה, הוּא נִטְמָא בָהֶם, וּמִטְמָא אֶת נַפְשׁוֹ שְׁבָאָה מִצֵּד טְהוֹר.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, כָּלֶל שֶׁל הַכֹּל – כָּמוֹ שֵׁישׁ עֲשָׂרָה כְּתָרִים שֶׁל אֲמוּנָה לְמַעְלָה, כֶּךָ יֵשׁ עֲשָׂרָה כְּתָרִים שֶׁל כְּשָׁפִים טְמֵאִים לְמַטָּה. וְכֹל מֵה שְׁבָאָרֶץ, מֵהֶם אֲחוּזִים בְּצֵד הַזֶּה, וּמֵהֶם אֲחוּזִים בְּצֵד הַהוּא.

וְאִם תֹּאמַר, וְהֵעֵז הַזֶּה, שְׁשׁוּרָה עָלֶיהָ רוּחַ טְמֵאָה? לֹא כֶּךָ. שְׁאֵם רוּחַ טְמֵאָה שׁוּרָה בָּהּ, אֲזִי אֲסוּר לָנוּ לֶאֱכֹל. אֲלֵא שְׁעוּבָרִים בְּתוֹכָן וְנִרְאִים כְּנִגְדָן, וְלֹא שׁוּרִים לְדוֹר בָּהֶן, שְׁכָאֲשֶׁר הֵם שׁוּרִים, רוּחַ אַחֲרֵת עוֹבְרֵת עָלֵיהֶן, וְנִפְרָדִים מֵעֲצָמָן. וּמִשּׁוּם כֶּךָ נִרְאוֹת כְּנִגְדָן וּמִקְטָרְגוֹת

בְּתוֹכָן, וְלֹא שׁוֹלְטוֹת בְּעֶצְמָן, וְלִכְן מִתָּר לָנוּ
לֵאכֹל אוֹתָן.

בא רֵאָה, פִּיּוֹן שֶׁהֵן בָּאוֹת לְשֵׁלֵט בָּהֵן, עוֹבְרֹת
רוּחַ אַחַת, זוֹקְפוֹת עֵינַיִם וְרוֹאוֹת אֶת
רְשׁוּמֵיהֶן וְנִפְרָדִים מֵהֶן, אֲבָל נִרְאִים כְּנִגְדָן, וְלֹא
אֲסוּרִים לָנוּ לְמֵאֲכֹל.

בין בְּבִהְמוֹת, בֵּין בְּחִיּוֹת, בֵּין בְּעוֹפוֹת, בֵּין דְּגֵי
הַיָּם, בְּכֻלָּם נִרְאִים יָמִין וּשְׂמָאל (רַחֲמִים וְדִין),
וְאֵת כָּל מִי שֶׁבָּא מִצַּד הַיָּמִין (מִצַּד הַרַחֲמִים) מִתָּר לָנוּ
לְמֵאֲכֹל. וְכֹל אוֹתָם שֶׁבָּאִים מִצַּד הַשְּׂמָאל (מִצַּד הַדִּין),
אֲסוּרִים כָּלָם לָנוּ לְמֵאֲכֹל, מִשׁוּם שֶׁהַדְּרָגָה (שְׁעֵצִים)
שֶׁל כָּלֵם טְמֵאָה, וְכֻלָּם טְמֵאִים, וְרוּחַ טְמֵאָה
שְׁרוּיָה בְּתוֹכָם וְגֵרָה בָּהֶם. וְלִכְן רוּחַ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל
יִשְׂרָאֵל לֹא תִתְעַרֵּב בָּהֶם וְלֹא תִטְמָא בָּהֶם, כִּדִּי
שִׁימְצָאוּ קְדוּשִׁים וַיִּוָּדְעוּ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. אֲשֶׁרִי
חָלַקְתִּי שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַמֶּלֶךְ הַקְּדוּשׁ רוֹצֵה בָּהֶם
וְרוֹצֵה לְטַהֵר אוֹתָם וּלְקַדֵּשׁ אוֹתָם עַל הַכֹּל, מִשׁוּם
שֶׁהֵם אַחֲזוּזִים בּוֹ.

בא רֵאָה, כְּתוּב (יִשְׁעִיָּה מֵט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ
אֶתְפָּאֵר. אִם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְפָּאֵר
בְּיִשְׂרָאֵל, אֵיךְ בָּאִים לְהִטְמָא וּלְהִדְבֵּק בְּצַד

הטמאה? ועל זה כתוב והתקדשתם והייתם קדשים כי קדוש אני. ולא (אל) תשקצו את נפשתיכם וגו'. מי (שיושב) שהוא בדמות המלך, לא צריך להפריד מדרכי המלך, משום כך רשם הקדוש ברוך הוא את ישראל כל אותם שבאים מצד זה, וכל אותם שבאים מצד אחר. אשרי חלקם של ישראל, שכתוב בהם (שם סא) כל ראייהם יכירום כי הם זרע ברוך ה'. ברוך ה' ממש, ברוך ה' בכל.

ובא ראה, כל מי שאוכל מאותם מאכלים אסורים, נדבק בצד האחר, ומתעב נפשו ועצמו, ורוח טמאה שורה עליו, ומראה את עצמו שאין לו חלק באלוה העליון, ולא בא מהצד שלו ולא נדבק בו. ואם יצא כך מהעולם הזה, אוחזים בו כל אותם האחוזים בצד (שבא מצד) הטמאה, ומטמאים אותו ודנים אותו כאדם שהוא נתעב של רבוננו, נתעב בעולם הזה ונתעב בעולם הבא.

ועל זה כתוב ונטמתם בם, בלי א', שלא נמצאת רפואה לתועבתו, ולא יוצא מטמאתו לעולמים. אוי להם! אוי לנפשם, שלא ידבקו בצרור החיים לעולמים, שהרי נטמאו! אוי

לְעֵצְמָם! עֲלֵיהֶם כָּתוּב (ישעיה טו) כִּי תוֹלְעֶתֶם לֹא
תָמוּת וְגו', וְהָיוּ דְרָאוֹן לְכָל בֶּשָׂר. מַה זֶה דְרָאוֹן?
סֶרְחוֹן. מִי גָרַם לוֹ? אוֹתוֹ הֵצֵד שְׁנֵדְבָק בּוֹ.

יִשְׂרָאֵל בָּאִים מֵצֵד הַיָּמִין. אִם נִדְבָקִים בְּצֵד
הַשְּׂמָאל, הָרִי פּוֹגְמִים אֶת הֵצֵד הַזֶּה,
וּפּוֹגְמִים אֶת עֵצְמָם, וּפּוֹגְמִים אֶת נַפְשָׁם, פְּגוּמִים
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּפְגוּמִים בְּעוֹלָם הַבָּא. כָּל שֶׁפֶן מִי
שְׁנֵדְבָק בְּצֵד הַטְּמָאָה, שֶׁהַכֹּל אָחוּז זֶה בְּזֶה,
וְכָתוּב (דברים יד) כִּי עִם קְדוֹשׁ אֲתָה לֵה' אֱלֹהֶיךָ וְגו'.

רַבִּי יוֹסִי פָתַח וְאָמַר, (קהלת ו) כָּל עֲמַל אָדָם לְפִיּהוּ
וְגו'. הַסֵּתֶפְלֵתִי בְּדַבְרֵי שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, וְכֹלָם
אָחוּזִים בְּחֻכְמָה עֲלִיוֹנָה. כָּל עֲמַל אָדָם לְפִיּהוּ,
הַפְּסוּק הַזֶּה בְּשָׁעָה שְׁדָנִים אֶת הָאָדָם בְּאוֹתוֹ
הָעוֹלָם כָּתוּב. כָּל אוֹתוֹ הַדִּין, וְכֹל מַה שְּׁסוּבֵל
בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם וְנוֹקְמִים מִמֶּנּוּ נִקְמַת הָעוֹלָם –
לְפִיּהוּ, בְּשִׁבִיל פִּיּהוּ שְׁלֹא שָׁמַר אוֹתוֹ וְטָמָא אוֹתוֹ
אֶת נַפְשׁוֹ, וְלֹא נִדְבָק לְצַד הַחַיִּים לְצַד הַיָּמִין. וְגַם
הַנֶּפֶשׁ לֹא תִמְלָא, לֹא תִשְׁתַּלֵּם דִּינָהּ לְעוֹלָם
וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים. דָּבָר אַחֵר לֹא תִמְלָא, לֹא
תִשְׁתַּלֵּם לְעֵלוֹת לְמִקוּמָה לְעוֹלָמִים, מִשּׁוּם שֶׁהָרִי
הִיא נְטִמָּאָה וְנִדְבָקָה לְצַד הָאֲחֵר.

רבי יצחק אָמר, כָּל מִי שֶׁנִּטְמָא בְהֶם, כְּאֵלוֹ
 עֶבֶד לְעִבּוּדָה זָרָה, שֶׁהִיא תּוֹעֵבַת ה',
 וְכָתוּב לֹא תֹאכַל כָּל תּוֹעֵבָה. מִי שֶׁעוֹבֵד לְעִבּוּדָה
 זָרָה, יוֹצֵא מִצַּד הַחַיִּים, יוֹצֵא מֵרְשׁוֹת הַקִּדְשָׁה
 וְנִכְנָס לְרְשׁוֹת אַחֲרָת. אֲפִי מִי שֶׁנִּטְמָא בְּמֵאֲכָלוֹת
 הַלָּלוּ, יוֹצֵא מִצַּד הַחַיִּים, וְיוֹצֵא מֵרְשׁוֹת הַקִּדְשָׁה
 וְנִכְנָס לְרְשׁוֹת אַחֲרָת. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שֶׁנִּטְמָא
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וְלָכֵן כָּתוּב וְנִטְמָתֶם
 בָּם בְּלִי א'.

וְכָתוּב (ויקרא כ) וְלֹא תִשְׁקָצוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם
 בַּבְּהֵמָה וּבַעוֹף וּבְכָל אֲשֶׁר תִּרְמַשׁ
 הָאֲדָמָה אֲשֶׁר הִבְדַּלְתִּי לָכֶם לְטֵמָא. מַה זֶה
 לְטֵמָא? לְטֵמָא אֶת הָעַמִּים עוֹבְדֵי עִבּוּדָה זָרָה,
 שֶׁהָרִי הֵם טֵמְאִים, וְהֵם בָּאִים מִצַּד הַטְּמָאָה, וְכָל
 צַד נִדְבֵק בְּמִקוּמוֹ.

רבי אלעזר הָיָה יוֹשֵׁב לִפְנֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן אֲבִיו.
 אָמַר לוֹ, זֶה שֶׁשָּׁנִינוּ עֲתִיד הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְטַהֵר אֶת יִשְׂרָאֵל, בְּמָה? אָמַר לוֹ, בְּמָה
 שֶׁכָּתוּב (יחזקאל לו) וְזִרְקָתִי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים
 וּטְהַרְתֶּם וְגו'. כִּיּוֹן שֶׁנִּטְמָא הַיָּם מִתְקַדְּשִׁים,
 וְיִשְׂרָאֵל שֶׁנִּדְבָּקִים בְּקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָאוּ
 קִדְּשׁ, שֶׁכָּתוּב (ירמיה ב) קִדְּשׁ יִשְׂרָאֵל לְה' רֵאשִׁית

תְּבוֹאֲתָהּ, וְכָתוּב (שמות כו) וְאֲנָשִׁי קִדְשׁ תִּהְיוּן לִי.
 אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר
 עֲלֵיהֶם, (ויקרא כו) וְהֵייתֶם לִי קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אָנִי
 ה', מְשׁוּם שֶׁכָּתוּב וְבוֹ תִדְבֹק, וְכָתוּב (תהלים קמז) לֹא
 עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בַּל יִדְעוּם הַלְלוּיָהּ.

רַעְיָא תְּהֵימָנָא

דְּגִיּוֹם וְחֻגְבִּים אֵינָם טְעוּנִים שְׁחִיטָה, אֶלָּא
 אֲסִיפְתָם הִיא הַמִּתְרַת אוֹתָם. כֶּף מוֹרֵי
 הַיְשִׁיבָה, אֵין צְרִיכִים שְׁחִיטָה, אֶלָּא שְׁנֵאמַר בָּהֶם
 (בראשית מט) וַיִּגְוַע וַיֵּאָסֶף אֶל עַמּוּיוֹ. מַה דְּגֵי הֵיִם
 חִיּוֹתָם בָּיִם, אֶף תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים בְּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה
 חִיּוֹתָם בַּתּוֹרָה, וְאִם נִפְרָדִים מִמֶּנָּה, מִיָּד מֵתִים.
 (תנאי) תְּנִינֵי הַמְּשָׁנָה, שְׂבָה הַתְּרַבּוֹ כְּדֵגֵי הֵיִם, וְאִם
 אֵלוֹ שְׂבִיבָשָׁה יַעֲלוּ לַמַּיִם וְלֹא יוֹדְעִים לָשׁוּט, הֵם
 מֵתִים. אֲבָל אָדָם (שֶׁהֵם בְּעֲלֵי קַבְלָה, הֵלְלוּ שְׁלֹמַעֲלָה), שֶׁהוּא
 לְמַעַלָּה מִכָּלֶם, נֵאמַר בּוֹ (בראשית א) וַיְרִדּוּ בְדַגַּת הֵיִם
 וּבַעוֹף הַשָּׁמַיִם.

שְׂאוֹתָם מוֹרֵי הַמְּשָׁנָה, הַתְּנִינִים, הַתְּנִין הַגָּדוֹל,
 נֶחֱשׁ בְּרִיחַ, כְּנֶגֶד וְהַבְּרִיחַ הַתִּיכָן בְּתוֹךְ
 הַקְּרָשִׁים, בְּזִמְן שֶׁהַתְּנִינִים, בְּעֲלֵי הַמְּשָׁנָה, יֵשׁ
 מַחֲלָקָת וּמִקְשִׁים זֶה עַל זֶה, בּוֹלַע אֶת חֲבֵרוֹ, וְזֶה
 תְּלַמִּיד קָטָן שֶׁלֹא הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה וּמוֹרָה, חִיָּה

מיתה. ואם הם שוים זה לזה ויש בהם מחלקת
וקשיה, נאמר בהם (לבסוף) (במדבר כא) את והב
בסופה, ופרשוה - אהבה בסופה. (עד כאן רעיא מהימנא).

פְּרִשְׁתַּ תְּזַרְיעַ

(דף מב ע"א - דף נב ע"ב)

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר אִשָּׁה כִּי תְזַרְיעַ וַיִּלְדָּה
זָכָר וְגו'. רַבִּי אֶלְעָזָר פָּתַח, (שיר ג) עַל
מִשְׁכָּבִי בַּלַּיְלוֹת בְּקִשְׁתִּי וְגו'. עַל מִשְׁכָּבִי?
בְּמִשְׁכָּבִי הֲיֵה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! מַה זֶה עַל מִשְׁכָּבִי?
אֲלָא כְּנִסְתַּ יִּשְׂרָאֵל אֲמַרָה לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וּמִבְּקִשְׁתַּ מִּמֶּנּוּ עַל הַגְּלוּת, מְשׁוּם שֶׁהִיא יוֹשֶׁבֶת
בֵּין שְׂאֵר הָעַמִּים עִם בְּנֵיהֶּ וְשׁוֹכֶבֶת לְעַפְּרָה. וְעַל
שֶׁהִיא שׁוֹכֶבֶת בְּאַרְץ טְמֵאָה אַחֲרַת, אוֹמְרַת: עַל
מִשְׁכָּבִי אֲנִי מִבְּקִשְׁתַּ, שְׂאֲנִי כּוֹאֶבֶת (שׁוֹכֶבֶת) בְּגָלוּת,
וְעַל זֶה - בְּקִשְׁתִּי אֵת שְׂאֵהְבָה נִפְשִׁי, וְלִהְיוֹצִיא
אוֹתִי מִמֶּנּוּ.

בְּקִשְׁתִּיו וְלֹא מְצֵאתִיו, שְׂאִין דְּרַכּוּ לְהַזְדַּוּג עִמִּי
אֲלָא בְּהִיכְלוּ, קְרֵאתִיו וְלֹא עָנְנִי.
שֶׁהִנֵּה בֵּין עַמִּים אַחֲרִים אֲנִי יוֹשֶׁבֶת, וְאִין
שׁוֹמְעִים אֵת קוּלוֹ אֲלָא בְּנִיו, שְׁכָתוּב (דברים ד)
הִשְׁמַע עִם קוֹל אֱלֹהִים וְגו'.

רבי יצחק אומר, על משכבי בלילות – אַמְרָה כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, על משכבי התרעמתי לפניו, שְׁהִיָּה מְזוּדָג עִמִּי לְשִׂמְחָה אוֹתִי וּלְבָרֶךְ אוֹתִי בְּשִׂמְחָה שְׁלֵמָה. שְׂכַף שְׁנִינוּ, שְׁמִזְזוּג שֶׁל הַמֶּלֶךְ עִם כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל כְּמָה צְדִיקִים יִרְשׁוּ יִרְשֵׁת נְחֻלָּה הַקְּדוּשָׁה, וְכֵמָה בְּרָכוֹת נִמְצְאוֹת בְּעוֹלָם.

רבי אבא הָיָה הוֹלֵךְ לְכַפֵּר קִנְיָא (בסחורה) לְמַעַרְת לוד, וְהָיוּ עִמִּי רַבֵּי יוֹסִי וְרַבֵּי חִיָּיא. אָמַר רַבֵּי יוֹסִי, כְּתוּב (משלי יב) אִשֶׁת חֵיל עֲטָרַת בְּעָלָהּ וְגו'. אִשֶׁת חֵיל – זֶה כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. וְכִרְקַב בְּעֲצָמוֹתָיו מְבִישָׁה – אֵלּוּ (זו הָאֲמוּנָה שֶׁל שְׂאֵר) הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה שְׂאִין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יָכוֹל לְסַבֵּל אוֹתָם בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ב) וְאָקוּץ בָּם. כְּאוֹתָם קוֹצִים וְדֹרְדָרִים שְׂדוּחֻקִּים אֶת הָאָדָם וְלֹא יָכוֹל לְסַבֵּל אוֹתָם.

אמר רבי אבא, כִּן זֶה וְדָאֵי. אִשֶׁת חֵיל – זֶה כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, שְׁהִיא הַגְּבֵרַת מְכֻמָּה חֵילוֹת וְכֵמָה מַחֲנוֹת שְׁנִמְצָאִים בְּעוֹלָם. עֲטָרַת בְּעָלָהּ – כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר עֲטָרַת תְּפָאֶרֶת, וְהַכֵּל אֶחָד. (ל"ג אִשֶׁת חֵיל – זֶה כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, שְׁהִיא בְּזוּוּג הַמֶּלֶךְ הוֹצִיאָה כְּמָה חֵילוֹת, כְּמָה מַחֲנוֹת, כְּמָה צְדִיקִים בְּעוֹלָם, וְכֵלָם נִקְרְאִים בְּנִים לְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלְכְנִסַּת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (דברים יד) בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם) עַד שְׁהִיוּ

הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי אַבָּא, כָּל אֶחָד יֹאמַר דְּבַר
בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל.

רַבִּי אַבָּא פָּתַח וְאָמַר, אֵשֶׁת חֵיל מִי יִמְצָא – זו
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא אֵשֶׁת חֵיל, כְּמוֹ
שֶׁאִמְרָנוּ. מִי יִמְצָא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר אֲשֶׁר יִמְצָא
אֶתְכֶם בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים. (ל"ג מִי יִמְצָא – לְהַגִּיחַ בּוֹ קָרֵב) מִי
יִמְצָא – מִי יִזְכֶּה לֵהִיּוֹת עִמָּה בְּשָׁלְמוֹת וּלְהִמְצָא
עִמָּה תָּמִיד.

וְרַחֲוֹק מִפְּנִינִים מְכָרָה, מְכָרָה?! מְקַחָה הֲיִיהָ
צָרִיף לֵהִיּוֹת! אֵלָּא לְכֹל אוֹתָם שְׁלֵא
נִדְבְּקוּ עִמָּה בְּשָׁלְמוֹת וְלֹא שְׁלָמִים עִמָּה, הִיא
מְכָרָה אוֹתָם וְהִסְגִּירָה אוֹתָם בְּיַד עַמִּים אַחֲרִים,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיַּעֲזְבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת ה', וַיִּמְכְּרוּ
אֶתְם בְּיַד סִיסְרָא. וְאִזּוֹ הִתְרַחֲקוּ כָּלֵם מֵאוֹתָן
פְּנִינִים עֲלִיוֹנוֹת קְדוּשׁוֹת, שְׁלֵא יְהֵא חֶלֶק בָּהֶן.
זֶהוּ שְׁפָתוֹב וְרַחֲוֹק מִפְּנִינִים מְכָרָה.

רַבִּי חֲיִיא פָּתַח בְּפִסּוּק אַחֲרָיו וְאָמַר, בְּטַח בָּה
לֵב בַּעֲלָה וְשָׁלַל לֹא יַחְסֹר, בְּטַח בָּה לֵב
בַּעֲלָה – זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁמְשׁוּם כֶּף מִנָּה
אוֹתָהּ עַל הָעוֹלָם לְהַנְהִיג אוֹתוֹ, כָּל כְּלֵי הַזִּין שְׁלוֹ
הַפְּקִיד בְּיַדֶּיהָ, וְכָל אוֹתָם לוֹחֲמֵי הַקָּרֵב, וְעַל כֵּן
וְשָׁלַל לֹא יַחְסֹר.

רבי יוסי פתח בפסוק אחריו ואמר, גמלתהו טוב ולא רע כל ימי חייה. גמלתהו טוב, היא הזמינה טוב לעולם, הזמינה טוב להיכל המלך ולבני היכלו. ולא רע, משום שכתוב (בראשית ב) ועץ הדעת טוב ורע. מתי טוב? בזמן שאותם ימי השמים מאירים עליה ומזדווגים עמה כראוי, שהם ימי חייה. משום שעץ החיים שולח לה חיים ומאיר לה, ובאותו זמן – גמלתהו טוב ולא רע. אמר רבי אבא, יפה הוא, וכל הפסוקים נאמרו על כנסת ישראל.

אשה כי תזריע. שנינו, אשה מזרעת תחלה, יולדת זכר. רבי אחא אמר, הרי שנינו שהקדוש ברוך הוא גזר על הטפה ההיא אם היא זכר אם היא נקבה, ואתה אומר אשה מזרעת תחלה יולדת זכר? אמר רבי יוסי, ודאי שהקדוש ברוך הוא מבחין בין טפה של זכר ובין טפה של נקבה, ומשום שמבחין בה, גוזר עליה אם תהיה זכר או נקבה.

אמר רבי אחא, וילדה זכר – וכי פיון שמזרעת יולדת, שכתוב וילדה? (אלא) הפסוק הזה כן היה צריך להיות: אשה כי תהר וילדה זכר. (תזריע ויהיה זכר) מה זה כי תזריע וילדה? אמר רבי

יוסי, אשה, מיום שמתעברת עד היום שמולידה, אין לה בפיה אלא הילוד שלה אם יהיה זכר, ועל כן - אשה כי תזריע וילדה זכר.

אשה כי תזריע. רבי חזקיה פתח, מה רבו מעשיה ה', כמה רבים מעשי המלך הקדוש בעולם. משל לאדם שלקח בידו כמה זרעים יחד, וזרע אותם בפעם אחת, ואחר כך יוצא כל אחד ואחד לבדו. כך הקדוש ברוך הוא עשה מעשיו בחכמה, ובחכמה נטל הכל יחד וזרע אותם, ואחר כך יצאו כל אחד ואחד בזמנו. זהו שכתוב (תהלים קד) כלם בחכמה עשית.

אמר רבי אבא, מה רבו מעשיה ה', כמה רבים מעשי המלך הקדוש, וכלם סתומים בחכמה. זהו שכתוב כלם בחכמה עשית. כלם כלולים בחכמה, ולא יוצאים החוצה אלא בשבילים ידועים כלפי הבינה, ומשם נעשים הכל ונתתקנים. זהו שכתוב (משלי כד) ובתבונה יתכונן, ועל זה - כלם בחכמה עשית, בבינה.

מלאה הארץ. הארץ - זו כנסת ישראל, שמשם הכל מתמלא, כמו שנאמר (קהלת א) כל הנחלים הלכים אל הים וגו'. קניינה - שהיא

מוציאה אותם אחר כף. זהו שפכתוב (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, בה' בראם. משום כף, מלאה הארץ קניינה.

בא ראה, בשעה שאדם בא להתקדש להזדווג בנקבתו (בכונה) ברצון קדוש שלו, מתעוררת עליו רוח (אחרת) קדושה, כלולה זכר ונקבה, ורומז הקדוש ברוך הוא לשליח אחד הממנה על הריונות בני האדם, ומפקיד בידו אותה הרוח, ומודיע לו לאיזה מקום יפקד אותו. זהו שפכתוב (איוב ג) והלילה אמר הרה גבר. הלילה אמר לאותו ממנה: הרה גבר מפלוני. והקדוש ברוך הוא מפקיד לו, את אותה הרוח, כל מה שמפקיד, והנה פרשוה.

אז יורדת רוח, וצלם אחד עמה, אותו שעומד בדיוקנו למעלה, באותו צלם נברא (התגדל), באותו צלם הולך בעולם הזה. זהו שפכתוב (תהלים טז) אך בצלם יתהלך איש. בעוד שהצלם הזה נמצא עם האדם, בצלם שלו עומד בעולם הזה, שמתחברים כאחד (נמצא עמו אדם עומד בעולם הזה, ושנים הם שמתחברים כאחד) הוא עומד בעולם הבא, ושנים הם שמתחברים יחד. ושלמה המלך מזהיר את בני

הָאָדָם וְאוֹמֵר, (שיר ב) עַד שְׁיִפּוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ
הַצִּלָּלִים, שְׁנַיִם.

וּבַסֵּפֶר הַכְּשָׁפִים שֶׁל אֲשֶׁמְדָאֵי מְצָאנוּ, שְׁאוֹתָם
שְׂיֻדְעִים (שְׂרוּצִים) לְכַשֵּׁף כְּשָׁפִים מְצַד
הַשְּׂמָאל וְלִהְדָּבֵק בָּהֶם, יָקוּם לְאוֹר הַנֵּר אוֹ
בְּמָקוֹם שְׂיִרְאוּ אוֹתָם הַצִּלָּמִים שְׁלוֹ, וַיֹּאמֶר אוֹתָם
דְּבָרִים שְׂמִתְקָנִים לְאוֹתָם הַכְּשָׁפִים, וַיִּקְרָא לָהֶם
לְאוֹתָם צְדָדִים טְמָאִים בְּשִׁמוֹת הַטְּמָאִים שְׁלָהֶם,
וַיִּזְמִין (וַיִּשְׁבִּיעַ) הַצִּלָּמִים שְׁלוֹ לְאוֹתָם שְׂקוּרָא,
וַיֹּאמֶר שֶׁהוּא מִתְתַּקֵּן בְּרִצּוֹנוֹ לָהֶם לְמִצּוֹתָם,
וְאוֹתוֹ הָאִישׁ יוֹצֵא מֵרְשׁוֹת רְבוֹנוֹ, וּפְקָדוֹנוֹ נוֹתֵן
לְצַד הָאֲחֵר.

וּבְאוֹתָם דְּבוּרִים שֶׁל כְּשָׁפִים שֶׁהוּא יֹאמֶר
וַיִּזְמִין (וַיִּשְׁבִּיעַ) אוֹתָם לְצִלָּמִים, נִרְאִים
שְׁתֵּי רוּחוֹת, וּמִתְתַּקְּנִים בְּאוֹתָם צִלָּמִים שְׁלוֹ
בְּמִרְאָה שֶׁל בְּנֵי אָדָם, וּמוֹדִיעִים לוֹ דְּבָרִים לְהִרְע
וּדְבָרִים לְהִיטִיב לְזִמְנִים יְדוּעִים. וְאֵלוֹ שְׁתֵּי
הַרוּחוֹת שֶׁלֹּא נִכְלְלוּ בְּכָלֵל שֶׁל גּוֹף, עֲכָשׁוּ
נִכְלָלִים בְּצִלָּמִים הֶלְלוּ, וּמִתְתַּקְּנִים בָּהֶם
וּמוֹדִיעִים לוֹ לְאָדָם דְּבָרִים לְהִרְע, וְזֶהוּ שְׂיֻצָא
מֵרְשׁוֹת רְבוֹנוֹ, וּפְקָדוֹנוֹ נוֹתֵן לְצַד הַטְּמָא.

בא ראה, אָסוּר לְאָדָם לְזֹרֵק כְּלֵי הַבַּיִת וּלְהַפְקִידוֹ
 לְצַד הָאֲחֵר, שְׁלֹא צָרִיף, אוּ דָבָר אֲחֵר
 שְׁכֻמוֹתוֹ (שֶׁל בֵּיתוֹ לְקַבֵּל אוֹתוֹ), שְׁהָרִי כַּמָּה שׁוֹמְרֵי
 הַכְּלָלִים מְזַמְּנִים לְדַבֵּר הֵהוּא לְקַבֵּל אוֹתוֹ,
 וּמֵאוֹתוֹ זְמַן לֹא שׁוֹרִים עָלָיו בְּרִכּוֹת, שְׁהָרִי הוּא
 מְצַד אֲחֵר. כָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁמְזַמֵּן בְּרִצּוֹנוֹ עַל אוֹתוֹ
 הַטּוֹב הָעֲלִיּוֹן שְׁלוֹ, לְאֲחֵר וּלְצַד הָאֲחֵר, שְׁהָרִי
 הוּא מֵאוֹתוֹ שֶׁהַזְּמִין אוֹתוֹ.

וּכְשֶׁקָּרְבִים יְמֵי הָאָדָם לְצֵאת מִן הָעוֹלָם הַזֶּה,
 אוֹתוֹ הַצֶּלֶם הָעֲלִיּוֹן שְׁנוֹתְנִים לוֹ,
 בָּאָה אוֹתָהּ רוּחַ רָעָה שֶׁהִיא נִדְבֶק בָּהּ בְּכָל יוֹם,
 וְנוֹטְלַת אוֹתוֹ הַצֶּלֶם, וּמִתְתַקֵּן בּוֹ וְהוֹלֵךְ לוֹ, וְלֹא
 חוֹזֵר לְאָדָם לְעוֹלָמִים. אִזְ יֵדַע שְׁהָרִי הוּא נִדְחָה
 מִן הַכֹּל.

בא ראה, בְּשַׁעָה שֶׁהַנְּשֻׁמָּה יוֹרֶדֶת לְהַכְנִס לוֹ
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, יוֹרֶדֶת לְגַן הָעֵדֶן שֶׁל הָאָרֶץ,
 וְרוֹאֶה אֶת כְּבוֹדָם שֶׁל רוּחוֹת הַצְּדִיקִים עוֹמְדִים
 שׁוֹרוֹת שׁוֹרוֹת. אֲחֵר כֶּף הוֹלְכַת לְגִיּהֵנָם, וְרוֹאֶה
 אֶת הַרְשָׁעִים שְׁצוֹנְחִים וַי וַי, וְלֹא מֵרַחֲמִים
 עֲלֵיהֶם. וּבְכָל מְעִידִים בָּהּ עֲדוֹת, וְאוֹתוֹ הַצֶּלֶם
 הַקְּדוֹשׁ עוֹמֵד עָלֶיהָ, עַד שִׁיוֹצֵאת לְעוֹלָם.

כְּשִׁיּוּצֵאֵת לְעוֹלָם, מְזַדְמָן לָהּ אוֹתוֹ הַצֵּלָם,
 וּמִשְׁתַּתַּף עִמָּהּ, וּמִתְגַּדֵּל עִמָּהּ, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר אַךְ בְּצֵלָם יִתְהַלֵּךְ אִישׁ. וּבְאוֹתוֹ הַצֵּלָם
 מִשְׁתַּתְּפִים (נִמְצָאִים) יְמֵי הָאָדָם וּתְלוּיִים בּוֹ. זֶהוּ
 שְׁכָתוּב (אִיּוֹב ח) כִּי תִמּוֹל אֲנַחְנוּ וְלֹא נִדְעַ כִּי צֵל
 יִמִּינוּ עָלֵי אָרֶץ. כִּי צֵל יִמִּינוּ וַדָּאֵי. וּמִיּוֹם
 שְׁמִתְעַבְרַת הָאִשָּׁה עַד הַיּוֹם שְׁמוּלִידָהּ, לֹא
 יוֹדְעִים בְּנֵי אָדָם אֶת מַעֲשֵׂי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 כְּמָה הֵם גְּדוּלִים וְכְמָה הֵם עֲלִיוֹנִים. זֶהוּ שְׁכָתוּב
 (תְּהִלִּים קד) מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה' וְגו'.

בֵּא רְאֵה, כָּל רוּחוֹת הָעוֹלָם כְּלוּלוֹת זָכָר וּנְקֵבָה,
 וּכְשִׁיּוּצֵאוֹת, יוֹצֵאוֹת זָכָר וּנְקֵבָה, וְאַחַר כֵּן
 נִפְרָדִים בְּדַרְכֵיהֶם, אִם זוּכָה הָאָדָם, אַחַר כֵּן
 מְזַדְדוּגִים יַחַד. וְהֵינּוּ בֵּת זוּגוֹ, וּמִתְחַבְּרִים בְּזוּג
 (בְּגוֹז) אֶחָד בְּכָל, רוּחַ וְגוּף, שְׁכָתוּב (בְּרֵאשִׁית א) תּוֹצֵא
 הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ. מָה זֶה לְמִינָהּ? אוֹתָהּ
 רוּחַ הָאָדָם שִׁיּוּצֵאת זוּגוֹ שְׂדוּמָה לוֹ.

וְמָה זֶה הָאָרֶץ? כְּמוֹ שְׁנֵאמַר רַקְמָתִי בְּתַחֲתִיּוֹת
 אָרֶץ, וְהִנֵּה פֶרֶשׁוּהָ. תּוֹצֵא הָאָרֶץ וַדָּאֵי,
 שְׁהָרִי מִמֶּנָּה יוֹצֵאִים נֶפֶשׁ חַיָּה, כְּמוֹ שְׁבֵאֲרָנוּ, זוֹ
 רוּחוֹ שֶׁל אָדָם הִרְאֵשׁוֹן, זֶהוּ שְׁכָתוּב (שֵׁם ג) וּמִפְּרִי

הַעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֵּן. וּמִפְרֵי הָעֵץ – זֶה הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֵּן – אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הָאִשָּׁה
 שְׁנִינוּ, הֵינּוּ אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר כְּתוּב. וְלֹא
 כּוֹלֵל זָכָר וַנִּקְבָּה כְּפִי דֶרֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהֵם גָּרְמוּ לוֹ,
 שֶׁלֹּא מִתְחַבְּרִים כְּמוֹ שִׁיּוּצָאִים מִלְמַעְלָה זּוּגוֹת.

מִשּׁוּם שְׂאָדָם הָרֵאשׁוֹן וְזוּגוֹ חָטְאוּ לְקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, וְעַל כֵּן נִפְרְדִים כְּשִׁיּוּצָאִים
 מִלְמַעְלָה, עַד שִׁיְהִיָּה רְצוֹן מִלְפָּנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. אִם זֹכָה אָדָם, נוֹתְנִים לוֹ זּוּגָתוֹ, וְאִם לֹא –
 מִפְרִידִים אוֹתָהּ מִמֶּנּוּ, וְנוֹתְנִים אוֹתָהּ לְאַחֵר,
 מוֹלִידִים בָּנִים שֶׁלֹּא כְּרֵאוּי. וְעַל זֶה כְּתוּב (שם) לֹא
 יְדוֹן רוּחִי בְּאָדָם. מַה זֶה רוּחִי? רוּחוֹ הִיא צָרִיף
 לְהִיּוֹת! אוֹתָן שְׁתֵּי רוּחוֹת שִׁיּוּצָאוֹת זּוּגוֹת, לֹא
 יְדוֹנוּ יַחַד. וְעַל זֶה כְּתוּב וַיִּלְדָּה זָכָר, וְלֹא כּוֹלֵל
 זָכָר וַנִּקְבָּה כְּפִי דֶרֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהֵם גָּרְמוּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, לֹא כֶּף, שֶׁהָרִי הַכֹּל, זָכָר וַנִּקְבָּה
 כְּלוּלִים יַחַד, וְאַחֵר כֶּף נִפְרְדִים. אָבֵל וַיִּלְדָּה
 זָכָר, כְּלוּלִים יַחַד מִצַּד הַיְמִינִי. וְאִם תִּלְדַּ נְקֵבָה,
 כְּלוּלִים בְּאֶחָד נְקֵבָה וְזָכָר מִצַּד הַשְּׂמָאל, שִׁיּוּתָר
 שׁוֹלֵט צַד הַשְּׂמָאל עַל צַד הַיְמִינִי, וְהַזָּכָר נִכְנָע
 בַּיְמִין שֶׁלֹּא שׁוֹלֵט, וְאִזּוֹ אוֹתוֹ הַזָּכָר שִׁיּוּצָא מִן

הַנִּקְבָּה מִצַּד הַשְּׂמַאל, כָּל דְּרָכָיו כְּמוֹ נִקְבָּה (ולא נקרא זכר). אָבֵל הַזֶּכֶר שְׂיוּצָא מִתּוֹךְ הַיָּמִין, הוּא שׁוֹלֵט, וְהַנִּקְבָּה שְׂיוּצָאת מִמֶּנּוּ נִכְנַעַת, שְׁהָרִי צַד הַשְּׂמַאל לֹא שׁוֹלֵט, וְעַל כֵּן כָּתוּב וַיִּלְדָּה זָכָר.

וְכַמָּה אֲלָפִים וּרְבָבוֹת יוֹצְאִים בְּפַעַם אַחַת בְּעוֹלָם. וּמֵהַיּוֹם שְׂמוּצִיאָהּ אוֹתָם, לֹא נִקְרָאִים נְפֹשׁוֹת, עַד שֶׁהֵן מִתְיַשְׁבוֹת בַּגּוֹף. וְכַמָּה הוּא? שְׁלֹשִׁים וּשְׁלֹשָׁה יָמִים. הֵינּוּ שְׂכַתּוּב וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים וְגו'. וְטָמְאָה שְׂבַעַת יָמִים, שְׁהָרִי כָּל שְׂבַעַת יָמִים לֹא נִכְנָסִים אֵלֶיהָ רוּחוֹת לְהִתְקַשֵּׁר בָּהּ, וְכָל שְׂבַעַת הַיָּמִים הִלְלוּ הָרוּחַ הוֹלֵכֶת בַּגּוֹף לְמִצָּא אֶת מְקוֹמָהּ, וְאִזּוֹ כָּתוּב (ויקרא כב) וְהָיָה שְׂבַעַת יָמִים תַּחַת אֲמוֹ.

וּבַיּוֹם הַשְּׂמִינִי חוֹזְרִים הָרוּחַ וְהַגּוֹף לְהִרְאוֹת לְפָנָי הַגְּבִירָה וְלְהִתְקַשֵּׁר עִמָּהּ, וּבְזָכָר, בַּגּוֹף וּבְרוּחַ. וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב עַל (ב) דְּמֵי טְהָרָה, שֶׁתִּתְיַשֵּׁב הָרוּחַ בַּגּוֹף. וּשְׁלֹשָׁה יָמִים מָה עוֹשִׂים? אֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמֵי הַמִּילָה, שְׁלִתְיִנוּק כּוֹאֵב, וְהָרוּחַ לֹא שָׂמָה אֶת מְדוֹרָהּ בַּגּוֹף כְּבִשְׂאֵר הַיָּמִים, וְעַל כֵּן – וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב בְּדְמֵי טְהָרָה.

בְּדַמֵי טְהָרָה בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֶּף יְמֵי טְהָרָה.
 בְּדַמֵי טְהָרָה – אֵלוֹ דְּמֵי מִילָה, דָּם אַחַר
 דָּם שְׂבֵא מֵהַתִּינוּק, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵר
 אוֹתָם דְּמִים כָּל הַיָּמִים הַלְלוּ. זֶהוּ שְׂכַתוֹב תִּשְׁב
 בְּדַמֵי טְהָרָה, טְהָרָה סִתָּם, וְלֹא הַזְכִּיר ה"א
 הָאַחֲרוֹנָה, שֶׁלֹּא תֹאמַר הַטְהָרָה שֶׁל הַגְּבִירָה, אֲלֵא
 טְהָרָה סִתָּם. דְּמֵי טְהָרָה נִקְרָאִים יְמֵי הַטְהָרָה הַלְלוּ.

סדר הלימוד ליום כג אדר (יום 171 בשנה)

רַעֲיָא מֵהִימְנָא

וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוּל בְּשׂוֹר עֶרְלָתוֹ. מְצוּהָ זֹו לְמוּל
 לְשִׁמְנָה יָמִים מִילַת בְּרִית הַקְדָּשׁ. סוּד
 עֲלִיּוֹן, שְׂכַתוֹב (תהלים כה) סוּד ה' לִירָאִיו וּבְרִיתוֹ
 לְהוֹדִיעֵם. לְמִי? לְאוֹתָם יִרְאִיו, אוֹתָם יִרְאִי חֲטָא,
 שְׁהָרִי סוּד הַבְּרִית הַקְדוּשׁ לֹא רָאוּי לְגִלוֹת, רַק
 לָהֶם. וְאֵת סוּד הַבְּרִית הַקְדוּשׁ הָרִי פִּרְשׁוּהוּ,
 וּנְתַבְּאָר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת.

וְסוּד זֶה לְשִׁמְנָה יָמִים הוּא חַיּוֹב עַל הָעוֹלָם,
 לְכָל הָעַם הַקְדוּשׁ, שְׂכַתוֹב וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי
 יְמוּל בְּשׂוֹר עֶרְלָתוֹ. יוֹם הַשְּׁמִינִי – זֶהוּ אוֹת בְּרִית
 הַקְדָּשׁ, וְהוּא שְׁמִינִי לְכָל הַדְּרָגוֹת, וּמִילַת אוֹתוֹ
 הַבְּרִית לְהַעֲבִיר אוֹתָהּ עֶרְלָה מִלְפָּנֵי הַבְּרִית.

שְׁהָרִי בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁמִתְכַנְּסִים הָעַם הַקְּדוֹשׁ
 לְהַעֲבִיר אוֹתָהּ הָעֶרְלָה מִלְּפָנֵי הַבְּרִית,
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַנֵּס אֶת כָּל הַפְּמֻלְיָא שְׁלוֹ
 וּמִתְגַּלָּה וְדַאי לְהַעֲבִיר אֶת אוֹתָהּ הָעֶרְלָה
 לְמַעְלָה מִלְּפָנֵי בְרִית הַקְּדוֹשׁ. שְׁהָרִי כָּל
 הַמַּעֲשִׂים שֶׁיִּשְׂרָאֵל עוֹשִׂים לְמַטָּה, מְעוֹרְרִים
 מַעֲשֵׂה לְמַעְלָה. וּבְאוֹתוֹ זְמַן נִדְחִית אוֹתָהּ
 הָעֶרְלָה מִכָּל הָעַם הַקְּדוֹשׁ לְמַעְלָה, וּמִתְקַיְנִים
 לְאוֹתָהּ הָעֶרְלָה כְּלִי אֶחָד עִם עֶפֶר לְהַשְׂרוֹת
 אוֹתָהּ הָעֶרְלָה בְּתוֹכוֹ, בְּסוּד הַכְּתוּב (ישעיה סה)
 וַנִּחַשׁ עֶפֶר לְחֻמוֹ. (בראשית ג) וְעֶפֶר תֹּאכַל כָּל
 יְמֵי חַיֶּיךָ.

מִכַּפֵּאן שְׁלֵא צְרִיךְ לְנַהֵג בְּזִיוֹן בְּמָקוֹם הַהוּא. אַף
 עַל גַּב שְׁמַעְבִּירִים אוֹתוֹ מִהַבְּרִית הַזֹּה,
 וּמְקוֹמוֹ כְּאֲשֶׁר נִפְרָד מִהַבְּרִית הַזֹּה הוּא עֶפֶר, (שְׁהַנְּה)
 שְׁהָרִי אַחַר שֶׁהִנְחַשׁ הַהוּא הָעֶבֶר מִלְּפָנֵי הָאָדָם,
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁם לוֹ אֶת מְדוּרוֹ בְּעֶפֶר,
 שְׁכָתוּב וְעֶפֶר תֹּאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. וְכִיּוֹן שֶׁהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁהַעֲבִיר אוֹתוֹ מִלְּפָנֵי אָדָם, שֶׁם
 מְדוּרוֹ בְּעֶפֶר וְהִתְקִין אוֹתוֹ, כִּף בְּאוֹתוֹ גִּזּוֹן מִמֶּשׁ
 אָנוּ צְרִיכִים כְּשֶׁמַּעֲבִירִים אֶת הָעֶרְלָה, לְהִתְקִין לָהּ
 עֶפֶר שֶׁיְהִיָּה בּוֹ הַמְּדוּר שְׁלוֹ.

כָּל אָדָם צָרִיךְ לְהַקְרִיב אוֹתוֹ בֵּין קָרְבָן לְקָדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, בְּשִׂמְחָה, בְּרִצּוֹן הַלֵּב, לְהַכְנִיסוֹ
 תַּחַת כַּנְּפֵי הַשְּׂכִינָה, וּנְחָשׁב לַפְּנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא שֶׁהוּא קָרְבָן שָׁלֵם שִׁיתְקַבֵּל בְּרִצּוֹן.

וְהַקָּרְבָן הַזֶּה, כְּמוֹ קָרְבַּן הַבֵּהֱמָה. זֶה לְשִׁמְנָה
 יָמִים, וְזֶה לְשִׁמְנָה יָמִים, שְׁכַתוֹב
 וּמִיּוֹם הַשְּׂמִינִי וְהִלָּאָה יִרְצָה. בַּמָּה יִרְצָה? בְּזֶה
 שְׁעוֹבֶרֶת עָלָיו שֶׁבַת אַחַת. כִּיּוֹן שְׁעוֹבֶרֶת עָלָיו
 שֶׁבַת אַחַת, אִזּוֹ זֶה יִרְצָה לְקָרְבָן, וְזֶה לְקָרְבָן.
 לָמָּה? מִשּׁוּם שֶׁנִּדְבַּק וְנִזְדַּמֵּן אֶל אוֹתָהּ הַשֶּׁבַת,
 סוּד בְּרִית הַקָּדֵשׁ, וְעַל כֵּן הַכֹּל הוּא בְּסוּד
 עָלִיוֹן. (ע"כ רעיא מהימנא).

בְּכָל קָדֵשׁ לֹא תִגַּע וְאֵל הַמְקָדֵשׁ וְגו'. בֹּא רְאֵה,
 בְּכָל יוֹם וְיוֹם כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל נוֹטְלַת מִבֵּית
 הַמֶּלֶךְ מְזוֹן לְרוּחוֹת בְּנֵי הָאָדָם וְזָנָה אוֹתָם
 בְּקִדְשָׁהּ, פָּרַט לְאֵלֶּהָ, שְׁעַד שְׁמַתִּישְׁבוֹת בַּגּוֹף
 אוֹתָן רוּחוֹת. אַחַר שְׁלֵשִׁים וּשְׁלֹשָׁה יָמִים הִיא
 מִשְׁגִּיחָה עֲלֵיהֶם כָּל יוֹם, שֶׁהָרִי הָרוּחוֹת נִקְשְׁרוֹת
 בַּגּוֹף כְּשֶׁאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם. כְּמוֹ שֶׁהִיא לֹא שׁוֹרָה
 אֶלָּא בְּמָקוֹם שָׁלֵם, כִּךְ כָּל מַעֲשָׂיו כְּגוֹן זֶה, עַד
 שֶׁנִּשְׁלָמִים. בְּכָל קָדֵשׁ לֹא תִגַּע, לְהַשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם.

וְאִם נִקְבָּה תִּלְד. כְּמוֹ שְׂבָאֲרָנוּ, שְׂוִיתָר צַד
הַשְּׂמָאל שׁוֹלֵט, וְהַיְמִין נִכְנַע. וְעַל כֵּן הַכֹּל,
עַל כָּל אֶחָד שְׁנַיִם, רְחוּקָה הַנִּקְבָּה מִן הַזְכָּר
לְהַקְשֵׁר הָרוּחַ בַּגּוּף, שְׁהָרִי הַשְּׂמָאל אֵינוֹ מְתִישֵׁב
כִּף כְּמוֹ הַיְמִין, וְנִמְצָא יוֹתֵר בְּתַקְוָה.

אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה
פָּתַח, (שְׂמוּאֵל-א ב) אֵין קְדוּשׁ כְּה' כִּי אֵין
בְּלִתְּךָ וְאֵין צוּר כְּאַלְהֵינוּ. הַפְּסוּק הַזֶּה קָשָׁה, אֵין
קְדוּשׁ כְּה', מִשְׁמַע שֵׁישׁ קְדוּשׁ אַחֵר, מִשּׁוּם
שְׂכָתוֹב כְּה'. וְאֵין צוּר כְּאַלְהֵינוּ, מִשְׁמַע שֵׁישׁ
צוּר אַחֵר.

אִלָּא וְדַאי, אֵין קְדוּשׁ כְּה', שְׂכַמָּה קְדוּשִׁים הֵם,
קְדוּשִׁים לְמַעְלָה, שְׂכָתוֹב (דְּנִיאֵל ד) וּמֵאֵמֵר
קְדִישִׁין שְׂאֵלְתָא. יִשְׂרָאֵל הֵם קְדוּשִׁים, שְׂכָתוֹב
(וִיקְרָא יט) קְדוּשִׁים תְּהִיּוּ. וְכֹלֶם קְדוּשִׁים, וְלֹא
קְדוּשִׁים כְּה'. וּמָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׂכָתוֹב כִּי אֵין
בְּלִתְּךָ. מָה זֶה כִּי אֵין בְּלִתְּךָ? אֵלֶּא קְדוּשַׁת
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּלִתִּי הַקְּדוּשָׁה שְׁלָהֶם, שֶׁהוּא
לֹא צָרִיךְ אֶת הַקְּדוּשָׁה שְׁלָהֶם. אֲבָל הֵם אֵינָם
קְדוּשִׁים בְּלִתְּךָ, וְזֶהוּ כִּי אֵין בְּלִתְּךָ, אֵין הַקְּדוּשָׁה
שְׁלָהֶם בְּלִתְּךָ.

וַאִין צור כַּאלֵהִינוּ. כְּמוֹ שְׂבָאוֹרָה, שֶׁהַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא צָר צוֹרָה בְּתוֹךְ צוֹרָה וּמִתְקִין
 אוֹתָהּ, וְנוֹפֵחַ רוּחַ חַיִּים, וּמוֹצִיא אוֹתָהּ לְאוֹר
 הָעוֹלָם. דָּבָר אַחַר וַאִין צור כַּאלֵהִינוּ – יֵשׁ צור
 שֶׁנִּקְרָא צור, (ישעיה נא) הַבֵּיטוּ אֶל צור חֲצַבְתֶּם. (שמות
 יז) וְהִכִּיתָ בַצּוֹר. הַנְּנִי עֵמֵד לְפָנֶיךָ שָׁם עַל הַצּוֹר
 בְּחֶרֶב. וְכֻלָּם נִקְרָאִים צור, וַאִין צור בְּכֻלָּם
 כַּאלֵהִינוּ, שְׁלוֹ הַשְּׁלִטוֹן וְהַמְּלָכוֹת עַל הַכֹּל.

רַבִּי חַיִּיא וְרַבִּי אָחָא הָיוּ יוֹשְׁבִים לִילָה אֶחָד
 לְפָנֵי רַבִּי אָבָא. קָמוּ בַחֲצוֹת הַלַּיְלָה לְעֶסֶק
 בְּתוֹרָה. עַד שֶׁיֵּצְאוּ הַחוּצָה, רָאוּ כּוֹכַב אֶחָד שֶׁהָיָה
 מְכָה שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּכוֹכַב אַחַר וּמִסְתִּיר אוֹרוֹ.
 בֵּינֵתִים שָׁמְעוּ שְׁנֵי קוֹלוֹת בְּשְׁנֵי צְדָדִים, קוֹל אֶחָד
 לְצַד צְפוֹן לְמַעְלָה, וְקוֹל אֶחָד לְמַטָּה, וְהַקּוֹל
 הַהוּא מְכַרִּיז וְאוֹמֵר: הַכְּנִסוּ וְהַתְּכַנְסוּ לְמִקְוֵיכֶם,
 עַכְשָׁו הַשְּׁתַּמְרוֹת שֶׁל נִקְבָּה פְּתוּחָה, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא נִכְנָס לְטִיִּל בְּגֵן לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצְּדִיקִים
 שֶׁבְּגֵן. עָבַר אוֹתוֹ הַקּוֹל וְשָׁכַךְ.

חֲזָרוּ רַבִּי אָחָא וְרַבִּי חַיִּיא. אָמְרוּ, הִנֵּה וַדַּאי עֵת
 רְצוֹן, שֶׁהַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל (זמן)
 הִיא לְהַתְּחַבֵּר עִם הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ. אָמַר רַבִּי אָחָא,
 וַדַּאי לֹא (מִתְחַבֵּרֶת) מְשַׁפְּעֵת לָהּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל עִם

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶלָּא מִתּוֹךְ שִׁירָה וּמִתּוֹךְ
הַשְּׂבַח שְׁלֵה אֱלִינוּ.

עַד שֶׁבֶא הַבְּקָר, וּמוֹשִׁיט לָהּ הַמֶּלֶךְ חוּט שֶׁל
חֶסֶד, וְסוּד הַדְּבָר כְּמוֹ שֶׁאִמְרָנוּ, (אסתר ה)
וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר אֶת שַׂרְבִיט הַזֶּהָב אֲשֶׁר
בְּיָדוֹ וְגו'. וְאֵל תֹּאמֶר שְׁלֵה לְבִדָּה מוֹשִׁיט הַמֶּלֶךְ
אֶת זֶה, אֶלָּא לָהּ, וּלְכֹל אוֹתָם שֶׁמִּתְחַבְּרִים עִמָּה.
בֹּא וּנְתַחְבֵּר יַחַד. יִשְׁבוּ.

פְּתַח רַבִּי אֲחָא וְאָמַר, (בראשית ב) וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהִים
לֹא טוֹב הֵיטָב הָאָדָם לְבִדּוֹ וְגו'. לָמָּה פְּתַח
הַפְּסוּק כֵּךְ? אֶלָּא הִנֵּה נִתְבָּאָר, שֶׁעַל זֶה לֹא כָתוּב
כִּי טוֹב בִּשְׁנַי, מִשׁוּם שֶׁעֲתִיד אָדָם לְהַפְרֹד, וְכָתוּב
לֹא טוֹב הֵיטָב הָאָדָם לְבִדּוֹ.

וְכִי לְבִדּוֹ הִיָּה? וְהִרִי כָתוּב (שם ה) זָכַר וּנְקָבָה
בְּרֵאֵם. וְשְׁנֵינוּ, אָדָם דּוּ פְּרָצוּפִים נִבְרָא,
וְאֵתָה אוֹמֵר לֹא טוֹב הֵיטָב הָאָדָם לְבִדּוֹ?! אֶלָּא
שְׁלֵא הַשְּׁתַדֵּל עִם נִקְבָתוֹ, וְלֹא הִיָּתָה לוֹ עֶזֶר
כְּנִגְדּוֹ, מִשׁוּם שֶׁהִיָּתָה בְּצִדּוֹ, וְהִיוּ יַחַד מֵאֲחֹר,
וְאִז הִיָּה הָאָדָם לְבִדּוֹ.

אֵעֱשֶׂה לוֹ עֶזֶר כְּנִגְדּוֹ. מַה זֶה כְּנִגְדּוֹ? כְּנִגְדֵי פָּנָיו,
לְהַדְבִּק זֶה עִם זֶה פָּנִים בְּפָנִים. מַה עֲשֶׂה

הקדוש ברוך הוא? נסר אותו ונטל הנקבה ממנו, זהו שכתוב ויקח אחת מצלעתי. מה זה אחת? זו הנקבה שלו, כמו שנאמר אחת היא יונתי תמתי. ויביאה אל האדם, התקינה ככלה, והביא אותה להיות כנגד פניו המאירות פנים בפנים. ובעוד שהיתה דבוקה הנקבה בצדו, היה האדם לבדו. אחר כך עלו שנים, וקמו שבע יחד.

בא ראה, בשעה שנכנסה (שהתקנה) אצל אדם, הקדוש ברוך הוא ברך אותם, זהו שכתוב (שם א) ויברך אתם אלהים, כחזן שמברך את הכלה בשבע ברכות. מכאן למדנו, חתן וכלה, כיון שמתברכים בשבע ברכות, נדבקים יחד, כמו דגמא שלמעלה.

ועל כן, מי שבא להתחבר עם אשה של של אחר, הנה פוגם את הזווג, (כפיכול עושה שתי רשיות למעלה) שהרי הזווג של כנסת ישראל עם הקדוש ברוך הוא לבדו, בזמן שהוא ברחמים ובזמן שהוא בדין. בא ראה, מי שמתחבר לאשה של אחר, כאלו משקר בקדוש ברוך הוא ובכנסת ישראל, ועל זה הקדוש ברוך הוא לא מכפר לו בתשובה, והתשובה תלויה עד שיסתלק מן העולם. זהו שכתוב (ישעיה כב) אם יכפר העון הזה

לְכֶם עַד תִּמְתּוּן. וּמִתִּי? בְּשַׁעָה שֶׁנִּכְנַס בְּתִשְׁבָּה
לְעוֹלָם הַהוּא, וַיֵּשׁ לוֹ לְקַבֵּל עֲנֵשׁ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, מִי שֶׁמְשַׁקֵּר בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל
לֹא יִתְקַבֵּל בְּתִשְׁבָּה עַד שִׁידוּן בְּדִין שֶׁל
גִּיהֵנָם. כָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁמְשַׁקֵּר בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל
וּבְקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכָל שֶׁכֵּן אִם מְטָרִיחַ אֶת
הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת דְּמוּת שֶׁל מְמַזְר
בְּאִשְׁתּוֹ שֶׁל הָאֲחֵר וּמְכַחֵשׁ אֶת פְּרִסוּם הַמֶּלֶךְ.

רַבִּי חֲזִיָּא פְּתַח וְאָמַר, (משלי כ) גּוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ
וְגוֹ'. אָבִיו - זֶה הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. אִמּוֹ -
זוֹ כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. מַה גּוֹזֵל? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ג)
גּוֹזֵל הָעֲנִי בְּבִתֵּיכֶם. וּמִי הִיא? מִי שֶׁחֹמֵד אֶשָּׁה
אֲחֵרַת שְׂאִינָה בֵּת זִוְגוֹ.

שָׁם שְׂנִינוּ, כָּל הַנְּהֵנָה מִן הָעוֹלָם הַזֶּה בְּלֹא
בְּרָכָה, כְּאִלוֹ גּוֹזֵל אֶת הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְאֵת כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל, שְׁכָתוּב גּוֹזֵל אָבִיו וְאִמּוֹ וְגוֹ'.
כָּל הַנְּהֵנָה מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, כְּלָל זֶה הוּא הָאִשָּׁה.
מִי שֶׁנִּדְבֶּק בְּאִשָּׁה לַהֲנוּת מִמֶּנָּה, וְאִף עַל גַּב
שֶׁהִיא פְּנוּיָה, וְנִהְנֶה מִמֶּנָּה בְּלֹא בְּרָכָה, כְּאִלוֹ גּוֹזֵל
אֶת הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְאֵת כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל. מַה
הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהַזּוּג שְׁלֵהֶם הוּא בְּשֶׁבַע

בְּרֻכּוֹת. וְמָה עַל פְּנוּיָהּ כֶּף – מִי שֶׁנִּדְבַק בְּאִשְׁתּוֹ
שֶׁל אַחַר, שְׁעוֹמֵד כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, בְּזוּוּג שֶׁל שְׁבַע
בְּרֻכּוֹת, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

חֵבֵר הוּא לְאִישׁ מִשְׁחִית – זֶה יִרְבָּעַם, כְּמוֹ
שֶׁבְּאֵרוּהָ, וְאָמַר אֵין פֶּשַׁע, שְׁאוּמַר הִנֵּה
הִיא פְּנוּיָהּ, לָמָּה אָסוּר? מִשּׁוּם זֶה הוּא גּוֹזֵל אָבִיו
וְאִמּוֹ. וְלֹא עוֹד, אֲלָא שְׁחֵבֵר הוּא לְאִישׁ מִשְׁחִית.
מִי הוּא אִישׁ מִשְׁחִית? שְׁפוּגִים הַדְּמוּת וְהַתְּקוּן שֶׁל
מַעֲלָה. כָּל שֶׁכֵּן מִי שְׁחוֹמֵד אֶת אִשְׁתּוֹ שֶׁל חֵבֵרוֹ
לְהַדְבִּיק (וְנִדְבַק בָּהּ) עִמָּה, שְׁפוּגִים יוֹתֵר, וְעַל זֶה הוּא
נִפְגָּם לְעוֹלָמִים. אִישׁ מִשְׁחִית – שְׁפוּגִים לְמַעֲלָה,
וּפּוּגִים לְמַטָּה, וּפּוּגִים אֶת נַפְשׁוֹ, שְׁכַתּוּב מִשְׁחִית,
וְכַתּוּב (מִשְׁלֵי ו) מִשְׁחִית נַפְשׁוֹ הוּא יַעֲשֶׂנָּה.

רַבִּי אֲבָא פְּתַח וְאָמַר, (בְּרֵאשִׁית לב) וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי
כִּי עָלָה הַשָּׁחַר וְגו'. וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי, וְכִי
קָשׁוּר הָיָה בִידּוֹ שֶׁל יַעֲקֹב? אֲלָא אֲשַׁרְיָהֶם
הַצְּדִיקִים שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עַל כְּבוֹדָם וְלֹא
עוֹזֵב אוֹתָם לְעוֹלָמִים. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (תְּהִלִּים נה) לֹא
יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק. וְהִנֵּה כַתּוּב, וַתִּקַּע כֶּף
יָרֵךְ יַעֲקֹב.

אֲלָא אֶת שְׁלוֹ גְבָהּ. וְהִנֵּה נִתְבָּאָר, כַּתּוּב
(בְּרֵאשִׁית לב) וְהוּא לָן בְּלִילָה הַהוּא

במחנה. וכתוב ויקחם ויעברם את הנחל. מה
היתה דעתו של יעקב להעבירם בנחל בלילה?
אלא ראה את המקטרג הולך בין המחנה
שלו, אמר יעקב, אעבר לצד האחר של הנחל,
אולי לא ימצא ערבוביה.

מה ראה? ראה שלהבת של אש לועטת, הולכת
וטסה בין מחנותיו. אמר יעקב, מוטב לנסע
מכאן, והנחל מפסיק בינינו, ולא תמצא
ערבוביה. מיד – ויקחם ויעברם את הנחל. ויותר
יעקב לבדו, מכאן למדנו, מי שנמצא לבדו בבית
בלילה, או ביום בבית מיוחד, כל שכן בלילה, מה
זה מיוחד? מיוחד משאר הבתים, או מי שהולך
לבדו בלילה, יכול להנזק.

בא ראה, ויותר יעקב לבדו, אז – ויאבק איש
עמו וגו'. שנינו, הוא בא מצד הדין,
ושלטונו בצד של הלילה. מה זה בצד הלילה?
להכניס לגלות (בגלותם). כיון שעלה האור, תשש
כחו, ומתגבר עליו הכח של יעקב, (הוא) שהרי
מצד הלילה הוא בא. ובזמן שהיה לילה, לא היה
יכול לו יעקב. כשעלה האור, התחזק הכח של
יעקב ואחז בו, והתגבר עליו. ראה אותו יעקב
שהנה הוא שליח.

אָמַר לו, עֲזֹב אוֹתְךָ, שְׂאִינִי יְכוּל לָךְ. מָה הַטַּעַם
 לֹא יִכַּל לוֹ? מִשּׁוֹם שֶׁהִיָּה עוֹלָה הָאוֹר,
 וְנִשְׁבַּר הַכַּח שְׁלוֹ, שְׁכַתוֹב (איוב לח) בְּרֵן יַחַד כְּכַבִּי
 בְּקָר וַיִּרְיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. מָה זֶה וַיִּרְיעוּ?
 שֶׁנִּשְׁבְּרוּ כָּל אוֹתָם שְׁבָאִים מִצַּד הַדִּין. אִז הַתְּחִיב
 יַעֲקֹב וְאָחִז בּוֹ.

אָמַר לו, שְׁלַחֲנִי כִי עָלָה הַשָּׁחַר, הַגִּיעַ הַזְמַן
 לְשִׁבַח אֶת שְׁבַחוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 וְלִהְתְּכַנֵּס. וַיֹּאמֶר לֹא אֶשְׁלַחְךָ כִּי אִם בְּרַכְתָּנִי. אִם
 תְּבָרַכְנִי הִיָּה צְרִיף לְהִיּוֹת! מָה זֶה אִם בְּרַכְתָּנִי?
 אֲלֹא אָמַר לוֹ יַעֲקֹב, וְדַאי שְׂאֵבֵא בְרַךְ אוֹתִי אוֹתָן
 הַבְּרָכוֹת שֶׁרָצָה לְבָרֵךְ אֶת עֵשָׂו, וְאֲנִי פּוֹחַד מִמֶּךָ
 עַל אוֹתָן הַבְּרָכוֹת, אִם תּוֹדָה לִי עָלֶיךָ (א) אִם
 לֹאוּ, אוֹ שְׂיִמְצָא עָלַי מְקַטְרֵג בְּגִלְלָם.

מִיָּד אָמַר לוֹ, וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֹאמֶר עוֹד שְׂמֵךְ.
 מָה אָמַר לוֹ? אֲלֹא כֵּן אָמַר לוֹ, לֹא
 בְּהַתְּחַכְּמוֹת וְלֹא בְּעַקְבוֹת (שִׁלְף) הַרוּחַת אֶת אוֹתָן
 הַבְּרָכוֹת, לֹא יֹאמֶר עוֹד שְׂמֵךְ יַעֲקֹב, שֶׁהָרִי לֹא
 בְּעַקְבוֹת זֶה הָיָה, כִּי אִם יִשְׂרָאֵל, וְדַאי יִשְׂרָאֵל
 הוֹדָה עָלֶיךָ וּמִמֶּנּוּ יֵצְאוּ הַבְּרָכוֹת, מִשּׁוֹם שֶׁאֵתָּה
 אָחִז בּוֹ, וְעַל זֶה אָנִי וְכָל שְׂאָר הָאוֹכְלוֹסִין
 הוֹדִינוּ עָלֶיךָ.

כּי שְׁרִיתָ עִם אֱלֹהִים וְאִם אֲנָשִׁים וְתוּכַל. עִם אֱלֹהִים - כָּל אוֹתָם שְׂבָאִים מִצַּד הַדִּין הַקָּשֶׁה. וְעִם אֲנָשִׁים - זֶה עָשׂוּ וְהֵאוּכְלוּסִים שָׁלוּ. וְתוּכַל - יְכַלֶּתָּ לָהֶם, וְהֵם לֹא יְכַלּוּ לָךְ. וְלֹא עֲזַב אוֹתוֹ יַעֲקֹב עַד שֶׁהוֹדָה לוֹ עַל אוֹתָן הַבְּרָכוֹת. זֶהוּ שְׂכָתוֹב וַיְבָרֵךְ אֹתוֹ שֵׁם.

בֵּא רְאֵה, בְּשַׁעַה שֶׁעָלָה הָאוֹר, נִכְנָעִים כָּל אוֹתָם בְּעֲלֵי הַדִּינִים וְאִינָם נִמְצָאִים, וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל מְסַפֶּרֶת עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאוֹתָהּ הַשַּׁעַה הִיא עֵת רְצוֹן לְכָל, וּמוֹשִׁיט לָהּ הַמֶּלֶךְ וְלִכְלֹ אוֹתָם שְׁנִמְצָאִים עִמָּה שְׂרָבִיט שֶׁל חוּט שֶׁל חֶסֶד, לְהִמְצָא בְּשִׁלְמוֹת עִם הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, וְהִנֵּה נִתְבָּאֵר.

בֵּא רְאֵה, בְּשַׁעַה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא עִם כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל, בְּאוֹתָם הַזְּמַנִּים שְׁנִמְצָא עִמָּה, וְהִיא מְעוֹרֶרֶת רְצוֹן אֵלָיו בְּרֵאשׁוֹנָה, וּמוֹשֶׁכֶת אוֹתוֹ אֵלֶיהָ בְּרַב חֲבֵה וְתִשׁוּקָה, אֲזִי מִתְמַלֵּאת מִצַּד הַיְמִין, וְכִמָּה אוּכְלוּסִים נִמְצָאִים בְּצַד הַיְמִין בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְכִשֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעִיר חֲבִיבוֹת וְרְצוֹן בְּרֵאשׁוֹנָה, וְהִיא מַעִירָה אַחַר כָּךְ, וְלֹא בְּזִמְן שֶׁהוּא מַעִיר, אֲזִי הַכֹּל נִמְצָא בְּצַד הַנֶּקֶבָה, וְהַשְּׂמַאל מִתְעוֹרֵר, וְכִמָּה אוּכְלוּסִים

עומדים ומתעוררים בצד השמאל בכל העולמות. כך גם כתוב, (זהו שכתוב) אשה כי תזריע וילדה זכר וגו'. מה הטעם? שנינו, העולם התחתון נמצא כמו העולם העליון, וזה כדגמא של זה.

ועל זה הקדוש ברוך הוא גוזר זכר או נקבה, שימצא רצון בעולם. ובכל צריך אדם להדביק רצון למעלה אל הקדוש ברוך הוא, שימצאו רצונות בעולם. אשרי חלקם של הצדיקים, שהם יודעים להדביק את רצונם אל המלך הקדוש, עליהם כתוב, (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום.

אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת וגו'. רבי יהודה פתח ואמר, (שיר א) אל תראני שאני שחרחרת ששזפתני השמש. הפסוק הזה נתבאר, אבל בשעה שהלבנה מתכפית בגלות, היא אומרת, אל תראני. לא שהיא מצוה שלא לראות אותה, אלא משום שהיא רואה את תשוקתם של ישראל אליה, לראות את אורה, היא אומרת אל תראני, לא תוכלו לראות אותי. אל תראני ודאי. מה הטעם? משום שאני שחרחרת, משום שאני בקדרות.

מה זה שחרחרת? שחרה היה צריך להיות!
אלא שתי קדריות, אחת - ששזפתני
השמש, שהסתלק ממני השמש להאיר לי
ולהסתכל בי, ואחת - שבני אמי נחרו בי.

ששזפתני?! שזפתני היה צריך להיות! אלא
רמז הוא רומז, בשש. שכאשר

מאיר השמש, בששה אורות הוא מאיר,
וכשמסתלק, כל אותם ששת האורות מסתלקים.

בני אמי - אלו הם שבאים מצד הדין הקשה.
נחרו בי, כמו שנאמר נחר גרוני. זהו שכתוב (איכה

ה) על צוארנו נרדפנו. שכאשר היו ישראל נכנסים
לגלות, היו הולכים ידיהם מהדקות לאחור,

ורחים על צוארם, ולא יכלו לפתח את הפה.
שמוני נטרה את הכרמים, ללכת לגלות, לשמור

את שאר העמים בשביל ישראל. כרמי
שלי לא נטרתי, שהרי לא יכלתי לשמור אותם

כבראשונה. בראשונה שמרתי את כרמי שלי,
וממנו נשמרו שאר הכרמים. עכשו אני שומרת

את שאר הכרמים בשביל כרמי שלי שיהיה
שמור ביניהם.

רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים בדרך.
כשהגיעו לשדה אחת, ראו עץ אפרסמון

אָחַד בְּצַד יְמִין הַדְרָךְ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עֲטִיפָה
 שֶׁל עֵשֶׂן מְצוּיָה בְּעֵינַיִם, אֵין לָנוּ רִשּׁוֹת לְרֹאוֹת
 בְּשִׂמְחָה מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים כד) לַה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תִּבְלֵ
 וַיֵּשְׁבִי בָּהּ. פִּיּוֹן שָׁאֵמַר לַה' הָאָרֶץ
 וּמְלוֹאָהּ, לָמָּה תִּבְלֵ וַיֵּשְׁבִי בָּהּ? וְכִי תִבְלֵ אֵינְנָה
 מִן הָאָרֶץ? אֵלֶּא כֶּף אָמַר, לַה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ –
 זֶה הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה, שֶׁנִּקְרְאוֹת עַץ הַחַיִּים. תִּבְלֵ
 וַיֵּשְׁבִי בָּהּ – אֵלוֹ שָׁאֵר הָאָרְצוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם
 ט) וְהוּא יִשְׁפֹּט תִּבְלֵ בְּצַדִּיק, שֶׁתִּבְלֵ תְלוּיָהּ בְּצַדִּיק,
 וְהִכֵּל דָּבָר אֶחָד.

רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, לַה' הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ, מִיֵּלֵא
 הָאָרֶץ, מַה זֶה וּמְלוֹאָהּ? אֵלֶּא אֵלוֹ נִשְׁמוֹת
 הַצְּדִיקִים. תִּבְלֵ וַיֵּשְׁבִי בָּהּ. תִּבְלֵ – זֶה הָאָרֶץ
 שֶׁלְמִטָּה. וַיֵּשְׁבִי בָּהּ – אֵלוֹ הֵם בְּנֵי הָאָדָם. אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי, אִם כֶּף, בְּמַה בְּאָרְנוּ כִּי הוּא עַל יָמִים
 יִסְדָּה וְעַל נִהְרוֹת יְכוֹנְנָה? אָמַר לוֹ, וְדַאי כֶּף זֶה,
 שְׁאוֹתָהּ אָרֶץ הַחַיִּים עַל יָמִים יִסְדָּה וְעַל נִהְרוֹת
 יְכוֹנְנָה, שֶׁכֻּלָּם יוֹצְאִים מֵאוֹתוֹ הַנְּהַר הָעֲלִיּוֹן
 שֶׁשׁוֹפֵעַ וְיוֹצֵא מֵעֵדֶן, וּבָהֶם מִתְתַקְנֵת לְהִתְעַטֵּר
 עִם הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ וְלִזְוֹן אֶת הָעוֹלָמוֹת. (וּמְשׁוּם כֶּף)

מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה' וְגו', נְקִי כַפַּיִם וְכַר לִבָּב אֲשֶׁר
 לֹא נִשָּׂא נַפְשִׁי וְגו'. נִפְשׁוּ כְּתוּב, מֵה זֶה נַפְשִׁי
 וְנִפְשׁוּ? אֵלָּא הַכֹּל דְּדַבֵּר אַחַד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (עמוס ו)
 נִשְׁבַּע אֲדֹנָי יְהוִה בְּנַפְשׁוֹ. (שמואל-א ב) כֹּאֲשֶׁר בְּלִבִּי
 וּבְנַפְשִׁי יַעֲשֶׂה. וְדוֹד הַמֶּלֶךְ נֶאֱחָז בְּאוֹתוֹ לֵב
 וּבְאוֹתָהּ נִפְשׁ, וְעַל כֵּן לֹא נִשָּׂא לְשׂוֹא נַפְשׁוֹ.

בְּעוֹדָם הוֹלְכִים, פָּגְשׁוּ בְּאִישׁ אַחַד, וּפְנִי
 מְלֹאוֹת בְּמִכּוֹת, וְהָיָה קָם מִתַּחַת
 אֵילָן אַחַד. הִסְתַּכְּלוּ בּוֹ, וְרָאוּ פְנֵי אַדְמוֹת
 בְּאוֹתָן הַמִּכּוֹת. אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, מִי אַתָּה? אָמַר
 לוֹ, אָנִי יְהוּדִי. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, חוּטֵא הוּא, שְׂאֵם
 לֹא כֶּף, לֹא נִרְשָׁמוּ פְנֵי בְּאֵלוֹ הַחֲלָאִים הָרְעִים,
 וְאֵלוֹ לֹא נִקְרְאִים יְסוּרִים שֶׁל אֶהְבָּה. אָמַר רַבִּי
 חֲזִיָּא, כֶּף הוּא וְדַאי, שְׂיִסוּרִים שֶׁל אֶהְבָּה
 מְכַסִּים הֵם מִבְּנֵי אָדָם.

בֵּא רְאֵה, שְׁכַתוֹב אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ
 שְׂאֵת אוֹ סַפְחַת אוֹ בְּהֶרֶת. הִנֵּה שְׁלֹשָׁה
 מִיָּנִים כָּאֵן, וְכֻלָּם נִקְרְאִים נִגְעַ צְרַעַת. זֶהוּ שְׁכַתוֹב
 וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנִגְעַ צְרַעַת. מֵה זֶה נִגְעַ
 צְרַעַת? הַסְּגָרָה, הַסְּגָרָה בְּכָל, וְכַתוּב וְהוּבֵא אֶל
 אֶהְרֵן הַכֹּהֵן וְגו'. אֲבָל אוֹתָם שְׂיִרְאוּ לַחוּץ, כְּתוּב
 וְרָאֵהוּ הַכֹּהֵן וְטִמָּא אֹתוֹ. שְׂהֲרִי וְדַאי אוֹתָם

שִׁירָאוּ בַחוּץ בְּבְנֵי אָדָם, הֵם בְּאִים מְצַד הַטְּמֵאָה,
וְאֵינָם יְסוּרִים שֶׁל אֶהְבָּה.

אָמַר רַבֵּי יוֹסֵי, מִנֵּין לָנוּ? אָמַר רַבֵּי חִיָּיא,
שְׁפָתוֹב (משלי כז) טוֹבָה תוֹכַחַת מִגְלָה
מֵאֶהְבָּה מְסִתֶּרֶת. אִיזוּהִי תוֹכַחַת מֵאֶהְבָּה? (זוהי
תוֹכַחַת מֵאֶהְבָּה כַּאֲשֶׁר הִיא) מְסִתֶּרֶת מִבְּנֵי אָדָם. כְּמוֹ זֶה מִי
שְׁמוּכִיחַ אֶת חֵבְרוֹ בְּאֶהְבָּה, צָרִיךְ לְהִסְתִּיר דְּבָרָיו
מִבְּנֵי אָדָם, שֶׁלֹּא יִתְבַּיֵּשׁ מֵהֶם חֵבְרוֹ. וְאִם דְּבָרָיו
הֵם בְּגִלּוּי לְפָנֵי בְנֵי אָדָם, אֵינָם בְּאֶהְבָּה.

כִּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּשִׁמוּכִיחַ אֶת הָאָדָם,
בְּכָל הוּא מוּכִיחַ בְּאֶהְבָּה. בְּרֵאשׁוֹנָה מִכָּה
אוֹתוֹ בְּגוֹפּוֹ בְּפָנָיִם. אִם חוֹזֵר בּוֹ – מוֹטָב, וְאִם לֹא
– מִכָּה אוֹתוֹ תַּחַת לְבוֹשׁוֹ, וְאֵלּוּ (בְּעוֹרָה) נִקְרְאִים
יְסוּרִים שֶׁל אֶהְבָּה. אִם חוֹזֵר בּוֹ – מוֹטָב, וְאִם לֹא
– מִכָּה אוֹתוֹ בְּגִלּוּי בְּפָנָיו, לְפָנֵי כָלֶם, כְּדֵי
שִׁסְתַּכְּלוּ בּוֹ וַיִּדְעוּ שֶׁהֵנָּה הוּא חוֹטֵא, וְלֹא אֶהוּב
שֶׁל רַבּוֹנוֹ הוּא.

אָמַר לָהֶם אוֹתוֹ הָאִישׁ, בְּקֶשֶׁר שֶׁל עֲצָה אַחַת
בְּאַתֶּם אֵלַי, וְדַאי אֵינְכֶם אֶלָּא מֵאוֹתָם
שְׁדִיּוּרָם בְּבֵית רַשְׁבַּ"י, שֶׁלֹּא פוֹחַדִים מֵהַכֹּל. אִם
בְּנֵי שְׂבָאִים אַחֲרַי יִתְגַּרּוּ בְכֶם, אֵיךְ דְּבַרְיֶכֶם

בְּגִלוּי? אָמַר לוֹ, הַתּוֹרָה כִּף הִיא, שְׁכַתוֹב (משלי א)
 בְּרֹאשׁ הַמִּיּוֹת תִּקְרָא בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים בְּעִיר אֲמַרְיָה
 תֹּאמֶר. וּמָה אִם בְּדַבְרֵי תוֹרָה אָנוּ פּוֹחַדִּים מִפְּנֵיהָ,
 הֲרִי נִמְצָא בְּבוֹשָׁה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא
 עוֹד, אֲלֵא שֶׁהַתּוֹרָה צְרִיכָה צְחוּת. פֶּתַח אוֹתוֹ
 הָאִישׁ וְאָמַר, (מִיכָה ז) מִי אֵל כְּמוֹךָ נִשְׂא עוֹן וְגוֹ'.
 הָרִים יָדָיו וּבָכָה. בֵּינְתִים הִגִּיעוּ בְּנֵיו. אָמַר בְּנוֹ
 הַקֶּטֶן, יֵשׁ כָּאן סִיוַע שְׁמִימִי.

פֶּתַח וְאָמַר, (קהלת ז) אֵת הַכֹּל רְאִיתִי בְיַמֵּי הֶבְלִי
 יֵשׁ צְדִיק אֲבִד בְּצַדְקוֹ וְיֵשׁ רָשָׁע מְאָרִיךְ
 בְּרַעְתּוֹ. הַפְּסוּק הַזֶּה לְמַדְנּוּ בְּבֵית רַבִּי דוֹסְתָאִי
 סָבָא, שֶׁהָיָה אוֹמֵר מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי יִיסָא סָבָא. אֵת
 הַכֹּל רְאִיתִי בְיַמֵּי הֶבְלִי, וְכִי שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ שֶׁהָיָה
 חָכֵם עַל הַכֹּל, אֵיךְ אָמַר כִּף שֶׁהוּא רָאָה הַכֹּל בְּזִמְן
 שֶׁהוּא הֵלֶךְ בְּחֻשְׁכִּים שֶׁל הָעוֹלָם? שֶׁהֲרִי כֹל מִי
 שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּחֻשְׁכִּים שֶׁל הָעוֹלָם, לֹא רוֹאֵה דָבָר
 וְלֹא יוֹדֵעַ דָּבָר?

אָלֵא כִּף נִתְבָּאֵר, בְיַמֵּי שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ עֲמָדָה
 הַלְבָנָה בְּשֵׁלְמוֹתָהּ, וְשְׁלֵמָה הַתְּחַפֵּם עַל
 כֹּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְאֵז רָאָה הַכֹּל וְיָדַע הַכֹּל. וּמָה
 רָאָה? רָאָה כ"ל, שֶׁלֹּא זֶז מִן הַלְבָנָה, וְהָיָה מְאִיר
 לָהּ הַשֶּׁמֶשׁ (לָהּ כְּשֶׁמֶשׁ). זֶהוּ שְׁכַתוֹב אֵת הַכֹּל רְאִיתִי

בִּימֵי הַבְּלִי. מַה זֶה הַבְּלִי? זֶה הַלְּבָנָה שֶׁנִּכְלָלָת מִן הַכֹּל, מִמִּים וְאֵשׁ וְרוּחַ יַחַד. כִּהְבֵּל שְׂיוּצָא מִן הַפֶּה שֶׁכָּלוּל מִן הַכֹּל.

וְהוּא רֹאֵה כ"ל, בְּאוֹתוֹ הַהֶבֶל שֶׁלוֹ שְׁאַחַז בּוֹ. יֵשׁ צְדִיק אֶבֶד בְּצַדְקוֹ, בֹּא וּרְאֵה, בְּזִמְן שְׁמִתְרַבִּים הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם, הַכ"ל הַזֶּה לֹא זֶה מֵהַלְּבָנָה לְעוֹלָמִים, וְהַכ"ל הַזֶּה נוֹטֵל כָּל שֶׁמֶן וּמִשְׁחָה וְשִׁמְחָה שְׁלִמְעָלָה, וּמִתְמַלֵּא (דִּיּוֹ וְרוּחַ) וְשִׁמַּח וְגִדֵּל, כְּדֵי לְהַזְדַּוֵּג עִם הַלְּבָנָה, וְהוּא מְרוּיַח בְּשִׁבִילָהּ.

וּבְזִמְן שְׁמִתְרַבִּים הַרְשָׁעִים בְּעוֹלָם וְהַלְּבָנָה נִחְשָׁקֶת, אִזּוֹ הַצְּדִיק אֶבֶד בְּצַדְקוֹ. לֹא כְּתוּב צְדִיק נֶאֱבֵד, אֶלָּא צְדִיק אֶבֶד, שֶׁהָרִי לֹא נִרְאֶה (מִתְחַבֵּר) בְּלְבָנָה, וְלֹא נוֹטֵל שֶׁמֶן וּמִשְׁחָה וְשִׁמְחָה לְמִלָּא אוֹתָהּ וּלְהַזְדַּוֵּג עִמָּה. וְעַל זֶה צְדִיק אֶבֶד בְּצַדְקוֹ, זֶה הַלְּבָנָה, שֶׁבְּגִלֵּל הַלְּבָנָה שְׁלֹא נִמְצְאָת לְהַזְדַּוֵּג עִמוֹ, הוּא אוֹבֵד, שְׁלֹא שׂוֹאֵב מֵהַשְׁמִחָה כְּמוֹ שֶׁהִיא עוֹשֶׂה. וְאִזּוֹ מִתְעוֹרֵר כָּל צַד הַשְּׂמָאל, וְהַרְשָׁעִים מְאַרִיכִים בְּשִׁלּוּהַ בְּעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיֵּשׁ רָשָׁע מְאֵרִיךְ בְּרַעְתּוֹ. מַה זֶה בְּרַעְתּוֹ? בְּאוֹתוֹ הַצַּד (בְּאוֹתָהּ רַעָה) שֶׁנִּדְבַּק בּוֹ.

עוֹד יֵשׁ צְדִיק אֶבֶד בְּצַדְקוֹ, שְׁכַאֲשֶׁר הָרְשָׁעִים
 רַבִּים בְּעוֹלָם וְהַדִּין תְּלוּי (בַּחֲטָאִיהֶם), הַצְּדִיק
 אֶבֶד בְּצַדְקוֹ, הוּא נִתְפָּס בַּחֲטָאִים, כְּמוֹ אֲבֵא
 שְׁנִתְפָּס בַּחֲטָאִי בְּנֵי עִירוֹ, שְׁכֹלָם הָיוּ חֲצוּפִים
 (אֲלוֹי), וְהוּא לֹא הִתְרָה בָּהֶם וְלֹא בִישׁ אוֹתָם
 לְעוֹלָמִים, וּמָחָה בְיַדְּנוֹ שְׁלֵא נִתְגָּרָה בְּרָשָׁעִים (וְלֹא
 מָחָה בְיָדָם שְׁלֵא לְהִתְגָּרוֹת בָּהֶם), וְהָיָה אוֹמֵר לְנוּ, (תְּהִלִּים לו')
 לְדוֹד אֵל תִּתְחַר בְּמַרְעִים אֵל תִּקְנֵא בְּעֵשִׂי עוֹלָה.
 אָמַר אָבִי, וְדַאי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָעֲנִישׁ אוֹתִי
 בְּזֶה, שְׁהָרִי הִיְתָה רְשׁוֹת בְּיַדִּי לְמַחֲוֹת בְּיַדִּיהֶם
 וְלֹא עָשִׂיתִי, וְלֹא בִישָׁתִּי (הוֹכַחְתִּי) אוֹתָם לֹא בַּסֵּתֶר
 וְלֹא בַּגְּלוּי.

עוֹד פָּתַח בְּנוֹ אַחַר וְאָמַר, (בְּרֵאשִׁית ב) וַיִּצְרֶה ה'
 אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְר מִן הָאֲדָמָה וְגו' .
 וַיִּצְרֶה ה' אֱלֹהִים, בְּשָׁנֵי יוֹדִי"ם, בְּשָׁנֵי יִצְרִים, יִצֵּר
 טוֹב וַיִּצְרֶה רָע, אֶחָד כְּנֶגֶד מַיִם וְאֶחָד כְּנֶגֶד אֵשׁ. ה'
 אֱלֹהִים - שֵׁם מְלֵא. אֶת הָאָדָם - כּוֹלֵל זָכָר וּנְקֵבָה.
 עֶפְר מִן הָאֲדָמָה - זֶה עֶפְר הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה,
 שְׁמֵשׁ נִבְרָא, וְהוּא מְקוֹם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

וַיִּפַּח בְּאָפִיו נִשְׁמַת חַיִּים - זוֹ הַנְּשִׁמָּה הַקְּדוּשָׁה
 שֶׁנִּמְשַׁכֶּת מֵאוֹתָם הַחַיִּים שְׁלִמְעָלָה. וַיְהִי
 הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה, אָדָם נְכֹלֵל בְּנֶפֶשׁ הַקְּדוּשָׁה,

מֵהַחֲיָה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁהוֹצִיָאָה הָאָרֶץ, שְׁכָתוּב (שם א) תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הַחַיָּה הָעֲלִיּוֹנָה הַהִיא.

השלמה מההשמטות סימן ו'

שְׁכָתוּב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, נֶפֶשׁ שֶׁל אוֹתָהּ חַיָּה עֲלִיּוֹנָה, וּמִשּׁוּם שֶׁהַנֶּפֶשׁ חַיָּה הַזֹּאת היא קְדוּשָׁה עֲלִיּוֹנָה, כְּשֶׁהָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה מוֹשְׁכַת אוֹתָהּ לְתוֹכָהּ וְנִכְלָלֶת בָּהּ, אֲזִי קוֹרְאִים לָהּ נִשְׁמָה. וּבֵּא רָאָה, בְּכָל זְמַן שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, וּפְיוֹ וּלְשׁוֹנוֹ מְדַבְּרִים דְּבָרִים קְדוּשִׁים, בְּתַפְלָה וּבְתוֹרָה, הַנִּשְׁמָה הַזֹּאת נִדְבָקֶת בּוֹ, הוּא אֲהוּב שֶׁל רְבוּנוֹ, כְּמָה שׁוֹמְרִים שׁוֹמְרִים עָלָיו מְכַל הַצְּדָדִים, רָשׁוּם הוּא לְטוֹב לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וְהַשְׁכִּינָה הַקְּדוּשָׁה שׁוֹרָה עָלָיו. וְזוֹהִי שְׁעוּלָה לְמַעְלָה וּמְדַבְּרֶת לְפָנָי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, וְנִכְנָסֶת לְכָל הַשְּׁעָרִים, וְאֵין מִי שִׁימְחָה בִּידָהּ. וְעַל זֶה נִקְרָאת רוּחַ מְדַבְּרֶת, שֶׁהִרִי לְכָל שְׁאֵר הַנֶּפְשׁוֹת (נִפְשׁוֹתֵינוּ) אֵין רְשׁוֹת לְדַבֵּר לְפָנָי הַמֶּלֶךְ פָּרֹט לְזוֹ.

וּבְזִמְן שֶׁהוּא מְסַטָּה אֶת דְּרָכָיו, וְשִׁפְתוֹתָיו וּלְשׁוֹנוֹ מְדַבְּרִים דְּבוּרִים רָעִים, הַשְׁכִּינָה מְסַתְּלֶקֶת מִמֶּנּוּ, וְהַנִּשְׁמָה הַקְּדוּשָׁה עוֹבְרֶת מִמֶּנּוּ

וְלֹא נִדְבַקְתָּ בּוֹ. וּמֵצַד שֶׁל הַנְּחָשׁ הִרְעָה הַקֶּשֶׁה
 מִתְעוֹרְרֵת רוּחַ אַחַת שֶׁמְשׁוֹטְטֶת וְאוֹכֶלֶת בְּעוֹלָם,
 שָׂאִין שׁוֹרָה אֶלָּא בְּמָקוֹם שֶׁקֹּדֶשׁה עֲלִיּוֹנָה
 הַסִּתְלָקָה מִשָּׁם. וְאוֹתָם דְּבוּרִים עוֹלִים לְמָקוֹם
 הַנְּחָשׁ הִרְעָה, שֶׁהַכֹּל חוֹזֵר לְמָקוֹמוֹ. וּבִשְׂעָה
 שֶׁמְעֵלִים, הַכֹּל מְכַרְיִזִים וְאוֹמְרִים: הַסִּתְלָקוֹ
 מִסְּבִיבוֹ שֶׁל הַדְּבוּר הִרְעָה שֶׁל פְּלוֹנִי! פָּנוּ מְקוֹם
 לְדַרְכוֹ שֶׁל הַנְּחָשׁ הַקֶּשֶׁה!

וְאוֹתָהּ נִשְׁמָה עוֹלָה בְּבוֹשָׁה וּבְצָרֵת הַכֹּל, וְלֹא
 נוֹתְנִים לָהּ מְקוֹם לְדַבֵּר כְּמִקְדָּם, וְאִז
 מִזְדַּמֵּן הַנְּחָשׁ. וּכְשֶׁאוֹתוֹ הַדְּבוּר הִרְעָה עוֹלָה
 בְּדַרְכִים יְדוּעוֹת וְשׁוֹרָה לְפָנָי הַנְּחָשׁ הַקֶּשֶׁה, כְּמָה
 רוּחוֹת מִתְעוֹרְרוֹת בְּעוֹלָם, וְרוּחַ יוֹרֶדֶת מֵאוֹתוֹ
 הַצֵּד, וּמוֹצֵאת שְׁאוֹתוֹ אָדָם עוֹרֵר אוֹתָהּ בְּדְבוּר
 רָע, וְהִרִי הָרוּחַ הַמְדַבֵּרֶת הַקְּדוּשָׁה עֲבָרָה מִמֶּנּוּ,
 אִז שׁוֹרָה עָלָיו וּמְטִמְאת אוֹתוֹ, וְאִז הוּא סָגוּר,
 וְנִפְגָּם בְּשָׂרוֹ בְּמִרְאָה פָּנָיו בְּכֹל, וְעַל זֶה כָּתוּב
 שֶׁמֶר פִּי וְלִשׁוֹנוֹ שֶׁמֶר מִצְרוֹת נִפְשׁוֹ, נִפְשׁוֹ וְדָאֵי.
 אוֹתָהּ שֶׁהִיְתָה מְדַבֵּרֶת, נַעֲשֵׂתָהּ מִשְׁתַּקֶּת מִשׁוּם
 דְּבוּר רָע. וְכִמוֹ שֶׁעָנְשׁוֹ שֶׁל אָדָם בְּזֶה מִשׁוּם אוֹתוֹ
 דְּבוּר רָע, כִּן עָנְשׁוֹ בְּגִלְלֵי דְבוּר טוֹב (שְׁבַא לִידוֹ שֶׁיִּכְלַ

סדר הלימוד ליום כד אדר [יום 172 בשנה]

בא ראה, בכל זמן שהנשמה הקדושה הזו נדבקת באדם, אהוב רבונו הוא. כמה שומרים שומרים אותו מכל הצדדים, רשום הוא לטוב, למעלה ולמטה, והשכינה הקדושה שורה עליו.

ובזמן שהוא מסטה את דרכו, השכינה מסתלקת ממנו, והנשמה הקדושה לא נדבקת בו. ומצד הנחש הרע התקיף מתעוררת רוח אחת שמשוטטת והולכת בעולם, שלא שורה אלא במקום שהקדושה העליונה הסתלקה משם, ואז האיש נטמא, ונפגם בבשרו במראה פניו בכל.

ובא ראה, משום שנפש חיה הזו היא קדושה עליונה, כשמושכת אותה הארץ הקדושה ונכללת בתוכה, אז קוראים לה נשמה, וזו היא שעולה למעלה ומדברת לפני המלך הקדוש, ונכנסת בכל השערים, ואין מוחה בידה, ועל פן נקראת רוח ממלא, שהרי לכל שאר הנפשות אין רשות לדבר לפני המלך, פרט לזו.

וְעַל כֵּן הַתּוֹרָה מְכַרְיָזָה וְאוֹמְרַת: (תהלים לד) נֶצֶר
 לְשׁוֹנֵךְ מֵרַע וְגו', וְכַתּוּב (משלי כא) שֹׁמֵר פִּי
 וּלְשׁוֹנוֹ וְגו'. מִשׁוּם שָׂאֵם שִׁפְתוֹתָיו וּלְשׁוֹנוֹ
 מְדַבְּרִים דְּבָרִים רָעִים, אוֹתָם הַדְּבוּרִים עוֹלִים
 לְמַעַלָּה, וּבִשְׂעָה שְׂעוֹלִים, הַכֹּל מְכַרְיָזִים
 וְאוֹמְרִים: הִסְתַּלְּקוּ מִסְבִּיב הַדְּבוּר הָרַע שֶׁל
 פְּלוֹנִי! פָּנּוּ מִקּוֹם לְדַרְכוֹ שֶׁל הַנְּחָשׁ הַתְּקִיף! אִז
 הַנְּשִׂמָּה הַקְּדוּשָׁה עוֹבְרַת מִמֶּנּוּ וּמִסְתַּלְּקַת וְלֹא
 יְכוּלָה לְדַבֵּר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים לט) נֶאֱלַמְתִּי
 דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב.

וְאוֹתָהּ הַנְּשִׂמָּה עוֹלָה בְּבוֹשָׁה, בְּצָרָה שֶׁל הַכֹּל,
 וְלֹא נוֹתְנִים לָהּ מְקוֹם כְּמִקְדָּם. וְעַל זֶה
 כָּתוּב, שֹׁמֵר פִּי וּלְשׁוֹנוֹ שֹׁמֵר מְצָרוֹת נַפְשׁוֹ.
 נִפְשׁוֹ וְדַאי. אוֹתָהּ שֶׁהִיְתָה מְדַבְּרַת, נֶעְשְׂתָה
 מִשְׁתַּקֶּת מִשׁוּם הַדְּבוּר הָרַע. וְאִז מִזְדַּמֵּן הַנְּחָשׁ,
 שֶׁהַכֹּל חוֹזֵר לְמִקּוֹמוֹ, וּכְשֵׁאוֹתוֹ הַדְּבוּר הָרַע
 עוֹלָה בְּדַרְכֵים יְדוּעוֹת וְשׁוֹרָה לְפָנָי הַנְּחָשׁ
 הַתְּקִיף, כְּמָה רִנְחוֹת מִתְעוֹרְרוֹת בְּעוֹלָם, וְרוּחַ
 יוֹרֵדֵת מֵהַצֵּד הַהוּא, וּמוֹצֵאת אוֹתוֹ הָאִישׁ מְעוֹרֵר
 אוֹתוֹ בְּדְבוּר רָע, וְהַרוּחַ הַמְּמַלְּלֵת הַקְּדוּשָׁה הַזֹּה
 עוֹבְרַת מִמֶּנּוּ. אִז שׁוֹרָה עָלָיו וּמְטַמֵּאת אוֹתוֹ, וְאִז
 הוּא סָגוּר.

כְּמוֹ שֶׁעָנְשׁוּ שֶׁל הָאִישׁ הַזֶּה מִשׁוּם דְּבוּר רַע, כִּף עָנְשׁוּ מִשׁוּם דְּבוּר טוֹב, שָׁבָא לֵידוֹ וַיְכַל לְדַבֵּר וְלֹא דִבֵּר. מִשׁוּם שִׁפְגָם אוֹתָהּ הָרוּחַ הַמְּמַלְלֵת, שֶׁהִיא מְתַקֶּנֶת לְדַבֵּר לְמַעֲלָה וּלְדַבֵּר לְמַטָּה, וְהַכֹּל בְּקִדְשָׁה. כָּל שִׁכְן אִם הָעַם הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ עֲקָמָה, וְהוּא יְכוּל לְדַבֵּר לָהֶם וּלְהוֹכִיחַ אוֹתָם, וְשׁוֹתֵק וְלֹא מְדַבֵּר, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ שֶׁכְּתוּב נֶאֱלַמְתִּי דוּמְיָה הַחַשִּׁיתִי מִטוֹב וְכֹאבִי נֶעְכָּר.

נֶעְכָּר בְּמִכּוֹת שֶׁל טְמֵאָה. וְזֶהוּ שֶׁאֲמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ, מִלְּקָה בָּזָה וּמִתְפַּנֶּה מִמְּנוֹ, שֶׁכְּתוּב (תהלים פז) פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי. מַה זֶה פָּנָה אֵלַי? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יב) וַיִּפֶן אֶהָרָן. יִרְדּוּ רַבֵּי חֲזִיָּא וְרַבֵּי יוֹסִי וּנְשָׁקוּהוּ. הִתְחַבְּרוּ יַחַד כָּל אוֹתָהּ הַדֶּרֶךְ. קָרָא עֲלֵיהֶם רַבֵּי חֲזִיָּא, (משלי ד) וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר נִגְהַ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכוּן הַיּוֹם.

נִגְעַ צְרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן. אָמַר רַבֵּי יוֹסִי, הַנֶּגַע הַזֶּה בְּכֹל הַגּוֹנִים שְׁלוֹ הִתְעוּרְרוּ הַחֲבֵרִים, וְהַכֹּהֵן הָיָה יוֹדֵעַ בָּהֶם לְטָהַר וּלְטַמָּא, הָיָה יוֹדֵעַ אוֹתָם שֶׁהֵיוּ יְסוּרִים שֶׁל אֶהְבָּה, אוֹ אוֹתָם שֶׁנִּמְצְאוּ בְּמִי שֶׁמֵּאֵס בּוֹ רְבוּנוֹ וְהִרְחִיק אוֹתוֹ, שֶׁהָרִי לְפִי דְרָכֵי הָאִישׁ גּוֹרֵם נֶגַע בְּעוֹלָם.

פְּתוּב (תהלים קמא) אַל תַּט לְבִי לְדַבֵּר רַע לְהִתְעוֹלֵל
עַל לוֹת בְּרָשָׁע. מִכָּאן שְׁנִינוּ, בְּדֶרֶךְ שְׁבִיה
רוּצָה אָדָם לְלַכֵּת, בְּהַ מְנַהֲיָגִים אוֹתוֹ. אָמַר רַבִּי
יִצְחָק, הַפְּסוּק הַזֶּה קָשָׁה, וְכִי הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִסְטָה אֶת הָאָדָם לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ שֶׁל חַטָּא וְלַעֲשׂוֹת
מַעֲשִׂים רָעִים? אִם כֵּן, אֵינן דִּין בְּזֵה הָעוֹלָם וְלֹא
בְּעוֹלָם הַבָּא, וְהַתּוֹרָה לֹא מְתַקֶּנֶת, שְׂכָתוֹב בְּהַ אִם
תִּשְׁמַע וְאִם לֹא תִשְׁמַע!

אַלְא דְּוֹד הַזְּהִיר אֶת לְבוֹ לְהַנְהִיגוּ בְּדֶרֶךְ אֱמֶת,
כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (דברים ד) וְהִשְׁבַּתְּ אֶל לְבָבְךָ. מַה
זֶה וְהִשְׁבַּתְּ? אֲלֹא פַעַם אַחַת וּפַעַמִּים וְשִׁלַּשׁ לַחֲזוֹר
כְּנִגְדוֹ, וְלִהְיוֹלֵיךָ וְלִהְיוֹלֵיךָ אוֹתוֹ. וְכֵן אָמַר לוֹ: אֵל
תַּט לְבִי לְדַבֵּר רַע. לְלַבּוֹ אָמַר דְּוֹד, (כְּלוּמַר) אֵל תִּטָּה
לְפִי דְרַכֵּי הָאָדָם (וְכֵן אָמַר לוֹ: לְבִי, אֵל תַּט לְדַבֵּר רַע. שְׁהִיר דְּבַר)
רַע גּוֹרֵם נֶגַע בְּעוֹלָם, וְהַדִּין שׁוֹרָה בְּעוֹלָם, וְהִינוּ
נֶגַע צָרַעַת.

נֶגַע צָרַעַת, הִנֵּה הִתְעוֹרְרוּ הַחֲבֵרִים, אֲבָל צָרַעַת
כְּתַרְגוּמוֹ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַה זֶה
כְּתַרְגוּמוֹ? הַסְּגָרָה, שְׁסוּגָר וְלֹא פוֹתַח. וְכִשְׁהוּא
סוּגָר וְלֹא פוֹתַח, הוּא נִקְרָא נֶגַע. רַבִּי יוֹסִי אָמַר,
שְׂאִין הָאֲבוֹת נִהְיִים, כָּל שְׂכָן הַבְּנִים, וְהִינוּ
שְׂכָתוֹב נֶגַע צָרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם, בְּאָדָם

מַמְשׁ, וּמִכָּאן יוֹרֵד לְמִי שִׁיּוֹרֵד. נִמְצָא נִגְע לְכָל
מֵאוֹתָהּ הַהִסְגָּרָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וּדְאִי זֶהוּ סוּד הַדְּבָר,
שְׁכָתוּב (איכה ב) נֶאֱרַךְ מִקְדָּשׁוֹ. מָה
הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁבָנֵי הָעוֹלָם גָּרְמוּ אֶת זֶה,
שְׁכָתוּב (במדבר יט) אֶת מִקְדָּשׁ ה' טָמֵא, טָמֵא
מַמְשׁ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, טָמֵא, מִשּׁוּם
שְׁהִסְתַּלְקָה (השכינה ממנו) מִי שְׁהִסְתַּלְקָה, וְהִנְחַשׁ
הַתְּקִיף שְׂרוּי וּמְטִיל זֶה־מָא, וּמְטָמֵא אֶת מִי
שְׁמְטָמָא, וְכֻלָּם מִשּׁוּם חֻטְאֵי הָעוֹלָם.

לְמַדְנֹו, כְּשִׁמְתַּחֲחִיל הַנְּחָשׁ (החזק) לְהַתְּגַלּוֹת,
מִסְתַּלְקִים הַבְּנִינִים וְהַעֲמוּדִים
וְעוֹבְרִים, וְכֹא הַנְּחָשׁ הַתְּקִיף וּמְטִיל זֶה־מָא, וְאִז
נִמְצָא הַמִּקְדָּשׁ טָמֵא. מִי הַמִּקְדָּשׁ? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
וְנִתְּתִי נִגְע צָרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אַחֲזַתְכֶם. וְכָתוּב
(בראשית ג) וְהַנְּחָשׁ הָיָה עָרוֹם מִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר
עָשָׂה ה' אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר אֶל הָאִשָּׁה. אֶל הָאִשָּׁה
מַמְשׁ, שְׁמִקּוֹם הַמִּקְדָּשׁ נֶאֱחָז בְּתוֹכָהּ, וְהִינּוּ אֶת
מִקְדָּשׁ ה' טָמֵא, מִשּׁוּם חֻטְאוֹ, מִשּׁוּם שְׁהִתְגַּלָּה
הַנְּחָשׁ הַתְּקִיף.

מָה חֻטְאוֹ? זֶה לְשׁוֹן הָרַע, שְׁבַגְלָל לְשׁוֹן הָרַע
הַנְּחָשׁ מִזְדַּמֵּן, בֵּין לְמַעְלָה בֵּין לְמַטָּה,

שְׁכָתוּב (במדבר כא) וַיִּשְׁלַח ה' בְּעַם אֶת הַנֹּחָשִׁים
הַשָּׂרְפִים. הַשָּׂרְפִים אוֹ הַשָּׂרְפִים לֹא כָתוּב, אֲלֵא
הַשָּׂרְפִים. מִי הַשָּׂרְפִים? שְׁכָתוּב (תהלים עד) רֵאשִׁי
תַנְיִיִם, (שְׁנַיִם. אֶחָד נֶאֱחָז לְמַעְלָה וְאֶחָד לְמַטָּה) (שְׁנַיִם, אֶחָד חוֹזְרִים
לְפַעְמַיִם) וְכָתוּב (ישעיה ו) שָׂרְפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ,
מִמַּעַל לוֹ וְדַאי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר (אִיּוֹב א) לְהַתִּיצֵב עַל
ה', וְאִזְ הַסְּגָרָה בְּכָל, וְאִין מִי שְׁפּוֹתָתָה. וְעַל זֶה
כָּתוּב, (משלי ל) כִּן דֶּרֶךְ אִשָּׁה מְנַאֲפֶת אֲכָלָה וּמַחְתָּה
פִּיהָ וְגו'. מַה זֶה מְנַאֲפֶת? מְנַאֲפֶת מִמֶּשׁ וְדַאי,
אֲכָלָה וּמַחְתָּה פִּיהָ וְאָמְרָה לֹא פָעַלְתִּי אֲוֵן.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּרַצוֹן שֶׁל
הַכֹּל לֹא נִמְצָא לְמַטָּה, אֲלֵא מִשּׁוֹם
שֶׁנִּמְצָא לְמַעְלָה. וְלְמַעְלָה לֹא נִמְצָא, אֲלֵא
כְּשֶׁנִּמְצָא לְמַטָּה בְּחֻטְאֵי הָעוֹלָם, שֶׁלְמַדְנוּ
שֶׁהַכֹּל תְּלוּי זֶה בְּזֶה, וְזֶה בְּזֶה.

וְאִישׁ כִּי יִמְרֹט רֵאשׁוֹ וְגו'. רַבִּי חֲזִיָּא פָתַח וְאָמַר,
(קהלת ב) וְרֵאשִׁיתִי אֲנִי שֵׁישׁ יִתְרוֹן לְחַכְמָה מִן
הַסְּכָלוֹת וְגו'. בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת הַסְּתַפְּלִיתִי בְּדַבְרֵי
שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ וְהַשְּׁגַחְתִּי בְּחַכְמָה הַרְבֵּה שְׁלוֹ,
וְהַסְּתִיר דְּבָרָיו בְּתוֹכוֹ, לְתוֹךְ הַהִיכָל הַקָּדוֹשׁ.
בְּפִסּוֹק זֶה יֵשׁ לְהַסְּתַפֵּל, לָמָּה אָמַר וְרֵאשִׁיתִי אֲנִי?
וְכִי שָׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא יוֹדְעִים וְלֹא רוֹאִים אֶת

זֶה? אֶפְלוּ מִי שֶׁלֹּא יוֹדֵעַ חֲכָמָה מִיָּמָיו וְלֹא
הַשְּׂגִיחַ בָּהּ, יוֹדֵעַ אֶת זֶה שֵׁישׁ יִתְרוֹן לְחֲכָמָה מִן
הַסְּכָלוֹת כִּי־תְרוֹן הָאוֹר מִן הַחֹשֶׁךְ, וְהוּא מְשַׁבַּח
אֶת עֲצָמוֹ וְאוֹמֵר רְאִיתִי אָנִי?

אָלֵא כֶּף לְמַדְנֵי, מִי חָכֵם כְּמוֹ שְׁלֹמֹה, שְׁבַשְׁבַּע
דְּרָגוֹת שֶׁל חֲכָמָה נִקְרָא כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה.
שָׁשָׁה יָמִים לְמַעְלָה, שְׁבִיעֵי עֲלִיּוֹן עֲלֵיהֶם. שָׁשָׁה
יָמִים לְמַטָּה, שְׁבִיעֵי עֲלֵיהֶם. שֵׁשׁ דְּרָגוֹת לְכֹסֵא,
הוּא עַל הַכֹּסֵא, שְׁכָתוֹב וַיֵּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כֹּסֵא ה'
לְמֶלֶךְ. שְׁבַעַה כְּתָרִים שֶׁל יָמִים לְמַעְלָה, וְאִז
כְּנֻגָדָם שְׁבַעַה שְׁמוֹת לְשְׁלֹמֹה, לְהִרְאוֹת בּוֹ
הַחֲכָמָה הַקְּדוֹשָׁה. וּמְשׁוֹם כֶּף נִקְרָא שְׁבַעַה
שְׁמוֹת: שְׁלֹמֹה. יְדִידָהּ. אֲגוּר. בֶּן יָקָה. לְמוֹאֵל.
אִיתִיאֵל. קִהְלֵת.

וְאָמַר שְׁבַעַה הַבָּלִים. וְמָה שֶׁהוּא רָאָה לֹא
רָאָה אָדָם אַחֵר, וְכִשְׁכַּנְס חֲכָמָה
וְהִתְעַלָּה לְדְרָגוֹת הַחֲכָמָה, נִקְרָא קִהְלֵת. וְשְׁבַעַה
הַבָּלִים אָמַר, כְּנֻגָד שְׁבַעַה כְּתָרִים שְׁלֹמֶעֱלָה,
וְכָל הַבָּל נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ קוֹל, וְהָעוֹלָם אֵינוֹ
מִתְקִים אֶלָּא בְּהַבֵּל.

וְלְמַדְנֵי מְשֻׁמוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן, הַהֵבֶל מוֹצִיא
קוֹל בְּרוּחַ וּמִים שָׁבוּ, וְאִין קוֹל אֶלָּא

עם הבל. ולמדנו, בשבעה הבלים מתקיימים העליונים והתחתונים. ולמד רבי יצחק, בא תראה שעל ההבל מתקיים העולם, שאלמלא לא היה הבל שיוצא מן הפה, לא התקיים אדם אפלו שעה אחת.

כמו כן אמר שלמה דבריו, שהעולם מתקיים בהם, שבהבל הזה מתקיים העולם. וההבל הזה שמתקיים בו העולם, בא מן ההבלים שלמעלה. זהו שכתוב הבל הבלים, הבל מההבלים שלמעלה, וכל דבריו היו כן. ובהבלים שלמעלה כתוב, (דברים ח) כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם. מה זה מוצא פי ה'? זה ההבלים שלמעלה.

ולמדנו, וראיתי אני שיש יתרון לחכמה מן הסכלות. מן הסכלות ממש באה תועלת לחכמה. שאלמלא לא נמצאה שטות בעולם, לא נודעה החכמה ודבריה. ולמדנו, חיוב הוא על אדם שלמד חכמה ללמד מעט מן השטות ולדעת אותו, משום שבאה תועלת לחכמה בשבילו, כמו שבאה תועלת לאור מן החשכה. שאלמלא החשכה לא נודע האור, ולא באה (נראית) לעולם תועלת ממנו.

שָׁנָה, שֵׁשׁ יִתְרוֹן לַחֲכָמָה, לַחֲכָמָה סִתָּם.
 שָׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אַבָּא, בֵּא
 וְרֵאֵה סוּד הַדְּבָר, לֹא מְאִירָה הַחֲכָמָה שְׁלֹמַעְלָה
 וְלֹא נְאוּרָה אֶלָּא בְּשִׁבִיל הַשְּׁטוּת שְׁמַתְעוּרְרַת
 מִמָּקוֹם אַחֵר, וְאֶלְמָלָא זֶה, אֹר וּמְשַׁחָה רַבָּה
 וְיֹתֵר לֹא הִיְתָה (להיות), וְלֹא נִרְאָתָה תּוֹעֲלָתָהּ שֶׁל
 הַחֲכָמָה, וּמְשׁוּם הַשְּׁטוּת מְאִיר יֹתֵר, וּמְאִירִים
 לוֹ יֹתֵר. זֶהוּ שְׁפָתוֹב שֵׁשׁ יִתְרוֹן לַחֲכָמָה,
 לַחֲכָמָה סִתָּם, מִן הַסְּכָלוֹת סִתָּם. וְכֵן לְמִטָּה,
 אֶלְמָלָא לֹא הִיְתָה שְׁטוּת מְצוּיָה בְּעוֹלָם, לֹא
 הִיְתָה הַחֲכָמָה מְצוּיָה בְּעוֹלָם.

וְהֵינּוּ שָׂרֵב הַמְּנוּנָא סְבָא, כְּשֶׁהֵיוּ לוֹמְדִים מִמְּנוּ
 הַחֲבָרִים סוּדוֹת הַחֲכָמָה, הָיָה מְסִדֵּר
 לְפָנֵיהֶם פָּרֵק שֶׁל דְּבָרֵי שְׁטוּת, כְּדֵי שֶׁתֵּבֵא תּוֹעֲלַת
 לַחֲכָמָה בְּשִׁבִילוֹ. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (קהלת י') יָקָר מַחֲכָמָה
 וּמִכְבוּד סְכָלוֹת מְעֵט, מְשׁוּם שֶׁהֵיא הַתְּקוּן שֶׁל
 הַחֲכָמָה וּכְבוּד הַחֲכָמָה. וְעַל זֶה כְּתוּב, וְלִבִּי נִהַג
 בַּחֲכָמָה וְלֹאֲחִז בְּסְכָלוֹת.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, יָקָר מַחֲכָמָה וּמִכְבוּד, כְּלוּמַר,
 כְּבוּד הַחֲכָמָה וְהַנּוֹי שְׁלָהּ וְהֵיָקָר שֶׁל הַכְּבוּד
 שְׁלֹמַעְלָה מֵהוּא? סְכָלוֹת מְעֵט, מְעֵט שֶׁל

שטות, מראה ומגלה את כבוד החכמה והכבוד של מעלה יותר מכל דרכי העולם.

ביתרון האור מן החשך, תועלת האור לא באה (נראית) אלא מתוך החשכה. (ולעולם) תקוון הלכן מהו? השחר. אלמלא השחר לא נודע הלכן, ומשום השחר מתעלה הלכן ומתיקר. אמר רבי יצחק, משל למתוק במר, שאין יודע איש טעם המתוק עד שטועם את המר. מי עושה את זה מתוק? הנה אומר זה המר. והינו שכתוב (שם ז) גם את זה לעמת זה עשה האלהים. וכתוב טוב אשר תאחז בזה וגם מזה אל תנח את ידך.

שנינו, בכמה דרגות נקרא בן אדם: אדם, גבר, אנוש, איש. גדול שבכלם אדם, (משום) שכתוב (בראשית א) ויברא אלהים את האדם בצלמו. וכתוב (שם ט) כי בצלם אלהים עשה את האדם. ולא כתוב גבר, אנוש, איש. אמר רבי יהודה, אם כן, והרי כתוב (ויקרא א) אדם כי יקריב מכם קרבן לה'. מי צריך להקריב קרבן? מי שהוא חוטא, וכתוב אדם.

אמר רבי יצחק, בא ראה, קיום העולם של עליונים ותחתונים הוא קרבן, הנחת של

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִי רְאוּי לְהַקְרִיב לְפָנָיו אֶת
הַנִּחַת הַזֶּה? הֲיִהוּ אוֹמֵר זֶה אָדָם, שְׂיִקֵּר מִן הַכֹּל.
אָמַר לוֹ, אִם כֵּן, הֲנִיָּה כְּתוּב, אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר
בְּשָׂרוֹ וְגו', וְהִיא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנִגַע צָרַעַת. אָמַר
לוֹ, אֶת זֶה צָרִיף לְטַהַר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר
מִהַכֹּל, שְׁמִי שֶׁהוּא בְּדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה שֶׁל כָּלֵם, לֹא
יֵשֵׁב כֵּן.

וּמִשּׁוּם כֵּן כְּתוּב בְּאָדָם, וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן. וּבָא
לֹא כְּתוּב, אֶלָּא וְהוּבָא. שְׁכָל מִי שֶׁרוֹאֶה
אוֹתוֹ, מִתְחַיֵּב בּוֹ לְהַקְרִיבוֹ לְפָנֵי הַכֹּהֵן, שֶׁהַדְּמוּת
הַקְדוֹשָׁה לֹא תֵשֵׁב כֵּן. וְכְתוּב אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי
יִהְיֶה בּוֹ נִגַע וְגו', וְאִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר
בְּשָׂרָם בְּהֵרֵת וְגו'. וְלֹא כְּתוּב בָּהֶם וְהוּבָא.

אָמַר לוֹ, וְהָרִי כְּתוּב (במדבר יב) וְהָאִישׁ מִשָּׁה, כִּי
זֶה מִשָּׁה הָאִישׁ, לָמָּה לֹא נִקְרָא אָדָם?
אָמַר לוֹ, מִשּׁוּם שֶׁנִּקְרָא עֶבֶד לְמַלְךְ, שֶׁכְּתוּב (שם)
לֹא כֵן עֶבְדֵי מִשָּׁה. (יהושע א) מִשָּׁה עֶבְדֵי. וְאִף כֵּן
נִקְרָא אִישׁ כָּלִפִּי אָדָם שֶׁלְמַעְלָה. אָמַר לוֹ, אִם
כֵּן, הָרִי כְּתוּב (שמות טו) ה' אִישׁ מְלַחֲמָה, וְלֹא
כְּתוּב אָדָם. אָמַר לוֹ, סוּד ה' לִירְאָיו. אָמַר לוֹ, אִם
כֵּן אָנִי בִּינִיָּהֶם (יושב) הוֹשִׁיבוּ בְּכָל, וּבְמִקוּם הַזֶּה
לֹא זְכִיתִי.

אָמַר לוֹ, לַךְ לְרַבִּי אַבָּא, שְׂאֲנִי לְמַדְתִּי מִמֶּנּוּ
שְׁלֵא עַל מְנַת לְגִלוֹת. הֵלֶךְ אֵצֶל רַבִּי אַבָּא,
מְצָא אוֹתוֹ שֶׁהָיָה דוֹרֵשׁ וְאוֹמֵר: מָתִי נִקְרָאת
שְׁלִמוֹת שֶׁל מַעְלָה (שֶׁל הַכֹּל)? כְּשִׁיּוֹשֵׁב הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּכֶסֶף, וְעַד שְׁלֵא יוֹשֵׁב בְּכֶסֶף, לֹא נִמְצְאת
שְׁלִמוֹת, שְׁכָתוּב (יחזקאל א) וְעַל דְּמוֹת הַכֶּסֶף דְּמוֹת
כְּמֵרָאָה אָדָם עָלְיוֹ מְלַמְעֵלָה. מִשְׁמַע שְׁכָתוּב
אָדָם, שֶׁהוּא הַכֹּלֵל וְשְׁלִמוֹת הַכֹּל. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, בְּרוּךְ הַרְחֵמֵן שֶׁמְצָאתִי אוֹתְךָ בְּזֶה. אָמַר
לוֹ, אִם כֶּךָ, הֲרִי כְּתוּב ה' אִישׁ מְלַחֵמָה, וְלֹא כְּתוּב
אָדָם. אָמַר לוֹ, יָפָה שְׂאֵלְתָּ.

בֵּא רְאָה, שֶׁם לֹא נִמְצְאת שְׁלִמוֹת שֶׁל הַכֹּל,
וּמְשׁוּם כֶּךָ נִקְרָא אִישׁ. אָבֵל כָּאֵן שְׁלִמוֹת
הַכֹּל וְהַכֹּלֵל שֶׁל הַכֹּל, מְשׁוּם כֶּךָ נִקְרָא אָדָם.
קָרָא עָלְיוֹ, (תהלים קיט) טוֹב לִי תוֹרַת פִּיךָ מֵאֲלֵפֵי
זָהָב וְכֶסֶף.

עוֹד אָמַר לוֹ, כְּתוּב (שם לו) אָדָם וּבְהֵמָה, וְלֹא
כְּתוּב אִישׁ וּבְהֵמָה. אָמַר לוֹ, וְלֹא?! וְהֲרִי
כְּתוּב (שמות יא) לְמֵאִישׁ וְעַד בְּהֵמָה. אָבֵל מֵה
שְׁכָתוּב אָדָם וּבְהֵמָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (מלכים א-ה) מִן
הָאָרֶז אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן עַד הָאָזוּב אֲשֶׁר יֵצֵא בְּקִיר.
דֶּרֶךְ הַכְּתוּב הוּא, שְׁלוֹקַח הָעֲלִיּוֹן מִכֹּלֵם וְהַנְּמוּךְ

מכלם. אף כּאן הַעֲלִיּוֹן שֶׁל הַכֹּל – אָדָם, וְהַנְמוּךְ
מֵהַכֹּל – בְּהֵמָה.

אָמַר לוֹ, וְהָרִי כָתוּב (בראשית ב) וְאָדָם אֵין לַעֲבֹד
אֶת הָאָדָמָה. אָמַר לוֹ, בֹּא וּרְאֵה שְׁכָל
מֵה שְׁפָעוּלִים אֵינוֹ אֶלָּא בְּשִׁבִיל הָאָדָם, וְכֹלִם
בְּגִלְלוֹ מִתְקִימִים וְלֹא נִרְאִים בְּעוֹלָם, וְכֹלִם
הַתְּעַכְבוּ עַד שְׂיָבֵא אוֹתוֹ שְׁנִקְרָא אָדָם. זֶהוּ
שְׁכָתוּב (ש) וְכֹל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרָם יִהְיֶה בְּאֶרֶץ
וְגו'. טָרָם: עַד שְׁלֹא, כְּתִרְגוּמוֹ. מִשּׁוֹם שְׁלֹא
נִרְאָתָה הַדְּמוּת הַעֲלִיּוֹנָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב וְאָדָם
אֵין. כְּלוּמַר, כֹּלִם הַתְּעַכְבוּ בְּשִׁבִילָה שֶׁל הַדְּמוּת
הַזֹּאת עַד שְׁנִרְאָתָה.

וּמִשּׁוֹם כֵּן לֹא נִרְאָתָה (נִבְרָאָה) הַדְּמוּת הַזֹּאת אֶלָּא
בְּדְמוּת שְׁרֵאוּיָהּ לָהּ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ש) וְיִיֶצֶר ה'
אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם, בְּשֵׁם מְלֹא, כְּמוֹ
שְׁבִאֲרָנוֹ, שֶׁהוּא שְׁלֵמוֹת הַכֹּל וְהַכֹּלֵל שֶׁל הַכֹּל.
לְמִדְּנוּ, בְּשִׁשִּׁי נִבְרָא אָדָם, בְּשַׁעַת שְׁנִשְׁלָם
הַכֶּסֶּא. וְנִקְרָא כֶּסֶּא, שְׁכָתוּב (מלכים א-ב) וְשֵׁשׁ מַעֲלוֹת לְכֶסֶּא.
וְלִפִּיכֵן נִבְרָא הָאָדָם בְּשִׁשִּׁי,
שֶׁהוּא רְאוּי לִישֵׁב עַל הַכֶּסֶּא. וְלִמְדְּנוּ, כִּיּוֹן
שְׁנִבְרָא אָדָם, הַכֹּל הַתְּתַקֵּן, וְכֹל מֵה שְׁלֵמַעְלָה
וְלִמְטָה, וְהַכֹּל נִכְלָל בְּאָדָם.

שְׁנֵינּוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתוּב (יחזקאל א) וְדַמּוֹת
פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם, הַכֹּלֵל שֶׁל הַכֹּל, וְהַכֹּל
כְּלוּלִים בְּדַמּוֹת הַזֹּאת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָרִי
כְּתוּב וּפְנֵי אַרְיָה אֶל הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתֶּם וּפְנֵי שׁוּר
מִהַשְּׂמַאוֹל לְאַרְבַּעַתֶּן? אָמַר לוֹ, הַכֹּל הָיָה פְּנֵי
אָדָם, וּבְאוֹתָהּ דְמוֹת שֶׁל אָדָם נִרְאִים כָּל הַגְּוֹנִים
וְכָל הַדְּמִיּוֹת. כְּמוֹ שְׁשֵׁנִינוּ, פְּנֵיו פְּנֵי נֶשֶׁר, לֹא
שֶׁהוּא נֶשֶׁר, אֲלָא שֶׁנִּרְאָה בְּדַמּוֹת שֶׁל אָדָם, מִשּׁוּם
שְׂכוּלֵל אֶת כָּל הַגְּוֹנִים וְכָל הַדְּמִיּוֹת.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בֵּא רְאֵה, כָּל מִי שֶׁהוּא תַחַת
שֶׁלְטוֹנוֹ שֶׁל אָדָם, נִקְרָא אִישׁ, מִשּׁוּם
שֶׁהִתְתַּקֵּן בְּגוֹן שֶׁל אָדָם מִדְּרָגָה אַחֲרַת שֶׁהִיְתָה לוֹ
בְּרֵאשׁוֹנָה. שֶׁלְמִדְּנוּ בְּסוּד עֲלִיּוֹן בְּסִפְרָא
דְּצִנִּיעוֹתָא, כְּשֶׁנִּבְרָא אָדָם, יָרַד בְּדַמּוֹת קְדוּשָׁה
עֲלִיּוֹנָה, וַיִּרְדּוּ עִמּוֹ שְׁתֵּי רוּחוֹת מְשֻׁנֵּי צְדָדִים,
מִיָּמִין וּמִשְּׂמָאל, הַכֹּלֵל שֶׁל אָדָם. וְהָרוּחַ שֶׁל
הַיָּמִין נִקְרָאת נְשָׂמָה קְדוּשָׁה, שְׂכָתוּב (בראשית ב)
וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נְשַׁמַּת חַיִּים. וְהָרוּחַ שֶׁל הַשְּׂמָאל
נִקְרָאת נְפֶשׁ חַיָּה, וְהִיְתָה הוֹלֶכֶת וַיִּוֹרְדַת מִמַּעַלָּה
לְמַטָּה, וְלֹא מִתִּישְׁבַת עִם הָאֲחֵרַת.

כְּאִשְׁרֵי נִכְנְסָה הַשְּׂבַת וְאָדָם הָיָה חוּטָא, נַעֲשׂוּ
(נשפָּעוּ) מֵאוֹתָהּ רוּחַ הַשְּׂמָאל בְּרִיּוֹת

שְׁמֵת־פְּשׁוּטוֹת בְּעוֹלָם, וְגוֹפֵם לֹא הִסְתִּים,
וְהִתְחַבְּרוּ עִם גּוֹף הָאָדָם הַזֶּה, עִם זָכָר וּנְקֵבָה,
וְנוֹלְדוּ בְּעוֹלָם. וְאֵלּוּ נִקְרָאִים נִגְעֵי בְּנֵי אָדָם.
לְמַדְנֹו, הָעֲלִיּוֹנִים מֵהֶם שֶׁלֹּא נִדְבְּקוּ לְמִטָּה
וּתְלוּיִים בְּאוֹיֵר, וְשׁוֹמְעִים מֵה שְׁשׁוֹמְעִים
מְלִמְעָלָה, וּמֵהֶם יוֹדְעִים אוֹתָם הָאֲחֵרִים לְמִטָּה.
לְמַדְנֹו, מֵהַנִּיצוּץ הַקָּשָׁה יוֹצְאִים שֶׁלֹּשׁ מֵאוֹת
וְעֵשָׂרִים וְחֲמִשָּׁה נִיצוּצוֹת, חֲקוּקִים
וְאֲחוּזִים יַחַד מִצַּד הַגְּבוּרָה, שֶׁנִּקְרָאִים גְּבוּרוֹת,
(וּמִתְלַבְּדִים) יַחַד וְנַעֲשׂוּ אֶחָד (גּוֹף). וְכִשְׁאֲלָה נִכְנָסִים
לְגוֹף, הוּא נִקְרָא אִישׁ. (וְלֹא אִישׁ זֶה) זֶה שֶׁשָּׁנִינוּ, אִישׁ
תָּם וַיִּשָּׂר אִישׁ צַדִּיק. וְהָאִישׁ שֶׁל כָּאֵן, כְּתוּב אִישׁ
מִלְחָמָה, שֶׁהִכַּל עוֹלָה דִין, וְהִכַּל אֶחָד. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, לְמָה? לֹא הִיָּה בִידוֹ (שֶׁל רַבִּי יִצְחָק)? בָּאוּ
שָׂאֵלוּ לְפָנָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר לָהֶם, עוֹד קָשָׁה,
שֶׁהָרִי שָׁנִינוּ שְׁפָתוֹב, (בְּרֵאשִׁית ב) לְזֹאת יִקְרָא אִשָּׁה
כִּי מֵאִישׁ לְקַחָהּ זֹאת. וְשָׁנִינוּ, מִי זֶה אִישׁ חֶסֶד,
וְכֵאֵן אֲמַרְתֶּם שֶׁהוּא דִין?

אָלָּא כִּף לְמַדְנֹו, הִכַּל הוּא בְּמִשְׁקַל אֶחָד עוֹלָה,
וְהִכַּל אֶחָד. וּמִשׁוֹם שֶׁהַדִּינִים הִתְחַתְּנוּ
אֲחוּזִים (וּמִתְלַבְּדִים) וּמִחְבְּרִים בְּשַׁעְרוֹתָיו שֶׁל זֶה,
הוּא נִקְרָא הַדִּין הַקָּשָׁה, וְכִשְׁעוֹבֵר מִמֶּנּוּ הַשַּׁעַר

שֶׁל הָרֹאשׁ - נִמְתָּק, וְהַדִּינִים שֶׁל מִטָּה לֹא מִזְדַּמְּנִים, וּמִשׁוּם כֵּן נִקְרָא טְהוֹר. שְׁלֹא נִקְרָא טְהוֹר, אֲלָא כְּשִׁיּוּצָא מִצַּד הַטְּמָאָה, וּכְשִׁיּוּצָא מִצַּד הַטְּמָאָה נִקְרָא טְהוֹר, שְׁכַתּוּב (אִיּוֹב יד) מִי יִתֵּן טְהוֹר מִטְּמֵא. מִטְּמֵא וְדַאי, וְכֵאֵן כְּתוּב וְאִישׁ כִּי יִמְרֹט רֹאשׁוֹ קִרְחַת הוּא טְהוֹר הוּא.

וּבֵא רֵאָה, בְּרֹאשׁ הָאִישׁ הַזֶּה נִיּוּץ הַקֶּשֶׁה, וּמִשׁוּם כֵּן גִּלְגַּלְתָּ הָרֹאשׁ שֶׁל זֶה אֲדָמָה כְּלָה כְּשׁוֹשְׁנָה, וְהַשְּׁעָרוֹת אֲדָמוֹת בְּתוֹךְ אֲדָמוֹת, וְתַלּוּיִים מִמֶּנּוּ כְּתָרִים תַּחְתּוֹנִים שְׁלֵמִטָּה שְׁמַעוֹרָרִים דִּינִים בְּעוֹלָם, וּכְשֶׁעוֹבֵר מִמֶּנּוּ הַשְּׁעָר וְנִגְלָשׁ, מֵהַחֶסֶד הָעֲלִיּוֹן הַכֹּל נִמְתָּק, וְנִקְרָא טְהוֹר עַל שְׁמוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם נִקְרָא עַל שְׁמוֹ - קְדוּשׁ נִקְרָא וְלֹא טְהוֹר? אָמַר לוֹ, לֹא כֵּן, שְׁקְדוּשׁ לֹא נִקְרָא אֲלָא כְּשֶׁהַשְּׁעָר תַּלּוּי, שֶׁהַקְּדוּשָׁה תַּלּוּיָהּ בַּשְּׁעָר, שְׁכַתּוּב (בַּמְדָּבָר ו) קְדוּשׁ יִהְיֶה גִּדְל פָּרַע שְׁעָר רֹאשׁוֹ. וְזֶה נִקְרָא טְהוֹר, מֵהַצַּד שְׁתַּלּוּיִים לְמִטָּה מִמֶּנּוּ. וּמִשׁוּם כֵּן עוֹבֵר מִמֶּנּוּ הַשְּׁעָר וְנִטְהָר.

וּבֵא רֵאָה, כֹּל מִי שֶׁהוּא מִצַּד הַדִּין וְהַדִּינִים נִאָחֲזִים בּוֹ, לֹא נִטְהָר, עַד שְׁעוֹבֵר מִמֶּנּוּ

השֶׁעַר. וּמִשְׁעוּבָר מִמְּנוּ הַשֶּׁעַר, נִטְהָר. וְאִם תֵּאמַר אָדָם – לֹא כֶּן, שֶׁהָרִי הוּא שְׁלֵמוֹת הַכֹּל, וְנִמְצָאִים בּוֹ רַחֲמִים. מִשׁוּם כֶּן לֹא כֶּן, שְׁכָל הַקִּדְשׁוֹת וְהַקְדוּשִׁים הִתְיַחְדּוּ בּוֹ. אָבֵל זֶה – הוּא דִין, וְהַדִּינִים אַחוּזִים בּוֹ, לֹא נִמְתַּק עַד שְׁעוּבָר מִמְּנוּ הַשֶּׁעַר.

בֵּא רֵא, שֶׁהָרִי הַלְוִיִּם שָׁבְאוּ מִצַּד הַדִּין הַזֶּה לֹא נִטְהָרִים עַד שְׁעוּבָר מֵהֶם הַשֶּׁעַר, שְׁכָתוּב (שם ח) וְכֵה תַעֲשֶׂה לָהֶם לְטַהָרֵם הַזֶּה עֲלֵיהֶם מִי חֲטָאת וְהִעֲבִירוּ תַעַר עַל כָּל בְּשָׂרָם וְגו'. וְכִדִּי שִׁמְתָקוּ יוֹתֵר, צָרִיךְ הַכֹּהֵן, שֶׁהוּא מִצַּד הַחֲסֵד הָעֲלִיּוֹן, לְהָרִים אוֹתָם, שְׁכָתוּב וְהַנִּיף אֶהְרֵן אֶת הַלְוִיִּם תִּנּוּפָה לְפָנַי ה'. כִּמוֹ שֶׁהוּא לְאִישׁ הַזֶּה שְׁלֵמְעֵלָה, שְׁכָאֲשֶׁר רוּצָה לְהִתְמַתֵּק יוֹתֵר, מִתְגַּלֶּה בּוֹ חֲסֵד עֲלִיּוֹן, וְנִמְתַּק. וּמִמְתִּיק הוּא לְמִטָּה.

וְהָאִישׁ הַזֶּה הוּא בְּכֹלֵל שֶׁל אָדָם, וְכִשְׁרוּצָה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִלָּחֵם בְּקָרֵב, בְּאִישׁ הַזֶּה הוּא נִלְחָם בָּהֶם בְּקָרֵב, שְׁכָתוּב (שמות טז) ה' אִישׁ מִלְחָמָה, בְּאִישׁ הַזֶּה מִמֶּשׁ. וְלֹא נִלְחָם בָּהֶם בְּקָרֵב, עַד שְׁעוּבָר לוֹ שֶׁעַר הָרֵאשׁ, כְּדִי שִׁשְׁתַּלְשְׁלוּ מֵהַשְׁתַּלְשְׁלוֹתָם, וַיִּשְׁבְּרוּ כָּל אוֹתָם

תיקון הבללי

קודם אמירת תהלים ביום חול אומרים זה:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּנְהִי אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהִי
אָבוֹתֵינוּ, הַבּוֹחֵר בְּדוֹד עֶבְדוֹ וּבִזְרָעוֹ אַחֲרָיו
וְהַבּוֹחֵר בְּשִׁירוֹת וּתְשׁוּבָחוֹת שֶׁתַּפֵּן בְּרַחֲמִים אֶל קְרִיאַת
מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים שֶׁאֶקְרָא בְּאֵלּוֹ אֲמָרֶם דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם בְּעֶצְמוֹ, זְכוּתוֹ יְגַן עָלֵינוּ, וַיַּעֲמֵד לָנוּ זְכוּת פְּסוּקֵי
תְהִלִּים וּזְכוּת תְּבוּתֵיהֶם וְאוֹתֵייתֵיהֶם וּנְקֻדוֹתֵיהֶם
וּמַעֲמֵיהֶם וְהַשְּׁמוֹת הַיּוֹצֵאִים מֵהֶם מְרָאשֵׁי תְבוּת
וּמִסּוֹפֵי תְבוּת, לְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ
וּלְזַמֵּר עֲרִיצִים וּלְהַכְרִית כָּל הַחוֹחִים וְהַקּוֹצִים הַסּוֹכְבִים
אֶת הַשּׁוֹשְׁנָה הָעֲלִיוֹנָה וּלְחַבֵּר אִשֶׁת גְּעוּרִים עִם דּוֹדָהּ
בְּאַהֲבָה וְאַחֻוּהַ וְרַעוּת וּמִשֵּׁם יִמְשֵׁךְ לָנוּ שְׁפַע לְנַפְשׁ
רוּחַ וּנְשָׁמָה לְמַהְרָנוּ מֵעוֹנוֹתֵינוּ וּלְסִלּוֹחַ חַטָּאתֵינוּ
וּלְכַפֵּר פְּשָׁעֵינוּ כְּמוֹ שֶׁסְּלַחַת לְדוֹד שֶׁאֵמַר מִזְמוֹרִים אֵלּוֹ
לְפָנֶיךָ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גַּם יְהוָה יֵאֱהוּנְהִי הַעֲבִיר חַטָּאתֶךָ
לֹא תָמוּת. וְאֵל תִּקְחֵנוּ מִהָעוֹלָם הַזֶּה קֶדֶם זְמַנָּנוּ עַד
מְלֵאת שְׁנוֹתֵינוּ בְּאִפֵּן שְׁנוֹכַל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שִׁחַתְנוּ.
וּזְכוּת דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם יְגַן עָלֵינוּ וּבְעֵדְנוּ
שֶׁתֹּארוּךְ אַפְּךָ עַד שׁוּבְנוּ אֵלֶיךָ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ

וּמֵאוֹצֵר מִתַּנַּת חַנּוּם חֲנִנּוּ כְּדַכְתִּיב וְחֲנוּתִי אֶת אֲשֶׁר אָחַן
 וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם. וּכְשֵׁם שְׁאֲנוּ אוֹמְרִים לְפָנֶיךָ
 שִׁירָה בְּעוֹלָם הַזֶּה כִּי נִזְכָּה לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ
 אֱלֹהֵינוּ שִׁיר וּשְׁבַחָה לְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל יְדֵי אַמִּירַת
 תְּהִלִּים תִּתְעוֹרֵר חֲבַצְלַת הַשְּׁרוּן וְלִשִׁיר בְּקוֹל נְעִים
 בְּגִילַת וְרִנָּן כְּבוֹד הַלְּבָנוֹן נִתֵּן לָהּ הוֹד וְהָדָר בְּבֵית
 אֱלֹהֵינוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן סְלָה:

הַרְיֵנִי מִזְמַן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי
 לֵשֶׁם יַחּוּד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינָתָה בְּדַחִילוֹ
 וְרַחֲמוּ עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלֶם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טוב לומר זאת קודם אמירת העשרה מזמורים:

הַרְיֵנִי מְקַשֵּׁר עֲצָמֵי בְּאִמִּירַת הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרִים אֵלַי
 לְכֹל הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ וּלְכֹל
 הַצְּדִיקִים הָאֲמֵתִיִּים שׁוֹכְנֵי עֶפְרַיִם קְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
 הַמָּהָ, וּבְפֶרֶט לְרַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ צְדִיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נוֹבֵעַ
 מְקוֹר חֲכָמָה רַבֵּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּינְחָס שֶׁגִּלָּה תַקּוּן זֶה זְכוּתָם
 יִגַּן עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן.

לְבוֹ גְּרִנָּה לִיהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ:
 נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה בְּזִמְרוֹת נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל
 גָּדוֹל יְהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ וּמְלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

מִזֵּ « מִכְּתָם לְדוֹד, שְׁמֵרְנֵי אֵל כִּי־חֲסִיתִי בְךָ: » אֲמַרְתָּ
 לִיהוָה יֵאֱהוּדְנָהּ, אֲדַנֵּי אֶתָּה, טוֹבֵתִי בַל־עֲלִידָה:

ג לקדושים אשר-בארץ המה, ואדירי, כל-חפציהם-בם:
 ד ירבו עצבותם, אחר מהרו, בל-אסוף נספיהם מדם,
 ובל-אשא את-שמותם על-שפתי: ה יהוה-יאהדונהי
 מנת-חלקי וכוסי, אתה תומיך גורלי: ו חבלים נפלו-לי
 בנעמים, אף-נחלת שפרה עלי: ז אברך את-יהוה-יאהדונהי
 יאהדונהי אשר יעצני, אף-לילות יסרוני כליותי: ח שויתי
 יהוה-יאהדונהי לנגדי תמיד, כי מימיני בל-אמוט: ט לכן
 שמח לבי ויגל כבודי, אף-בשרי ישפן לבטח: י כי
 לא-תעזב נפשי לשאול, לא-תתן חסידך חסידך כ' לראות
 שחת: יא תודיעני ארח חיים, שבע שמחות את-פניך,
 נעמות בימיך נצח:

לב « לדוד משכיל, אשרי נשוי-פשע, כסוי חטאה:
 ב אשרי-אדם לא יחשב יהוה-יאהדונהי לו עון,
 ואין ברוחו רמיה: ג כי-החרשתי בלו עצמי, בשאגתי
 כל-היום: ד כי יומם ולילה תכבד עלי ידה, נהפך
 לשדי, בחרבני קיץ סלה: ה חטאתי אודיעך, ועוני
 לא-כסיתי, אמרתי אודה עלי פשעי ליהוה-יאהדונהי,
 ואתה נשאת עון חטאתי סלה: ו על-זאת יתפלל
 כל-חסיד אליך לעת מצא, רק לשטף מים רבים אליו
 לא יגיעו: ז אתה סתר לי, מצר תצרני, רני פלט
 תסובבני סלה: ח אשכילה, ואורך בדרך-זו תלה,

אִיעֲצָה עָלַיךָ עֵינַי: ט אֶל-תְּהִי כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין הַבּוּן,
 בְּמַתְגַּוְרְסוֹן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֵלַיךְ: י רַבִּים
 מִכְּאוֹבִים לְרָשָׁע, וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי חֶסֶד
 יְסוּבְכֶנּוּ: יא שְׂמַחוּ בַּיהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי, וְגִילוּ צְדִיקִים,
 וְהִרְנִינוּ כָּל-יִשְׂרָאֵל לֵב:

מא « לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל-דָּל,
 בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי: ג יְהוָה
 יֵאֱהוּדוּנְהִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ, וְאֲשֶׁר יֵאֱשֶׁר כִּי בְּאֶרֶץ, וְאֶל-
 תְּתַנְּהוּ בְּנַפְשׁ אֵיבּוֹ: ד יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי יִסְעֲדֵנוּ עַל-עֵרֶשׁ
 דָּוִי, כָּל-מִשְׁכָּבוֹ הַפְּכֶתָּה בְּחֵלּוֹ: ה אֲנִי-אִמַּרְתִּי יְהוָה
 יֵאֱהוּדוּנְהִי חֲנֻנִי, רַפְּאָה נַפְשִׁי כִּי-חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֵאֱמְרוּ
 רַע לִי, מִתִּי יָמוּת וְאָבֵד שְׁמוֹ: ז וְאִם-בָּא לְרֵאוֹת, שְׂוֹא
 יִדְבַר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אָוֶן לוֹ, יֵצֵא לַחוּץ יִדְבַר: ח יַחַד עָלַי
 יִתְלַחֲשׁוּ כָּל-שֹׁנְאֵי, עָלַי יַחֲשְׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר-כְּלִיעַל
 יֵצוּק בוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא-יִוְסֵף לְקוֹם: י גַּם-אִישׁ שְׁלוּמֵי
 אֲשֶׁר-בְּטַחְתִּי בוֹ, אוֹכֵל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב:
 יא וְאַתָּה יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם:
 יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי-חָפַצְתָּ בִּי, כִּי לֹא-יִרְעַע אוֹיְבֵי עָלַי:
 יג וְאִנִּי בְּתַמִּי תִּמְכָּתָּה בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ
 יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֵהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם,
 אָמֵן וְאָמֵן:

מב « לְמִנְצַח מִשְׁפִּיל, לְבְנֵי-קָרַח: ב פְּאִיל תְּעָרַג
 עַל-אֲפִיקֵי-מַיִם, בֵּן נַפְשֵׁי תְעָרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים:
 ג צְמָאָה נַפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חוּ, מְתֵי אָבּוּא וְאֶרְאָה
 פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הִיתְהֵלִי דְמַעְתִּי לְחֵם יוֹמָם וְלַיְלָה,
 בְּאִמֵר אֵלִי כָּל-הַיּוֹם, אֵיזָה אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלָה אֲזַכְּרָה
 וְאֲשַׁפְּכָה עָלַי נַפְשִׁי, כִּי אֶעְכַּר בְּסַף, אֲדַדְם עַד-בֵּית
 אֱלֹהִים בְּקוֹל-רְנָה וְתוֹדָה, הַמּוֹן חוּגְגִי: ו מַה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי
 נַפְשִׁי וְתַהֲמִי עָלַי, הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי-עוֹד אֲוַדְנוּ
 יִשׁוּעוֹת פְּנִי: ז אֱלֹהִי, עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתַּוְּחַח, עַל-בֵּן
 אֲזַכְּרָךְ מֵאַרְצֵן יִרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים, מֵהַר מְצָעֵר: ח תַּהוּם-
 אֶל-תַּהוּם קוֹרָא, לְקוֹל צְנוּרִיךָ, כָּל-מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיָךְ עָלַי
 עֲבְרוּ: ט יוֹמָם יִצְוָה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי חֶסֶדּוֹ, וּבְלַיְלָה
 שִׁירָה עִמִּי, תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: י אֲמַרְהָ לְאֵל סְלַעִי,
 לָמָּה שְׂכַחְתָּנִי, לָמָּה-קָדַר אֵלֶיךָ בְּלַחֲץ אֹיִב: יא בְּרַצַּח
 בְּעַצְמוֹתַי, חֶרְפוּנֵי צוֹרְרִי, בְּאִמְרָם אֵלִי כָּל-הַיּוֹם אֵיזָה
 אֱלֹהֶיךָ: יב מַה-תִּשְׁתַּוְּחָחִי נַפְשִׁי, וּמַה-תַּהֲמִי עָלַי,
 הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים, כִּי-עוֹד אֲוַדְנוּ יִשׁוּעַת, פְּנֵי וְאֵלֹהֵי:

נבז « לְמִנְצַח אֶל-תִּשְׁחַח, לְדוֹד מְכַתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוּל
 וַיִּשְׁמְרוּ אֶת-הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ: ב הַצִּילֵנִי מֵאִיבֵי אֱלֹהִי,
 מִמַּתְקוֹמְמֵי תִשְׁגְּבֵנִי: ג הַצִּילֵנִי מִפְּעֲלֵי אָוֶן, וּמֵאֲנָשֵׁי
 דְמַיִם הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשִׁי, יְגוּרוּ עָלַי עֲזִים,

לֹא-פִשְׁעֵי וְלֹא-חַטָּאתַי יְהוָה יֵאָהֳרֶנּוּ: ה בְּלִי-עֹן
 יִרְצֹן וַיְכַוְּנֵנוּ, עֹנֶה לְקִרְאתִי וּרְאָה: ו וְאַתָּה יְהוָה
 יֵאָהֳרֶנּוּ אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הַקִּיצָה לְפָקֶד
 כָּל-הַגּוֹיִם, אֶל-תֶּחֱזַן כָּל-בְּגְדֵי אֹן סֵלָה: ז יִשׁוּבוּ לְעָרֵב,
 יִהְמוּ כַכָּלֵב, וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: ח הִנֵּה יִבְעִיעוֹן בְּפִיהֶם, חֲרָבוֹת
 בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם, כִּי-מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יְהוָה יֵאָהֳרֶנּוּ
 תִשְׁחַק-לָמוֹ, תִלְעַג לְכָל-גּוֹיִם: י עֲזֹז אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁמְרָה,
 כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנְבֵי: יא אֱלֹהֵי חֲסָדֶי חֲסֵדוֹ כ, יִקְדַּמְנִי,
 אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשֶׁרְרִי: יב אֶל-תִּהְרָגִם פֶּן-יִשְׁכַּחוּ עָמִי,
 הַנִּיעַמּוֹ בְּחִילֶךָ וְהוֹרִידֵמוֹ, מִגִּנְנֵנוּ אֲדָנָי: יג חַטָּאת-פִּימוֹ,
 דַּבַּר-שִׁפְתֵימוֹ, וַיִּלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם, וּמֵאֲלֹהִים וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ:
 יד כִּלָּה בַחֲמָה, כִּלָּה וַאֲיַנְמוֹ, וַיִּדְעוּ כִּי-אֱלֹהִים מִשְׁלַל
 בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ לְעָרֵב יִהְמוּ כַכָּלֵב,
 וַיִּסּוּכְבוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיַעוֹן יִנְעוֹן כ, לְאָכֵל, אִם-לֹא
 יִשְׁכְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וַאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ, וְאַרְגֵּן לְבַקֵּר חֲסָדֶךָ,
 כִּי-הָיִיתָ מְשֻׁנֵּב לִי וּמְנוּס, בְּיוֹם צָר-לִי: יח עֲזֵי אֱלֹהֶיךָ
 אֲזַמְרָה, כִּי-אֱלֹהִים מְשֻׁנְבֵי אֱלֹהֵי חֲסָדֶי:

עז « לְמַנְצַח עַל-יְהוּדוֹתוֹן יִדִּיתוֹן כ לְאַסְף מְזֻמּוֹר: ב קוֹלִי
 אֶל-אֱלֹהִים וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלָי: ג
 בְּיוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי, יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג,
 מֵאַנְהָ הַנְּחָם נַפְשִׁי: ד אֲזַכָּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה, אֲשִׁיחָה

וּתְתַעַפֵּף רוּחִי סְלָה: ה אַחֲזַתְּ שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא
 אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה
 נִגְיַנְתִּי בַלְיָלָה, עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי:
 ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדָנִי, וְלֹא-יִסִּיף לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאִפִּס
 לְנִצָּח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדַר וְדַר: י הִשְׁכַּח חַנּוּת אֵל,
 אִם-קָפִץ בָּאֵף רַחֲמָיו סְלָה: יא וְאֲמַר חֲלוֹתִי הִיא, שָׁנוֹת
 יַמִּין עֲלוֹיוֹן: יב אֲזַכּוֹר אֲזִכִּיר כ' מֵעַלְלֵי-יָהּ, כִּי-אֲזַכְּרָה מִקֶּדֶם
 פְּלִאָה: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּהּ, וּבְעַלְלוֹתֶיהָ אֲשִׁיחָה:
 יד אֱלֹהִים בִּקְדֹשׁ דְּרָכָהּ, מִי-אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה
 הָאֵל עֲשֵׂה פְלֵאָה, הוֹדַעְתָּ בְּעַמּוּם עֲזָה: טז גְּאֵלְתָּ בּוֹרוֹעַ
 עַמָּהּ, בְּגִי-יַעֲקֹב וַיִּוֹסֵף סְלָה: יז רְאוּהָ מַיִם אֱלֹהִים, רְאוּהָ
 מַיִם יַחִילוּ, אֵף יִרְגְּזוּ תִהְמוֹת: יח זָרְמוּ מַיִם עֲבוֹת, קוֹל
 נָתְנוּ שְׁחָקִים, אֶף-חֲצִצְיָהּ יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָהּ בַּגְּלָגֶל,
 הָאִירוּ בְּרָקִים תִּבְל, רָגְזָה וַתִּרְעַשׂ הָאָרֶץ: כ בָּיִם דְּרָכָהּ,
 וַשְׁבִּילָהּ וַשְׁבִּילֶיהָ כ' בְּמַיִם רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיהָ לֹא נִדְעוּ:
 כא נְחִית כְּצֹאן עַמָּהּ, בִּיד-מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ א תִּפְלָה לְמֹשֶׁה אִישׁ-הָאֱלֹהִים, אֲדָנִי מְעוֹן אַתָּה
 הָיִיתָ לָנוּ בְּדַר וְדַר: ב בְּמַרְם הָרִים יִלְדוּ, וַתְּחַוֵּל
 אָרֶץ וַתִּבַּל, וַיִּמְעוֹלִם עַד-עוֹלָם אַתָּה אֵל: ג תָּשַׁב אֲנוֹשׁ
 עַד-דָּבָא, וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְּנֵי-אָדָם: ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים
 בְּעֵינֶיהָ כִּיּוֹם אַתְּמוֹל כִּי יַעֲבֹר, וְאַשְׁמוֹרָה בַלְיָלָה:

ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציין
 וחלף, לערב ימולל ויבש: ז כִּי־כִלְינוּ בְּאִפְּךָ, וּבְחִמְתָּךְ
 נִבְהַלְנוּ: ח שְׁתֵּה שֶׁת כ' עֹנֵתִינוּ לְנִגְדֶּךָ, עֲלַמְנוּ לְמֵאֹר
 פְּנִיךָ: ט כִּי כָל־יְמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרַתְךָ, כִּלְינוּ שְׁגִינוּ כְּמוֹ־
 הֶגֶה: י יְמֵי־שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרֵת
 שְׂמוֹנִים שָׁנָה, וְרֵהַבְּם עִמָּל וְאוֹן, כִּי־גוּ חֵישׁ וְנִעְפָּה:
 יא מִי־יֹדַע עֵז אִפְּךָ, וּכִירְאָתְךָ עִבְרַתְךָ: יב לְמִנּוֹת יְמֵינוּ
 בֶּן הַדָּעַ, וְנִבְא לְכַב חֲכָמָה: יג שׁוּבָה יְהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי
 עַד־מָתִי, וְהִנַּחֵם עַל־עֲבֹדֶיךָ: יד שִׁבְעֵנוּ בְּבִקֵּר חֲסִדְךָ,
 וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמַחָה בְּכָל־יְמֵינוּ: טו שְׂמַחְנוּ בְּיָמוֹת עֲנִיתָנוּ,
 שְׁנוֹת רְאִינוּ רָעָה: טז יִרְאָה אֶל־עֲבֹדֶיךָ פְּעֻלָּה, וְהַדְרִיךְ
 עַל־בְּנֵיהֶם: יז וְיְהִי נָעִם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה
 יְדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ:

קה א הוֹדוּ לַיהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי קְרָאוּ בְּשִׁמוֹ, הוֹדִיעוּ
 בְּעַמִּים עֲלִילוֹתָיו: ב שִׁירוּ־לוֹ זְמֵרוּ־לוֹ, שִׁיחוּ
 בְּכָל־נַפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ, יִשְׂמַח לֵב
 מְבַקְשֵׁי יְהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי: ד דִּרְשׁוּ יְהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי וְעֵזוֹ,
 בְּקִשׁוֹ פָּנָיו תָּמִיד: ה זְכְרוּ נַפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר־עָשָׂה, מִפֶּתְיוֹ
 וּמִשְׁפֹּטֵי־פִיו: ו זֶרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ, בְּנֵי יַעֲקֹב בְּחִירָיו:
 ז הוּא יְהוָה־יֵי אֵהדוּנְהִי אֱלֹהֵינוּ, בְּכָל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטָיו:
 ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ, דָּבָר צִוָּה לְאַלְפֵי דוֹר: ט אֲשֶׁר בָּרַת

אֶת-אַבְרָהָם, וְשִׁבְעֵתוֹ לְיִשְׁחָק: י וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחַק,
 לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם: יא לְאָמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת-אֶרֶץ-כְּנָעַן,
 חֶבְל נַחֲלַתְכֶם: יב בְּהַיּוֹתֶם מִתִּי מִסְפָּר, כַּמַּעֲט וְגָרִים
 בָּהֶ: יג וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל-גּוֹי, מִמַּמְלָכָה אֶל-עַם אַחֵר:
 יד לֹא-הֵנִיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקָם, וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
 טו אֶל-תִּגְעוּ בְּמוֹשִׁיחִי, וְלֹנְבִיאֵי אֶל-תִּרְעוּ: טז וַיִּקְרָא רָעַב
 עַל-הָאָרֶץ, כָּל-מִטְּהַלְחֵם שָׁבָר: יז שְׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ,
 לְעַבְדְּ נִמְכָר יוֹסֵף: יח עָנּוּ בַּכֶּבֶל רִגְלוֹ רִגְלוֹ כ', בְּרוֹזַל בָּאָה
 נַפְשׁוֹ: יט עַד-עַתָּה בֹאֲדַבְּרוּ, אִמְרַת יְהוָה יאהרונחי
 צִרְפַּתְהוּ: כ שְׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירְהוּ, מִשֵּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ:
 כא שָׁמוּ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ, וּמִשֵּׁל בְּכָל-קַנְיָנוּ: כב לְאָסֹר שָׂרְיוֹ
 בְּנַפְשׁוֹ, וּזְקַנְיוֹ יַחֲבֹם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, וַיַּעֲקֹב גָּר
 בְּאֶרֶץ-חָם: כד וַיִּפְרַר אֶת-עַמּוֹ מְאֹד, וַיַּעֲצִמְהוּ מִצְרַיִם:
 כה הִפְךָ לָבָם לְשֵׁנָא עַמּוֹ, לְהַתְנַכֵּל בְּעַבְדֵי: כו שְׁלַח
 מִטְּהַ עַבְדּוֹ, אֶהְרֵן אֲשֶׁר בְּחַרְבוֹ: כז שָׁמוּ-בְכֶם דְּבָרֵי
 אֹתוֹתָיו, וּמִפְתִּים בְּאֶרֶץ חָם: כח שְׁלַח חֶשֶׁד וַיַּחֲשֹׁד,
 וְלֹא-מָרוּ אֶת-דְּבָרוֹ דְּבָרָיו כ': כט הִפְךָ אֶת-מִימֵיהֶם לָדָם,
 וַיָּמַת אֶת-דָּגְתָם: ל שָׂרֵץ אֶרֶץ אֲרָצִים צִפְרֻדַּעִים, בְּחַדְרֵי
 מְלָכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרֵב, בָּנִים בְּכָל-גְּבוּלָם: לב נָתַן
 גְּשָׁמֵיהֶם בְּרֹד, אִשׁ לְהַבּוֹת בְּאֶרְצָם: לג וַיָּה, גִּפְנָם
 וַתֵּאֲנָתָם, וַיִּשְׁפַּר עֵץ גְּבוּלָם: לד אָמַר, וַיָּבֹא אֲרָבָה,

וַיִּלֶק, וְאִין מְסָפֵר: ל^ה וַיֹּאכַל כָּל-עֵשֶׂב בְּאֶרֶץ, וַיֹּאכַל
 פְּרֵי אֲדָמָתָם: לו וַיֵּךְ כָּל-בְּכוֹר בְּאֶרֶץ, רֵאשִׁית לְכָל-
 אוֹנָם: לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב, וְאִין בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
 לח שְׂמַח מְצֻרִים בְּצִאתָם, פִּי-נֶפֶל פָּחַדָם עֲלֵיהֶם:
 לט פָּרַשׁ עֵנָן לְמִסְדָּה, וְאִשׁ, לְהָאִיר לְיָלָה: מ שָׁאֵל וַיִּבֹא
 שְׁלֹו שְׁלוֹ כ', וְלָחֵם שָׁמַיִם יִשְׁפִּיעַם: מא פָּתַח צוֹר, וַיִּזְכּוּ
 מוֹם, הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נָהָר: מב פִּי-זָכַר אֶת-דְּבַר קִדְשׁוֹ,
 אֶת-אַבְרָהָם עֲבָדוֹ: מג וַיּוֹצֵא עִמּוֹ בְּשִׁשּׁוֹן, בְּרִנָּה
 אֶת-בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרֻצוֹת גּוֹיִם, וַעֲמַל לְאֲמִים
 יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו, וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ, הַלְלוּיָהּ:

קלו א על נהרות בבֵּל שֵׁם יִשְׁבְּנוּ, גַּם-פָּכִינוּ בְּזַכְרֵנוּ
 אֶת-צִיּוֹן: ב על-עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ, תְּלִינוּ כְּנֹרֹתֵינוּ:
 ג כִּי שֵׁם שְׁאֵלוֹנוּ שׁוֹבֵינוּ דְבַר־יְשִׁיר, וְתוֹלְלֵנוּ שְׂמֻחָה,
 שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: ד אִיךְ נָשִׁיר אֶת-שִׁיר-יְהוָה־
 יאהדונהי, על אֲדָמַת נֶכֶר: ה אִם-אֲשַׁפְּחֵךְ יְרוּשָׁלַם,
 תִּשְׁפַּח יְמִינִי: ו תִּדְבַּק-לְשׁוֹנִי לְחִפִּי, אִם-לֹא אֲזַכְּרֶכֶּי,
 אִם-לֹא אֲעֲלֶה אֶת-יְרוּשָׁלַם על ראש שְׂמֻחָתִי: ז זָכַר
 יְהוָה־ יאהדונהי לְבִנְי אָדוֹם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם, הָאֲמָרִים
 עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ: ח בַּת-כָּבֵל הַשְּׂדוּדָה, אֲשֶׁרִי
 שִׁישְׁלֵם-לָךְ אֶת-גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלֵת לָנוּ: ט אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחֹז
 וְנִפֵּץ אֶת-עַלְלֶיךָ אֶל-הַסָּלַע:

קנ « הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ-אֵל בְּקִדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקיעַ עֲזוֹ:
 ב הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרֹתָיו, הַלְלוּהוּ כְּרַב גְּדָלוֹ: ג הַלְלוּהוּ
 בְּתַקַּע שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בַּנִּבְּל וּכְנֹר: ד הַלְלוּהוּ בְּתַרְפָּ
 וּמְחֹל, הַלְלוּהוּ בַּמַּנִּים וְעֹגֵב: ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי-שְׁמַע,
 הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: ו כֹּל הַנְּשָׁמָה תְהִלֵּל יָהּ,
 הַלְלוּ-יָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יִתֵּן מְצִיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה יֵאֱהַרְוֵהוּ
 שְׁבוֹת עֲמוֹ. יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל: וּתְשׁוּעַת
 צְדִיקִים מִיְהוָה יֵאֱהַרְוֵהוּ יֵאֱהַרְוֵהוּ מְעֹזִים בְּעַת צָרָה: וַיַּעֲזֹרֵם
 יְהוָה יֵאֱהַרְוֵהוּ וַיַּפְלְטֵם וַיַּפְלְטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי
 חָסוּ בוֹ:

רבנונו שֶׁל עוֹלָם, עֵלְת הָעֲלוֹת וְסִפְת כָּל הַסְּבוֹת, אֲנִת
 לְעֵלָא, לְעֵלָא מִן כְּלָא, וְלִית לְעֵלָא מִנְּךָ, דְלִית
 מַחְשְׁבָה תְּפִיסָא כְּךָ כְּלָל, וְלָךְ דּוּמְיָה תְהִלָּה, וּמְרָמָם
 עַל כָּל בְּרָכָה וְתְהִלָּה. אוּתְךָ אֲדַרְשׁ, אוּתְךָ אֲבַקֵּשׁ
 שְׁתַּחֲתֹר חֲתִירָה דְרָךְ כְּבוֹשָׁה מֵאַתְךָ, דְרָךְ כָּל
 הָעוֹלָמוֹת, עַד הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת שְׁלִי בַּמָּקוֹם שְׁאַנִּי עוֹמֵד,
 כְּפִי אֲשֶׁר נִגְלָה לְךָ, יוֹדַע תְּעֲלוּמוֹת, וּבְדִרְךָ וּנְתִיב הַזֶּה
 תְּאִיר עָלַי אוּרְךָ, לְהַחְזִירֵנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה לְפָנֶיךָ
 בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹנְךָ בְּאַמֶּת, כְּפִי רְצוֹן מְבַחַר הַכְּרוּאִים,
 לְבִלִּי לְחֶשֶׁב בְּמַחְשְׁבֹתַי שׁוּם מַחְשְׁבַת חוּץ וְשׁוּם

מחשבה ובלבול שהוא נגד רצונה, רק לדרך במחשבות
 זכות צחות וקדושות בעבודתך באמת בהשגתך
 ובתורתך. הט לבי אל עדותיך, ותן לי לב מהור לעבדך
 באמת. ומצולות ים תוציאני לאור גדול חיש קל
 מהרה. תשועת יהוה יאהדונהי כהרף עין, לאור באור
 החיים כל ימי היותי על פני האדמה. ואזכה לחדש
 נעורי, הימים שעברו בחשך, להחזירם אל הקדשה,
 ותהיה יציאתי מן העולם כביאתי, בלא חטא. ואזכה
 לחזות בנעם יהוה יאהדונהי ולבקר בהיכלו, בלו אומר
 כבוד, אמן נצח סלה ועד:

דיני וסדר תפלת הדרך

לעירו או לעיר שרוצה ללון בה,
 דמשם ואילך יאמר אותה בלא
 חתימה. וטוב להסמיק תפלת הדרך
 לברכה אחרת כרי שתהא ברכה
 הסמוכה לחברתה. לכן כשיוצא
 בדרך בשחרית קודם התפלה כגון
 שהוא נחוץ, יאמר ברכת השחר על
 הדרך ויסמיק תפלת הדרך לברכת
 השחר, וביום יאכל איזה פרי ויסמיק
 תפלת הדרך לברכת הפרי, או
 כשמטיל מים יסמוך אותה לברכת
 אשר יצר.

היוצא לדרך מהלך שיעור פרסה
 (שבעים ושתיים דקות) ויותר צריך
 להתפלל תפלת הדרך. אבל אם הוא
 צריך לילך רק פחות ממהלך שיעור
 פרסה, מתפלל בלא שם ומלכות.
 ובמקום סכנה אפילו בפחות ממהלך
 שיעור פרסה צריך להתפלל
 בחתימה בשם ומלכות. תיכף
 כשיוצא מעיבורה של עיר צריך
 להתפלל תפלה זו. ואם שכח מתפלל
 כל זמן שהוא בדרך, ובלבד שלא
 הגיע עדיין תוך פרסה הסמוכה

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ שְׁתּוֹלִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַצְעִידֵנוּ לְשָׁלוֹם
 וְתִדְרִיכֵנוּ לְשָׁלוֹם וְתַסְמְכֵנוּ לְשָׁלוֹם. (ואם חוזר באותו היום
 יאמר וְתַחֲזִירֵנוּ לְשָׁלוֹם) וְתַצִּילֵנוּ מִכָּף כָּל אוֹיֵב וְאוֹרֵב
 בַּדֶּרֶךְ, וְתִשְׁלַח בְּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. וְתַתְּנֵנוּ לְחֵן וּלְחֶסֶד
 וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
 יֵאֱהוּדְנֵהי, שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

יש מוסיפים פסוקים אלו לשמירה:

וַיַּעֲקֹב הֵלֶךְ לְדַרְכוֹ וַיִּפְגְּעוּ בוֹ מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים: וַיֹּאמֶר
 יַעֲקֹב כֹּאֲשֶׁר רָאִים מַחְנֵה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם
 הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנֵים:

וַיִּסְעוּ וַיְהִי חַמַּת אֱלֹהִים עַל הָעָרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם
 וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב: לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי
 יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי:

וַיִּבְרַךְ יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי וַיִּשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי
 פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶךָ: יֵשֵׂא יְהוָה יֵאֱהוּדְנֵהי פָּנָיו
 אֵלֶיךָ וַיִּשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מִלְּאֶךָ לְפָנֶיךָ לְשִׁמְרֶךָ בַּדֶּרֶךְ וְלַהֲבִיאֶךָ
 אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִכְנַתִּי:

הַמְּלֵאךָ הַגּוֹאֵל אוֹתִי מִכָּל רָע, יִבְרַךְ אֶת הַנְּעָרִים,
 וַיִּקְרָא בָהֶם שְׁמֵי וְשֵׁם אֲבוֹתַי, אֲבָרְכֵהֶם
 וַיִּצְחָקוּ, וַיִּדְגּוּ לְרוֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ:

להודות ולהלל את ה' יתברך מביאה לְכָל הישועות.
 כל האומר אותה כל יום יזכה לראות נסים גלויים מבורא עולמים,
 וכל האומר תחנה זו מהלב הופך מיז מדת דין לרחמים.

תפילת הודיה לבורא עולם

מִלְךָ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲדוֹן עוֹלָם, רַבּוֹנוּ
 שֶׁל עוֹלָם, תּוֹדָה.

תּוֹדָה שְׂאֲנִי עוֹמֵד/ת כָּאֵן לְפָנֶיךָ וּמוֹדָה לְךָ.
 וְכֹל מִה שְׂאֲנִי אוֹמֵר יִהְיֶה כְּאֵין וּכְאֶפֶס לְעֲמַת כְּמִה שְׂאֲנִי
 בְּאֲמַת צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לְךָ.

הָרִי עַל הַכֹּל אֲנִי צְרִיכָה לְהוֹדוֹת לְךָ.
 כִּי הַכֹּל מוֹמֵךְ, הַכֹּל נִתַּת לִי בְּחֵן, בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים.
 תּוֹדָה עַל כָּל הַדְּבָרִים בְּעוֹלָם.

תּוֹדָה עַל רוֹב רַבִּי רַבּוֹת פְּעָמִים שְׁעֲזַרְתָּ לִּי, תְּמוֹכֶת בֵּי,
 הוֹשַׁעַת אוֹתִי הַצֵּלְת אוֹתִי, שְׁמַחַת אוֹתִי רִיפַאת אוֹתִי,
 שְׁמֹרֶת עָלַי, עוֹדְדַת אוֹתִי, תּוֹדָה שְׂאֲתָה אֶתִּי תְּמִיד.

תּוֹדָה שְׂאֲתָה נוֹתֵן לִי כּוֹחַ לְעֲשׂוֹת מִצְוֹת, כּוֹחַ לְעֲשׂוֹת
 מַעֲשִׂים טוֹבִים, וְכּוֹחַ לְהַתְּפַלֵּל.

תּוֹדָה עַל כָּל הַפְּעָמִים שְׁעֲזַרְתָּ לִּי וְלֹא יָדַעְתִּי לְהַגִּיד לְךָ
 תּוֹדָה.

תּוֹדָה עַל כָּל הַחֲסָדִים שְׂאֲתָה עוֹשֶׂה עִמִּי בְּכֹל רַגַע וְרַגַע.
 תּוֹדָה עַל כָּל גְּשִׁימָה וּגְשִׁימָה שְׂאֲנִי נוֹשֵׁמ/ת.

תודה לך מלך מלכי המלכים, גם על כל הדברים שאין לי.
תודה שקשה לי לפעמים, כי הכל לטובתי אפילו אם לא
תמיד ראיתי שזה לטובתי, עמוק בלב אני יודעת שכל מה
שמגיע ממך הוא הדבר הטוב ביותר עבורי, והוא נעשה
במיחד בשבילי, בהשגחה פרטית מדויקת ומשלמות, כמו
שרך מלך מלכי המלכים יכול לעשות.

תודה שלפעמים קשה לי, כי רק כך אני יודעת להעריך
את הטוב,

כי רק בשנמצאים בחשך אפשר להעריך את האור.

תודה על החיים הנפלאים שנתת לי.

תודה על הדבר הכי קטן שיש לי, כי את הכל אתה נתת
לי ולא אף אחד אחר.

תודה שאתה שומע את התפלות שלי.

בורא עולם! אני מבקש/ת ממך סליחה מעמקי לבי, אם
היו פעמים שלא הערכת את מה שנתת לי, ובמקום לומר
לך תודה, רק התלוננתי.

אני עפר ואפר ואתה אדון כל העולם, אנא אל תרחק
ממני לעולם!!!

מבוסס על פ' הסה"ק יסוד ושרש העבודה (צוּאָה ס' כ"ו)
מצוה גדולה לפרסם ולהפיץ את התפלה הקדושה הזו

תפילה קצרה לאומדה קודם הלימוד

לְשֵׁם יְחִוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתֵיהּ וְכוּ'. עַל
יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל
לְאַקְמָא שְׁכִינְתָא מַעְפָּרָא, וְלַעֲלוּי שְׁכִינַת עוֹזְנוֹ אִם
הַבְּנִים שְׁמַחָה, עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם
כָּל יִשְׂרָאֵל.

הֲרִינִי מְקַשֵּׁר עֲצָמִי בְּלִימוּד הַקְדוּשׁ הַזֶּה בְּנִשְׁמַת כָּל
הַתְּנָאִים וְהַצְּדִיקִים הַכְּתוּבִים בְּזוּהַר הַקְדוּשׁ
וּבְרֵאשֵׁם הַתְּנָא הָאֱלוֹקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי וְרַבִּי
אֶלְעָזָר בְּנֵי. וְעַל יְדֵי זֶה תִּתְקַיֵּים תְּפִילַת דְּוֹד הַמְּלָךְ
עָלוּי הַשְּׁלוֹם (תְּהִלִּים ס"א ד' - ה') כִּי הִייתָ מַחְסֵה לִי מִגְדֵּל
עַז מִפְּנֵי אוֹיֵב. אֲגוּרָה בְּאֶהְלֵךְ עוֹלָמִים אֲחַסֶּה בְּסִתְרָא
כְּנִפְיָךְ סְלָה. וְאַזְכֶּה שְׁבִלִימוּדֵינוּ זֶה יִהְיוּ שְׁפָתוֹתֵיהֶם
דּוֹכְבוֹת בְּקַבֵּר, לְמַעַן שְׁמוּ בְּאֶהְבֶּה לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ
לְיוֹצְרֵנוּ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאֵנוּ. וּבַהֲדִין סִפְרָא סִפְרָא
הַזוּהַר, יִפְקוֹן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי, יִרְאֶה אֵל
עַבְדֶּיךָ פְּעֻלָּךְ וְהִדְרֶךְ עַל בְּנֵיהֶם. וְיִהִי נַעַם אֲדָנִי
אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
בּוֹנְנָה, וְיִהִי נַעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
בּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ בּוֹנְנָה (תְּהִלִּים צ' ט"ז י"ז).

תפילה קודם לימוד קבלה מהאר"י זלה"ה

רבוץ העולמים ואדני האדונים. אב הרחמים
והסליחות. מודים אנחנו לפניך יהוה
יאהדונהי אלהינו ואלהי אבותינו, בקידה ובהשתחויה,
שקרבנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו
חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו,
אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על פן אנחנו מפילים
תחנונינו לפניך שתמחל ותסלח לכל חטאתינו
ועונותינו. ואל יהיו עונותינו מבדילים בינינו לבינך.
ובכן יהי רצון מלפניך יהוה יאהדונהי אלהינו ואלהי
אבותינו, שתכונן את לבבנו ליראתך ואהבתך,
ותקשיב אזנך לדברינו אלה, ותפתח לבבנו הערל
בסודות תורתך. ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא
כבודך פריח גיחות. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו
בכל פחינותינו. ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים
אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם וזכות
אבותם וזכות תורתם ותמימותם וקדשם יעמד לנו
לכל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה
שאנו לומדים. כמאמר נעים ומירות ישראל, גל עיני
ואביטה נפלאות מתורתך. יהיו לרצון אמרי פי והגיון
לפי לפניך, יהוה יאהדונהי צורי וגאלי. כי יהוה

יאהדונהי יתן חכמה, מפיו דעת ותבונה:

רבוֹן עֲלֵמִין, דְּאַנְתָּ הוּא מְגַלִּי עֲמִיקְתָּא וּמִסְתַּרְתָּא
 וְגַלִּי רְזִיא. יְהֵא רַעְוֵא מִן קְדָמְךָ לְאַסְפְּרָא
 מְלִין בְּפּוּמְנָא, לְקִימָא בְּנָא מְקָרָא שְׁכֵתוּב, וְאַנְכִי
 אֶהְיֶה עִם פִּידָּ וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תִּדְבֵּר. וְלֹא נִיעוּל
 בְּכִסּוּפָא קְדָמְךָ. וְנִזְכִּי לְמִשְׁמַע רְזִין עֲלָאִין דְּאוּרִיתָא
 מְפּוּמָא דְרִישָׁא דְמִתִּיבְתָא עֲלָאָה. אֲמֵן וְכֵן יְהִי רְצוֹן,
 אֲמֵן, סְלָה:

וְנִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת־הַגֶּן, וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהִיָּה
 לְאַרְבַּעָה רְאשִׁים: וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ כְּזוֹהַר
 הַרְקִיעַ, וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד: גַּל־עֵינֵי
 וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרְתֶךָ:

תפלה לרפואות וישועות

הַרְיִנִי מְקַבֵּל עָלַי מְצוֹת עֲשֵׂה נָשָׁל וְאַהֲבַת לְרַעְךָ
 כְּמוֹךָ, וְהַרְיִנִי אוֹהֵב כָּל אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 כְּנַפְשֵׁי וּמַאֲדֵי, וְהַרְיִנִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי הַזוֹהַר
 הַקְדוּשׁ לְזִכּוֹת ... פב"פ (וְכַאן יִפְרַט בַּקְּשָׁתוֹ) [לְרַפּוּאֹת...]
 [יְשׁוּעַת ...] [לְבָנִים ...] הַיֵּשׁם יִשְׁלַח דְּבָרוֹ יְחֻזְקֶהוּ
 [וְיִרְפְּאֶהוּ בְּרַפּוּאֹת הַנַּפְשׁ וּרְפּוּאֹת הַגּוּף בְּרַמ"ח אֲבָרָיו
 וַיִּשְׁמַח גִּידָיו בְּתוֹךְ שְׂאֵר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּאֲרִיךְ יָמָיו
 וּשְׁנוֹתָיו בְּנִעְיָמִים] [וַיּוֹשִׁיעֵהוּ בְּדַבַּר יְשׁוּעָה
 וּרְחֻמִּים ...] אֲמֵן סְלָה:

תפילה לאחר קריאת הזוהר

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבֹתַי
 שְׂיִתְקַיֵּם בְּנוֹ עֵתָה מִקְרָא שְׁפָתוֹב "וְאֲשִׁים דְּבָרֵי
 בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדֵי כְּפִיתִיךָ לְנִמְעַ שְׁמַיִם וְלִיסַד אָרֶץ",
 לְהַעֲלוֹת לְרוּמָם וּלְתַקֵּן הַרִיסוֹת וְחֲרָבוֹת הַשְּׂכִינָה
 הַקְּדוּשָׁה לְקִשׁוּט וּפּוֹרְפִירָא עֲלָאָה וּלְאַרְמוֹן שְׁעַל מְכוֹנוֹ
 יֵשֵׁב לְהַחְזִיר עֲטָרָה לְיוֹשְׁנָה וְקַיִם בְּנוֹ מְהֵרָה מִקְרָא
 שְׁפָתוֹב "וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְּבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה וְאֹרֶךְ הַחֲמָה
 יִהְיֶה שְׁבַע־עֶשְׂרִים כְּאֹרֶךְ שְׁבַע־עֶשְׂרֵת הַיָּמִים". וְזִכּוֹת הַרְשָׁב־י
 הַקְּדוּשָׁה וּבְנוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, וְיוֹתָם בְּן עֲזִיחָה, יַעֲמוּד לְנוּ
 לְתַקֵּן הָעוֹלָם מִיּוֹם שְׁנַבְרָא עַד סוּפּוֹ כְּרָצוֹנוֹ וּכְרָצוֹן
 יִרְאוּ. וּבְזִכּוֹת הַיּוֹתְנֵנוּ עֶסּוּקִים בְּחֲכָמָה הַזֹּאת, עַל יָדָה
 תִּתְקַרֵּב הַגְּאוּלָּה, וְיִשׁוּעָתָה מְהֵרָה תִּצְמִיחַ, לְעַלְוֵי
 שְׂכִינַת עֲוֹנוֹ בְּמֵהֵרָה בְּיָמֵינוּ. וְיִקְוִים בְּנוֹ מִקְרָא שְׁפָתוֹב
 "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹרֶךְ", וְיִזְרַח עֲלֵינוּ אֹרֶךְ יְהוָה
 יֵאָהֲדוּנְהִי, בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוָה יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אַחַד וְנִשְׁמוּ
 אַחַד, אָמֵן נִצַּח סֵלָה וְעַד. (נִסַּח הַתְּפִלָּה מִתּוֹךְ לְשׁוֹנוֹ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל

רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל זִיע"א)

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְהוָה יֵאָהֲדוּנְהִי אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתַי שְׂזַכִּיתַנִּי לְלָמוּד וּלְהַגּוֹת בְּסֵפֶר הַקְּדוּשָׁה
 הַזֶּה זִיְהֵרָה עֲלֵיָאָה, וְזִכּוֹת הַתְּנָאִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁלְּמִדְנוּ
 תּוֹרָתָם יַעֲמוּד לְנוּ וּלְזִרְעֵנוּ וְנִזְכָּה לְהַבְטַחַת הַנְּבִיא

(ישעיה נט, כ-כא) וְכֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְלִשְׁבֵי פִשַׁע בִּיעַקֵּב נְאֻם
 יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי. וְאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אִוְתָם אָמַר יְהוָה
 יֵאֱהוּדוּנְהִי רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרִי אֲשֶׁר שִׁמְתִי בְּפִיךָ לֹא
 יִמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זִרְעָה וּמִפִּי זֶרַע זִרְעָה אָמַר יְהוָה
 יֵאֱהוּדוּנְהִי מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וְיִתְקַיֵּים בְּנֹו הַנְּבוּאָה (ישעיה
 נא, מז) וְאֲשִׁים דְּבָרִי בְּפִיךָ וּבְצֶל יָדֵי בְּסִיתֶיךָ לְנִטְע
 שָׁמַיִם וְלִיסַד אֶרֶץ וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עֲמִי אָתָּה. וּבְרַפְת
 מִשָּׁה רַעֲיָא מְהִימְנָא תַתְּגַלָּה בְּמַהֲרָה דִּידָן, יְהוָה
 יֵאֱהוּדוּנְהִי בְּדָד יִנְחֲנוּ וְאִין עֲמוּ אַל נִכְר, יִרְאוּ עֵינֵינוּ
 וְיִשְׁמַח לְבַנּוּ וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ בִישׁוּעַתְךָ בְּאֵמַת בְּאֵמֹר לְצִיּוֹן
 מֶלֶךְ אֱלֹהֶיךָ, בְּרוּךְ יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.
 (סוד ה')

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ
 טוֹב וּמְטִיב הַדָּרֵשׁ לָנוּ. שׁוּבָה אֵלֵינוּ
 [עָלֵינוּ] בְּהַמּוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגַלְל אָבוֹת שְׁעָשׂוּ רְצוֹנָךְ.
 בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבַתְחִלָּה וְכוּנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוּנוֹ.
 וְהִרְאֵנוּ בְּכַנְיָנוּ וְשִׁמְחֵנוּ בְּתַקוּנוֹ. וְהִשָּׁב שְׁכִינְתְךָ
 לְתוֹכוֹ, וְהִשָּׁב כְּהַנִּים לְעַבּוֹדָתָם וְלוֹיִים לְדוֹכְנָם
 לְשִׁירָם וְלִזְמָרָם. וְהִשָּׁב יִשְׂרָאֵל לְגוֹיָהֶם. וּמְלֵאָה
 הָאָרֶץ דְּעָה אֶת יְהוָה יֵאֱהוּדוּנְהִי לִירְאָה וְלֵאֲהַבָּה
 אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא אָמֵן בֵּן יְהִי רְצוֹן.
 (סי"ת)

סוד הגאולה "בראשית תמו" תקון מ"ג מתקוני זוהר השלם והמבואר

(זוהר הקדוש דף פ"ב ע"א)

א. הבנים צועקים שמע ישראל ואין קול ואין עונה

בְּרֵאשִׁית, שָׁם אֶת"ר יב"ש, וְזֶהוּ נִהַר יַחֲרַב וַיִּבֶשׁ,
 (שם ה), בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהוּא יִבֶשׁ וְהִיא
 יִבְשָׁה, צוֹנְחִים הַבְּנִים לְמִטָּה בְּיַחְוֹד וְאוֹמְרִים שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל, וְאִין קוֹל וְאִין עוֹנָה. זֶהוּ שְׁכֵתוֹב (משלי א כח) אָז
 יִקְרָאנִי וְלֹא אֶעֱנֶה.

ב. הלומוד רק תורת הנגלה טוב לו שלא נברא כלל בעולם

וְכַךְ מִי שֶׁגֹּרֵם שְׁתַּסְתַּלַּק קְבֵלָה וְחֻכְמָה מִתּוֹרָה שְׁבַעַל
 פֶּה וּמִתּוֹרָה שְׁבִכְתָּב, וְגֹרֵם שְׁלֹא יִשְׁתַּדְּלוּ בְּהֵן,
 וְאוֹמְרִים שְׂאִין אֵלָא פִּשְׁט בְּתוֹרָה וּבִתְלִמּוּד, בְּוֹדֵאֵי
 כְּבֹלוּ הוּא יִסְלַק אֶת הַמַּעֲזָן מֵאוֹתוֹ נִהַר וּמֵאוֹתוֹ גֵּן. אוֹי
 לוֹ, טוֹב שְׁלֹא נִבְרָא בְּעוֹלָם וְלֹא יִלְמַד אוֹתָהּ תּוֹרָה
 שְׁבִכְתָּב וְתּוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה, שְׁנַחֲשֵׁב לוֹ כְּבֹלוּ הַחֲזוֹר
 הָעוֹלָם לְתֵהוּ וּבֵהוּ, וְגֹרֵם עֵנִי בְּעוֹלָם וְאַרְךְ הַגְּלוּת.

ג. אם מתחיל ללמוד היום וזה"ק מתקן את העבר שלא למד

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִי"ם תִּדְרָשׂא הָאָרֶץ דְּרָשׂא וְכו' (בראשית א יא),
 אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אֲבָא, וְהִרִי קָרָא לוֹ יִבְשָׁה,

מאיפה תדשא הארץ? אמר לו: בני, כך למד תשובה לכל בני העולם, שאם אדם יחזר בתשובה, מוריד לה המעין שהסתלק, ומה שהיתה יבשה קורא לה ארץ, ולנהר שהיה חרב ויבש קרא לו מקנה המים וימים, זהו שכתוב (שם י) ויקרא אלהים לייבשה ארץ ולמקנה המים קרא ימים. באותו זמן שנקראת ארץ, מה כתוב בו? ויאמר אלהים תדשא הארץ, להוציא זרעים ופרות שהן נשמות, (דף פב ע"ב) כל אחד למינהו, אלו הנשמות שנגזרו מכסא כבודו, ואלו רוחות שנגזרו ממלאכים, ואלו הנפשות שנגזרו מהאופנים, כל אחד הוציא למינהו את כל אחד פראוי. עץ פרי - זה תלמיד חכם, עשה פרי - זו בת זוגו, לכל אחד פראוי (כל אחד הוציא למינו).

ד. הת"ח שנסמיתו גדולה, פוגם יותר אם אינו לומד זוהר

ועוד, עץ פרי - זה העמוד האמצעי, עשה פרי - זה צדיק, אשר זרעו בו על הארץ - זו השכינה, שכל הזרעים נכללים בה, וכאן המצוה של פריה ורביה, לעשות פרות וזרעים, זהו שכתוב לא תהו בראה לשבת יצרה, ומי שמתפטר מפריה ורביה, באלו החזיר את אותה ארץ יבשה, ומונע ממנה ברכות, כל אחד לפי דרגתו, מי שפוגם למטה פוגם למעלה את המקום שנגזרה נשמתו.

תיקוני זוהר תיקון מ"ח

תקון שמונה וארבעים

סגולה נפלאה מרבנו האר"י זיע"א

בְּרֵאשִׁית, שֵׁם תֵּר"י, שֵׁם שֶׁב"ת, כְּגוֹן זֶה, בְּרֵאשִׁית
 - בְּר"א שֶׁת"י, וְהֵן שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת, עֲלֵיהֶם
 נֶאֱמַר (שמות לא): "וַשְּׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹת
 אֶת הַשַּׁבָּת" וְגוֹמֵר, שְׁתֵּי פְעָמִים הַזְכִּיר כָּאֵן שַׁבָּת, כְּנֶגֶד
 הַשְּׂכִינָה הָעֲלִיּוֹנָה וְהַתְּחִתּוֹנָה. "לְדַרְתֶּם", מֵהוּ
 לְדַרְתֶּם? אֵלָּא זָכָא הוּא מִי שְׁעוֹשֶׂה לָהֶם דִּירָה בְּשַׁבָּת
 בְּשְׁנֵי בְתֵי הַלֵּב, וּמַתְּפִנֶה מִשֵּׁם יֵצֵר הָרַע שֶׁהוּא חֲלוּל
 שַׁבָּת, 'בְּרִית עוֹלָם', זֶה צְדִיק, שְׁשׂוּרִים שְׁנִיֵּהֶם עָלָיו,
 אֶחָד לְמַלְא אֹתוֹ, וְאֶחָד לְהַתְּמַלֵּא מִמֶּנּוּ. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 הֵם כְּנֶגֶד שְׁתֵּי כְּלָיוֹת - פְּנִימִיּוֹת נִצָּח וְהוֹר, בְּנִים
 לְיִשְׂרָאֵל סְבָא - עֲמוּד הָאֲמֻצְעִי - תְּפָאֶרֶת, שְׁלֹשׁ
 פְּעָמִים שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי שְׁבִיעִי אֵלּוּ שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, עֲנֵג
 שַׁבָּת "וְנִהְרַר יוֹצֵא מֵעֵד"ן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגִּזְ"ן" (בראשית
 ב'י). וְנִהְרַר, יֵשׁ נִהְרַר וְיֵשׁ נִהְרַר, יֵשׁ נִהְרַר הַנִּקְרָא נִהְרַר פְּלֻגִיו,
 וְיֵשׁ נִהְרַר הַנִּקְרָא נַחַל קְדוּמִים, עֵדֶן עֲלִיּוֹן עָלָיו נֶאֱמַר
 (ישעיה סד) "עֵינִן לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זֹלְתֶּךָ", זֶה הַנִּהְרַר
 הוּא אֹת ו', הַיּוֹצֵא מֵעֵדֶן הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא אֹת א', וְעוֹכֵר
 בֵּין אָבָא - חֲכָמָה וְאֵמָא - בִּינָה וְהוֹלֵךְ חֲמִשׁ מֵאוֹת
 שְׁנָה, וּמְנַיֵעַ עַד צְדִיק - יְסוּד שֶׁהוּא שְׁבִיעִי, וּמִשֵּׁם

מִשְׁקָה לְגִנָּה - מְלָכוֹת, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה הַתַּחְתּוֹנָה. זְכַאי
 הוּא מִי שֶׁשׁוֹמֵר דִּירָה לְשַׁבַּת, שֶׁהוּא הַלֵּב, שְׁלֹא יִתְקַרֵּב
 שָׁם עֵצֶב הַמַּחּוּל וְכַעַם הַמְּרָה שֶׁהִיא אִשׁ הַגֵּיהֶנֶם,
 שְׁעָלֶיהָ נֹאמֵר (שְׁמוֹת ל"ה): "לֹא תִבְעְרוּ אִשׁ בְּכָל
 מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת", וְכֵן הוּא וְדַאי, שְׁכָל מִי
 שְׁכּוֹעֵם כְּאֵלוֹ מְדַלֵּק אֶת הָאִשׁ שֶׁל הַגֵּיהֶנֶם. אֲרַבְעִים
 מְלָאוֹת חֶסֶד אַחַת, הֵן כְּנֶגֶד אֲרַבְעִים מְלָקוּיֹת חֶסֶד
 אַחַת בְּשַׁבַּת, וְהֵם עֲשָׂרָה שְׁלָקָה אָדָם, וְעֲשָׂרָה לְחֹהָה,
 וְעֲשָׂרָה לְנַחֵשׁ, וְתִשְׁעָה לְאֲדָמָה, וּבְגִלְלָה זֶה אָמְרוּ בְּעֵלֵי
 הַמִּשְׁנָה אֵין לֹקִין בְּשַׁבַּת, שְׂאֵלוֹ הַמְּלָאוֹת הֵן נְחֻשְׁבוֹת
 לְיִשְׂרָאֵל כְּנֶגֶד מְלָקוּיֹת. יְצִיאֹת הַשַּׁבַּת שְׁתַּיִם, הֵם
 עֲקִירָה וְהַנְּחָה, שְׁעוֹשֶׂה אוֹתָם בְּבַת אַחַת, מִי שְׁעוֹקֵר
 חֶפֶץ מִמְקוֹמוֹ וּמְנִיחַ אוֹתוֹ מְחוּץ לְמְקוֹמוֹ וּמְרִשׁוֹתוֹ,
 כְּאֵלוֹ עָקֵר אֶת אֵילָן הַחַיִּים, שֶׁהוּא אוֹת בְּרִית, וְהַנִּיחַ
 אוֹתוֹ בְּרִשׁוֹת נְכַרְיָה. מִי שְׁעוֹשֶׂה אֶת זֶה, גּוֹרֵם לְעֵקוֹר
 נְשָׁמְתוֹ מְרִשׁוֹת שְׁלָה וּמְנִיחָה בְּרִשׁוֹת אַחֲרֵת, שֶׁהִיא
 מְרָה וּמַחּוּל, וְזֶה גֵרֵם לְיִשְׂרָאֵל שְׁנַעֲקָרוּ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
 וְגָלוּ לְאֶרֶץ נְכַרְיָה, שֶׁהִיא רִשׁוֹת הַרְבִּים, וְכֵן הוּא מִי
 שְׁמוֹעֵל בְּאוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ שְׁלוֹ וּמַעֲבִיר כַּח לְרִשׁוֹת
 נְכַרְיָה. שַׁבְּתָא"י הוּא טַחּוּל, חֶמ"ה, - אִשָּׁה רָעָה וּמְרָה,
 שַׁבְּתָא"י עָלָיו נֹאמֵר: "וְהַבּוֹר רַק אֵין בּוֹ מַיִם", מַיִם אֵין
 בּוֹ אֲבָל נְחֻשִׁים וְעֲקָרְבִים יֵשׁ בּוֹ, וְהוּא רָעֵב וְצָמְאוֹן

וְקִינָה וְהֶסְפֵּד וְחִשְׁכָּה וְעַרְפָּל - אֶפְלָה, וְהִיא גְלוּת לְיִשְׂרָאֵל, וְצָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת לָהּ שְׁנַיִם בְּכַל, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ, וְהוּא דְבוּר שֶׁל חַל שֶׁהוּא אָסוּר בְּשַׁבָּת, וְכֹאשֶׁר לֹא מוֹצֵאת מְקוֹם לְשֵׁרוֹת שָׁם, הִיא בּוֹרַחַת, כְּמוֹ הַשְּׁפָחָה שֶׁל אֲבֵרָהּ שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ: "מִפְּנֵי שָׂרִי גְבַרְתִּי אֲנִי בְּרַחַת". מְחוּל עָלָיו נֶאֱמַר: "שֶׁל נְעֻלָּךְ מֵעַל רַגְלֶיךָ", נֵעַל מִטַּנֵּף שֶׁל טַפָּה סְרוּחָה, כִּי הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא, זֶה שַׁבָּת, וְעָלָיו אוֹמְרַת הַשְּׂכִינָה: "פִּשְׁמֵתִי אֶת בְּתַנְתִּי אֵיכָכָה אֶלְבָּשְׁנָה, רַחֲצֵתִי אֶת רַגְלֵי אֵיכָכָה אִטְנַפִּים", וּמִפְּנֵי זֶה צָרִיךְ בֶּן אָדָם בְּשַׁבָּת לְשַׁנּוֹת בְּלְבוּשִׁים, בְּנֵר וּבִמְאֻכָּלִים, וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת מוֹסִיף מֵחַל עַל הַקֶּדֶשׁ, וְכֹל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְּרָה בְּשַׁבָּת, וְכֹל הַגּוֹרֵעַ מִפְּסִידִים לוֹ אוֹתָהּ נֶפֶשׁ יִתְּרָה חֵם וְשָׁלוֹם וְכֹל הַמוֹסִיף, מוֹסִיפִים לוֹ נֶפֶשׁ יִתְּרָה בְּשַׁבָּת.

כשהנך מקדיש דקה בלבד ללמוד דף זהר ומצטרף ל-250.000 לומדי הזוהר הקדוש נחשב כאלו אתה מסיים 250.000 פעמים כל ספר הזוהר!!! - ויתקבלו תפלותיך ומשאלות לבך, כי התנאי לקבלת התפלות וקריאת שמע הוא למוד בזוהר כל יום (תיקוני' תיקון מ"א). על כן כל אדמו"ר, ראש ישיבה, רב עיר, רב שכונה, רב בית מדרש, מגיד שעור של דף היומי, מלמד תינוקות של בית רבן טהורים, יקח בחשבון איזה נחת רוח הוא יכול לעשות להקב"ה, ולהציל את עם ישראל מכל הצרות בלומדו זוהר הקדוש דקה אחת עם הצבור, וכך כל עם ישראל יכנסו בתבת נח, וינצלו ממלחמת גוג ומגוג, כמו שכתב הזוה"ק, רבי חיים וויטאל, והרמח"ל ז"ע, ועיין עוד "אור הזוהר".

פתיחה אליהו הנביא

לקבלת התפלה. (עבודת הקודש מורה באצבע סוף סימן י'). והרי"ח הטוב כתב, שבאמירתה מסוגל לברור ניצוצי הקדושה (בא"ח, פ' בהר סוף ההקדמה).

כתב הרמ"ק: טוב לומר תפלת פתח אליהו זכור לטוב הנזכרת בריש ספר תיקוני הזוהר (סדר רבי שבתאי מראשקוב). וכתב החיד"א, אשר קבלו רבנן קדישי, שהיא מסגלת

פְּתַח אֱלֹהֵי הַנְּבִיא זְכוֹר לטוֹב וְאָמַר. רבוֹן הָעוֹלָמִים שְׁאֵתָה הוּא אֶחָד לְבָד, וְלֹא בְּחֻשְׁבוֹן הַמְּסַפְּרִים. אֵתָה הוּא עֲלִיוֹן מֵעַל כָּל הָעֲלִיוֹנִים, נִעְלָם מֵעַל כָּל נְעֻלָּמִים. וְאִין מַחְשְׁבָה אוֹ תַּפְיֶסָה בְּךָ לְהַשִּׁיגְךָ כָּלֵל. אֵתָה הוּא שְׁהוֹצֵאת וְגַלִּיתָ עֶשֶׂר תְּקוּנִים, וְקוֹרְאִים לָהֶם עֶשֶׂר סְפִירוֹת, לְהַנְהִיג בָּהֶם עוֹלָמוֹת סְתוּמִים שְׁאִינָם נִגְלִים וְעוֹלָמוֹת הַנִּגְלִים. וּבָהֶם אֵתָה מִתְּכַסֶּה מִבְּנֵי אָדָם, וְאֵתָה הוּא שְׁקוֹשֵׁר אוֹתָם וּמַיְחֵד אוֹתָם. וּמִפְּנֵי שְׁאֵתָה מִבְּפָנִים, כָּל מִי שְׁמַבְדִּיל וּמַפְרִיד אֶחָד מִחֻבְרוֹ, מֵאֵלוֹ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, נֶחֱשֵׁב לוֹ כְּאֵלוֹ הוּא מַפְרִיד בְּךָ. וְאֵלוֹ עֶשֶׂר סְפִירוֹת, הֵם הוֹלְכִים כְּסֻדְרָם, אֶחָד אַרְוֶה, וְאֶחָד קָצֵר, וְאֶחָד בִּינוּנִי. וְאֵתָה הוּא שְׁמַנְהִיג לָהֶם. וְאִין מִי שְׁמַנְהִיג לָךְ, לֹא מִלְמַעְלָה וְלֹא מִלְמַטָּה וְלֹא מִכָּל צַד שְׁהוּא. לְבוֹשִׁים תִּקְנֶתָ לָהֶם, שְׁמָהֶם פּוֹרְחִים נְשָׁמוֹת לְבַנֵי אָדָם, וְכַמָּה גּוֹפִים תִּקְנֶתָ לָהֶם, שְׁנִקְרְאוּ גּוֹפִים כָּלֵפֵי הַלְבוּשִׁים שְׁמַכְסִים עֲלֵיהֶם, וְנִקְרְאִים בְּתַקוּן הַזֶּה. הַחֶסֶד זְרוּעַ יְמִין. גְּבוּרָה זְרוּעַ שְׁמָאל. תַּפְאֶרֶת כְּנָגֵד הַגּוֹף. נִצְחַ וְהוּד כְּנָגֵד שְׁנֵי רִגְלָיִם. יְסוּד – שְׁלִימוֹת הַגּוֹף, וְהוּא אוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ. מַלְכוּת נִקְרְאת פֶּה, תוֹרָה שְׁבַעַל פֶּה קוֹרְאִים לָהּ. מִדַּת הַחֻכְמָה הִיא הַמַּחַת, הִיא הַמַּחְשְׁבָה שְׁבַפְּנִים. מִדַּת הַבִּינָה הִיא הַלֵּב, וּבָהּ הַלֵּב מְבִין, וְעַל אֵלוֹ שְׁנֵיהֶם [הַחֻכְמָה וְהַבִּינָה] נֶאֱמַר, הַנְּסִתְרוּת לְה' אֱלֹקֵינוּ. כְּתוּר עֲלִיוֹן, הוּא כְּתוּר מַלְכוּת, וְעֲלִיוֹ נֶאֱמַר מַגִּיד

מראשית אחרית, והוא הראש שמניחים עליו תפלין, ובנשמה הפנימית מאיר שם אות יוד ואות הא ואות ואו ואות הא, שהוא דרך אצילות, והוא משקה את האילן בזרועותיו וענפיו, כמים שמשקים את האילן, ומתרבה ומתגדל באותה ההשקאה.

רבוץ העולם, אתה הוא עליון על כל העליונים, וסבת כל הסבות, ואתה משקה את הספירות שנקראים אילן, בנביעת המעין, ואותו אור המעין הוא כנשמה לגוף, שהוא חיים לגוף. ובה אין דמיון, ואין דמות מכל הספירות והנבראים הפנימיים והחיצוניים. ובראת שמים וארץ. והוצאת מהם שמש, וירח, וכוכבים ומזלות. ובארץ בראת אילנות ודשאים, וגן עדן, ועשבים, וחיות ועופות ודגים ובהמות ובני אדם. להפיר ולהודיע בהם עליונים, ואיך יתנהגו בהם עליונים ותחתונים, ואיך נכרים ונודעים עליונים ותחתונים, ואין מי שיודע ומשיג באין סוף ברוך הוא כלל. ובלעדי אורו יתברך, אין יחוד בעליונים ותחתונים, ואתה נפר ונודע אדון על כלם, ולכל ספירה לכל אחד יש שם ידוע, ובשמות הספירות נקראים המלאכים. ואתה אין לך שם ידוע, שאתה הוא ממלא ומחיה את כל הספירות הנקראים בשמות. ואתה הוא המשלים וממלא את כולם וכאשר אתה מסיר את השפעתך מהם, ישארו כל השמות כגוף בלי נשמה. אתה הוא חכם ולא על ידי החכמה הידועה בספירות, אתה הוא מבין ולא על ידי הבינה הידועה בספירות. אין לך מקום קבוע וידוע, אלא הנהגתך להודיענו תקיפה וחזקה לבני אדם. ולהראות להם איך מתנהג העולם בדין וברחמים, שהם צדק ומשפט כפי מעשי בני אדם. דין הוא הגבורה. משפט הוא העמוד האמצעי. צדק היא המלכות הקדושה. מאזני צדק, שני עמודי האמת. הין צדק, היא אות ברית. הכל להראות

איך מתנהג העולם אבל לא שיש לה צדק הידוע שהוא דין ולא משפט הידוע שהוא רחמים, ולא מכל אלו המדות כלל.

קום רבי שמעון ויתחדשו סודות עליונים על ידך שהרי רשות נתנה לה לגלות רזים נסתרים על ידיך, מה שלא נתן רשות לגלות לשום בן אדם עד עתה. קם רבי שמעון פתח ואמר: לה ה' הנהגות הגדולה, חסד והגבורה, והתפארת, והנצח, וההוד. כי כל – יסוד, בשמים ובארץ. לה ה' הממלכה – מלכות. והמתנשא לכל לראש. עליונים שמעו, אלו ישני חברון, והרועה הנאמן, התעוררו משנתכם. "הקיצו ורננו שוכני עפר", הם אלו אותם הצדיקים, שהם מחלק השכינה שנאמר בה, "אני ישנה ולבי ער", ואינם קרויים מתים אלא ישנים, ובשביל זה נאמר בהם, "הקיצו ורננו" וגו', משה הרועה הנאמן, אתה והאבות. התעוררו לשמח ולעורר את השכינה שהיא ישנה בגלות, שעד עתה, הצדיקים כלם רדומים, ושינה בעיניהם. מיד נתנה השכינה שלש קולות, לנגד הרועה הנאמן, ואומרת לו: קום הרועה הנאמן. שהרי עליך נאמר "קול דודי דופק", אצלי בארבע אותיות שלו, ויאמר בהם בכחם, פתחי לי אחותי רעייתי יונתי תמתי". שהרי כתוב: "תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך" שהרי ראשי מלא טל ומדוע מלא טל? אלא אמר הקדוש ברוך הוא, את השכינה חשבת, שמיום שנחרב בית המקדש, שעליתי לבית המקדש של מעלה, ועליתי לישובי – ירושלים של מעלה? אין זה כף, שבאמת לא עליתי לביתי כל זמן שאת בגלות! הרי לה סימן, "שראשי נמלא טל" והא היא השכינה בגלות, השלמות שלה והחיים שלה הוא בסוד טל, וזה הוא סוד אות יו"ד אות ה"א אות נא"ו ואות ה"א היא השכינה שאינה בחשבון ט"ל, אלא אות יוד אות הא ואות נא"ו עלים האותיות לחשבון ט"ל, שהשם הזה ממלא את השכינה

ממעין הנובע של כל המקורות העליונים, מיד קם הרועה הנאמן והאבות הקדושים עמו. עד כאן סוד היחוד.

ויהי רצון מלפני ה' העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים ונסתור מכל הנסתרים נעלם מהכל. שיתמשך טל העליון ממנו להשפיע ולמלאות הראש של זעיר אנפין ולהמשיך שפע לשדה תפוחין הקדוש בהארת פנים ברצון ובשמחת הכל. ויתמשך מלפני ה' "העתיק יומין הקדוש מכל הקדושים, ונסתור מכל הנסתרים נעלם מהכל. רצון ורחמים חן, וחסד, בהארה עליונה, ברצון, ושמחה, עלי ועל כל בני ביתי, ועל כל הקרובים אלי, ועל כל ישראל עמו. ויפדה אותנו מכל הצרות הרעות שבאות לעולם, ויכין וינתן לנו מזון ופרנסה טובה בלי צרה ומצוקה, מהמזל העליון, שכל המזונות ממנו משתלשלים. ויצילנו מעין הרע, ומחרב מלאך המות, ומהדין של גיהנום. ויתן לנו, ולכל נפשותנו, חן וחסד, וחיים ארכים, ומזונות ברווח, ורחמים, מלפניו, אמן כן יהי רצון. אמן ואמן.

אמר רבי שמעון, הרימותי ידי בתפלות, למעלה שכאשר הרצון העליון למעלה למעלה, עומד על אותו הרצון שלא נודע ולא נתפס כלל לעולם. הראש הסתום ביותר למעלה ואותו הראש הוציא מה שהוציא, ולא נודע, והאיר מה שהאיר, והכל בהעלם. ורצון המחשבה העליונה, לדרף אחריו לקבל הארה ממנו. כעין מסך אחד נפרס, ומתוך אותו המסך על ידי רדיפת זו המחשבה העליונה מגיע ולא מגיע עד אותו המסך ומזה האיר מה שהאיר וכשקבלה אותה המחשבה העליונה היה עתיק מאיר באור סתום שלא נודע וזו המחשבה לא ידע ואינו משיג גודל האור, אז הכה אותו האור שהוא סוד המחשבה שלא נודעה הכה בהארת מסך העומד והאיר ממה שאינו ידוע ומשג, ולא נודע ולא התגלה

ואז זה האור של המחשבה שלא נודעה הכה פעם ב' בהארת המסך העומד ועל ידי זה האירו כולם כאחד ונעשו ונתקנו תשעה היכלות ואלו ההיכלות אינם אורות ואינם בבחינת רוח ואינם בבחינת נשמות ולא יש מי שעומד בהם בבחינת חיה. הרצון של כל תשע האורות, שעומדים כלם בכח המחשבה שהוא אחד מהם בחשבונם כולם רוצים לרדף אחריהם בזמן שעומדים במחשבה ואינם משיגים אותו ולא נודע להם כלל ואלו לא קימים לא ברצון ולא במחשבה העליונה תופסים בה מעט הארה ולא תופסים. באלו נמצאים כל סודות האמונה וכל אותם האורות מסוד המחשבה העליונה, משם ולמטה כולם נקראים בערכם אין סוף. עד כאן מגיעים האורות בדקות ולא מגיעים, ולא נודעים מהותם, אין כאן השגה של רצון ולא השגה של מחשבה כאשר מאירה המחשבה ולא נודע לו מי מאיר אז מתלבש ונעלם בתוך בינה ומאירים למי שראוי להאיר ומתחבר זה עם זה עד שנכללים ונחשבים כולם לאחד ובסוד הקרבן כאשר עולה עשן הקטרת, כולם נקשרים זה בזה ומאירים זה בזה, אז עומדים כולם בסוד עליה והמחשבה עולה ומתעטרת באין סוף. זה האור שמאירה ממנו מחשבה עליונה (שלא נודע בה כלל) נקרא אין סוף וממנו נמצא ונאצל ומקיים ומאיר למי שמאיר ועל סוד זה הכל עומד, אשרי וזך חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.

